

การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่
นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

THE DEVELOPMENT OF A PROGRAM TO PROMOTE EXECUTIVE FUNCTION IN
PRESCHOOLERS WITH ATTENTION DEFICIT AND HYPERACTIVE BEHAVIOR
THROUGH PARENTAL INVOLVEMENT

วีรยา คำเรืองฤทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2564

การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่
นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE DEVELOPMENT OF A PROGRAM TO PROMOTE EXECUTIVE FUNCTION IN
PRESCHOOLERS WITH ATTENTION DEFICIT AND HYPERACTIVE BEHAVIOR
THROUGH PARENTAL INVOLVEMENT

VEERAYA KHAMRUANGRITH

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF EDUCATION
(Doctor of Education (Special Education))
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2021

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ของ

วีรยา คำเรืองฤทธิ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธาวัลย์ หาญขจรสุข)

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.นवलจันทร์ จุฑาทักดีกุล)

..... ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.ทมลดา บุญกาญจน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร วิบูลพัฒนาวงศ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพิมพ์พงศ์ วัฒนะรัตน์)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ผู้วิจัย	วีรยา คำเรืองฤทธิ์
ปริญญา	การศึกษาศษุภบัณฑิต
ปีการศึกษา	2564
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาวัลย์ หาญขจรสุข
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. ทมลลา บุญกาญจน์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง 2) เพื่อสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และ 3) เพื่อทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การศึกษาแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง โดยสังเคราะห์งานวิจัยและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ คือ 1) แบบสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารและ 2) ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก ระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก ระยะที่ 3 ทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 หาประสิทธิภาพของโปรแกรมฯ กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งจำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินหลังทำกิจกรรม และกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง ระยะเวลา 4 สัปดาห์ และขั้นตอนที่ 2 หาประสิทธิผลของโปรแกรมฯ กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งจำนวน 3 คน ผู้ปกครองจำนวน 3 คน และครูประจำชั้นจำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) แบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร MU.EF 102 แบบประเมินหลังทำกิจกรรม และกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง ระยะเวลา 11 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และสถิติเชิงพรรณนา เช่น ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) สภาพปัญหาหลัก คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งขาดความรู้ที่เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร และแนวทางสำคัญในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรเลือกกิจกรรมที่เด็กสนใจตามวัย และได้ลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง 2) โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย คู่มือการใช้โปรแกรม กิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร โดยใช้หลักการเสริมแรงและลดการช่วยเหลือผู้ปกครองจนกระทั่งสามารถออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการฝึกได้เอง และกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหาร 3) เด็กที่เข้าร่วมโปรแกรมฯมีการพัฒนาการคิดเชิงบริหารด้านการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจได้สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ ซึ่งพบว่าโปรแกรมมีประสิทธิภาพเนื่องจากเด็กมีคะแนนความก้าวหน้าสูงขึ้นหลังจากการฝึกกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร และค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ในการเข้าร่วมโปรแกรม มีค่าเท่ากับ 0.5192 ร้อยละ 51.92

คำสำคัญ : การคิดเชิงบริหาร, สมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง, การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

Title	THE DEVELOPMENT OF A PROGRAM TO PROMOTE EXECUTIVE FUNCTION IN PRESCHOOLERS WITH ATTENTION DEFICIT AND HYPERACTIVE BEHAVIOR THROUGH PARENTAL INVOLVEMENT
Author	VEERAYA KHAMRUANGRITH
Degree	DOCTOR OF EDUCATION
Academic Year	2021
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Suthawan Harnkajornsuk
Co Advisor	Dr. Tamala Boonyakarn

The purposes of this research are as follows: (1) to study the related problems and the best methods to promote executive function in preschoolers with attention-deficit and hyperactive behavior; (2) to develop a program to promote executive function in preschoolers with attention-deficit and hyperactive behavior through parental involvement; and (3) to use and improve the program. This study had three phases. The first focused on problems experienced by young children and their caretakers, and the best method to promote executive function among preschoolers with attention-deficit and hyperactive behavior. The prior research was synthesized and in-depth interviews were performed by experts. The tools used in this phase were: (1) a research-summary form related to executive function; and (2) the topics of the in-depth interviews. In the second phase, a program was developed to promote executive function. The instruments were as follows: (1) an assessment form; and (2) the topics of the in-depth interviews. In the third phase, the program was used and improved. There were two steps; in the first, the efficiency of the program was found at four weeks. The target group was two preschoolers. The tools were an assessment form after the activity and a functional assessment of executive function. In the second step, the effectiveness of the program was determined at eleven weeks. The target group consisted of three preschoolers. The tools were SNAP-IV (short form); MU.EF 102, an assessment form after the activity; and a functional assessment of executive function. The data were analyzed using content analysis, descriptive statistics, including frequency, percentage, and mean. The results revealed: (1) the major problem was that parents, teachers and therapists lacked knowledge of executive function. They should provide knowledge about choosing appropriate activities, given their age and interests, and emphasized that training is effective after consistent practice; (2) the program consisted of a manual, activities, and a functional assessment; (3) executive function (working memory and inhibitory control) was higher than before participation and higher progressive scores after training. The Effectiveness Index (E.I.) of those participating in this program was 0.5192 or 51.92%.

Keyword : Executive Function, Attention-deficit hyperactive behavior, Parental involvement

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างดีที่สุดจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุธาวัลย์ หาญจรัสสุข และ ดร. ทมลดา บุญญกาญจน์ ที่ได้กรุณาช่วยให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย อีกทั้งยังช่วยตรวจสอบงานของผู้วิจัยด้วยความเอาใจใส่ โดยเฉพาะความใส่ใจและกำลังใจที่มีให้แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความเมตตาของอาจารย์ทั้งสองท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล ที่กรุณาเป็นประธานสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์ รวมทั้งกรรมการสอบเค้าโครงปริญญาานิพนธ์และกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้ชี้แนะเพื่อให้ปริญญาานิพนธ์ ที่ให้การชี้แนะให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์พิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้อันมีค่ายิ่งต่อการวิจัย รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณครูและอาจารย์ทุกท่านของผู้วิจัยที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้ความรัก และความปรารถนาดีแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาสละเวลาในการตรวจสอบเครื่องมือเป็นอย่างดี และขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณประจำชั้นทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณผู้ปกครองทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ขอขอบคุณเด็กที่น่ารักทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการประเมินการคิดเชิงบริหารและการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร จนได้ข้อค้นพบต่าง ๆ เกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กที่มีอาการสมาธิสั้นระดับปฐมวัย อันจะเป็นประโยชน์ต่อเด็ก ครอบครัว และสังคมต่อไป

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์พิเศษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและให้ประสบการณ์ในการทำงานวิจัยแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตทุกท่านที่เป็นกำลังใจอันอบอุ่นให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา โดยเฉพาะ อาจารย์จีรพัฒน์ ศิริรักษ์ ที่คอยประสานงานและให้คำแนะนำในการวิจัยแก่ผู้วิจัยอยู่เสมอ

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนการวิจัยจากทุนพัฒนาบัณฑิตศึกษาประจำปีงบประมาณ 2563 ของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ซึ่งทำให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปอย่างราบรื่น

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ สามี และญาติและเพื่อน ๆ ที่ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจ ทำให้ผู้วิจัยสามารถผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี จนสำเร็จการศึกษาในวันนี้

วีรยา คำเรืองฤทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ต
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	15
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
เอกสารเกี่ยวข้องกับเด็กสมาธิสั้น.....	18
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบริหาร.....	31
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม.....	63
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน.....	72
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรง.....	82
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม.....	88
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	94

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งและชนอนูไม่นิ่ง.....	96
ระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	104
ระยะที่ 3 ทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	115
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	136
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กที่มีสมาธิสั้นระดับปฐมวัย	137
ระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	168
ระยะที่ 3 ทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	189
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	218
สรุปผลการวิจัย	219
อภิปรายผลการวิจัย	222
ข้อเสนอแนะ	236
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	236
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	237
บรรณานุกรม.....	238
ภาคผนวก.....	253
ประวัติผู้เขียน.....	306

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 สังเคราะห์องค์ประกอบของการคิดเชิงบริหาร.....	33
ตาราง 2 สังเคราะห์องค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง.....	36
ตาราง 3 สรุปวิธีการประเมินการคิดเชิงบริหาร.....	42
ตาราง 4 ประเด็นหลักในการสังเคราะห์งานวิจัย.....	98
ตาราง 5 ประเด็นในการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	101
ตาราง 6 โครงสร้างการออกแบบคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	106
ตาราง 7 โครงสร้างการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและชนอนอยู่ไม่นิ่ง.....	107
ตาราง 8 โครงสร้างการออกแบบกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและชนอนอยู่ไม่นิ่ง.....	108
ตาราง 9 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับการทดลองใช้โปรแกรม.....	121
ตาราง 10 กำหนดการอบรมคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	130
ตาราง 11 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับการเข้าร่วมโปรแกรม.....	131
ตาราง 12 ตัวอย่างการสอนกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (กิจกรรมครั้งละประมาณ 1 ชั่วโมง).....	132
ตาราง 13 ตัวอย่างการสอนกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (กิจกรรมครั้งละประมาณ 30 นาที).....	132
ตาราง 14 อายุของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย.....	138
ตาราง 15 จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัย.....	139

ตาราง 16	คุณลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย	140
ตาราง 17	กิจกรรมที่ใช้ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	140
ตาราง 18	จำนวนเด็กที่ได้รับการฝึกแต่ละครั้ง	141
ตาราง 19	อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	141
ตาราง 20	บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย	142
ตาราง 21	สถานที่ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	143
ตาราง 22	ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึก	143
ตาราง 23	ความถี่ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	144
ตาราง 24	ระยะเวลาที่ใช้ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารต่อครั้ง	144
ตาราง 25	จำนวนขั้นตอนของกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	145
ตาราง 26	ผลการวิจัยหลังจากได้รับการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	146
ตาราง 27	ปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	146
ตาราง 28	ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ	148
ตาราง 29	การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	169
ตาราง 30	การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ซึ่งปรากฏในคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	171
ตาราง 31	การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ซึ่งปรากฏในคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	173
ตาราง 32	โครงสร้างคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	181
ตาราง 33	กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง	185

ตาราง 34 โครงสร้างกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง	188
ตาราง 35 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 จากแบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 จากกิจกรรมที่ 1 4 6 และ 7.....	190
ตาราง 36 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 จากแบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 จากกิจกรรมที่ 1 4 6 และ 7.....	191
ตาราง 37 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 จากกิจกรรมประเมินที่ 1 – 3 โดยผู้วิจัย ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กที่มีอาการสมาธิสั้นระดับปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	193
ตาราง 38 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 จากกิจกรรมประเมินที่ 1 – 3 โดยผู้วิจัย ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กที่มีอาการสมาธิสั้นระดับปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	194
ตาราง 39 ผลการหาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	195
ตาราง 40 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 จากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้น ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	197
ตาราง 41 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 จากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้น ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	198
ตาราง 42 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 จากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้น ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	199
ตาราง 43 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 จากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยผู้ปกครองก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	200

ตาราง 44	คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 จากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยผู้ปกครองก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	200
ตาราง 45	คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 จากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยผู้ปกครองก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	201
ตาราง 46	คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 จากแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร MU.EF 102 โดยครูประจำชั้น ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง. 202	
ตาราง 47	คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 จากแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร MU.EF 102 โดยครูประจำชั้น ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง. 204	
ตาราง 48	คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 จากแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร MU.EF 102 โดยครูประจำชั้น ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	207
ตาราง 49	คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 จากแบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 จากกิจกรรมที่ 1 – 11	209
ตาราง 50	คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 จากแบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 จากกิจกรรมที่ 1 – 11	210
ตาราง 51	คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 จากแบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 จากกิจกรรมที่ 1 – 11	212
ตาราง 52	คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 จากกิจกรรมประเมินที่ 1 – 3 โดยผู้วิจัย ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	213

- ตาราง 53 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 จากกิจกรรมประเมินที่ 1 – 3 โดยผู้วิจัย ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 214
- ตาราง 54 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 จากกิจกรรมประเมินที่ 1 – 3 โดยผู้วิจัย ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 215
- ตาราง 55 ผลคะแนนความก้าวหน้าที่เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 216
- ตาราง 56 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 217

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	15
ภาพประกอบ 2 วิธีดำเนินงานวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่ง....	95
ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	113
ภาพประกอบ 4 วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายเพื่อหาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	117
ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	122
ภาพประกอบ 6 วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายเพื่อหาประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	125
ภาพประกอบ 7 วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายเพื่อหาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	134

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องใช้ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ (วิจารณ์ พานิช, 2556) โดยเฉพาะทักษะชีวิตและการทำงานต้องมีการวางเป้าหมาย และหาวิธีที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น ซึ่งการจะประสบความสำเร็จในทักษะชีวิตและการทำงานต้องมีทักษะการคิดและกระบวนการวางแผนจัดการตนเองที่ดี นั่นคือการคิดเชิงบริหาร (Executive Functions: EF) ที่เป็นส่วนหนึ่งในทักษะการคิดของสมองส่วนหน้าสุด (Prefrontal Cortex: PFC) โดยเป็นการทำหน้าที่ของสมองที่ช่วยให้เราบริหารจัดการงานจนสำเร็จตามเป้าหมาย (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2558) จึงเป็นทักษะที่ควรได้รับการส่งเสริมในเด็กไทยอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ในขณะที่เด็กไทยกว่าร้อยละ 30 มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารล่าช้าจึงนับเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่ไม่ควรมองข้าม เนื่องจากการคิดเชิงบริหารเป็นตัวทำนายคุณภาพของเยาวชนไทยในอีก 10-15 ปีข้างหน้าในด้านผลการเรียนรู้ระดับประเทศ อาชีพการงานและรายได้ของประชากรที่จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, นุชนาฏ รักษี, ปนัดดา ธนเศรษฐกร, & อรพินท์ เลิศอวิเสดาตระกูล, 2560) ซึ่งองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารพัฒนาขึ้นในเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 0 – 6 ปี พบว่าเมื่อเด็กอายุ 1 ปี จะมีองค์ประกอบด้าน การจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) เมื่ออายุ 3 - 3.5 ปี จะมีองค์ประกอบด้านการควบคุม ความยับยั้งชั่งใจ (Inhibitory Control) เมื่ออายุ 4 - 4.5 ปี จะมีองค์ประกอบด้านการยืดหยุ่นความคิด (Cognitive Flexibility) และเมื่ออายุ 4.5 - 6 ปี จะมีองค์ประกอบด้านการควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) ร่วมกับการวางแผนจัดการ (Plan/Organize) (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2560) ซึ่งพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่มีการคิดเชิงบริหารที่สมบูรณ์ทั้ง 5 องค์ประกอบนี้จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาองค์ประกอบด้านอื่นที่ซับซ้อนมากขึ้นต่อไปเมื่อเด็กมีอายุเพิ่มขึ้น แต่หากมีองค์ประกอบที่พัฒนาไม่สมบูรณ์หรือมีความบกพร่องก็จะทำให้เด็กที่เติบโตขึ้นมีความเสี่ยงต่อ ความล้มเหลวในการเรียน มีประสิทธิภาพในการทำงานแย่งลง มีความยากลำบากในการประคับประคองชีวิตคู่ และยังสามารถนำไปสู่ปัญหาสังคม เช่น อาชญากรรม ความรุนแรง ในขณะที่คนที่มีทักษะการทำหน้าที่บริหารของสมองระดับสูงที่ดีนั้นจะ

มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า (วีระศักดิ์ ชลไชยะ, 2561) นอกจากนี้พบความบกพร่องนี้ปรากฏอยู่ในเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น เด็กสมาธิสั้น เด็กออทิสติก เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นต้น ดังเช่นการวิจัยของ Kofler et al. (2018) พบว่าภาวะสมาธิสั้นที่มีปัญหาหลายด้าน ซึ่งเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 8 - 13 ปี เป็นผลมาจากความบกพร่องของการจำเพื่อใช้งานทำให้เกิดความยากลำบากในการวางแผน ความตั้งใจและคงไว้ซึ่งการดำเนินการตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ Beck, Hanson, Puffenberger, Benninger, and Benninger (2010) ได้ฝึกความจำเพื่อใช้งานสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่ตั้งใจของเด็กสมาธิสั้นได้ นอกจากนี้ Crosbie J. et al. (2013) พบว่าการยับยั้งชั่งใจเป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพันธุกรรมของภาวะสมาธิสั้น ทั้งนี้จากการศึกษาในประเทศไทยพบว่าภาวะสมาธิสั้นมีความสัมพันธ์กับความบกพร่องของการคิดเชิงบริหาร ดังปรากฏในการศึกษาของ ฐาปนีย์ แสงสว่าง (2559) ในการพัฒนาตัวบ่งชี้การคิดเชิงบริหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยการสร้างแบบวัดและแนวทางการพัฒนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวัดการคิดเชิงบริหารของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ร่วมกับภาวะสมาธิสั้นมีความยับยั้งชั่งใจและการควบคุมอารมณ์ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย

ภาวะสมาธิสั้น (Attention Deficit Hyperactivity Disorder: ADHD) เป็นต้น ทั้งนี้สมาธิสั้นเป็นภาวะที่ก่อให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมและการเรียนของเด็กวัยเรียนที่พบบ่อยที่สุด โดยพบได้ร้อยละ 5 ของเด็กวัยเรียน อีกทั้งประมาณร้อยละ 50 ของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นจะมีอาการต่อเนื่องจนถึงวัยผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มอาการที่เกิดขึ้นตั้งแต่เด็กก่อนอายุ 12 ปี สาเหตุจาก ความผิดปกติของสมองที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม การเรียน อารมณ์และการเข้าสังคมกับผู้อื่น กลุ่มอาการนี้ประกอบด้วยอาการขาดสมาธิ อาการชนอนุญไม่นิ่ง และอาการหุนหันพลันแล่น (ชาญวิทย์ พรนภดล, 2559) เด็กสมาธิสั้นแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) Predominantly Inattentive โดยมีลักษณะเด่นด้านอาการขาดสมาธิ (2) Predominantly Hyperactive-Impulsive ซึ่งมีลักษณะเด่นด้านอาการชนอนุญไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่น และ (3) Combination ซึ่งมีลักษณะเด่นด้านรวมกันทั้ง 2 ด้าน (Legg, 2017) ทั้งนี้อาการดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับความบกพร่องของการคิดเชิงบริหาร คือ มีปัญหาเกี่ยวกับความจำ การควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของตนเอง จากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารที่บกพร่องในเด็กสมาธิสั้นและเด็กปฐมวัย ของ Barkley (2017) Brown (2013) และ BRIEF Preschool (Sherman & Brooks, 2010) พบองค์ประกอบที่ถูกกล่าวถึง 4 อันดับ ได้แก่ ความจำ

เพื่อใช้งาน ความยับยั้งชั่งใจ การควบคุมอารมณ์ และการวางแผนจัดระบบ ดำเนินการตามลำดับ ทั้งนี้ความจำเป็นเพื่อใช้งานและความยับยั้งชั่งใจเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการพัฒนาองค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งหาก 2 องค์ประกอบนี้มีความบกพร่องจะทำให้องค์ประกอบลำดับถัดไปมีความบกพร่องตามไปด้วย Brocki, Eninger, Thorell, and Bohlin (2009) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคิดเชิงบริหารกับอาการสมาธิสั้นในเด็กก่อนวัยเรียน พบว่าการคิดเชิงบริหารสามารถคาดการณ์อาการหลัก 3 อาการของสมาธิสั้น ได้แก่ ขาดสมาธิ ซนอยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาการขาดสมาธิ พบการศึกษาของ Emch (2013) ได้ประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในการคัดแยกเด็กสมาธิสั้นออกจากเด็กทั่วไปโดยผลคะแนนมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มของเด็กสมาธิสั้นและเด็กทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับจากการศึกษาของ สุดาวรรณ จุลเกตุ, มานิกา วิเศษสาทร, and นนทิมา พิชโรธ (2562) เพื่อเปรียบเทียบการคิดเชิงบริหารระหว่างเด็กสมาธิสั้นและเด็กปกติอายุ 8 – 14 ปี พบว่าผลการประเมินของเด็กสมาธิสั้นด้านการยับยั้งชั่งใจน้อยกว่าเด็กปกติถึงร้อยละ 50 แตกต่างจากการยืดหยุ่นความคิดและการวางแผนจัดการน้อยกว่าเด็กปกติเล็กน้อย ดังนั้นการคิดเชิงบริหารจึงเป็นข้อมูลความสำคัญส่วนหนึ่งในใช้ประกอบการวินิจฉัยภาวะสมาธิสั้น หากเด็กกลุ่มเสี่ยงนี้ได้รับการพัฒนาการคิดเชิงบริหารตั้งแต่เริ่มแรกที่พบอาการสมาธิสั้นจะช่วยให้ในอนาคตเด็กกลุ่มเสี่ยงสมาธิสั้นมีความรุนแรงของอาการลดลง หรือสามารถป้องกันสิ่งที่จะมีอาการสมาธิสั้นในอนาคตได้ ทั้งนี้ยังพบว่าการพัฒนาการคิดเชิงบริหารมีประสิทธิผลอย่างมากในการช่วยเหลือเด็กปฐมวัย ดังเช่นการศึกษาของ Chevalier (2015) ได้ทบทวนหลักฐานเกี่ยวกับ การพัฒนาการคิดเชิงบริหาร ได้แก่ การบรรลุเป้าหมาย การเพิ่มความใส่ใจต่อแวดล้อม และการสรุปเป้าหมาย จากตัวบ่งชี้ดังกล่าวช่วยผลักดันการบรรลุเป้าหมายของแต่ละช่วงวัย ซึ่งแนวคิดของการพัฒนาการคิดเชิงบริหารมีความสำคัญต่อความหมายของการประเมินและการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในวัยเด็ก สำหรับกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นในช่วงอายุ 4 – 16 ปีจากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามีกรสร้างโปรแกรมการฝึกในประเทศไทย เช่น การสร้างวินัยเชิงบวก โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมฝึกการคิดเลขคณิต ซึ่งผลการวิจัยโดยรวมพบว่ากิจกรรมเหล่านี้สามารถพัฒนาการคิดเชิงบริหารได้ (บุราณี ระเบียบ และ สุชาดา กรเพชรปาณี, 2559; พิษชาดา สุทธิแป้น, 2550; สุรเชษฐ พิณจิกิจ สุพิมพ์ศรีพันธ์วรสกุล และ กนก พานทอง, 2558) ทั้งนี้เด็กที่เริ่มต้นมีอาการสมาธิสั้นสามารถพบได้ตั้งแต่วัย 3 – 20 ปีจากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมเกม โปรแกรม

คอมพิวเตอร์ และกิจกรรมเคลื่อนไหวซึ่งผลการวิจัยโดยรวมพบว่ากิจกรรมเหล่านี้สามารถพัฒนาการคิดเชิงบริหารได้ (Bikic, Leckman, Christensen, Bilenberg, & Dalsgaard, 2018; Shuai et al., 2017; Vugsa, Hendriksbc, Cuperusa, & Verhoeven, 2014; Yuviler-Gavish & Krisher, 2016)

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย 2562 มาตรา 7 กล่าวถึงหน้าที่ของพ่อ แม่ และผู้ปกครองในการช่วยเหลือเด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลให้ได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดี (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) อีกทั้งหลักการของการจัดประสบการณ์สำคัญของเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 ได้ให้ความสำคัญกับพ่อ แม่ และครอบครัว ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก โดยมีแนวทางการจัดประสบการณ์ให้พ่อ แม่ และครอบครัว มีส่วนร่วมในการวางแผนสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) พ่อและแม่จึงมีบทบาทอย่างมากในการส่งเสริมให้ลูกโดยเฉพาะอย่างลูกที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งให้มีทักษะการคิดเชิงบริหารที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งเป็นทักษะหนึ่งที่ได้เกิดในศตวรรษที่ 21 ควรมีเพื่อให้เด็กที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งประสบความสำเร็จทั้งด้านการเรียน ครอบครัว และการทำงานในอนาคต ดังนั้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครูจึงต้องร่วมกันคิด ตัดสินใจ และปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในเป้าหมายเดียวกัน (กิตติ กรทอง, 2553; ชนมวิธดา ยาแก้ว นิศารัตน์ อิศระมโนรส อัญชิษฐา ปิยะจิตติ รวี ศิริปริชยากร และ จิราภรณ์ ยกอินทร์, 2560) ด้วยเหตุผลดังกล่าวการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาและช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งจึงสอดคล้องกับแนวทางในการปฏิบัติโดยการใช้ครอบครัวเป็นศูนย์กลาง (Family Centered Practice) ซึ่งเป็นวิธีการทำงานร่วมกับครอบครัวอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการในระบบบริการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการดูแลและปกป้องเด็ก โดยมุ่งเน้นไปที่ความปลอดภัยและความต้องการของเด็กภายใต้บริบทของครอบครัวและชุมชนและสร้างจุดแข็งของครอบครัวเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด (Child Welfare Information Gateway, 2016) การศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ สราวดี เฟิงศรีโคตร และจันทร์ชลี มาพุทธ (2554) พบว่าการร่วมมือและประสานงานระหว่างผู้ปกครองที่บ้านกับครูในสถานศึกษาในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันจะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจึงช่วยส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ครูและผู้ปกครองต้องทำงานร่วมกันโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยการ

แสวงหาความรู้เพื่อความเข้าใจ เปลี่ยนแปลง และพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ซึ่งให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมข้อมูล การสะท้อนคิดที่ครูและผู้ปกครองทำไปด้วยกัน ทำให้เกิดความเข้าใจและพัฒนากิจการปฏิบัติร่วมกันภายใต้สถานการณ์ที่ค้นพบด้วยตัวเอง (อมาวลี อัมพันศิริรัตน์ และพิมพ์มล วงศ์ไชยา, 2560) ซึ่งจะทำให้เกิดกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชดเชยไม่หนึ่งที่เหมาะสมกับแต่ละครอบครัว

ในปัจจุบันที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีเวลาน้อยในการดูแลและกระตุ้นพัฒนาการเด็ก เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ การเดินทางที่ต้องใช้เวลาเพิ่มมากขึ้นในแต่ละวัน และการทำงานบ้าน ดังนั้นแนวทางส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชดเชยไม่หนึ่งควรทำได้ง่ายที่บ้านและควรเป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็กอยู่แล้ว ตัวอย่างเช่น กิจวัตรประจำวันในการช่วยเหลือตนเอง งานบ้าน และกิจกรรมยามว่าง สอดคล้องกับแนวทางของการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน (Routine Based Intervention) หมายถึง กิจวัตรที่เกิดขึ้นภายในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติสำหรับเด็กเล็ก ซึ่งเป็นแนวทางสนับสนุนและเป็นกิจกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด (Jennings, Hanline, & Woods, 2012) ดังนั้นการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐานจะช่วยให้การฝึกคิดเชิงบริหารด้านการจำเพื่อใช้งาน และการควบคุมความยับยั้งชั่งใจเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีความถี่มากขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองสามารถทำได้ที่บ้านหรือในสิ่งแวดล้อมที่เด็กคุ้นเคย และยังเป็นกิจกรรมที่สามารถสอดแทรกในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับการศึกษาของ So, Leung, and Hung (2008) ในการปรับพฤติกรรมในกิจวัตรประจำวันของเด็กสมาธิสั้นอายุ 7-9 ปีโดยใช้เบียร์รถกร พบว่าพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้น เช่น การปฏิบัติตามคำสั่ง การทำงานอย่างเงียบ ๆ และการไม่ลุกจากที่นั่งเพิ่มขึ้น ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่เชื่อมโยงกับความบกพร่องด้านการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ทั้งนี้แนวทางการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐานที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การทำความเข้าใจบริบทของครอบครัว การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การทำงานร่วมกับทุกฝ่ายแบบบูรณาการ การเยี่ยมบ้านที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการร่วมมือและการทำงานเป็นทีมในการดูแล (ทมลา บุญญาญจน์, 2560) ประกอบกับ การสังเคราะห์แนวทางส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในองค์ประกอบด้านการจำเพื่อใช้งาน และการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ร่วมกับแนวทางการช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นสำหรับผู้ปกครอง พบว่าการเสริมแรงทางบวก ซึ่งหมายถึง การให้บุคคลได้รับผลประโยชน์หรือได้รับสิ่งที่พึงพอใจ ภายหลังจากกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเสร็จสิ้นลง เป็นแนวทางที่สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเด็กกับ

ผู้ปกครองและครู (ยุวดี วิริยางกูร ภพรา นานพั้ง และวนิดา สีนเบญจพงศ์, 2561; วรณีย์ ลิ้มอักษร, 2554) เป็นวิธีที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Branstetter, 2014; Dupar, 2011; Grossberg, 2015; Moyes, 2014; Najdowski, 2017; Taylor-Klaus & Dempster, 2016) เนื่องจากการปรับพฤติกรรมโดยใช้แรงเสริมเป็นแนวทางที่ปฏิบัติได้ง่าย ผู้ปกครองสามารถทำได้โดยไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ซึ่งการใช้แรงเสริมเป็นการเรียนรู้โดยการวางเงื่อนไข เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการเพิ่มขึ้น โดยการเสริมแรงทางบวกสามารถจูงใจเด็กสมาธิสั้นให้เพิ่มพฤติกรรมที่พัฒนาการคิดเชิงบริหารด้านความจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจในคงทนได้ เช่น เด็กสามารถจำคำสั่งของผู้ปกครอง เมื่อผู้ปกครองให้ขนมที่เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งชอบหลังจากปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างครบถ้วน หรือ เด็กสามารถรอคอยในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เมื่อผู้ปกครองให้ดาวแก่เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง เพื่อสะสมแลกของรางวัล สอดคล้องกับ Sebastiaan DAVIS et al. (2013) ที่ศึกษาผลของการเสริมแรงที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร พบว่าการเสริมแรงทางบวกช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมความจำเพื่อใช้งานในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งได้ รวมทั้งการศึกษาของ สุวรี ศิวะแพทย์ และ สุชาดา กลางสอน (2559) ได้ศึกษาผลของการเสริมแรงทางบวกต่อพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนจากเด็กสมาธิสั้น พบว่าการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร และการเสริมแรงทางสังคม สามารถเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์และลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของเด็กสมาธิสั้นได้ ซึ่งพฤติกรรมก่อนนอนชั้นเรียนเป็นหนึ่งในความบกพร่องของการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ นอกจากนี้แนวทางพัฒนาโปรแกรมการสอนผ่านกิจกรรมที่ได้รับการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งจะสอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ และความเชื่อของแต่ละครอบครัว เพื่อพัฒนาเด็กให้เกิดแนวคิดที่ใหม่แตกต่างไปจากเดิม และสามารถนำความคิดใหม่นั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ (กนกอร กวานสุพรรณ, 2559; ทิศนา เขมมณี, 2560) จึงจะนำมาเป็นแนวทางพัฒนาชุดกิจกรรมที่มีลำดับขั้นตอนในการเข้าร่วมโปรแกรมที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคิดวางแผนและลงมือสอนกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร นำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยการใช้

แนวทางการช่วยเหลือโดยใช้กิจกรรมประจำวันเป็นฐานร่วมกับการเสริมแรงทางบวกเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ซึ่งเด็กเหล่านี้เป็นกลุ่มที่มีทักษะการคิดเชิงบริหารบกพร่องโดยเฉพาะองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารด้านความจำเพื่อใช้งาน และการควบคุมความยับยั้งชั่งใจซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือมีแนวโน้มที่จะเป็นเด็กสมาธิสั้นในอนาคต และยังสามารถส่งผลให้เกิดปัญหาการเรียนและปัญหาสังคม ดังนั้นการสร้างพลเมืองที่ดีให้แก่สังคมจึงควรเริ่มส่งเสริมการคิดเชิงบริหารตั้งแต่เด็กปฐมวัยเพื่อสร้างรากฐานของพลเมืองที่ดีในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งได้ตั้งความมุ่งหมายย่อยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง
2. เพื่อสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
3. เพื่อทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการวิจัย

1. ความสำคัญในเชิงวิชาการ ได้องค์ความรู้ในเชิงวิชาการทางการศึกษาพิเศษเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ที่เป็นแนวทางในการสอนโดยใช้การช่วยเหลือโดยใช้กิจกรรมประจำวันเป็นฐานในด้านความจำเพื่อการใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ

2. ความสำคัญในเชิงปฏิบัติ ได้โปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ทำให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งมีการพัฒนาและส่งเสริมให้เด็กมีการคิดเชิงบริหารที่ดี ได้แก่ ด้านความจำเพื่อการใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ซึ่งจะทำให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการ

สมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งสามารถวางแผนเป้าหมายและมุ่งไปสู่ความสำเร็จได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งให้ผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งมีพลังใจในการพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

3. ความสำคัญในเชิงนโยบาย ได้แนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษกับครูการศึกษาพิเศษ ครูทั่วไป สถานศึกษา และชุมชน รวมทั้งเชื่อมโยงกับการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention) ในเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ควรได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็วที่สุด

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางส่งเสริมการคิดเชิงบริหารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

กลุ่มเป้าหมาย คือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในบริบทของประเทศไทย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในประเทศไทย อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย
2. นักกิจกรรมบำบัด
3. นักจิตวิทยา

ระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย

ประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญโดยการเลือกแบบเจาะจงที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับด้านนั้น ๆ อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิด

เชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ได้แก่

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กสมาธิสั้น
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการคิดเชิงบริหาร
4. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัด-ประเมินผล
5. ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาพัฒนาการ

ระยะที่ 3 ทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ขั้นตอนที่ 1 หาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กลุ่มเป้าหมาย
ได้แก่

1. เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งจำนวน 2 คน ที่มีคุณสมบัติ
ดังนี้
  - 1.1 มีอายุระหว่าง 4 ปี – 5 ปี 11 เดือน
  - 1.2 มีปัญหาพฤติกรรมในห้องเรียน จากการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน ผลอยู่ในช่วงเสี่ยงและมีปัญหา
  - 1.3 มีอาการสมาธิสั้นได้แก่ ขาดสมาธิ ชนอนอยู่ไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่นจากการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินตามเกณฑ์
  - 1.4 มีพัฒนาการตามวัย จากการประเมินด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมสุขภาพจิต โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน
  - 1.5 ศึกษาอยู่ในโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่
  - 1.6 เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและผู้ปกครองพักอาศัยร่วมกันอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่
  - 1.7 ผู้ปกครองยินยอมให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งเข้าร่วมการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 หาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย
ที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

1. เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งจำนวน 3 คน ที่มีคุณสมบัติ
ดังนี้

1.1 มีอายุระหว่าง 4 ปี – 5 ปี 11 เดือน
1.2 มีปัญหาพฤติกรรมในห้องเรียน จากการประเมินด้วยแบบประเมิน
พฤติกรรมนักเรียน (SDQ) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน ผลอยู่ในช่วงเสี่ยงและมีปัญหา

1.3 มีอาการสมาธิสั้น ได้แก่ ขาดสมาธิ ซนอยู่ไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่น
จากการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้นเป็น
ผู้ประเมินตามเกณฑ์

1.4 มีพัฒนาการตามวัย จากการประเมินด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริม
พัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมสุขภาพจิต โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน

1.5 ศึกษาอยู่ในโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่

1.6 เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งและผู้ปกครองพัก
อาศัยร่วมกันอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

1.7 ผู้ปกครองยินยอมให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง
เข้าร่วมการวิจัย

2. ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งจำนวน 3 คน
ที่มีคุณสมบัติดังนี้

2.1 ผู้ปกครองยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

2.2 ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อหรือแม่ของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้น
และซนอยู่ไม่นิ่งที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ต่อเนื่องจนสิ้นสุดการกิจกรรม

2.3 ผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งพัก
อาศัยร่วมกันอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

3. ครูประจำชั้นของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งจำนวน 3
คน ที่มีคุณสมบัติดังนี้

3.1 ครูประจำชั้นยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้
ต่อเนื่องจนสิ้นสุดการกิจกรรม

3.2 เป็นครูประจำชั้นที่สอนและสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง มาแล้วอย่างน้อย 3 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การคิดเชิงบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานของสมองระดับสูง ที่ถูกควบคุมโดยสมองส่วนหน้าสุดในการเชื่อมโยงการทำงานกับส่วนอื่น ๆ ในสมอง ซึ่งทำหน้าที่ให้บุคคลสามารถบริหารจัดการ ความคุมความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งในงานวิจัยนี้ คือ พฤติกรรมเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งที่แสดงออกถึงความสามารถในการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ดังนี้

1.1 การจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) หมายถึง การจำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาจากประสบการณ์เดิมในชีวิตไว้ใใจ ทำความเข้าใจ เปรียบเทียบ และเชื่อมโยงข้อมูลเก่ากับข้อมูลใหม่ นำออกมาใช้ตามสถานการณ์ที่ต้องการ เพื่อจำสิ่งที่ทำผิดพลาดโดยไม่กระทำผิดซ้ำ ซึ่งในงานวิจัยนี้จะแสดงออกถึงพฤติกรรม คือ ความสามารถในการจดจำคำสั่งและบอกคำสั่งอย่างน้อย 2 คำสั่ง สามารถปฏิบัติตามคำสั่งหรือขั้นตอนที่กำหนดได้อย่างครบถ้วน จดจำข้อมูลและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรือพบเห็นได้

1.2 การควบคุมความยับยั้งชั่งใจ (Inhibitory Control) หมายถึง ความสามารถในการยับยั้งอารมณ์ หยุดการกระทำ หยุดความคิดเพื่อให้จดจ่อใส่ใจกับสิ่งที่ทำ หรือความสามารถในการเพิกเฉยต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งล่อใจ ซึ่งในงานวิจัยนี้จะแสดงออกถึงพฤติกรรม คือ ความสามารถในการหยุดพฤติกรรมไม่ให้แสดงออกนอกเหนือจากคำสั่ง ขั้นตอน หรือกฎกติกาที่กำหนด และเด็กสามารถดึงความสนใจกลับมาได้ด้วยตนเองจากสิ่งเร้า

2. เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่าง 4 ปี – 5 ปี 11 เดือน มีปัญหาพฤติกรรมในห้องเรียนจากการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ด้านพฤติกรรมชนอนู๋ไม่นิ่ง โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินผลอยู่ในช่วงเสี่ยงและมีปัญหา โดยพบอาการสมาธิสั้น ได้แก่ ขาดสมาธิ ชนอนู๋ไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่น จากการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินผล ทั้งนี้เด็กต้องมีพัฒนาการตามวัย จากการประเมินด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมสุขภาพจิต

3. สภาพปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่ง หมายถึง การที่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน ขาดความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร อีกทั้งนักสหวิชาชีพมีความรู้แต่ไม่สามารถประเมินด้านการคิดเชิงบริหารได้ และไม่สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารมาใช้ในการสอนและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองและครูได้ นอกจากนี้พบว่าผู้ปกครองยังขาดความรู้ความเข้าใจในตัวเด็กและเรื่องภาวะสมาธิสั้น เด็กจึงไม่ได้รับการฝึกอย่างสม่ำเสมอ

4. แนวทางส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่ง หมายถึง การให้ความรู้และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยเฉพาะผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของเด็กและความสนใจของเด็กแต่ละคน รวมทั้งการฝึกส่งเสริมการคิดเชิงบริหารควรให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและต้องฝึกอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เทคนิคการเสริมแรงทางบวกระหว่างการฝึกด้วย

5. การใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน หมายถึง กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในสภาพแวดล้อมที่เด็กคุ้นเคยในชีวิตประจำวันที่เด็กสามารถทำได้ที่บ้านร่วมกับผู้ปกครอง ซึ่งกิจกรรมที่ใช้ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่ง เช่น กิจวัตรประจำวัน งานบ้าน การเล่น ศิลปะ และกิจกรรมเคลื่อนไหว เป็นต้น

6. การเสริมแรงทางบวก หมายถึง การกระทำที่ทำให้เด็กได้รับสิ่งที่พึงพอใจภายหลังการกระทำพฤติกรรมเสร็จสิ้นลง ซึ่งจะเสริมแรงระหว่างกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ส่งผลให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจเพิ่มขึ้น โดยตัวเสริมแรงทางบวกที่นำมาใช้ ได้แก่ คำชม อาหาร สิ่งของ หรือกิจกรรมบางอย่างที่ทำให้เด็กพึงพอใจ รวมทั้งการใช้เบี้ยอรรถกรในการสะสมสติ๊กเกอร์และตรารางวัลด้วย

7. โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในด้านการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมตามแนวทางของการใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐานร่วมกับการเสริมแรงทางบวก ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

7.1 คู่มือการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการการคิดเชิงบริหารแนวทางส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับผู้ปกครอง บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองใน

การส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และวิธีการประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่

7.2 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่ หนึ่งที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 8 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การเล่นเกม Board Game กิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนไหวตามกติกา กิจกรรมที่ 3 ศิลปะจากกระดาษ กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทานและแสดง บทบาทสมมติ กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไปโรงเรียน กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อ รับประทานอาหาร/ทำแบบฝึกหัด กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า และกิจกรรมที่ 8 การจัดกลุ่มผ้าและพับ ชุดนอน รวมกับกิจกรรมที่ 9 ถึง 11 ที่ผู้ปกครองออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทของครอบครัว

7.3 กิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและ ชนอนู้อยู่ไม่หนึ่งที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไร หายไป เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งาน กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม” เพื่อประเมิน ด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ผ่านกิจกรรม ซ้อน หรือ ส้อม และกิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟัง นะ นิทานหุ่นมือ” เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ

8. ความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการ สมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่หนึ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง คู่มือการเข้าร่วมโปรแกรม ส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่หนึ่ง โดยการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่หนึ่ง และกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่ สามารถนำมาใช้ได้จริง มีประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่หนึ่ง และ ผู้ปกครอง มีความเหมาะสม และมีความถูกต้องน่าเชื่อถือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมิน ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็ก ปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่หนึ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังนี้

8.1 มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) หมายถึง การประเมิน ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง โดยจะคำนึงถึงการที่ผู้ปกครองสามารถนำคู่มือการเข้าร่วม โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่หนึ่งโดยการมี ส่วนร่วมของผู้ปกครองไปใช้ได้จริง ผู้วิจัยและผู้ปกครองสามารถฝึกเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้น และชนอนู้อยู่ไม่หนึ่งด้วยกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่

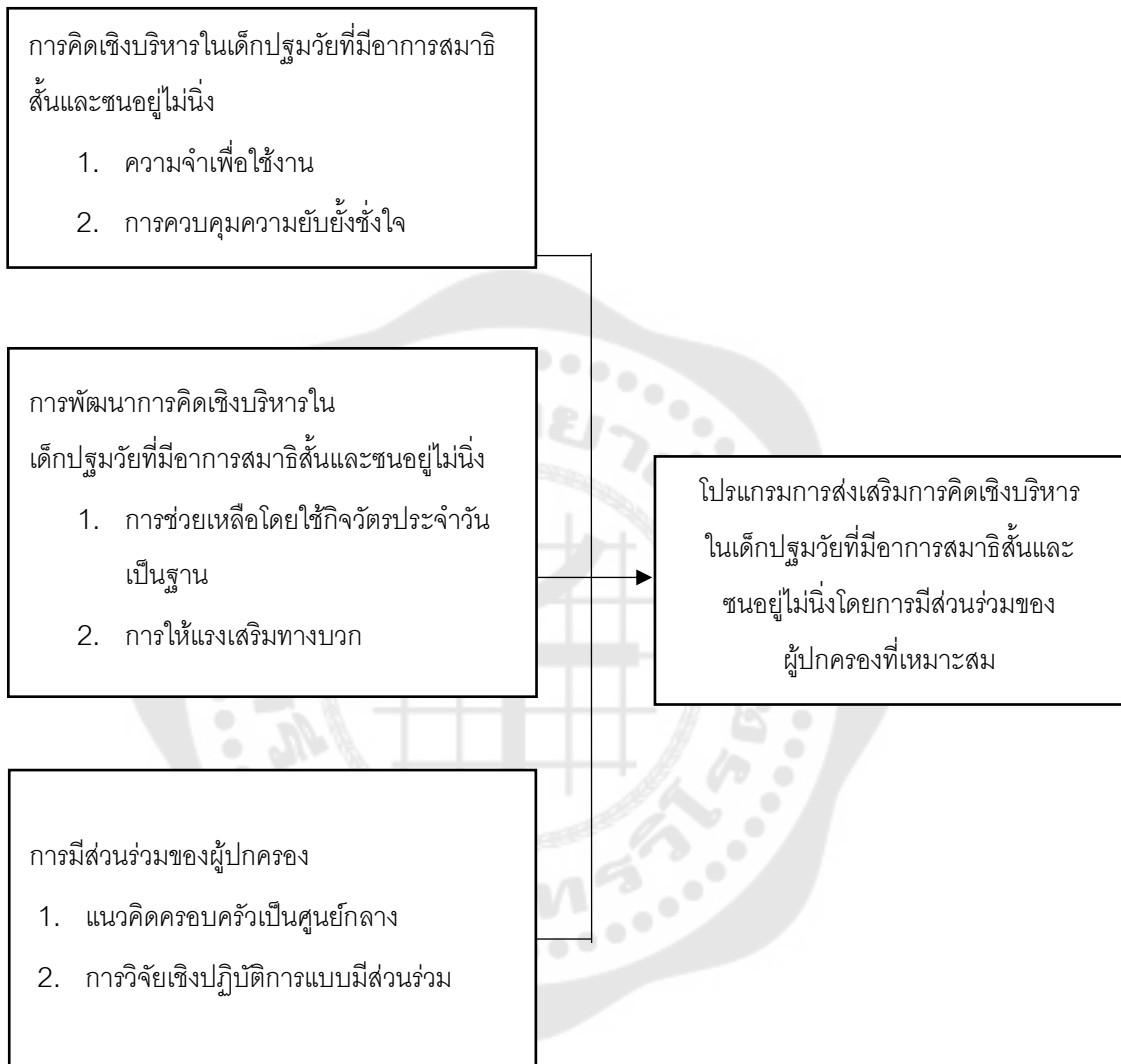
ไม่นิ่งได้ และผู้วิจัยสามารถประเมินเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งด้วยกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งได้

8.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) หมายถึง การประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ได้แก่ คู่มือการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง และกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง

8.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) หมายถึง การประเมินความเหมาะสม โดยจะให้ความสำคัญกับขนาดและรูปร่างของคู่มือการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง ประกอบกับการใช้สีและรูปแบบการจัดวางเนื้อหาที่น่าสนใจ รวมทั้งรูปภาพประกอบการบรรยายมีความเหมาะสม

8.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครบคลุม (Accuracy Standards) หมายถึง การประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการ ซึ่งเนื้อหาในคู่มือการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง และกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งครอบคลุมการพัฒนาการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ โดยมีการใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เหมาะสม รวมทั้งมีความน่าเชื่อถือและทันสมัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร (Executive Functions: EF) ในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่ง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครูผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กสมาธิสั้น

- 1.1 ความหมายของภาวะสมาธิสั้น
- 1.2 สาเหตุของภาวะสมาธิสั้น
- 1.3 การวินิจฉัยภาวะสมาธิสั้น
- 1.4 อาการของภาวะสมาธิสั้น
- 1.5 การรักษาภาวะสมาธิสั้น
- 1.6 แนวทางการดูแลเด็กสมาธิสั้น
- 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบริหาร

- 2.1 ความหมายของการคิดเชิงบริหาร
- 2.2 ความสำคัญของการคิดเชิงบริหาร
- 2.3 องค์ประกอบของการคิดเชิงบริหาร
- 2.4 การประเมินการคิดเชิงบริหาร
- 2.5 แนวทางการพัฒนาการคิดเชิงบริหาร
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

- 3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
- 3.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
- 3.3 รูปแบบครอบครัวเป็นศูนย์กลาง
- 3.4 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
- 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน

- 4.1 ความหมายของการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน

ความคุ้นเคย

- 4.2 องค์ประกอบของการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในสภาพแวดล้อมที่เด็กมีความคุ้นเคย
- 4.3 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน
- 4.4 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน
- 4.5 ขั้นตอนการดำเนินการของการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน
- 4.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรงทางบวก
  - 5.1 ความหมายของการเสริมแรง
  - 5.2 ชนิดของการเสริมแรง
  - 5.3 หลักการการเสริมแรงทางบวก
  - 5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม
  - 6.1 ความหมายของโปรแกรม
  - 6.2 องค์ประกอบของโปรแกรม
  - 6.3 ลักษณะของโปรแกรมที่ดี
  - 6.4 การประเมินโปรแกรม
  - 6.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารเกี่ยวข้องกับเด็กสมาธิสั้น

1.1 ความหมายของภาวะสมาธิสั้น

จากการศึกษาเอกสารพบว่ามีการให้ความหมายและคำจำกัดความเกี่ยวกับภาวะสมาธิสั้นไว้หลายความหมาย ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า

ภาวะสมาธิสั้น หมายถึง ความผิดปกติของสมองที่ส่งผลต่อผลกระทบต่ออารมณ์ พฤติกรรม พัฒนาการตามวัย การเรียน การอยู่ร่วมกับผู้อื่นทั้งที่บ้านและในสังคม ทั้งนี้จะพบอาการหลัก 3 ลักษณะ ได้แก่ อาการขาดสมาธิ (Inattention) อาการซนอยู่ไม่นิ่ง (Hyperactivity) และอาการหุนหันพลันแล่น (Impulsivity) (ICD10data, 2018; Parekh, 2017; ชาญวิทย์ พรนภดล, 2559; ศรีเวื่อน แก้วกังวาน, 2556) ซึ่งเกิดขึ้นในวัยเด็กอายุน้อยกว่า 12 ปี และพบมากในเพศชายมากกว่าเพศหญิง (ชาญวิทย์ พรนภดล, 2559) นอกจากนี้อาการดังกล่าวอาจจะส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของเด็กไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ (Parekh, 2017)

สรุป ภาวะสมาธิสั้น หมายถึง อาการผิดปกติของพฤติกรรมที่ประกอบด้วย 3 อาการหลัก ได้แก่ ขาดสมาธิ ซนอยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่น ทั้งนี้พฤติกรรมดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน การเรียน และการเข้าสังคมของเด็ก

1.2 สาเหตุของภาวะสมาธิสั้น

สาเหตุของภาวะสมาธิสั้นไม่เป็นที่ทราบอย่างชัดเจน ซึ่งพบว่าอาจเกิดจากหลายปัจจัยร่วมกัน ดังนี้ (ชาญวิทย์ พรนภดล, 2559; ศรีเวื่อน แก้วกังวาน, 2556)

1.2.1 ความบกพร่องทางพันธุกรรม โดยพบว่าการสืบทอดทางพันธุกรรม (heritability) สูงถึงร้อยละ 76

1.2.2 พยาธิสภาพของสมองและความบกพร่องทางระบบประสาท โดยมีสาเหตุเกิดจากความผิดปกติของสารสื่อประสาท (Neurotransmitter) พบว่าผู้ที่มีภาวะสมาธิสั้นจะมี Dopamine Availability อยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะบริเวณสมองส่วนหน้าสุด (Prefrontal cortex) ทำให้ความสามารถในการเรียนรู้ การยับยั้งชั่งใจ และแรงจูงใจลดลง นอกจากนี้ยังพบการทำงานที่ผิดปกติของใยประสาท ซึ่งพื้นที่ของสมองที่ความผิดปกติ มีดังนี้

1.2.2.1 สมองกลีบหน้า (Frontal lobe) และสมองส่วนหน้าสุด (Prefrontal cortex) ทำหน้าที่ควบคุมอารมณ์ การกระทำ การมีเหตุผล การวางแผน และการจัดระเบียบ

1.2.2.2 สมองน้อย (Cerebellum) ทำหน้าที่ประสานสัมพันธ์เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การปั่นจักรยาน และควบคุมท่าทางการทรงตัว

1.2.2.3 ปมประสาทฐาน (Basal ganglia) ทำหน้าที่ควบคุมการเคลื่อนไหว และการประสานสัมพันธ์ของระบบการเคลื่อนไหว

1.2.3 การคลอดที่ผิดปกติ การคลอดก่อนกำหนด การขาดออกซิเจนขณะคลอด การพัฒนาการในครรภ์ที่ผิดปกติ น้ำหนักแรกคลอดน้อย

1.2.4 ภาวะทุพโภชนาการ และการขาดวิตามินบางประเภท

1.2.5 การได้รับสารพิษ เช่น ยาฆ่าแมลง สารตะกั่ว รวมทั้งยาบางชนิด

1.2.6 มารดาสูบบุหรี่ระหว่างตั้งครรภ์

1.2.7 การเลี้ยงดูที่ผู้ปกครองปล่อยให้ดูโทรทัศน์หรือโทรศัพท์เป็นระยะเวลานานตั้งแต่ในวัยเด็กเล็ก

สรุปได้ว่าสาเหตุของภาวะสมาธิสั้น อาจเกิดได้จากหลายปัจจัย โดยสามารถแบ่งได้เป็น 2 ปัจจัยใหญ่ ๆ ได้แก่ ปัจจัยภายใน หมายถึง ปัจจัยภายในตัวเด็ก เช่น ความบกพร่องทางพันธุกรรม พยาธิสภาพของสมองและความบกพร่องทางระบบประสาท และปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม เช่น การคลอดที่ผิดปกติ การทุพโภชนาการ การได้รับสารพิษ มารดาสูบบุหรี่ระหว่างตั้งครรภ์ และการเลี้ยงดู

1.3 การวินิจฉัยภาวะสมาธิสั้น

จากการศึกษาเอกสารพบว่าได้นิยามการวินิจฉัยภาวะสมาธิสั้นไว้หลายรูปแบบ ซึ่งสามารถสรุปได้ตามวิธีการวินิจฉัย ดังนี้ (ชาญวิทย์ พรนภดล, 2559; วิชาวัฒน์ เชิดเกียรติ กัจจาย, 2561)

1.3.1 แพทย์จะเริ่มวินิจฉัยในเด็กอายุ 4 ปีขึ้นไป โดยแพทย์จะใช้เกณฑ์การวินิจฉัยตาม DSM-V (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) ซึ่งเป็นเกณฑ์การวินิจฉัยภาวะสมาธิสั้นในสหรัฐอเมริกาและประเทศไทย ประกอบด้วยเกณฑ์ดังนี้

1.3.1.1 มีอาการขาดสมาธิ และ/หรืออาการซนอยู่ไม่นิ่ง-หุนหันพลันแล่นที่มีอาการอย่างต่อเนื่องโดยติดต่อกันอย่างน้อย 6 เดือน และส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน พัฒนาการ การเข้าสังคม และการเรียนหรือการทำงาน

1.3.1.2 อาการขาดสมาธิ หรืออาการซนอยู่ไม่นิ่ง-หุนหันพลันแล่น ต้องเกิดขึ้นก่อนอายุ 12 ปี

1.3.1.3 อาการเหล่านี้พบอย่างน้อย 2 สถานการณ์ เช่น การเรียนที่โรงเรียน หรือ การอาศัยอยู่ที่บ้าน กับเพื่อน ญาติ หรือในกิจกรรมอื่น ๆ

1.3.1.4 หลักฐานชัดเจนที่บ่งบอกถึงความบกพร่องในการเข้าสังคม การเรียน หรือการทำงาน อันเป็นผลกระทบจากอาการ

1.3.1.5 อาการไม่ได้เกิดขึ้นระหว่างที่ผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยเป็นอาการของ ภาวะทางจิตเวชอื่น ๆ

1.3.2 ผู้ปกครองจะพาเด็กมาพบแพทย์เนื่องจากปัญหา ปัญหาพฤติกรรม และ/ หรือ การเรียน ดังนั้นแพทย์จะวินิจฉัยโดยอาศัยประวัติและลักษณะอาการทางคลินิกร่วมกัน ซึ่งมี ขั้นตอนการวินิจฉัยมีดังต่อไปนี้

1.3.2.1 การสัมภาษณ์บิดามารดา และตัวเด็กเอง เช่นพฤติกรรมดังนี้

- มีพฤติกรรมขาดสมาธิ ซุกซนอยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่น ที่มีมากกว่า เด็กในวัยเดียวกันจนทำให้เกิดปัญหาในชีวิตประจำวันทั้งที่บ้านและโรงเรียน

- ลักษณะการเลี้ยงดู เช่น การตามใจ ขาดการฝึกวินัย ถูกละเลยทอดทิ้ง หรือถูกระทำทารุณ

- ภาวะแทรกซ้อนระหว่างการตั้งครรภ์ ระหว่างคลอด และหลังคลอด

- ประวัติพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ในการเจริญเติบโตของเด็ก

- ประวัติอุบัติเหตุที่ศีรษะ การกระทบกระเทือนทางสมอง

- จุดเด่น จุดด้อยของเด็ก

1.3.2.2 ศึกษาประวัติพฤติกรรม-การเรียนจากครู เช่น พฤติกรรมดังนี้

- พฤติกรรมในห้องเรียน

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- สัมพันธภาพกับเพื่อน ครู และบุคคลอื่น ๆ ในโรงเรียน

- จุดเด่น จุดด้อยของเด็ก

1.3.2.3 การสังเกตพฤติกรรมเด็กในห้องตรวจ โดยสังเกตในสถานการณ์เด็ก กำลังเล่น หรือวาดรูปเพื่อดูอาการสมาธิสั้น เช่น พฤติกรรมซุกซน หุนหันพลันแล่น วอกแวกง่าย เหม่อ ใจลอย ไม่รอคอย และเปลี่ยนความสนใจง่าย เป็นต้น

1.3.2.4 การตรวจร่างกายเพื่อแยกปัญหาทางกายที่อาจเป็นสาเหตุ ทั้งนี้ ปัญหาทางกายที่ทำให้เด็กมีอาการคล้ายสมาธิสั้น อาทิความบกพร่องทางการได้ยินหรือการมองเห็น ภาวะพิษจากโลหะหนัก โดยเฉพาะสารตะกั่ว และโรคของต่อมไทรอยด์ เป็นต้น นอกจากนี้ในรายที่มีปัญหาการเรียนควรส่งตรวจวัดระดับเชาวน์ปัญญา (IQ test) และวัดระดับ

ความสัมพันธ์ผลทางการเรียน เพื่อช่วยแยกจากความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ ซึ่งควรตรวจหลังจากรักษาอาการสมาธิสั้นจนดีขึ้นแล้ว เนื่องจากอาการขาดสมาธิ ชน หุนหันพลันแล่นอาจทำให้การระดับเขาวงกตปัญญาต่ำกว่าความเป็นจริง ในบางรายที่มีประวัติอาการเข้าได้กับโรคลมชักควรส่งตรวจคลื่นไฟฟ้าสมอง (Electroencephalogram; EEG) เนื่องจากโรคลมชักจะทำให้เด็กมีลักษณะอาการชน อยู่ไม่นิ่ง เหม่อ ใจลอย ขาดสมาธิ ได้เช่นกัน

1.3.2.5 ภาวะที่ต้องวินิจฉัยร่วม เนื่องจากประมาณร้อยละ 60 ของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น มีภาวะวินิจฉัยร่วม (Co-morbidity) ซึ่งต้องให้การดูแลควบคู่ไปกับภาวะสมาธิสั้น โดยภาวะวินิจฉัยร่วมที่พบบ่อย ได้แก่ ความบกพร่องทางการเรียนรู้ ปัญหาพัฒนาการล่าช้าด้านภาษาบกพร่อง ปัญหาทักษะสัมพันธ์ของตากับมือ พฤติกรรมดื้อที่ผิดปกติ และพฤติกรรมอันธพาล ภาวะวิตกกังวล และภาวะซึมเศร้า

สรุปการวินิจฉัยภาวะเด็กสมาธิสั้น จะมีแพทย์เป็นผู้วินิจฉัยโดยเริ่มทำการวินิจฉัยเมื่อเด็กอายุ 4 ปีขึ้นไป แพทย์จะใช้เกณฑ์การวินิจฉัยตาม DSM-5 (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) นอกจากนี้แพทย์จะทำการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์บิดามารดาและเด็ก ศึกษาประวัติพฤติกรรมและการเรียนจากครู สังเกตพฤติกรรมเด็กจากห้องตรวจตรวจร่างกายเพื่อแยกปัญหาทางกายอื่น ๆ เช่น วัดระดับเขาวงกตปัญญา และตรวจคลื่นไฟฟ้าสมอง เป็นต้น รวมทั้งภาวะที่ต้องวินิจฉัยร่วม เช่น ความบกพร่องทางการเรียนรู้ และภาวะซึมเศร้า เป็นต้น

1.4 อาการของภาวะสมาธิสั้น

จากการศึกษาเอกสารพบว่ามีผู้กล่าวถึงอาการหลักของภาวะสมาธิสั้นไว้ 3 อาการหลัก ๆ ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า (ชาญวิทย์ พรนภดล, 2559; ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ และ ปิยาภัสร์ จิตภิรมย์, 2561)

1.4.1 อาการขาดสมาธิ (Inattention) พบพฤติกรรมวอกแวกง่าย ไม่มีสมาธิจดจ่อ ไม่จดจำคำสั่ง ทำงานช้า ผลงานไม่เรียบร้อย ทำงานไม่ค่อยสำเร็จ โดยเฉพาะงานที่ใช้ระยะเวลาหรืองานฝีมือที่ต้องใช้ความละเอียด ซ้ำลืม เหม่อลอย และมักทำของหาย

1.4.2 อาการชนอยู่ไม่นิ่ง (Hyperactivity) พบพฤติกรรมลุกเดินไปมา ยุกยิก อยู่ไม่สุข พุดมาก เสียงดัง ชอบแกล้งคนอื่น มักชอบเล่นผาดโผนหรือทำกิจกรรมที่อันตราย ไม่ระมัดระวังขณะเล่น

1.4.3 อาการหุนหันพลันแล่น (Impulsivity) พบพฤติกรรมวู่วาม ใจร้อน รอคอยไม่ได้ ไม่คิดก่อนทำ ขาดความระมัดระวัง มักพูดขัดจังหวะระหว่างการสนทนา เมื่อต้องการอะไร ต้องทำให้ได้ทันที

สรุปได้ว่าอาการของภาวะสมาธิสั้น ประกอบด้วย 3 อาการหลัก ได้แก่ อาการขาดสมาธิ ซึ่งเด็กจะมีพฤติกรรมวอกแวกง่าย ช่วงความสนใจสั้น ไม่มีสมาธิจดจ่อในการทำงาน อาการซนอยู่ไม่นิ่ง ซึ่งเด็กจะมีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง วิ่งไปมา ไม่นิ่งอยู่กับที่ พูดมากและพูดเสียงดัง รวมทั้งอาการหุนหันพลันแล่น ซึ่งเด็กจะมีพฤติกรรมไม่คิดก่อนทำ วู่วาม ไม่สามารถรอคอยได้ ใจร้อน และชอบพูดแทรกผู้อื่นสนทนา

1.5 การรักษาภาวะสมาธิสั้น

จากการศึกษาเอกสารพบว่ามีกรกล่าวถึงวิธีการรักษาภาวะสมาธิสั้นไว้หลายวิธีการ ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า (นิรชา เรื่องดารกานต์, 2561; วิลาวัณย์ เชิดเกียรติกำจาย, 2561)

ภาวะสมาธิสั้นเป็นปัญหาเรื้อรังที่ต้องการการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งพ่อแม่และเด็กต้องเข้าใจและให้ความร่วมมือในการรักษาโดยแพทย์ ผู้ปกครอง และโรงเรียนต้องทำงานร่วมกันจึงจะส่งผลให้การรักษามีประสิทธิภาพ ในปัจจุบันมีแนวทางในการรักษา ได้แก่ การใช้ยา การปรับพฤติกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบกับการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีทักษะในการปรับพฤติกรรม นอกจากนี้อาจจัดการศึกษาพิเศษในกลุ่มเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมรุนแรงหรือปัญหาการเรียน ซึ่งแนวทางการรักษาสามารถแบ่งตามช่วงอายุได้ 2 ช่วงอายุ คือ 4-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป

เด็กอายุ 4-5 ปี เน้นการปรับพฤติกรรม ปรับการเลี้ยงดูและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับเด็กเป็นหลัก แพทย์จะพิจารณาให้ใช้ยาเมื่อเด็กมีอาการมากและการรักษาด้วยการปรับพฤติกรรมอย่างเดียวไม่ได้ผล

เด็กอายุ 6 ปีขึ้นไป มีแนวทางการรักษาจะรักษาด้วยยา ร่วมกับการช่วยเหลือในการปรับพฤติกรรมที่บ้านและที่โรงเรียน นอกจากนี้แพทย์ควรค้นหาภาวะอื่นที่อาจพบในเด็กแล้ว ให้การรักษาควบคู่กัน

ซึ่งจะเห็นได้ว่าแนวทางการรักษาที่ใช้ส่วนมาก คือ การใช้ยาและการปรับพฤติกรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.5.1 การใช้ยา มีการใช้ยารักษาภาวะสมาธิสั้นมานานยาวนานกว่า 30 ปี เพื่อประโยชน์ในการรักษาพฤติกรรมซนอยู่ไม่นิ่งที่มีมากกว่าปกติ ยาที่นิยมใช้และได้รับการยอมรับว่าปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ ซึ่งยากลุ่มที่รู้จักกันดีคือ ยาในกลุ่ม stimulant ได้แก่ เมธิ

ลเฟนิเดท (Methylphenidate) หรือมีชื่อทางการค้าว่าริทาลิน (Ritalin®) ยาตัวนี้ช่วยในการปรับเปลี่ยน สารสื่อประสาทในสมองบางตัว ได้แก่ โดพามีน (Dopamine) นอร์อีพิเนฟริน (Norepinephrine) (นิรชา เรื่องดารกานต์, 2561)

1.5.2 การปรับพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมที่บ้านและโรงเรียน มีผู้ปกครองส่วนหนึ่งที่ไม่ต้องการให้เด็กกินยา จึงต้องใช้การปรับพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กมาเป็นส่วนสำคัญในการช่วยเหลือ โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงดูหรือเกิดจากผู้ปกครองไม่มีเวลา และไม่มีทักษะที่จะปรับพฤติกรรมเด็ก ดังนั้นผู้ปกครองจึงควรมีทักษะในการปรับพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมที่บ้าน นอกจากนี้เด็กสมาธิสั้นยังพบปัญหาในการเรียนและการเข้าสังคมกับเพื่อน ครูจึงต้องมีทักษะในการปรับพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน

แนวทางการปรับพฤติกรรมเด็กและการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมทั้งที่บ้านและโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและการเรียน รวมทั้งการช่วยเหลือโดยผู้เชี่ยวชาญหรือนักสหวิชาชีพ มีแนวทางดังต่อไปนี้

1.5.2.1 การปรับพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมที่บ้าน

- มีตารางเวลาที่แน่นอนสำหรับกิจวัตรประจำวัน เช่น เวลาตื่นนอน รับประทานอาหาร ทำการบ้าน และอาบน้ำ เป็นต้น

- ควรให้เด็กทำกิจกรรมที่ละอย่าง เช่น ไม่เล่นของเล่นพร้อมกันหลายชิ้น ไม่ดูโทรทัศน์พร้อมทำการบ้าน เป็นต้น โดยบอกสิ่งที่ต้องการให้เด็กทำทีละอย่างเนื่องจากเด็กมักจะลืมคำสั่งจึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ หากเด็กสามารถทำตามได้ควรให้คำชมหรือรางวัล

- จัดสิ่งแวดล้อมในบ้านให้สงบมีสิ่งรบกวนน้อย เสียงไม่ดัง เพื่อลดการกระตุ้น เช่น ควรปิดโทรทัศน์ขณะเด็กกำลังเล่นของเล่นหรือทำการบ้าน

- ควรจัดบ้านให้เป็นระเบียบ มีพื้นที่ส่วนตัวเพื่อเก็บของเล่นและของใช้ของเด็กเอง และมีพื้นที่ให้เด็กทำการบ้านโดยไม่มีสิ่งรบกวน

- ในเด็กโตการติดข้อความเตือนใจหรือมีสมุดโน้ตบันทึกเขียนรายการในแต่ละวันว่าเด็กมีกิจกรรมหรือการบ้านวิชาใดที่เด็กต้องทำบ้าง จะช่วยให้เด็กสามารถทราบว่าจะงานใดทำเสร็จแล้วและงานใดยังไม่ได้ทำ สำหรับในเด็กเล็กที่ยังทำเองไม่ได้ต้องมีผู้ปกครองช่วยกำกับดูแลโดยช่วยเด็กตรวจสอบสมุดจดการบ้าน

- ฝึกทักษะการบริหารจัดการโดยมีผู้ปกครองกำกับดูแล เช่น จัดกระเป๋านักเรียน วางแผนเตรียมอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในกิจกรรมที่ครูมอบหมาย วางแผนทำและส่งงานให้ทันตามกำหนด เป็นต้น

- ส่งเสริมกิจกรรมนอกห้องเรียนที่เด็กสนใจ เช่น การออกกำลังกาย กีฬา ดนตรี และงานศิลปะ

- ผู้ปกครองควรทราบจุดเด่นและส่งเสริมจุดเด่นของเด็กเพื่อช่วยให้เด็กมีความมั่นใจและเห็นคุณค่าในตัวเอง

1.5.2.2 การปรับพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน

- ควรจัดเด็กให้นั่งหน้าชั้นหรือใกล้ครู และไกลจากประตูหน้าต่าง เพื่อลดสิ่งรบกวนสมาธิ

- ครูควรให้คำสั่งที่สั้น ๆ และชัดเจนแก่เด็ก โดยครูควรแน่ใจว่าเด็กมีสมาธิจดจ่อกำคำสั่ง แล้วให้เด็กทบทวนคำสั่งหรือซักถามถ้าเด็กไม่เข้าใจ

- ย่อยงานที่ซับซ้อนให้เป็นงานหลายชิ้นที่สั้นลง และให้เด็กทำให้เสร็จทีละอย่าง

- ให้คำชมเชยหรือรางวัลเมื่อปฏิบัติตัวดี มองหาจุดเด่นของเด็ก และสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกถึงข้อดีของตนเอง เพื่อช่วยให้เด็กมั่นใจในตนเองและมีกำลังใจในการพัฒนาตนเอง

- จัดการศึกษาพิเศษให้เด็กที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีภาวะสมาธิสั้นและไม่มี ความผิดปกติอื่นร่วมด้วยมักสามารถเรียนร่วมอยู่ในชั้นเรียนปกติกับเด็กทั่วไปได้ภายใต้การช่วยดูแลเพิ่มเติมเล็กน้อยจากครู แต่ถ้ามีปัญหาความบกพร่องทางการเรียนรู้ร่วมด้วยในระดับค่อนข้างรุนแรงอาจจำเป็นต้องได้รับการศึกษาพิเศษ

- เมื่อเด็กหมดสมาธิ ควรจัดกิจกรรมให้เปลี่ยนอิริยาบถและได้เคลื่อนไหว เช่น ช่วยครูแจกสมุด ลบกระดาน และช่วยให้เด็กกลับมาสมาธิในการเรียนอีกครั้ง

- ตรวจสอบสมุดงานสม่ำเสมอ ว่าเด็กสามารถจดงานและการบ้านได้ครบ การเขียน การบ้านหรืองานที่เด็กต้องทำบนกระดานจะช่วยให้เด็กจด และติดตามงานได้มากขึ้น

1.5.2.3 การช่วยเหลือโดยผู้เชี่ยวชาญหรือนักสหวิชาชีพ

- การสอนโดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีการปรับพฤติกรรมทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม

- ให้คำแนะนำหรือฝึกอบรมผู้ปกครองให้มีทักษะในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กผ่านการดูแลในชีวิตประจำวัน ซึ่งส่วนมากหมายถึงการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ด้วยการให้แรงเสริมเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ดีหรือสร้างแรงจูงใจให้เด็กอยากสร้างนิสัยที่ดี

สรุปได้ว่ามีวิธีการรักษาและช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้น ดังนี้

แนวทางการรักษาและช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นต้องประสานความร่วมมือกันระหว่างครอบครัว บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรทางการแพทย์ ประกอบด้วย

การปรับพฤติกรรม เป็นแนวทางการช่วยเหลือที่ผู้ปกครองสามารถนำไปปรับพฤติกรรมเด็กที่บ้าน ครูสามารถนำไปปรับพฤติกรรมเด็กในห้องเรียน โดยผ่านการให้คำแนะนำหรือฝึกฝนจากนักสหวิชาชีพ

การปรับสภาพแวดล้อม ที่บ้านของเด็กควรมีพื้นที่เก็บของส่วนตัว โดยเด็กต้องรับผิดชอบสิ่งของตนเองและพื้นที่ในการทำการบ้านที่สงบไม่มีสิ่งรบกวน สำหรับที่โรงเรียนควรจัดเด็กให้นั่งในตำแหน่งหน้าชั้นหรือใกล้ครู และไกลจากประตูหน้าต่าง ให้เด็กมีสมุดจดการบ้านโดยบันทึกรายละเอียดการบ้านให้ชัดเจน

การรักษาด้วยยาโดยแพทย์จะพิจารณาให้เด็กสมาธิสั้นที่มีอายุมาก 6 ปี ซึ่งยาที่มักนิยมใช้ ได้แก่ เมทิลเฟนิเดต (Methylphenidate)

การจัดการศึกษาพิเศษที่เป็นกรช่วยเหลือทางการศึกษาอย่างหนึ่งสำหรับเด็กสมาธิสั้นระดับรุนแรง ซึ่งพบปัญหาความบกพร่องทางการเรียนและ/หรือความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์ร่วมด้วย

1.6 แนวทางการดูแลเด็กสมาธิสั้นสำหรับผู้ปกครอง

จากการศึกษาเอกสารพบว่ามีกรกล่าวถึงแนวทางการดูแลเด็กสมาธิสั้นสำหรับผู้ปกครองไว้หลายแนวทาง ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ (Grossberg, 2015; ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ และ ปิยาภัสร์ จิตภิมรณย์, 2561)

1.6.1 ผู้ปกครองควรเรียนรู้เกี่ยวกับเด็กสมาธิสั้นให้มากที่สุด โดยเลือกหนังสือและแหล่งที่มาของข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อจะให้กลยุทธ์และวิธีการช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง ซึ่งผู้ปกครองต้องมั่นใจว่าเด็กสมาธิสั้นสามารถประสบความสำเร็จได้ ผู้ปกครองสามารถทำให้เขาประสบความสำเร็จได้ด้วยกลยุทธ์และการสนับสนุนเด็กทั้งที่บ้าน โรงเรียน และในชุมชน

1.6.2 ผู้ปกครองค้นหาวิธีที่ถูกต้องเหมาะสมที่สุดสำหรับเด็กสมาธิสั้นแต่ละคน จากนักสหวิชาชีพมาช่วยเด็กและสำรวจสิ่งแวดล้อมรอบตัวแล้วเชื่อมโยงเด็กเข้ากับกิจกรรมที่เหมาะสมที่สุดตรงกับความต้องการเฉพาะของเขาและสิ่งที่เขาสนใจ

1.6.3 ผู้ปกครองใช้การสัมผัสให้มากขึ้น พูดให้น้อยลง เดินไปหาเด็ก เมื่อจะบอกให้ทำอะไรควรเรียกความสนใจเด็ก โดยการสัมผัสที่มือหรือแขนหรือแตะที่ไหล่ของเด็กมองสบตา หรือให้เด็กพูดทบทวนสิ่งที่เราเพิ่งพูดไป อย่างไรก็ตามผู้ปกครองไม่ควรตำหนิเด็กสมาธิสั้น แต่ควรหันกลับไปช่วยสนับสนุนเด็กเท่าที่ผู้ปกครองสามารถทำได้ด้วยตัวเอง

1.6.4 ผู้ปกครองจัดให้เด็กมีเครื่องช่วยเตือนและเครื่องช่วยจำ เช่น ให้เด็กมองเวลาโดยใช้นาฬิกาจับเวลา นาฬิกาปลุก หรือเครื่องมือบอกเวลา ให้เด็กมองเห็นได้ชัดเจน ช่วยกำกับให้เด็กทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด และทำข้อความสำคัญให้เห็นชัดเจน โดยติดข้อความกระตุ้นเตือน หรือข้อความสำคัญในบริเวณที่เด็กจะเห็นแน่นอน เพื่อเตือนว่าเขาจะต้องทำอะไรบ้าง เช่น “อย่าลืมจัดกระเป๋าเรียน” และ “เอาของออกจากกระเป๋ากางเกงทุกครั้งก่อนใส่ตะกร้า”

1.6.5 ผู้ปกครองใช้คำสั่งที่เข้าใจง่ายและชัดเจนกับเด็กสมาธิสั้น เช่น แบ่งคำสั่งออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ ใช้ภาษาที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย ซึ่งต้องให้แน่ใจว่าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งที่ถูกต้องและเฉพาะเจาะจง เช่น “พร้อมที่จะไปโรงเรียนหรือยัง” เปลี่ยนเป็น “ไปแปรงฟันแล้วใส่เสื้อผ้า” นอกจากนี้อาจแบ่งขั้นตอนโดยใช้รูปภาพการใช้หรือสิ่งชี้แนะทางสายตาอาจจะช่วยให้เด็กที่มีข้อจำกัดในการสนใจหรือการใช้ภาษา

1.6.6 ผู้ปกครองสร้างแรงจูงใจให้แก่เด็กสมาธิสั้น โดยเริ่มต้นจากการให้รางวัลภายนอกสำหรับเด็กสมาธิสั้น ซึ่งการให้รางวัลทั้งภายนอกและภายในเป็นสิ่งจำเป็น แต่เด็กสมาธิสั้นต้องการรางวัลภายนอกเพื่อเป็นแรงจูงใจและสนับสนุนให้เขาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไม่จำเป็นต้องเป็นของรางวัลที่มีค่าแต่อาจเป็นสิ่งที่เขาชอบ ซึ่งให้รางวัลภายนอกจนกว่าจะสามารถให้รางวัลภายในได้ ตัวอย่างรางวัลภายนอก เช่น ตารางดาว รางวัล หรือการให้สิทธิพิเศษ เพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำพฤติกรรมที่ดีตามที่ตกลงกันได้ เช่น ตกลงกับเด็กว่าถ้าเขาทำงานเสร็จตามกำหนดเวลา ในแต่ละครั้งจะได้ดาว 1 ดวง และเมื่อสะสมดาวครบ 10 ดวง สามารถแลกเป็นรางวัลได้ เช่น เซตตุ๊กตอลูก 1 ชุด หรือได้ไปเล่นเครื่องเล่นที่สวนสนุก 1 อย่าง เป็นต้นนอกจากนี้ควรให้ Feedback ทันทีหลังเกิดพฤติกรรม ไม่ว่าจะ Feedback ในทางบวกหรือทางลบ เช่น เมื่อเด็กทำพฤติกรรมดีก็ให้คำชม หรือยิ้มให้ในทันที รวมทั้งให้การตอบสนองต่อพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ควรให้รางวัลก่อนการลงโทษ ซึ่งมีขั้นตอนของการเปลี่ยนพฤติกรรมที่มีปัญหาดังต่อไปนี้

1.6.6.1 ต้องรู้ว่าพฤติกรรมดีแบบใด ที่เราต้องการให้เกิดแทนที่พฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น พฤติกรรมดี คือ “เด็กเจียบขณะนั่งรถ” แทน “การส่งเสียงดังระหว่างนั่งรถ

1.6.6.2 ให้รางวัลเด็ก เช่น ให้คำชม และแสดงการเห็นชอบ กับพฤติกรรมดี ทุกครั้งที่เห็นเด็กทำพฤติกรรมนั้น เช่น เมื่อเด็กนั่งรถแล้วเจียบเราก็มให้และชมเด็กทันที

1.6.6.3 หลังจากทำตามข้างต้นได้ 1 สัปดาห์ จึงค่อยใช้การลงโทษอย่างเบา (เช่น time out ตัดคะแนน และ ตัดสิทธิพิเศษ) เมื่อเด็กทำพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

1.6.7 ผู้ปกครองควรทำบ้านให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองและความนับถือในตนเอง แล้วพวกเขาจะรู้สึกปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจและสุขใจที่บ้าน โดยจัดมีมุมปลอดภัยให้เด็กได้พักจากที่นั่งหรือญาติ และเตรียมพื้นที่สำหรับการผ่อนคลายได้ฟังเพลงที่สงบโดยมีเบาะนุ่น ใช้สีที่สงบเย็นถ้าเด็กมีความตึงเครียด อยู่ไม่นิ่ง ทำให้เด็กสงบได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ไม่ควรใช้เทคโนโลยี เนื่องจากเด็กสมาธิสั้นส่วนใหญ่มักชอบดูทีวีและเล่นเกม และใช้โทรศัพท์สมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ต

สรุปได้ว่าผู้ปกครองมีแนวทางการดูแลเด็กสมาธิสั้น โดยเริ่มต้นจากผู้ปกครองต้องไฝหาคำรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กสมาธิสั้น ผู้ปกครองควรใช้คำสั่งที่เข้าใจง่ายและชัดเจนกับเด็กสมาธิสั้น หรืออาจมีภาพประกอบร่วมด้วย และแบ่งคำสั่งออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ ผู้ปกครองควรสร้างแรงจูงใจแก่เด็กสมาธิสั้นด้วยแรงเสริมทางบวก และใช้ภาษากายที่อบอุ่น สื่อสารกับเด็กสมาธิสั้นมากยิ่งขึ้น รวมถึงการจัดให้มีอุปกรณ์ช่วยในการกระตุ้นเตือน เช่น นาฬิกาจับเวลา ป้ายเตือน และการจัดบ้านให้มีมุมสงบและปลอดภัย งดใช้เทคโนโลยี

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กสมาธิสั้น

1.7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กสมาธิสั้นในต่างประเทศ

Brocki et al. (2009) ศึกษาเรื่อง Interrelations between Executive Function and Symptoms of Hyperactivity/ Impulsivity and Inattention in Preschoolers: A Two Year Longitudinal Study มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคิดเชิงบริหารและอาการของซน หุนหันพลันแล่น และ ไม่มีสมาธิ ในเด็กก่อนวัยเรียนโดยศึกษาระยะยาว 2 ปี ในเด็กที่มีคะแนนความเสี่ยง ADHD และ ODD ได้แก่ เด็กชาย 60 คนและเด็กหญิง 12 คน รวมทั้งหมด 72 คน โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ Simple Inhibition : A computerized Go/no-go task Selective

Attention The Auditory Attention subtest from the NEPSY battery Complex Inhibition: Stroop-like task WM: The Children's Size-Ordering Task CSOT Intelligence : the Block Design and WISC-III และแบบสอบถามตามเกณฑ์ DSM-IV ผลการศึกษาพบว่า การคิดเชิงบริหารส่วนใหญ่มักสามารถทำนายอาการขาดสมาธิได้มากกว่าอาการอยู่ไม่นิ่งหรือหุนหันพลันแล่น รวมทั้งองค์ประกอบประกอบพื้นฐานของการคิดเชิงบริหารแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าขององค์ประกอบซับซ้อนของการคิดเชิงบริหาร

Shimoni, Engel-Yeger, and Tirosh (2012) ศึกษาเรื่อง Executive Dysfunctions among Boys with Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD): Performance-Based Test and Parents Report มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความบกพร่องของการคิดเชิงบริหาร ในกลุ่มเด็กชายที่มีภาวะสมาธิสั้น (ADHD) กลุ่มตัวอย่างคือเด็กชายที่มีภาวะสมาธิสั้นจำนวน 25 คน อายุ 8-11 ปี และผู้ปกครอง โดยใช้เครื่องมือ Behavior Assessment of Dysexecutive Syndrome for Children (BADS-C) มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ planning, sequence behavior, sustained attention, resistance to interference, feedback utilization, changing sets and dealing with new situations และ BRIEF-parents t-tests พบว่าผลการประเมินการคิดเชิงบริหารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม โดยการคิดเชิงบริหารที่บกพร่องส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมประจำวัน

Emch (2013) ศึกษาเรื่อง Assessing Executive Functioning in Schools: The Utility of the BRIEF and D-KEFS in Identifying ADHD มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินการคิดเชิงบริหารที่โรงเรียน ในการคัดแยกเด็กสมาธิสั้น โดยมีผู้เข้าร่วมอายุ 11-18 ปี จำนวน 33 คน ซึ่งจะมีเด็ก ADHD 18 คน เด็กทั่วไป 15 คน โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ BRIEF สำหรับครูและผู้ปกครอง และ D-KEFS ผลการศึกษาพบว่าคะแนนมีความแตกต่างกับ 2 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ และการคิดเชิงบริหารมีความสำคัญในการวินิจฉัยภาวะสมาธิสั้น

สรุปจากงานวิจัยเกี่ยวกับเด็กสมาธิสั้นในต่างประเทศ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กสมาธิสั้นตั้งแต่ก่อนวัยเรียนถึงวัยรุ่น เปรียบเทียบกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การเปรียบเทียบคะแนน ใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบประเมินสำหรับเด็กสมาธิสั้นมักใช้แบบประเมินการคิดเชิงบริหาร คือ BRIEF ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงภาวะสมาธิสั้นมีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบริหาร ซึ่งในเด็กทั่วไปจะมีคะแนนของการคิดเชิงบริหารดีกว่ากลุ่มเด็กและผู้ใหญ่สมาธิสั้น ทั้งนี้การคิดเชิงบริหารที่บกพร่องอาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

1.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กสมาธิสั้นในประเทศไทย

ณัฐฐิวดี สุขธยารักษ์ (2553) ศึกษาเรื่องการใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนสมาธิสั้นชั้นประถมศึกษาช่วงอายุ 8-12 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อปรับพฤติกรรมของนักเรียนสมาธิสั้นที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นการวิจัยแบบ One group pretest posttest Design ในนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้นช่วงอายุ 8-12 ปี ซึ่งนักเรียนต้องมีใบรับรองแพทย์ และแบบประเมินของพฤติกรรม (ครูและผู้ปกครอง) เครื่องมือเพื่อใช้จัดกิจกรรมศิลปะ ได้แก่ (1) ชุดกิจกรรมศิลปะ 12 กิจกรรม และ (2) แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมขณะทดลองของผู้วิจัย ผลการศึกษาพบว่าการใช้กิจกรรมศิลปะทำให้ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมไม่เหมาะสมลดลง และหลังใช้กิจกรรมศิลปะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่ำกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีข้อเสนอแนะ คือ ครู ผู้ปกครองต้องเข้าใจเด็กสมาธิสั้น และครูควรมีเทคนิควิธีการสอนและการจัดสิ่งแวดล้อมให้แก่เด็กสมาธิสั้น

วิธรา จ๋วยดอนกลาง (2553) ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 ที่มีภาวะสมาธิสั้น เป็นการวิจัยแบบ Research and Development มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อสร้างโปรแกรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 ที่มีภาวะสมาธิสั้น (2) เพื่อประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 ที่มีภาวะสมาธิสั้น กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้นในช่วงชั้นที่ 1 (ป.2 และ ป.3) โดยพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 ที่มีภาวะสมาธิสั้น ประกอบด้วย แบบสำรวจทักษะทางสังคมฯ แผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมฯ แบบประเมินทักษะทางสังคมฯ แบบประเมินความพอใจต่อการพัฒนาทักษะทางสังคม และแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมฯ ผลการศึกษาพบว่าโปรแกรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น และโปรแกรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้อยู่ในระดับมาก โดยมีข้อเสนอแนะ คือ ผู้นำแผนฯ ไปใช้ควรได้รับการอบรมก่อน ควรเปรียบเทียบทักษะสังคมระหว่างเด็กสมาธิสั้นและเด็กทั่วไป และนำไปใช้กับช่วงชั้นอื่น และโรงเรียนสังกัดอื่น

สุชาดา กลางสอน (2557) ศึกษาเรื่องผลของการเสริมแรงทางบวกต่อพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของเด็กสมาธิสั้น เป็นการวิจัยแบบ Single Subject Experimental Design ด้วยวิธีสลับกลับแบบ ABAB มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของเด็กสมาธิ

สั้นโดยการใช้การเสริมแรงทางบวก (2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของเด็กสมาธิสั้น มีกลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กสมาธิสั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนแบบช่วงเวลา แบบสำรวจตัวเสริมแรง ผลการศึกษาการสำรวจตัวเสริมแรงเพื่อสำรวจสิ่งที่เด็กชอบหรือมีความต้องการก่อนนำมาใช้เป็นสิ่งเสริมแรง พบว่าการเสริมแรงทางบวกสามารถปรับพฤติกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนได้ ข้อเสนอแนะ คือ ทำข้อตกลงกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อไม่ให้เปลี่ยนสิ่งเสริมแรงขณะทำวิจัย และควรใช้เบี่ยงเบนการเพื่อศึกษาพฤติกรรมอื่น ๆ

รติยา ภมรปฐุมกุล (2557) ศึกษาเรื่องบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรูปแบบเกม เรื่องการบวกและลบเลขจำนวนเต็มสำหรับเด็กสมาธิสั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นการวิจัยแบบ One group pretest posttest design วัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรูปแบบเกม เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม สำหรับเด็กสมาธิสั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนฯ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กสมาธิสั้นที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนฯ สำหรับเด็กสมาธิสั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีกลุ่มเป้าหมายคือ เด็กสมาธิสั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รูปแบบเกมเรื่องการบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินความพึงพอใจ ผลการศึกษาพบว่า (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรูปแบบเกม เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม สำหรับเด็กสมาธิสั้นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 83.33/80.15 (2) เด็กสมาธิสั้นที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรูปแบบเกม เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) เด็กสมาธิสั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนรูปแบบเกม เรื่อง การบวกและการลบเลขจำนวนเต็ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 อยู่ใน ค่าระดับมาก ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.89

สรุปจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นในประเทศไทย พบว่ากลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กสมาธิสั้นอยู่ในระดับประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ เช่น กิจกรรมศิลปะ โปรแกรมเสริมสร้างทักษะทางสังคม การเสริมแรงทางบวก และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรูปแบบเกม ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่าแนวทางการช่วยเหลือดังกล่าว

สามารถช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นได้ ทั้งในด้านการปรับพฤติกรรม ส่งเสริมทักษะทางสังคม และพัฒนาในด้านวิชาการให้แก่เด็กสมาธิสั้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบริหาร

2.1 ความหมายของการคิดเชิงบริหาร

จากการศึกษาเอกสารพบว่ามีคำให้ความหมายและคำจำกัดความเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารไว้หลายความหมาย ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า

การคิดเชิงบริหาร หมายถึง กระบวนการคิดของสมองระดับสูงในตำแหน่งของสมองส่วนหน้าสุด (Prefrontal Cortex) ทำให้มนุษย์สามารถบริหารจัดการตนเองจนสำเร็จตามเป้าหมาย (Goal directed behavior) (Brown, 2013; Yuen-yi Lai & Wai-kit Yung, 2017; นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2558; ปนัดดา ธนเศรษฐกร, 2561; วีระศักดิ์ ชลไชยะ, 2561) ซึ่งในการพัฒนาการคิดเชิงบริหารเกิดการขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปและพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องในวัยเด็กถึงวัยรุ่นหรือประมาณอายุ 20 ปี (Brown, 2013) ทั้งนี้การหมั่นฝึกฝนทักษะด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) มีความสำคัญต่อการสร้างเครือข่ายใยประสาทระหว่างสมองส่วนหน้าสุดกับสมองส่วนอื่น ๆ ทางด้านหลัง ซึ่งจะช่วยพัฒนาด้านการรู้คิดของเด็ก (Skill Learning) ซึ่งสำคัญต่อความสำเร็จด้านการเรียนทุกระดับชั้น รวมไปถึงความสำเร็จของการทำงานและการมีครอบครัว (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2558)

สรุป การคิดเชิงบริหาร (Executive Functions: EF) คือ กระบวนการทำงานของสมองระดับสูง ซึ่งถูกควบคุมโดยสมองส่วนหน้าสุด (Prefrontal cortex) และเชื่อมโยงการทำงานกับส่วนอื่น ๆ ในสมอง ซึ่งทำหน้าที่บริหารจัดการ ความคุมความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

2.2 ความสำคัญของการคิดเชิงบริหาร

จากการศึกษาเอกสารพบว่ามีคำให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของการคิดเชิงบริหารไว้หลายด้าน ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า (Yuen-yi Lai & Wai-kit Yung, 2017; วีระศักดิ์ ชลไชยะ, 2561) ดังนี้

2.2.1 ด้านสุขภาพกาย มีความสัมพันธ์กับการรับประทานอาหารที่มีแคลอรีสูง ภาวะอ้วนลงพุง ออกกำลังกายน้อย ความดันเลือดสูง เบาหวานไขมันในเลือดสูง และการยึดมั่นในการช่วยเหลือที่ไม่ถูกวิธี รวมทั้งการติดยาเสพติด

2.2.2 ด้านสุขภาพจิต การคิดเชิงบริหารที่มีความบกพร่องกับโรคทางจิต เช่น ความประพฤติผิดปกติ (Conduct Disorder: CD) ภาวะย้ำคิดย้ำทำ (Obsessive-Compulsive Disorder: OCD) ภาวะจิตเภท (Schizophrenia) ภาวะซึมเศร้า (major depressive disorder: MDD) ซึ่งในเด็กพบปัญหาการควบคุมตนเองบกพร่องซึ่งมีความสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมและจิตเวช ที่หลากหลาย เช่น ภาวะสมาธิสั้นหรือ (Attention-Deficit Hyperactivity Disorder: ADHD) การติดยาเสพติด (Addictions) และภาวะวิตกกังวล (Anxiety disorders)

2.2.3 ด้านการเรียน การคิดเชิงบริหารสำคัญต่อความพร้อมในการเข้าโรงเรียน มากกว่าระดับเชาวน์ปัญญาหรือระดับความสามารถในการอ่านหนังสือหรือคิดคำนวณ คนที่มีการคิดเชิงบริหารไม่ดีจะเพิ่มความเสี่ยงต่อความล้มเหลวในการเรียน และมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรม หุนหันพลันแล่นมากขึ้น

2.2.4 ด้านการทำงาน ผู้ที่มีความบกพร่องในการคิดเชิงบริหารนำไปสู่การทำงานที่ไม่ดี มีประสิทธิภาพในการทำงานลดลง มีความยากลำบากในการหางานและรักษางานที่ทำอยู่ไม่ได้ สำหรับการงานร่วมกับผู้ที่มีความบกพร่องในการคิดเชิงบริหารพบความยากลำบากที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้รับความเชื่อถือน้อย และมีแนวโน้มที่จะกระทำ ความรุนแรง

2.2.5 ด้านคุณภาพชีวิต ผู้ที่มีการคิดเชิงบริหารดีจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้ที่มีความบกพร่องในการคิดเชิงบริหารจะมีความยากลำบากในการใช้ชีวิตคู่

2.2.6 ด้านสังคม ผู้ที่มีความบกพร่องในการคิดเชิงบริหารนำไปสู่ปัญหาทางสังคม และสาธารณสุข เช่น อาชญากรรม ความรุนแรง พฤติกรรมประมาท และการระเบิดอารมณ์

สรุป การคิดเชิงบริหารมีความสำคัญ คือ บุคคลที่มีการคิดเชิงบริหารที่ดีจะส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในด้านการเรียน การทำงาน คุณภาพชีวิตที่ดี และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม สำหรับบุคคลที่มีการคิดเชิงบริหารบกพร่องจะส่งผลเสียต่อสุขภาพกาย

2.3 องค์ประกอบของการคิดเชิงบริหาร

ตาราง 1 สี่เคราะห์องค์ประกอบของการคิดเชิงบริหาร

องค์ประกอบ	Yuen-yi Lai and Wai-kit Yung (2017)	The National Center for Learning Disabilities (2013)	Chriz A. Zeigler and Dendy (2002)	The National Resource on ADHD (2018)	นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล (2560)	สุภาวดี ชาญเมธิ (2560)
1. ความยืดหยุ่น ความคิด	✓	✓		✓	✓	✓
2. การใส่ใจจดจ่อ	✓					✓
3. การกำหนด เป้าหมาย	✓		✓			✓
4. การประมวลผล ข้อมูล	✓					
5. การจำเพื่อใช้งาน		✓	✓	✓	✓	✓
6. การควบคุมความ ยับยั้งชั่งใจ		✓	✓	✓	✓	✓
7. การควบคุมอารมณ์		✓	✓		✓	✓
8. การวางแผนและ การจัดการ		✓			✓	✓
9. การคิดริเริ่ม		✓			✓	✓
10. การประเมินตนเอง		✓			✓	✓
11. การแก้ปัญหาที่ ซับซ้อน			✓			

จากตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการคิดเชิงบริหาร พบว่าองค์ประกอบที่ถูกล่ามถึงซ้ำกันมากที่สุด คือ มีการกล่าวถึง 5 ใน 6 พบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การยืดหยุ่น

ความคิด (Cognitive Flexibility) และการจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) รวมทั้งการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ (Inhibitory Control) ถึงแม้ว่าจะมีการใช้ชื่อที่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาไปถึงความหมายพบว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกัน รองลงมา คือ มีการกล่าวถึง 4 ใน 6 พบ 1 องค์ประกอบ ได้แก่ การควบคุมอารมณ์ (Emotion Control) มีการกล่าวซ้ำกันถึง 3 ใน 6 พบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การมุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed Persistence) การคิดริเริ่ม (Initiate) การประเมินและตรวจสอบตนเอง (Self Monitoring) และการวางแผน จัดระบบ ดำเนินการ (Planning and Organizing) มีการกล่าวซ้ำกันถึง 2 ใน 6 พบ 1 องค์ประกอบ ได้แก่ การใส่ใจจดจ่อ (Attention) และมีการกล่าวซ้ำกันถึง 1 ใน 6 พบ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การประมวลผลข้อมูล (Information processing) และ การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน (Complex Problem Solving) โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 การจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) หมายถึง การจำข้อมูลต่าง ๆ ไว้ในใจที่ได้มาจากประสบการณ์เดิมในชีวิต ทำความเข้าใจ เปรียบเทียบ และเชื่อมโยงข้อมูลเก่ากับข้อมูลใหม่ นำออกมาใช้ตามสถานการณ์ที่ต้องการ เพื่อจดจำสิ่งที่ทำผิดพลาดโดยไม่กระทำผิดซ้ำ

2.3.2 การควบคุมความยับยั้งชั่งใจ (Inhibitory Control) หมายถึง ความสามารถในการยับยั้งอารมณ์ หยุดการกระทำ หยุดความคิด เพื่อให้จดจ่อใส่ใจกับสิ่งที่ทำ หรือความสามารถในการเพิกเฉยต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งล่อใจ

2.3.3 การยืดหยุ่นความคิด (Cognitive Flexibility) หมายถึง สามารถเปลี่ยนจุดสนใจเปลี่ยนโฟกัสหรือทิศทางให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยสามารถคิดแนวทางต่าง ๆ ได้มากกว่า 1 ทาง

2.3.4 การควบคุมอารมณ์ (Emotion Control) หมายถึง การแสดงออกอย่างเหมาะสมเมื่อโกรธ ผิดหวัง เสียใจ ใช้เวลาไม่นานในการคืนอารมณ์สู่ภาวะปกติ หรือความสามารถในการทนต่อความคิดในทางลบก่อนการแสดงหรือการพูด

2.3.5 การวางแผน จัดระบบ ดำเนินการ (Planning and Organizing) หมายถึง การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการเริ่มตั้งแต่การตั้งเป้าหมาย จัดลำดับความสำคัญ การดำเนินการ โดยไม่ติดอยู่กับปัญหารายละเอียดปลีกย่อย จนทำงานไม่สำเร็จ

2.3.6 การคิดริเริ่ม (Initiate) หมายถึง ความสามารถในการริเริ่มและลงมือทำงานตามที่คิด มีทักษะในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และเริ่มต้นโดยไม่ชักช้า

2.3.7 การประเมินและตรวจสอบตนเอง (Self Monitoring) หมายถึง การเฝ้าตามดูและสะท้อนผลของการกระทำ รู้อารมณ์ตนเอง รู้จักตนเอง รวมทั้งการตรวจสอบและประเมินตนเอง

2.3.8 การมุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed Persistence) หมายถึง ความพากเพียรมุ่งสู่เป้าหมายเมื่อตั้งใจและลงมือทำสิ่งใดแล้วก็มีความมุ่งมั่นอดสาหะเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2.3.9 การใส่ใจจดจ่อ (Attention) หมายถึง การมุ่งความสนใจอยู่กับสิ่งที่ทำอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาหนึ่งโดยไม่วกแวกไปตามปัจจัยไม่ว่าภายนอกหรือภายในตนเองที่เข้ามารบกวน

2.3.10 การประมวลผลข้อมูล (Information processing) หมายถึง ประมวลผลข้อมูลที่ได้รับอย่างคล่องแคล่วและความเร็วในการประมวลผล

2.3.11 การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน (Complex Problem Solving) หมายถึง การแยกแยะ การวิเคราะห์ปัญหา การจัดองค์ประกอบใหม่ และการจัดระเบียบเป็นแนวคิดใหม่ ๆ

เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาพบว่าจากการศึกษาของ นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล (2560) พบว่า การจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) เป็นพัฒนาการเริ่มต้นของเด็กอายุ 1 ปี การควบคุมความยับยั้งชั่งใจ (Inhibitory Control) จะพัฒนาในช่วงอายุ 3-3.5 ปี การยืดหยุ่นความคิด (Cognitive Flexibility) จะพัฒนาในช่วงอายุ 4-4.5 ปี การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) จะพัฒนาในช่วงอายุ 4.5-6 ปี และการวางแผนจัดการ (Plan/Organize) จะพัฒนาในช่วงอายุ 4.5-6 ปี ซึ่งมีความสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ทั้งนี้องค์ประกอบอื่น ๆ จะถูกพัฒนาเมื่ออายุ 6 ปีขึ้นไป รวมทั้ง สุภาวดี หาญเมธี (2561) กล่าวว่า การจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) การควบคุมความยับยั้งชั่งใจ (Inhibitory Control) และการยืดหยุ่นความคิด (Cognitive Flexibility) ทั้ง 3 องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบของทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาองค์ประกอบด้านอื่น ๆ

ซึ่งเมื่อศึกษาองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารที่ความบกพร่องในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนุญไม่นิ่งโดยพบองค์ประกอบตามตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 สังเคราะห์องค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่ง

องค์ประกอบ	Barkley (2017)	Brown (2013)	Sherman and Brooks (2010) จาก BRIEF Preschool
1. ความตระหนักรู้ในตนเอง	✓		
2. การยับยั้งชั่งใจ	✓	✓	✓
3. ความจำเพื่อใช้งาน	✓	✓	✓
4. การควบคุมอารมณ์	✓	✓	✓
5. ความพยายามและกระตือรือร้น	✓	✓	
6. การวางแผนและการจัดการ	✓	✓	✓
7. การมุ่งความสนใจ	✓	✓	
8. การเปลี่ยนความคิด			✓

จากตาราง 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่ง ซึ่งประกอบด้วย Barkley (2017) และ Brown (2013) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและศึกษา การคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้น ประกอบกับองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยจากแบบประเมิน Behavior Rating Inventory of Executive Function®—Preschool Version หรือ BRIEF-P (Sherman & Brooks, 2010) พบว่าองค์ประกอบที่ถูกกล่าวถึงซ้ำกันมากที่สุด คือ มีการกล่าวถึง 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความจำเพื่อใช้งาน (Working Memory)
2. ความยับยั้งชั่งใจ (Inhibition)
3. การควบคุมอารมณ์ (Emotion Control)
4. การวางแผน จัดระบบ ดำเนินการ (Planning and Organizing)

ถึงแม้ว่าจะมีการใช้ชื่อที่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาไปถึงความหมายพบว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกัน รองลงมา คือ ความพยายามและกระตือรือร้น (Self-motivation/Effort) และ

ไม่มีองค์ประกอบที่ซ้ำกัน ได้แก่ ความตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) การมุ่งความสนใจ (Focus) และการเปลี่ยนความคิด (Shift)

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้เลือกการจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) และการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ (Inhibition) เนื่องจากตามพัฒนาการแล้ว องค์ประกอบทั้ง 2 ด้านนี้ จะพัฒนาในช่วงอายุ 1 - 3.5 ปี ดังนั้นหากต้องการให้พัฒนาการขององค์ประกอบด้านอื่น ๆ พัฒนาคงส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชดเชยไม่จึงมีพัฒนาการขององค์ประกอบในด้านการจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) และการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ (Inhibitory Control) ให้สมบูรณ์ก่อน จึงจะส่งเสริมการควบคุมอารมณ์ (Emotion Control) และการวางแผน จัดระบบ ดำเนินการ (Planning and Organizing) ต่อไป โดยรายละเอียดของการจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) และความยับยั้ง ชั่งใจ (Inhibition) ดังนี้

2.3.1 การจำเพื่อใช้งาน

2.3.1.1 ความหมายของการจำเพื่อใช้งาน

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจำเพื่อใช้งาน พบว่ามีหลายความหมาย ดังนี้ การจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) หมายถึง การเก็บข้อมูลต่าง ๆ ไว้ในใจ เพื่อทำความเข้าใจ เปรียบเทียบ คิดเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม ประมวลผลใช้งาน และเลือกข้อมูลขึ้นที่เหมาะสมนำออกมาใช้ช่วยให้เราจำข้อมูลได้หลายต่อหลายเรื่องในเวลาเดียวกัน (Diamond, 2014; นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2560; สถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป, 2561c) ซึ่งเริ่มพัฒนาปลายขวบปีแรกโดยต้องอาศัยการจดจ่อใส่ใจ (Attention) (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2560) ซึ่งความจำเพื่อใช้งานมีบทบาทสำคัญมากในชีวิต เช่น ด้านการเรียน (การจดจำสิ่งที่อ่าน ประมวลผล และนำมาตอบคำถาม) และด้านการเล่น (การจดจำกติกาการเล่นเกม) เป็นต้น (สถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป, 2561b)

สรุปได้ว่า การจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) หมายถึง การเก็บและจดจำข้อมูลเพื่อประมวลผลและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาแล้ว แล้วนำมาใช้งานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2.3.1.2 ชนิดของการจำเพื่อใช้งาน

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับชนิดการจำเพื่อใช้งาน พบว่ามีหลายความหมาย การจำเพื่อใช้งาน สามารถแบ่งเป็น 2 ชนิดใหญ่ ๆ (Brain Training Center, n.d.; Diamond, 2014; Weijer-Bergsma, Kroesbergen, & Luit, 2015) ได้แก่

1. ความจำในการรับรู้จากการได้ยิน (Auditory/Verbal Working Memory) เพื่อจำและทำความเข้าใจกับสิ่งที่ได้ยิน ซึ่งเด็กโตจะสามารถใช้เพียงความจำในการรับรู้จากการได้ยิน

2. ความจำในการรับรู้จากการมองเห็น-มิติสัมพันธ์ (Visual-Spatial Working Memory) เพื่อจำและทำความเข้าใจกับสิ่งที่เห็น เช่น รูปภาพ ลำดับและรูปแบบ เด็กเล็กต้องพึ่งพาหน่วยความจำในการมองเห็นเชิงพื้นที่ เพื่อเรียนรู้และประยุกต์ใช้ทักษะใหม่ทางคณิตศาสตร์

สรุปได้ว่า ความจำเพื่อใช้งานแบ่งเป็น 2 ชนิด ได้แก่ ความจำในการรับรู้จากการได้ยิน (Auditory/Verbal Working Memory) เป็นการจำโดยการรับข้อมูลผ่านเสียง และความจำในการรับรู้จากการมองเห็น-มิติสัมพันธ์ (Visual-Spatial Working Memory) เป็นการจำโดยการรับข้อมูลผ่านการมองเห็น

2.3.2 การควบคุมความยับยั้งชั่งใจ

2.3.2.1 ความหมายของการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการควบคุมความยับยั้งชั่งใจงานพบหลายความหมาย ดังนี้

การหยุดคิดก่อนทำ (Inhibition) หรือ การควบคุมความยับยั้งชั่งใจ (Inhibitory Control) หมายถึง พัฒนาการในช่วง 3 - 3.5 ปี เป็นความสามารถในการหยุดยั้งอารมณ์ กระทำความคิด จากสิ่งรบกวนหรือนิสัยความเคยชิน ทำให้เด็กสามารถจดจ่อและมีช่วงความสนใจได้เหมาะสม รวมทั้งช่วยให้เด็กรู้จักอดทนรอคอย การต่อคิว ไม่ขโมยของผู้อื่น และควบคุมตัวเองได้ ไม่ตะโกน ตบ ตี ต่อยเตะคนอื่น ทั้งนี้เด็กที่การควบคุมความยับยั้งชั่งใจดีจะช่วยให้เด็กสามารถเลือกสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ดี (Selective Attention) สามารถควบคุมตนเองได้ (Self Control) มีระเบียบวินัย และสามารถชะลอความอยาก “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน” ได้ (Diamond, 2014; นวลจันทร์ จุฑาทักดีกุล, 2560; สถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป, 2561a)

สรุปได้ว่า การควบคุมความยับยั้งชั่งใจ (Inhibitory Control) หมายถึง ความสามารถในการหยุดพฤติกรรมและอารมณ์จากการกระตุ้นของสิ่งเร้ารอบตัวแล้วแสดงออกให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งทำให้เด็กสามารถหยุดคิด รอคอย ควบคุมตนเอง และมีช่วงความสนใจที่เหมาะสมกับวัยและสถานการณ์

2.4 การประเมินการคิดเชิงบริหาร

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการคิดเชิงบริหาร ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล และอรพินท์ เลิศอวัศตระกูล, 2562) การประเมินการคิดเชิงบริหารแบ่งเป็น 2 แบบใหญ่ ๆ ได้แก่

2.4.1 การประเมินการคิดเชิงบริหารแบบไม่เป็นทางการ

- การใช้หลักขั้นตอนทั่วไป (Milestone)
- การเปรียบเทียบพัฒนาการกับเด็กวัยเดียวกัน
- การประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือประเมินผ่านกิจกรรมจากผู้ปกครองหรือผู้ที่คุ้นเคยกับเด็ก

2.4.2 การประเมินการคิดเชิงบริหารแบบเป็นทางการโดยใช้แบบประเมินหรือแบบคัดกรองที่เป็นมาตรฐาน

ใช้การคัดกรองโดยการเล่นเกมในการทดสอบการคิดเชิงบริหารในเด็กเล็ก และการประเมินโดยใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์ รวมทั้งการวัดการทำงานของสมองในขณะที่เด็กเล่นเกมที่ใช้ทดสอบ โดยการประเมินดังกล่าว ต้องได้รับการประเมินจากนักวิชาชีพที่ได้รับการอบรมการเข้ามาแล้ว ซึ่งจากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการคิดเชิงบริหารแบบเป็นทางการที่ใช้บ่อยในต่างประเทศได้แก่แบบประเมินดังต่อไปนี้

- Behavioral Rating inventory of Executive Functioning (BRIEF) เป็นแบบประเมินพฤติกรรมของการคิดเชิงบริหารในโรงเรียนและที่บ้านโดยใช้แบบย่อ (BRIEF) แบบสอบถามที่จัดทำขึ้นสำหรับผู้ปกครองและครูของเด็กวัยเรียน โดยใช้ประเมินเด็กในช่วงอายุ 5 - 18 ปีใช้เวลาในการประเมินประมาณ 10 - 15 นาที (Psychological Assessment Resource, 2018) นอกจากนี้ยังมี Behavioral Rating inventory of Executive Functioning – Preschool Version (BRIEF-P) เพื่อใช้ในการประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กก่อนวัยเรียนหรือ อายุ 2 - 6 ปี และ Behavioral Rating inventory of Executive Functioning – Adult Version (BRIEF-A) เพื่อใช้ในการประเมินการคิดเชิงบริหารในผู้ใหญ่หรือ อายุ 18 - 90 ปี (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล และอรพินท์ เลิศอวัศตระกูล, 2562)

- The Behavioral Assessment of Dysexecutive Syndrome of Children (BADS-C) ช่วยในการวัดในระยะแรกเริ่มของความบกพร่องของการคิดเชิงบริหารในเด็ก ตีพิมพ์ปีที่ 2003 โดยใช้ประเมินเด็กในช่วงอายุ 7 ปีถึง 16 ปี ใช้เวลาในการประเมินประมาณ 35 ถึง 45 นาที (Pearson Education, 2018)

สำหรับในประเทศไทยพบการประเมินแบบมาตรฐานของการคิดเชิงบริหาร โดยที่มวิจัย คือ นवलจันทร์ จุฑาทักดีกุล et al. (2560) จากมหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีแบบมาตรฐานของการคิดเชิงบริหาร จึงได้พัฒนาแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กก่อนวัยเรียนขึ้น เนื่องจากเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารมากที่สุดผ่านงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย ซึ่งโครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (MU.EF-101) และแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร (MU.EF-102) สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก/ครูอนุบาลใช้ประเมินเด็กในชั้นเรียน ซึ่งแบบประเมินการคิดเชิงบริหารดังกล่าวใช้ประเมินเด็กชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 2-6 ปี เท่านั้น โดยแบ่งเป็น 2 แบบคือ แบบ MU.EF-101 (ชุดสีฟ้า) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงบวกที่แสดงถึงพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารแต่ละด้านของเด็กวัย 2-6 ปี โดยถามว่าเด็กมีพฤติกรรมเหล่านั้นบ่อยแค่ไหน แบบ MUEF-101 ใช้ประเมินและติดตามพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัย 2-6 ปี และแบบ MU.EF-102 (ชุดสีชมพู) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมในชั้นเรียนที่เป็นความบกพร่องของการคิดเชิงบริหารแต่ละด้านของเด็กวัย 2-6 ปี ซึ่งมีความหมายของชื่อย่อแบบประเมิน ดังนี้

MU หมายถึง มหาวิทยาลัยมหิดล

EF หมายถึง แบบประเมินนี้ใช้ประเมินการคิดเชิงบริหาร (EF)

เลขตัวแรก หมายถึง ช่วงอายุของเด็ก ดังนี้คือ

เลข 1 หมายถึง ปฐมวัยช่วงอายุ 2-6 ปี เลขสองตัวหลัง

เลข 01 หมายถึง แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร

เลข 02 หมายถึง แบบประเมินปัญหาพฤติกรรมด้านการคิดเชิงบริหาร

ทั้งนี้แบบประเมินทั้งสองชุดมีรูปแบบคำถามเหมือนกัน ซึ่งจะมีจำนวน 32 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน (นवलจันทร์ จุฑาทักดีกุล และอรพินท์ เลิศอวัศตระกูล, 2562) ดังนี้

1. คำถามด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม (Inhibit) จำนวน 10 ข้อ
2. คำถามด้านการเปลี่ยน/ ยึดหยุ่นความคิด (Shift) จำนวน 5 ข้อ
3. คำถามด้านการควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) จำนวน 5 ข้อ
4. คำถามด้านความจำขณะทำงาน (Working memory) จำนวน 6 ข้อ

5. คำถามด้านการวางแผนจัดการ (Plan/Organize) จำนวน 6 ข้อ

ผู้ประเมินต้องเป็นครูที่เคยสอนหรือเคยดูแลเด็กที่ถูกประเมินมาแล้วอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 2-3 เดือน และเป็นผู้ที่รู้จักคุ้นเคยกับพฤติกรรมของเด็กเป็นอย่างดี เนื่องจากข้อคำถามส่วนใหญ่เกี่ยวกับพฤติกรรมในชั้นเรียนและความถี่ของพฤติกรรมที่ครูสังเกตเห็นในช่วงเวลา 2-3 เดือนที่ผ่านมา ดังนั้นครูที่ไม่รู้จักเด็กดีพอจะไม่สามารถประเมินพฤติกรรมได้ตรงกับความเป็นจริง

วิธีการประเมิน โดยครูผู้ประเมินตอบคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเด็กโดยให้คะแนนตามความถี่ที่ครูสังเกตเห็นเด็กแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ในช่วง 2-3 เดือนที่ผ่านมา เช่น

0 หมายถึง ไม่เคยเลย

1 หมายถึง นานนานครั้ง (1-2 ครั้ง/เดือน)

2 หมายถึง บางครั้ง (1-2 ครั้ง/สัปดาห์)

3 หมายถึง บ่อยครั้ง (3-4 ครั้ง/สัปดาห์)

4 หมายถึง เป็นประจำ (ทุกวัน ทุกครั้ง)

การแปลผล จะแปลผลจากคะแนนดิบ (Raw Score) หรือคะแนนที่ได้จากการวัดด้วยแบบประเมินโดยตรง ยังไม่สามารถอธิบายความหมายของคะแนนได้ชัดเจนนัก ในการแปลผลจึงต้องทำการเปลี่ยนคะแนนดิบให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (คะแนน T) เสียก่อนจึงจะสามารถนำมาเปรียบเทียบกันอย่างมีความหมาย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์แก่ตัวเด็กได้ โดยคะแนนมาตรฐาน คือคะแนนที่แปลงมาจากคะแนนดิบกลายเป็นคะแนนที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10 โดยยังคง มีลักษณะการกระจายของข้อมูลเหมือนกับการกระจายของคะแนนดิบทุกประการ ดังนั้นผู้วิจัยจึง สร้างกราฟเทียบคะแนนดิบเป็นคะแนนมาตรฐานที่ (T-Score) ไว้ในส่วนที่ 4 ของแบบประเมินเพื่อความสะดวกแก่ครูในการเทียบคะแนนมาตรฐานได้ทันทีโดยไม่ต้องเปิดตาราง ในการรวมคะแนนสามารถนำคะแนนดิบที่ได้จากการรวมคะแนนของแต่ละตัวบ่งชี้จาก (1) ถึง (5) และคะแนนรวมของทุกตัวบ่งชี้ (ภาพรวมทุกตัวบ่งชี้) ไปกำหนดจุดบนกราฟเพื่อเทียบคะแนนดิบเป็นคะแนน T ของเด็ก ได้ทันทีโดยไม่ต้องเปิดตาราง จากนั้นนำช่วงคะแนน T ที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ของแต่ละแบบประเมิน เพื่อแปลความหมายต่อไป

ตาราง 3 สรุปวิธีการประเมินการคิดเชิงบริหาร

การประเมินแบบไม่เป็นทางการ	การประเมินแบบเป็นทางการ
- ใช้หลักขั้นตอนที่ไป (Milestone)	แบบประเมินหรือแบบคัดกรองที่เป็นมาตรฐานที่ใช้บ่อย เช่น ในต่างประเทศ Behavioral Rating
- เปรียบเทียบกับเด็กวัยเดียวกัน	inventory of Executive Functioning และ The Behavioral Assessment of Dysexecutive Syndrome of Children และในประเทศไทย ได้แก่
- ประเมินผ่านพฤติกรรมที่แสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ	แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร และ แบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร เกม โปรแกรมซอฟต์แวร์ และการวัด
- ประเมินผ่านกิจกรรมจากผู้ปกครองหรือผู้ที่คุ้นเคยกับเด็ก	การทำงานของสมองในขณะที่เด็กเล่นเกมที่ใช้ทดสอบ

สำหรับการประเมินการคิดเชิงบริหารในองค์ประกอบด้านการจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) และการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ (Inhibitory Control) มีรายละเอียดดังนี้

2.4.3 การประเมินความจำเพื่อใช้งาน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่าการประเมินความจำเพื่อใช้งานมีหลากหลายวิธี ดังนี้ (CogniFit, n.d.-b; Diamond, 2014; My Brain Test, n.d.; Pellicano, 2012; Schoemaker et al., 2012)

2.4.3.1 The Automated Working Memory Assessment (AWMA) battery เป็นแบบประเมินมาตรฐาน ที่ผ่านการเก็บข้อมูลจากเด็กจำนวน 1,470 คน อายุ 5 – 6 ปี และเด็กจำนวน 1,719 คน อายุ 8 – 9 ปี

2.4.3.2 Sequencing Test WOM-ASM เป็นชุดของลูกบอลที่มีตัวเลขต่างกันจะปรากฏขึ้นบนหน้าจอ ผู้ทดสอบจะต้องจดจำชุดลูกบอลเพื่อทำซ้ำในภายหลัง จำนวนลูกบอลจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนกว่าผู้ทดสอบจะทำผิดพลาด ผู้ทดสอบจะต้องบอกตัวเลขหลังจากการทดสอบแต่ละครั้ง ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับ Free Digit Span Memory Test โดยให้ผู้ทดสอบพิมพ์ตัวเลขที่คุณเห็นในช่องด้านล่าง ผู้ทดสอบสามารถเปลี่ยน “ช่อง” ของตัวเลขที่แสดงด้านล่างจอ

เพื่อให้การทดสอบนี้มีความท้าทายมากขึ้นให้ผู้ทดสอบสลับจากลำดับไปข้างหน้า (Forward Digit Span) เป็นแบบย้อนกลับ (Backward Digit Span) และเปลี่ยนความเร็วการทดสอบจากช้าเป็นเร็ว ทั้งนี้คนส่วนใหญ่สามารถจดจำตัวเลข 5 ถึง 8 หมายเลขติดต่อกัน ทั้งนี้การจดจำตามลำดับ

2.4.3.3 Missing Scan Task (MST) เป็นเครื่องมือประเมินความจำเพื่อใช้งานในเด็กอายุ 3-6 ปี ปรับปรุงมาจาก Buschke's original MST เป็นถุง Beanie Babies มีสัตว์ 65 ตัว มีวิธีการประเมินโดยให้เด็กดูสัตว์ที่เด็กรู้จักชื่ออยู่แล้ว ซึ่งเด็กอายุ 3 - 4 ปี เริ่มจำสัตว์จาก 3 ตัว สำหรับเด็กอายุ 5 - 6 ปี เริ่มจำสัตว์จาก 4 ตัว โดยให้เด็กจำ 3 วินาที แล้วนำสัตว์เข้าบ้าน ต่อมนำสัตว์ออกจากบ้านโดยสัตว์จะหายไป 1 ตัว เด็กจะมีเวลา 10 วินาทีในการตอบว่าสัตว์ตัวใดหายไป เมื่อเด็กตอบได้จะเพิ่มจำนวนสัตว์ขึ้นครั้งละ 1 ตัวตามลำดับ (Roman, Pisoni, & Kronenberger, 2014)

2.4.3.4 Spatial Span หรือ Corsi Blocks task เป็นเครื่องมือประเมินความจำเพื่อใช้งานเชิงพื้นที่ที่สามารถทดสอบ โดยผู้ทดสอบจะแสดงบล็อกบอร์ดที่มีลูกบาศก์ 9 ก้อน ผู้ทดสอบชี้ลูกบาศก์ (1-9) ตามลำดับ แล้วให้เด็กทำซ้ำลำดับตามลำดับ (ไปข้างหน้า) หรือย้อนกลับ (ถอยหลัง)

2.4.3.5 Recognition Test WOM-REST เป็นเครื่องมือประเมินโดยใช้วัตถุ 3 ภาพปรากฏขึ้นบนหน้าจอ โดยผู้ทดสอบจะต้องจดจำวัตถุ 3 ภาพที่ปรากฏบนหน้าจออย่างรวดเร็ว หลังจากปรากฏบนหน้าจอ 4 ชุดของ 3 ภาพจะและผู้ทดสอบจะต้องเลือกชุดที่ถูกต้องจากหน้าจอแรก

2.4.3.6 Delayed Alternation Task เป็นเครื่องมือประเมินที่เด็กต้องค้นหาของที่ถูกซ่อนจาก 1 ใน 2 ถ้วยเหมือนกัน ซึ่งหลังจากเลือกถูกต้องแล้ว ของจะสลับไปยังฝั่งตรงข้ามในการทดลองครั้งต่อไป ใช้เวลาซ้ำลง 10 วินาที และผู้ประเมินเพียงเบนความสนใจของเด็ก ทำการดำเนินการทดลองใช้ 16 ครั้งหรือถ้าเด็กตอบคำถามถูกต้อง 8 ครั้งติดต่อกัน ตัวแปรที่อ้างอิง คือ จำนวนการดึงข้อมูลที่ต้องการหารด้วยจำนวนการทดลองทั้งหมด

2.4.3.7 A Simon task เป็นเครื่องมือประเมินโดยผู้ทดสอบต้องจดจำกฎ 2 ข้อ โดยกฎข้อ 1 เมื่อเห็นสัญลักษณ์หนึ่งให้กดปุ่มขวา และกฎข้อ 2 เมื่อเห็นอีกสัญลักษณ์หนึ่งให้กดปุ่มซ้าย

สรุปได้ว่าการประเมินความจำเพื่อใช้งานสามารถแบ่งได้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ ประเภทที่ 1 การประเมินด้วยแบบประเมินมาตรฐาน ได้แก่ The Automated Working Memory

Assessment ประเภทที่ 2 การประเมินผ่านกิจกรรม ได้แก่ Missing Scan Task Sequencing Test และ Corsi Blocks Task และประเภทที่ 3 การประเมินผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้แก่ Digit Span Memory Test Recognition Test WOM-REST Delayed Alternation Task และ A Simon task ทั้งนี้การประเมินความจำเพื่อใช้งานขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเครื่องมือกับ ผู้ทดสอบและอายุของผู้ทดสอบ

2.4.4 การประเมินความยับยั้งชั่งใจ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า การประเมินความยับยั้งชั่งใจมีหลากหลายวิธี ดังนี้

2.4.4.1 The Test of Variables of Attention (TOVA) เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ประเมินช่วงความสนใจและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ระหว่างอายุ 4 ถึง 80 ปี ผลการประเมินนำมาใช้พร้อมกับการสัมภาษณ์ทางคลินิกและการสังเกตพฤติกรรม มักใช้ในเด็กสมาธิสั้น (The TOVA Company, n.d.)

2.4.4.2 The Stroop Color and Word Test (SCWT) การทดสอบแสดงสีบนคำ เช่น สีเขียว แต่ตัวอักษรจะสะกดว่าสี “แดง” ผู้ทดสอบจะต้องมุ่งความสนใจในการตอบไปที่สีที่ปรากฏ ไม่ใช่อ่านคำที่เห็น (Diamond, 2014)

2.4.4.3 A Stroop-like day-night test ใช้ทดสอบในเด็กอายุ 3 ปีครึ่งถึง 7 ปี โดยเด็กต้องพูดว่า “กลางวัน หรือ day” เมื่อใดก็ตามที่เห็นการ์ดสีดำที่มีดวงจันทร์และดวงดาวปรากฏขึ้น และจะพูดว่า “กลางคืน หรือ night” เมื่อแสดงการ์ดสีขาวที่มีดวงอาทิตย์แสงแดดจ้า ก่อนทดสอบจะมีการฝึกก่อน 3 ครั้ง ต้องทำถูก 2 ครั้งติดต่อกัน จึงจะเริ่มการทดสอบทดสอบ 16 ครั้ง บัตรถูกเรียงลำดับดวงอาทิตย์ (s) ดวงจันทร์ (m) ดังนี้ s, m, m, s, s, m, s, m, m, s, s, m, s, m, m, s ซึ่งจำนวนคำตอบที่ถูกต้องถูกรวมคะแนนและแปลงเป็นร้อยละ (Ling, Wong, & Diamond, 2016)

2.4.4.4 Go/no-go tasks เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งเด็กจะได้รับคำแนะนำในการจับปลาให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (Go stimuli, 75%) โดยการกดปุ่มเมื่อปรากฏตัวบนหน้าจอ โปรแกรมได้รับคำสั่งให้ปล่อยปลาฉลาม (No-Go stimuli, 25%) ว่าายน้ําโดยเด็กต้องไม่กดปุ่ม

2.4.4.5 Luria’s hand-game เป็นการทดสอบการยับยั้งการเคลื่อนไหวครั้งแรกที่เด็กเลียนแบบการเคลื่อนไหวของมือ (ท่ากำปั้นหรือช้อน) ถัดไปเด็กต้องดำเนินการในทาง

ตรงกันข้าม (กล่าวคือเมื่อผู้ทดสอบทำกำปั้นเด็กจะขึ้นนิ้วและสลับกัน) ความสำเร็จในการทดสอบนี้ เด็กต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์และยับยั้งแนวโน้มในการคัดลอกท่าทางของผู้ทดลอง (Pellicano, 2012)

2.4.4.6 Processing Test REST-INH บล็อกของตัวเลขและรูปร่างที่แตกต่าง กันจะปรากฏบนหน้าจอ ตอนแรกผู้ทดสอบจะต้องใส่ใจกับขนาดของรูปร่างและระบุว่ามีความ ใหญ่กว่า จากนั้นผู้ทดสอบจะต้องระบุว่าบล็อกใดมีจำนวนสูงกว่า (CogniFit, n.d.-a)

2.4.4.7 Equivalencies Test INH-REST เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์แสดงชื่อ ของสีจะปรากฏขึ้นบนหน้าจอและผู้ทดสอบจะต้องตอบกลับโดยเร็วที่สุดเมื่อคำนั้นตรงกับสีที่เขียน หากสีที่ปรากฏไม่สอดคล้องกันผู้ทดสอบจะไม่ให้การตอบสนองใด ๆ (CogniFit, n.d.-a)

2.4.4.8 School Shape School - Inhibit Condition เป็นโปรแกรม คอมพิวเตอร์ที่มีภาพการ์ตูนที่มีรูปร่าง สี และการแสดงออกแตกต่างกัน โดยที่กฎการตั้งชื่อ แตกต่างกันไปในแต่ละภาพ ผู้ทดสอบต้องตั้งชื่อสีสันของใบหน้าด้วยใบหน้าที่มีความสุข และ ยับยั้งซึ่งใจตั้งชื่อสีเมื่อใบหน้าที่มีหน้าเศร้า / ผิดหวัง ตัวแปรตามคือจำนวนของการตอบสนองที่ ถูกต้องหารด้วยจำนวนการทดลองทั้งหมด (Schoemaker et al., 2012)

สรุปได้ว่าการประเมินความยับยั้งซึ่งใจสามารถทำได้หลายวิธี แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ ประเภทที่ 1 การประเมินด้วยแบบประเมินมาตรฐาน ได้แก่ The Test of Variables of Attention ประเภทที่ 2 การประเมินผ่านกิจกรรม ได้แก่ The Stroop Color and Word Test A Stroop-like day-night test และ Luria's hand-game รวมทั้งการประเมินผ่าน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้แก่ Go/no-go tasks Equivalencies Test Processing Test และ School Shape School - Inhibit Condition ทั้งนี้การประเมินความยับยั้งซึ่งใจขึ้นอยู่กับความ เหมาะสมของเครื่องมือกับผู้ทดสอบและอายุของผู้ทดสอบ

สำหรับการศึกษาคั้งนี้ ได้เลือก Missing Scan task และ The Stroop test เพื่อนำมาออกแบบในการสร้างกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารของโปรแกรมส่งเสริมการคิด เชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและสนใจไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เนื่องจากเป็นวิธีการประเมินที่พบมากในการทำวิจัยเกี่ยวกับการประเมินการจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) และการควบคุมความยับยั้งซึ่งใจ (Inhibitory Control)

2.5 แนวทางการพัฒนาการคิดเชิงบริหาร

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการคิดเชิงบริหารของ วรสิทธิ์ ศิริพรพาณิชย์ (2560) และนวนลจันทร์ จุฑามาศคัตกุล (2561) สามารถสรุปวิธีการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารแก่เด็กสำหรับพ่อแม่และครู ดังนี้

1. เข้าใจศักยภาพของตัวเด็ก “ตามความเป็นจริง” เช่น ทราบว่าเด็กมีความบกพร่องด้านใด เนื่องจากเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทมีแนวทางการฝึกไม่เหมือนกัน และความเจ็บป่วยอื่น ๆ ที่พบร่วม ควรทำการช่วยเหลือ แก้ไข หรือบรรเทาความบกพร่องหลักของเด็กก่อน (เช่น การควบคุมอาการด้วยยา ฯลฯ)

2. ทราบจุดอ่อน / จุดบกพร่องของตัวเด็ก รวมไปถึงจุดแข็งของตัวเด็ก

3. ทราบสิ่งที่เด็กชอบเพื่อใช้ในการให้รางวัลภายหลังการฝึก หรือเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้วยตัวเอง โดยรางวัลไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งของ แต่อาจจะเป็นคำชมเชย หรือสิทธิพิเศษบางอย่างที่เด็กชอบ นอกจากนี้ควรทราบสิ่งที่เด็กไม่ชอบเพื่อหลีกเลี่ยง

4. สนับสนุนเด็กให้ทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองตามวัย โดยเริ่มต้นการฝึกจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยหรือกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ค่อย ๆ เปลี่ยนจากการช่วยเหลือมากในวัยเด็กเล็ก แล้วลดการช่วยเหลือลงเมื่อเด็กเริ่มทำได้ควรให้เด็กทำด้วยตนเอง

5. ในการทำงานที่ยากควรแบ่งงานเป็นส่วนย่อย ๆ ช่วย让孩子ทำงานเสร็จได้ง่ายขึ้น การเพิ่มความยากของการฝึกให้มีความท้าทายแต่ไม่ถึงกับยากจนทำให้เด็กเครียด เน้นการฝึกให้เด็กแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

6. ไม่ควรสร้างความเครียดความกดดันให้แก่เด็ก จึงควรสอนให้เด็กรู้จักการผ่อนคลายอารมณ์ รู้จักอารมณ์ตนเอง สื่อสารความต้องการความคับข้องใจได้ และหาวิธีจัดการกับความเครียดได้

7. การฝึกความจำทำได้โดยให้เด็กจำเรื่องราวไว้ในใจและถ่ายทอดออกมาโดยการเล่าเรื่องที่ฟัง

8. ส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมเกี่ยวกับดนตรี กีฬา ศิลปะ การทำอาหาร ฯลฯ จะช่วยฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารเด็กได้เพราะต้องใช้ความจำขณะทำงานในการจำขั้นตอนต่าง ๆ เอาไว้ในใจต้องมีการจดจำในระหว่างที่ทำกิจกรรม เป็นต้น

9. ขอคำปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมเพื่อให้การฝึกมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็ก

10. ฝึกต้องใช้ระยะเวลานานพอสมควร โดยควรฝึกอย่างต่อเนื่อง ให้ติดเป็นนิสัย

11. ประเมินผลของการฝึกอย่างสม่ำเสมอ และต้องมีการปรับรูปแบบการฝึก หรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของเด็กที่พัฒนาขึ้นภายหลังการฝึก

สรุปแนวทางการพัฒนาการคิดเชิงบริหาร ได้ดังนี้

ผู้ปกครองควรทราบจุดอ่อนและจุดแข็งของตัวเด็ก และทราบสิ่งที่เด็กชอบเพื่อใช้ในการเสริมแรงทางบวก โดยกิจกรรมที่ใช้ฝึกต้องขึ้นอยู่กับอายุและศักยภาพของเด็ก และขอคำปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม ซึ่งต้องเริ่มต้นการฝึกจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยหรือกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ลดการช่วยเหลือลงเมื่อเด็กเริ่มทำได้ควรให้เด็กทำด้วยตนเอง

ในการทำงานควรแบ่งการทำงานเป็นส่วนย่อย ๆ ช่วยให้เด็กทำงานเสร็จได้ง่ายขึ้น แล้วค่อย ๆ เพิ่มความยากของการฝึกให้มีความท้าทาย ควรเน้นการฝึกให้เด็กแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และไม่ควรสร้างความเครียดความกดดันให้แก่เด็ก ซึ่งผู้ปกครองควรสอนให้เด็กรู้จักอารมณ์ตนเอง รู้จักการผ่อนคลายอารมณ์และจัดการกับความเครียดได้ รวมทั้งสามารถบอกความต้องการของตนเองได้

นอกจากนี้ควรฝึกความจำจากการเชื่อมโยง เล่าเรื่อง และเล่นนิทาน รวมทั้งควรส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะ ดนตรี กีฬา และการทำอาหาร ซึ่งการฝึกต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร โดยควรฝึกอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ติดเป็นนิสัย รวมทั้งมีการประเมินผลอย่างเหมาะสมและมีการฝึกอย่างสม่ำเสมอ

สำหรับแนวทางการพัฒนาการจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) และการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ (Inhibitory Control) มีรายละเอียดดังนี้

2.5.1 การส่งเสริมการจำเพื่อใช้งาน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า การส่งเสริมความจำเพื่อใช้งานมีหลากหลายวิธี ดังนี้ (Bailey, 2018; Oppelt, 2017; สถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป, 2561b; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และสถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป, 2561b)

1. ให้เด็กมีประสบการณ์จากของจริงและอยู่กับธรรมชาติ เด็ก ๆ มักจำสิ่งที่เป็นของจริงได้มากกว่าเห็นแค่รูปภาพหรือภาพในจอ การให้เด็กได้สัมผัสประสบการณ์จริง จะทำให้เขาจำลักษณะพิเศษของสิ่ง ๆ นั้นได้มากกว่า

2. แบ่งขั้นตอนต่าง ๆ ออกเป็นขั้นตอนย่อยแล้วค่อย ๆ ทำทีละขั้นตอน แล้วใช้ checklists สำหรับงานที่มีหลายขั้นตอน

3. เมื่อมีงานหรือกิจกรรมหลายงาน ควรลดการทำงานหลายอย่างพร้อมกัน แต่ค่อย ๆ ทำทีละอย่างให้เสร็จ
4. ฝึกสมาธิและสติในชีวิตประจำวัน รวมกับการจัดสิ่งแวดล้อมให้มีความสงบส่งเสริมการเรียนรู้
5. ฝึกการทำกิจวัตรประจำวัน ทำเป็นประจำจนเด็กสามารถจดจำได้
6. ฝึกความจำด้วยกิจกรรม 3 อย่าง ให้เด็กลองทำภารกิจ เช่น ให้เด็กไปเอาน้ำในตู้เย็น ขนมในถุง และหนังสือบนโต๊ะ แล้วคอยดูว่าเด็กจะเอามาให้ได้ทั้งหมดหรือไม่ นอกจากเด็กจะต้องจำภารกิจให้ครบหมดแล้ว
7. ให้เด็กเรียนรู้จากความผิดพลาด เช่น ครูห้ามเด็กไม่ให้กระโดดลงจากเก้าอี้ ครูเตือนแล้วว่าถ้ากระโดดลงมา แล้วล้ม เจ็บ หากเด็กยังดึงดัน ครูก็ต้องทำตามทีพูด เด็กจะเรียนรู้ด้วยตัวเองถึงผลของการกระทำของตัวเอง แต่ต้องพิจารณาเรื่องความปลอดภัยเป็นสำคัญ
8. ให้โอกาสเด็กรู้จักแก้ปัญหาด้วยตัวเอง เช่น ขอร้องให้เด็กช่วยเรื่องต่าง ๆ หรือสร้างสถานการณ์ เพื่อสร้างโอกาสให้เด็กรู้จักและฝึกแก้ปัญหา ซึ่งการแก้ปัญหาของเด็กในสถานการณ์ที่เหมือนกันนั้น อาจเหมือนหรือแตกต่างกันไปในแต่ละครั้งได้
9. ใช้เสียงเพลงในการสื่อสาร ให้เด็กทำกิจวัตรประจำวันเข้าแถว เข้ากลุ่มเก็บของ เป็นวิธีที่ง่ายต่อการจำของเด็กเล็ก นอกจากนี้เพลงที่มีคำคล้องจองที่ช่วยให้เด็กจดจำได้ หากเราต้องการให้เด็กอนุบาลเรียนรู้ที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองควรใช้เพลงเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ
10. ใช้ภาพควบคู่กับตัวหนังสือ ทำให้เด็กจดจำขั้นตอนกิจกรรมของเด็กในแต่ละวันได้และได้เรียนรู้การอ่านการเขียนไปด้วย เช่น ใส่ภาพกิจกรรมไว้ในแผ่นตารางกิจกรรมสำหรับอนุบาล 1 ใส่เฉพาะภาพกิจกรรม ส่วนอนุบาล 2-3 ใช้ทั้งภาพและตัวหนังสือกำกับ
11. ใช้นิทาน ช่วยให้เด็กจดจำและเรียนรู้ภาษาโดยผู้สอนอ่านหนังสือหรือเล่านิทานให้เด็กฟัง หลังจากนั้นให้เด็กเล่าถึงตัวละคร เนื้อเรื่องนิทาน หรือช่วยกันหาคำศัพท์ง่าย ๆ จากนิทาน
12. เล่าประสบการณ์ที่ได้ทำในวันนั้น และถามกระตุ้นให้เด็กเรียกคืนความจำจากประสบการณ์ที่ผ่านมา เช่น “หนูดื่มนมครั้งสุดท้ายเมื่อไหร่”

13. จัดกิจกรรมเล่นเกม เช่น การฝึกจดจำภาพ 2-3 วินาที แล้วอธิบายละเอียดสิ่งที่ได้เห็น การเล่นเกมจับคู่กับการ์ด โดยเปิดการ์ดได้ที่ละ 2 ใบเพื่อหาคู่ที่เหมือนกัน และการฝึกค้นหาความแตกต่างของรูปภาพสองรูปที่ดูเหมือนกัน แต่มีความแตกต่างเล็ก ๆ น้อย ๆ

14. จัดกิจกรรมทำอาหาร โดยสอนให้เด็กรู้จักวัตถุดิบต่าง ๆ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ เครื่องปรุงต่าง ๆ พาเด็กไปจ่ายตลาดเพื่อให้เห็นของที่หลากหลายและแยกเป็นหมวดหมู่ และจดจำขั้นตอนของการทำอาหาร ที่เด็กจะได้เห็นแต่ละขั้นตอน ทำอะไรก่อนหลัง

15. ออกกำลังกายให้เป็นกิจวัตรประจำวัน จะทำให้เด็กจดจำการเคลื่อนไหวขณะออกกำลังกายของตนเองแล้วนำมาปรับใช้กับกีฬาต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้การออกกำลังกายช่วยให้ผ่อนคลายได้ดีขึ้น ลดความเครียด และส่งผลต่อความสามารถทางสติปัญญา

สรุปการส่งเสริมความจำเพื่อใช้งาน ประกอบด้วยแนวทางดังต่อไปนี้

การส่งเสริมความจำเพื่อใช้งานโดยฝึกจากกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การเล่านิทาน การทำอาหาร การออกกำลังกาย การฝึกสมาธิ การพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องในชีวิตประจำวัน และการเล่นเกมที่ครบครัน ร่วมกับการวิเคราะห์งาน (Task Analysis) ขั้นตอนย่อยของงานต่าง ๆ แล้วค่อย ๆ ทำทีละขั้นตอน ทำให้เสร็จที่ละงานโดยต้องใช้สื่อจากของจริง ผ่านประสบการณ์จริง และการใช้ภาพควบคู่กับตัวหนังสือ รวมทั้งการจัดสิ่งแวดล้อมให้มีความสงบส่งเสริมการเรียนรู้

2.5.2 การส่งเสริมความยับยั้งชั่งใจ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า การส่งเสริมความยับยั้งชั่งใจมีหลากหลายแนวทาง ดังนี้ (EVERFI DC, 2019; Turansky, 2017; สถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป, 2561a; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และสถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป, 2561a)

1. สอนเด็กเข้าคิว และรู้จักอดทนรอคอย การเข้าคิวเป็นพื้นฐานของระเบียบวินัย และฝึกให้เด็กรู้จักลำดับก่อนหลัง รู้จักสิทธิของตนเองและเคารพในสิทธิของ

2. สอนเด็กให้เคารพกฎกติกา ในเรื่องใกล้ตัว เช่น กฎระเบียบในบ้าน กฎที่โรงเรียน หรือแม้แต่ข้อตกลงที่ได้ทำไว้กับพ่อแม่ กติกาการเล่น รวมทั้งการใช้กฎกติกามารยาทสังคม

3. ฝึกทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง รับผิดชอบต่อกิจวัตรประจำวันและงานบ้านของตนเองที่ได้รับมอบหมาย

4. ฝึกการควบคุมตนเอง ได้แก่

4.1 ให้แรงเสริมแก่เด็กกับพฤติกรรมที่เด็กสามารถควบคุมตนเองได้ เช่น
รางวัล

4.2 สอนให้เด็กมาหาเมื่อผู้ปกครองเรียก

4.3 สอนให้เด็กตอบสนองเชิงบวกต่อการแก้ไข

4.4 กระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมที่สร้างวินัยในตนเอง เช่น กิจกรรมกีฬา
ดนตรี และการดูแลสัตว์เลี้ยง เป็นต้น

5. ฝึกพูดขอขอบคุณและขอโทษ โดยเรียนรู้จากตัวแบบ คือ ผู้ปกครองและครู
รวมทั้งเรียนรู้จากการกระทำที่ผิดพลาด

6. ฝึกนั่งสมาธิ เนื่องจากสมาธิยังช่วยควบคุมความคิดและอารมณ์ของเด็ก ๆ
ได้

7. ฝึกนอนให้เป็นเวลา โดยเวลาในการนอนต้องเหมาะสมวัย

8. แสดงบทบาทสมมติ พบว่าการเล่นละคร (Complex Socio-Dramatic
Play) หรือการเล่นละครของเด็กต้องใช้การคิดเชิงบริหารทุกด้าน โดยต้องควบคุมตนเองให้อยู่ใน
บทบาทของตัวละครนั้นตลอดทั้งเรื่อง

สรุปการส่งเสริมความยับยั้งชั่งใจ ประกอบด้วยแนวทางดังต่อไปนี้

การส่งเสริมความยับยั้งชั่งใจโดยฝึกจากกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การรอกอย
งานบ้าน และการนอน รวมทั้งฝึกปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ และกติกา พร้อมทั้งให้แรงเสริมเพื่อส่งเสริม
พฤติกรรมที่ดี ร่วมกับฝึกระเบียบวินัย เช่น การเล่นเกมกีฬา ดนตรี และการดูแลสัตว์เลี้ยง เป็นต้น
นอกจากนี้ควรฝึกการควบคุมตนเองผ่านการแสดงบทบาทสมมติ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบริหาร

2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบริหาร เกี่ยวกับความฉลาด ความรู้ ความเข้าใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในต่างประเทศ

Molfese et al. (2010) ศึกษาเรื่อง Executive Function Skills of 6-8 Year Olds: Brain and Behavioral Evidence and Implications for School Achievement มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กอายุ 6 - 8 ปี เพื่อเป็นหลักฐานทางสมอง และพฤติกรรมสำหรับการประสบความสำเร็จในการเรียน ในเด็ก 74 คน โดยประเมินการจำเพื่อใช้ งานและความยับยั้งชั่งใจ และใช้เครื่องมือ Knock-Tap และ Event-related potential testing ผลการประเมินพบว่าการประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารอย่างง่ายอาจเป็นวิธีหนึ่งที่ครูจะระบุ

นักเรียนที่บกพร่องในการยับยั้งชั่งใจ และขั้นตอนการตรวจคัดกรองอย่างง่ายสามารถช่วยให้ครูสามารถระบุเด็กที่มีช่วงความสนใจที่ไม่ดีอาจรบกวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน

Dixon (2014) ศึกษาเรื่อง Relations of Executive Functions and Cognitive Abilities within a Sample of Children with Learning Disabilities มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคิดเชิงบริหารและความรู้ความเข้าใจในกรณีศึกษาเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ อายุ 8-18 ปี จำนวน 154 คน โดยใช้เครื่องมือ WJ III COG และ D-KEFS ผลการประเมินพบว่าการคิดเชิงบริหารและความรู้ความเข้าใจเป็นโครงสร้างที่แตกต่างกัน

Benedek, Jauk, Sommer, Arendasy, and Neubauer (2014) ศึกษาเรื่อง Intelligence, creativity, and cognitive control: The common and differential involvement of executive functions in intelligence and creativity มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการควบคุมความฉลาด ความคิดสร้างสรรค์ และความรู้ความเข้าใจ ในด้านการมีส่วนร่วมและความแตกต่างของการคิดเชิงบริหารในความฉลาด ความคิดสร้างสรรค์ ในเด็กจำนวน 243 คน โดยทดสอบเป็นกลุ่ม กลุ่มละมากกว่า 6 คน โดยใช้เครื่องมือในการประเมินการคิดเชิงบริหารด้วย Nonverbal 2-back task The number-little task และ the scoop color-word-interference การประเมินความฉลาดด้วย The Intelligence structure battery และการประเมินความคิดสร้างสรรค์ด้วย Divergent thinking task ผลการประเมินพบว่าความฉลาดทำนายได้โดย updating แต่ไม่เกี่ยวกับความยืดหยุ่นและความยับยั้งชั่งใจ ความคิดสร้างสรรค์ทำนายได้โดย updating และความยับยั้งชั่งใจแต่ไม่เกี่ยวกับความยืดหยุ่น

Kirk, Gray, and Cornish (2015) ศึกษาเรื่อง Cognitive training as a resolution for early executive function difficulties in children with intellectual disabilities มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการฝึกความรู้ความเข้าใจในวิวัฒนาการของการคิดเชิงบริหารในเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญา ในงานวิจัยจำนวน 26 เรื่อง โดยใช้เครื่องมือตารางวิเคราะห์ลักษณะของการฝึกอบรมความจำในการทำงานของเด็กอายุ 4-15 ปี ผลพบว่ามีรายงานถึงประสิทธิภาพของการช่วยเหลือและข้อบกพร่องของโปรแกรมและการออกแบบวิจัย

Ropovik (2014) ศึกษาเรื่อง Do executive functions predict the ability to learn problem-solving principles? มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการทำนายความสามารถในการแก้ไขปัญหา ในเด็ก 96 คน อายุ 9-10 ปี ทดสอบโดยใช้เครื่องมือ a battery of nine test The

Seria-Think Instrument Test of Intellectual potential Stroop's test Toulouse-Pieron test Tower of Hanoi Trail making test Wisconsin Card Sorting Test Digit span Backwards และ Verbal Fluency test ผลการประเมินพบว่ามีความสัมพันธ์ที่ชัดเจนระหว่างความสามารถต่อการเรียนผ่านการจำเพื่อใช้งาน หากสามารถควบคุมการจำเพื่อใช้งานได้ ก็ไม่ต้องควบคุมความยับยั้งชั่งใจ และช่วงความสนใจ

สรุปจากงานวิจัยเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารเกี่ยวกับความฉลาด ความรู้ความเข้าใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในต่างประเทศ พบว่ามีการศึกษาระหว่าง 2010-2015 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในเด็กทั่วไป เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่อยู่ในช่วงอายุ 6 – 18 ปี โดยมักใช้การทดลองเปรียบเทียบคะแนนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบประเมินองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหาร เช่น Working Memory Inhibition และ Cognitive Flexibility การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่ใช้สถิติเชิงพรรณนาและหาค่าความสัมพันธ์ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงการคิดเชิงบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความฉลาด ความคิดสร้างสรรค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการแก้ปัญหา แต่การคิดเชิงบริหารไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจ

2.6.2 งานวิจัยเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารในต่างประเทศ

Bryce, Whitebread, and Szűcs (2015) ศึกษาเรื่อง The relationships among executive functions, metacognitive skills and educational achievement in 5 and 7 year-old children มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคิดเชิงบริหาร อภิปัญญา และความสำเร็จทางการเรียน ในเด็กอายุ 5-7 ปี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีเด็ก 5 ปี จำนวน 34 คน และเด็ก 7 ปี จำนวน 32 คน โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ The train track task CHILD questionnaire Animal stroop The Automated working memory assessment The WIAT II UK ผลการศึกษาพบว่า การคิดเชิงบริหารมีความสัมพันธ์กับอภิปัญญาในเด็ก 5 ปี มากกว่า 7 ปี ซึ่งอภิปัญญาสามารถทำนายความสำเร็จทางการเรียนได้ ทั้ง 2 ช่วงอายุ

Pellicano et al. (2017) ศึกษาเรื่อง Executive function predicts school readiness in autistic and typical preschool children มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการคิดเชิงบริหารทำนายความพร้อมในการเรียนในเด็กออทิสติกและเด็กปฐมวัย ในกลุ่มตัวอย่างเด็กออทิสติกอายุ 3-5 ปี จำนวน 30 คน เด็กปฐมวัยจำนวน 30 คน โดยประเมินความพร้อมในการเรียนด้วย ASRA-R BBCS-R YARC และ The WPPSI-III และประเมินการคิดเชิงบริหารด้วย

DCCS (Shifting) The Corsi Blocks task และ The Less is More task ผลการศึกษพบว่าเด็กออทิสติกไม่มีความพร้อมในการเรียนและการคิดเชิงบริหารเมื่อเทียบกับเด็กทั่วไป นอกจากนี้พบความแตกต่างความยับยั้งชั่งใจและการจำเพื่อใช้งานมีความสัมพันธ์กับความแปรปรวนของความพร้อมในการเรียนของเด็กออทิสติกและเด็กทั่วไป

Vitiello and Greenfield (2017) ศึกษาเรื่อง Executive functions and approaches to learning in predicting school readiness มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการคิดเชิงบริหารและวิธีการเรียนรู้เพื่อทำนายความพร้อมด้านการเรียน ในเด็กอายุ 4 ปี จำนวน 179 คน ด้วยเครื่องมือคือ a battery of tasks (I,CF,WM) the Learning Express และ The Peabody Picture Vocabulary Test-III (PPVTIII) structural equation modeling (SEM) in MPlus Version 7 ผลการศึกษพบว่าการคิดเชิงบริหารมีความสำคัญต่อวิธีการเรียนรู้และความพร้อมด้านการเรียนของเด็กก่อนวัยเรียนโดยได้รับบริการจาก Head Start programs

Rhoads, Miller, and Jaeger (2018) ศึกษาเรื่อง Put your hands up! Gesturing improves preschoolers' executive function มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาท่าทางการยกมือขึ้น ในปรับปรุงการคิดเชิงบริหารของเด็กก่อนวัยเรียน ในเด็กก่อนวัยเรียนจำนวน 50 คน ที่มีอายุ 30- 60 เดือน ด้วยเครื่องมือคือ The Dimension Change Card Sort (DCCS) มีการประเมินขนาดและการจัดการพื้นที่รวมทั้งรูปร่างซึ่งผลการศึกษพบว่ากลุ่มที่ใช้ท่าทางการพัฒนาการคิดเชิงบริหารมากกว่ากลุ่มควบคุม

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยในต่างประเทศ พบว่ามีการศึกษาระหว่าง 2015-2018 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในเด็กทั่วไปและเด็กออทิสติกที่อยู่ในช่วงอายุ 3 – 7 ปี ซึ่งเป็นเด็กก่อนวัยเรียน โดยมักใช้การเปรียบเทียบคะแนน ใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบประเมินองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหาร เช่น Working Memory Inhibition และ Cognitive Flexibility ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงการคิดเชิงบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกของความพร้อมด้านการเรียนและความสำเร็จในการเรียนในอนาคต ทั้งนี้กลุ่มเด็กทั่วไปจะมีการคิดเชิงบริหารดีกว่ากลุ่มเด็กออทิสติก นอกจากนี้กลุ่มเด็กที่ได้รับการส่งเสริมกิจกรรมการเคลื่อนไหวจะมีการคิดเชิงบริหารพัฒนามากกว่ากลุ่มควบคุม

2.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการช่วยเหลือด้านการคิดเชิงบริหารในต่างประเทศ

Barenberg, Berse, and Dutke (2011) ศึกษาเรื่อง Executive functions in learning processes: Do they benefit from physical activity? มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการคิด

เชิงบริหารในกระบวนการเรียนการสอนจะได้รับประโยชน์จากกิจกรรมออกกำลังกายหรือไม่ ในงานวิจัยจำนวน 140 เรื่อง โดยใช้เครื่องมือ Synoptical table ผลพบว่า 8 ใน 9 ของการศึกษา การช่วยเหลือระยะยาวและ 10 ใน 14 มีหลักฐานว่ากิจกรรมออกกำลังกายมีประสิทธิภาพต่อการคิดเชิงบริหาร

Ziereis and Jansen (2015) ศึกษาเรื่อง Effects of physical activity on executive function and motor performance in children with ADHD มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมออกกำลังกายต่อการคิดเชิงบริหารและประสิทธิภาพของการเคลื่อนไหวในเด็กสมาธิสั้น ในเด็กสมาธิสั้น 43 คน (ชาย 32 คน หญิง 11 คน) อายุ 7-12 ปี โดยใช้เครื่องมือใช้โปรแกรมการฝึก 12 สัปดาห์ เปรียบเทียบ 2 กลุ่มทดลอง และ 1 กลุ่มควบคุม ผลการประเมินพบว่า ผลระยะยาวของกิจกรรมออกกำลังกายส่งผลทางบวกต่อการพัฒนาการคิดเชิงบริหาร

Faramarzi, Rad, and Abedi (2016) ศึกษาเรื่อง Effect of sensory integration training on executive functions of children with attention deficit hyperactivity disorder มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการฝึกการบูรณาการประสาทความรู้สึกต่อการคิดเชิงบริหารของเด็กสมาธิสั้น ในเด็กสมาธิสั้น 20 คน ในโรงเรียนประถม โดยฝึก 12 sessions 2 sessions ต่อสัปดาห์ โดยใช้เครื่องมือ คือ Conner's Rating Scale และ Conner's Neuropsychology Test ผลการศึกษาพบว่าการบูรณาการประสาทความรู้สึกสามารถพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กสมาธิสั้นได้

Parong et al. (2017) ศึกษาเรื่อง Learning executive function skills by playing focused video games มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเรียนทักษะการคิดเชิงบริหารโดยการเล่นวิดีโอเกม ในนักศึกษาระดับปริญญาตรี 89 คน โดยทำการทดลอง 3 ครั้ง โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ Alien Game และ Bookworm Game แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ (Pre-Post test) DCCS และ LN รวมทั้ง แบบสอบถาม online การทดลอง 4 session เป็นเวลา 2 และ 1 สัปดาห์ ผลการประเมินพบว่าประสิทธิภาพของเกมที่พัฒนาการคิดเชิงบริหารได้ต้องถูกผลิตขึ้นอย่างมีเป้าหมาย ด้านและเล่นช่วงระยะเวลาที่เพียงพอและต้องเหมาะสมกับระดับความท้าทาย

Corcoran and O'Flaherty (2017) ศึกษาเรื่อง Executive function during teacher preparation มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการคิดเชิงบริหารระหว่างการเตรียมความพร้อมของครู ในนักเรียน 231 คน อายุ 17-53 ปี ทำการทดลอง 3 ระยะ โดยใช้เครื่องมือ BRIEF-A (Adult

version) เพื่อศึกษาด้านอภิปัญญา และพฤติกรรมการควบคุมตนเอง ผลการประเมินพบว่าการพัฒนาการคิดเชิงบริหารสามารถเพิ่มพฤติกรรมการควบคุมตนเองได้มากกว่าด้านอภิปัญญา

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นในต่างประเทศ พบว่ามี การศึกษาระหว่าง 2011-2017 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในเด็กสมาธิสั้นที่อยู่ในช่วงอายุ 11 – 55 ปี ทั้งในเด็กวัยเรียน นักศึกษา และวัยผู้ใหญ่ มีการเปรียบเทียบคะแนนโดยใช้เครื่องมือในการวิจัย เช่น แบบประเมินการคิดเชิงบริหาร คือ BRIEF แบบประเมินองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหาร เช่น Working Memory Inhibition และ Cognitive Flexibility การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงกิจกรรมการออกกำลังกายและการเคลื่อนไหว การเล่นเกม และการเตรียมความพร้อมของครูส่งผลต่อการพัฒนาการคิดเชิงบริหาร

2.6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมการคิดเชิงบริหาร

Van Der Oord, Ponsioen, Geurts, Ten Brink, and Prins (2014) ศึกษาเรื่อง A pilot study of the efficacy of a computerized executive functioning remediation training with game elements for children with ADHD in an outpatient setting: outcome on parent- and teacher-rated executive functioning and ADHD behavior มีวัตถุประสงค์เพื่อการฝึก การคิดเชิงบริหารด้วยคอมพิวเตอร์ที่มีเกมสำหรับเด็กสมาธิสั้น และเพื่อหาผลของการปฏิบัติงาน ของการคิดเชิงบริหารและพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้น ในเด็กสมาธิสั้น 56 คน ที่มีอายุระหว่าง 8 ถึง 12 ปี โดยใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ที่มีเกม จำนวน 25 ครั้ง/ 40 นาที (5 สัปดาห์) เพื่อฝึกการจำเพื่อ ใช้งาน ความยับยั้งชั่งใจ และการคิดยืดหยุ่น ผลพบว่าการศึกษานำร่องแสดงหลักฐานที่มีแนวโน้ม ว่าการฝึกอบรมของการคิดเชิงบริหารกับองค์ประกอบของเกมจะมีประสิทธิภาพในการพัฒนาการ คิดเชิงบริหาร

Bindman, Hindman, Bowles, and Morrison (2013) ศึกษาเรื่อง The contributions of parental management language to executive function in preschool children มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการภาษากับการคิดเชิง บริหารในเด็กปฐมวัย ในผู้ปกครอง 127 คน บุตรอายุ 3-4 ปี โดยใช้เครื่องมือ Head Toes Knees Shoulders (HTKS) Task ฝึกการจำเพื่อ ใช้งาน ความยับยั้งชั่งใจ และการคิดยืดหยุ่น การ บันทึบภาพเคลื่อนไหว (VDO) และเยี่ยมบ้าน โดยเก็บข้อมูลที่บ้านและโรงเรียน การคิดเชิงบริหาร เก็บข้อมูลในช่วงฤดูใบไม้ร่วง ฤดูใบไม้ผลิ และช่วงฤดูร้อน ผลพบว่าการเลี้ยงดูนี้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการพัฒนา การคิดเชิงบริหารของเด็กและอาจเกี่ยวข้องกับทักษะการเตรียมพร้อมในการเรียน

ในโรงเรียนอื่น ๆ ภาษา การคิดเชิงบริหารของผู้ปกครองมีประโยชน์ในรูปแบบการเลี้ยงดูและ
เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาเด็กด้านการคิดเชิงบริหาร

Shuai et al. (2017) ศึกษาเรื่อง Executive Function Training for Children with
Attention Deficit Hyperactivity Disorder มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการฝึกอบรมการคิด
เชิงบริหารสำหรับเด็กสมาธิสั้น ในเด็กสมาธิสั้นวัยเรียนวัย 44 คนและพ่อแม่ โดยใช้เครื่องมือ
Neuropsychological tests ได้แก่ Stroop color-word test Rey-Osterrieth complex figure test
Trail making test Tower of Hanoi and False-belief task ร่วมกับรายงานประจำวัน ได้แก่ ADHD
rating scale-IV Conners' parent rating scale and BRIEF ผลการประเมินพบว่าโปรแกรมการ
ฝึกอบรมของการคิดเชิงบริหารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในชีวิตจริงอาจเป็น การช่วยเหลือที่
น่าจะเป็นไปได้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการคิดเชิงบริหารอย่างมีนัยสำคัญ และอาการดีขึ้น

Bikic et al. (2018) ศึกษาเรื่อง Attention and executive functions computer
training for attention-deficit/hyperactivity disorder (ADHD): Results from a randomized,
controlled trial มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสนใจและการคิดเชิงบริหารในการฝึกอบรม
คอมพิวเตอร์สำหรับภาวะสมาธิสั้น (ADHD) ในเด็กสมาธิสั้นอายุ 6-13 ปี 77 คน ได้รับการสุ่มเข้า
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้เครื่องมือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ACTIVATE™ (Catch the
Ball, Butterflies and What Comes Next) เพื่อฝึก attention, inhibition, cognitive flexibility and
control, speed of information processing, multiple simultaneous attentions, working
memory, category formation and pattern recognition) โดยการฝึก 6 ครั้ง ต่อสัปดาห์เป็นเวลา
8 สัปดาห์ ติดตามผลอีก 12 สัปดาห์ และ 24 สัปดาห์ ซึ่งไม่ได้ใช้การออกกำลังกาย ผลการ
ประเมินพบว่าผู้เข้าร่วมทั้งหมด 40 คน (57%) ใช้ยาสมาธิสั้นในระหว่างการเข้ารับการรักษาโดยไม่
มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในสถานะยาระหว่างสองกลุ่ม และพบว่าไม่มีประโยชน์อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติของการฝึกอบรมด้านความรู้ความเข้าใจโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
ACTIVATE ในการวัดผลการรักษาในเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

Yuviler-Gavish and Krisher (2016) ศึกษาเรื่อง The Effect of Computerized
System Feedback Availability During Executive Function Training มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
ผลของความสามารถในการตอบสนองของระบบคอมพิวเตอร์ในการฝึกอบรมการคิดเชิงบริหาร
ในนักศึกษาระดับปริญญาตรี 88 คน กลุ่มทดลอง 43 คน และกลุ่มควบคุม 45 คน โดยใช้เครื่องมือ
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้แก่ The first four-piece puzzle the tasks ahead (วัดการถ่ายโอน

ความรู้) และ MVPT-3 (วัดการรับรู้ทางสายตา) โดยฝึกครั้งละ 1 ชั่วโมง ผลการประเมินพบว่ามีการพัฒนาการถ่ายโอนความรู้ของการฝึกคอมพิวเตอร์สู่การทักษะที่นำมาใช้ในการประเมิน

Vugsa et al. (2014) ศึกษาเรื่อง Working memory performance and executive function behaviors in young children with SLI มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการฝึกอบรวมการคิดเชิงบริหารด้านการจำเพื่อใช้งานในเด็กที่มีความบกพร่องที่การเรียนรู้ 10 คน อายุ 8-12 ปี โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ (1) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ EF 'Braingame Brian' (verbal WM Inhibition and Cognitive Flexibility) (2) The Automated Working Memory Assessment (3) Walk Don't Walk of the Test of Everyday Attention for Children (Inh) (4) The Trail Making Test (CF) (5) The subtest Sky Search of the TEA-Ch (Attention) (6) BADS-C (planning) (7) BRIEF (EF behaviors) (8) CBCL (Behavioral problems) โดยการฝึกอบรวม 25 สัปดาห์ ใน 6 สัปดาห์ ผลการประเมินพบว่าเด็กมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บข้อมูลจำเพาะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแง่ของความยับยั้งชั่งใจและความยืดหยุ่นความคิด

จากการวิจัยเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารและกิจกรรมการฝึก พบว่ามีการศึกษาในอายุตั้งแต่เด็กปฐมวัยถึงนักศึกษา ซึ่งมีระยะเวลาในการฝึกในช่วง 5 6 8 และ 12 สัปดาห์ โดยฝึกสัปดาห์ละ 1 4 5 และ 6 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละประมาณ 40 นาที การฝึกส่วนใหญ่เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เกม และกิจกรรมเคลื่อนไหวตามคำสั่ง โดยการเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณ และผลการฝึกพบว่าสามารถพัฒนาการคิดเชิงบริหารได้

2.6.5 งานวิจัยเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารในประเทศไทย

พิชชาดา สุทธิแป้น (2550) ศึกษาผลของการอบรวม 101s การสร้างวินัยเชิงบวกต่อการวินัยเชิงบวกของครูและกระบวนการคิดขั้นสูงในเด็กปฐมวัย ในกลุ่มทดลองครู 4 คน และนักเรียนที่มีอายุ 4-6 ปี 31 คน และกลุ่มควบคุมครู 3 คน และนักเรียนที่มีอายุ 4-6 ปี 29 คน โดยใช้เครื่องมือ Teacher Interaction Checklist ในการประเมินการใช้วินัยเชิงบวกของครูและใช้ The BRIEF-P ผลพบว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงลบระหว่างคะแนนการใช้วินัยเชิงบวกของครูกับคะแนนความบกพร่องของการคิดเชิงบริหาร ผลการทดลองบ่งชี้ให้เห็นว่าการอบรวมครูในเรื่อง 101s การสร้างวินัยเชิงบวกมีผลต่อการวินัยเชิงบวกของครู

สุรเชษฐ์ พินิจกิจ สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล และ กนก พานทอง (2558) ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ประเมินสมรรถนะความจำขณะคิดด้านภาษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในนักเรียนชั้นม.4 จำนวน 50 คน โดยใช้เครื่องมือโปรแกรมคอมพิวเตอร์

กิจกรรมขณะคำนวณและขณะอ่าน โปรแกรมมาตรฐาน CSTs และแบบประเมินความพึงพอใจ ผลพบว่าโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์เทียบกับโปรแกรมมาตรฐาน CSTs อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

บุราณี ระเบียบ และ สุชาดา กรเพชรปानी (2559) ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมฝึก การคิดเลขคณิตโดยประยุกต์โมเดลทริปเฟิลโคดสำหรับเพิ่มความจำขณะทำงานของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 60 คน โดยใช้เครื่องมือ Automated Working Memory Assessment (AWMA) และแบบทดสอบความสามารถด้านเลขคณิต ผลการ ประเมินพบว่าความจำขณะทำงานและความสามารถด้านเลขคณิตของกลุ่มทดลองหลังฝึกด้วย โปรแกรมฝึกการคิดเลขคณิต ที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ฐาปนีย์ แสงสว่าง (2559) ศึกษาความสามารถคิดบริหารจัดการตน: แบบวัด และแนวทางการพัฒนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้น ประถมศึกษา 2,046 คน จากโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้เครื่องมือที่ครูประจำชั้นเป็นผู้ ประเมินพฤติกรรมนักเรียนชั้นเรียนด้วยแบบวัดความสามารถคิดบริหารจัดการตนสำหรับ นักเรียนชั้นประถม ผลการประเมินพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 3 คน มีการคิด เชิงบริหารอยู่ในระดับเกณฑ์เฉลี่ย นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ร่วมกับสมาธิสั้น 5 คน มีการคิดเชิงบริหารด้านการควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นในต่างประเทศ พบว่ามี การศึกษาระหว่าง 2555-2559 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในเด็กสมาธิสั้นที่อยู่ในช่วงอายุ 4-16 ปี โดยใช้การเปรียบเทียบคะแนน ใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบประเมินการคิดเชิงบริหาร สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน คือ BRIEF-P และแบบประเมินความจำเพื่อใช้งาน รวมทั้งมีการสร้าง เครื่องมือขึ้นเอง เช่น แบบวัดความสามารถคิดบริหารจัดการตน และมีการสร้างโปรแกรมการฝึก เช่น การสร้างวินัยเชิงบวก โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมฝึกการคิดเลขคณิต ผลการวิจัย แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาโปรแกรมต่าง ๆ หลังการฝึกสามารถพัฒนาการคิดเชิงบริหารได้ นอกจากนี้ความบกพร่องของการคิดเชิงบริหารมีความสัมพันธ์กับเด็กสมาธิสั้นมากกว่าเด็กที่มี ความบกพร่องทางการเรียนรู้

2.6.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความจำเพื่อใช้งาน

Beck et al. (2010) ศึกษาเรื่อง A Controlled Trial of Working Memory Training for Children and Adolescents with ADHD มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาในการทดลองควบคุมการฝึกอบรมความจำเพื่อใช้งานสำหรับเด็กและวัยรุ่นที่มีภาวะสมาธิสั้น จำนวน 52 คน (อายุ 7-17 ปี) ทำการฝึกเป็นเวลา 5 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ คือ P-ChIPS BRIEF the Conners' Rating Scale Revised, Short Form ผลพบว่าการฝึกอบรมการจำเพื่อทำงาน ได้ดำเนินการในบ้านของผู้เข้าร่วมการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในทุกมาตรการผลลัพธ์หลังจากที่กลุ่มทดลองได้รับการรักษา (Cohen's d) การฝึกอบรมการจำเพื่อใช้งานสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่ตั้งใจ และมีความสามารถสมาธิสั้นในช่วงหลังการรักษาและเมื่อติดตามผลเป็นเวลา 4 เดือน

Fassbender et al. (2011) ศึกษาเรื่อง Working Memory in Attention Deficit/Hyperactivity Disorder is Characterized by a Lack of Specialization of Brain Function (Working Memory Activation in ADHD) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจำเพื่อใช้งานในเด็กสมาธิสั้นโดยการขาดความเชี่ยวชาญด้านการทำงานของสมอง ในเด็กสมาธิสั้นจำนวน 17 คน และกลุ่มควบคุม 22 คน ที่มีอายุ 8 ถึง 14 ปี เครื่องมือที่ใช้ คือ the Visual Serial Addition Task (VSAT) functional magnetic resonance imaging (fMRI) ผลพบว่ามีเพียงกลุ่มควบคุมที่แสดงการทำงานของสมองที่มีหน่วยความจำทำงานเท่านั้น สรุปได้ว่าเด็กสมาธิสั้นได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำงานของสมองที่ลดลงโดยเฉพาะการกระตุ้นสมองเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม

Dovis, Oord, Wiers, and Prins (2013) ศึกษาเรื่อง What Part of Working Memory is not Working in ADHD? Short-Term Memory, the Central Executive and Effects of Reinforcement มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาส่วนใดของการคิดเชิงบริหารไม่ทำงานในภาวะสมาธิสั้น? หน่วยความจำระยะสั้น การคิดเชิงบริหารและผลกระทบของการเสริมแรง ในเด็กสมาธิสั้นจำนวน 86 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 62 คน ช่วงอายุ 8-12 ปี เครื่องมือที่ใช้ คือ The Working Memory Version of the Chessboard Working Memory Task และ the subtest Letter-Number Sequencing from the Wechsler Adult Intelligence Scale ผลการประเมินพบว่าระดับมาตรฐานการเสริมแรง ความจำระยะสั้น การคิดเชิงบริหารและประสิทธิภาพการทำงานของการทำงานจำเพื่อใช้งานของเด็กสมาธิสั้นลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับการเสริมแรงในระดับสูงช่วยให้ทั้งความจำระยะสั้นและประสิทธิภาพของการจำเพื่อใช้งานของเด็กสมาธิสั้นเพิ่มขึ้น แต่ไม่สามารถควบคุมเด็กได้

Gropper, Gotlieb, Kronitz, and Tannock (2014) ศึกษาเรื่อง Working Memory Training in College Students With ADHD or LD มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการฝึกอบรมการจำเพื่อใช้งานของนักศึกษาที่มีภาวะสมาธิสั้นหรือบกพร่องทางการเรียนรู้ ในนักศึกษาจำนวน 62 คน (ชาย 21 คน หญิง 41 คน) การฝึกอบรมหลักสูตรการจำเพื่อใช้งานเป็นเวลา 5 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ คือ The Cogmed Improvement Index score The Digit Span subtest from the WAISIV The Paced Auditory Serial Addition Test (PASAT) และ The CANTAB Spatial Working Memory task ผลการประเมินพบว่าการฝึกอบรมด้วยระบบคอมพิวเตอร์การจำเพื่อใช้งานเป็นวิธีการที่เป็นไปได้และสามารถเพิ่มการจำเพื่อใช้งานในนักศึกษาที่มีภาวะสมาธิสั้นหรือบกพร่องทางการเรียนรู้

Dongen-Boomsma, Vollebregt, Buitelaar, and Slaats-Willemse (2014) ศึกษาเรื่อง Working memory training in young children with ADHD: A randomized placebo-controlled trial มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจำเพื่อใช้งานของเด็กเล็กสมาธิสั้น: การทดลองแบบสุ่มได้รับยาหลอก ในเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-7 ปี จำนวน 51 คน และทำการฝึก 25 ครั้งในช่วง 5 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ คือ Cogmed Working Memory Training (CWMT) the ADHD-RS BRIEF-T และ BRIEF-P ผลการศึกษาล้มเหลวในการหาหลักฐานที่แสดงถึงประโยชน์ของ CWMT ในใช้ยาหลอกเกี่ยวกับอาการทางพฤติกรรมระบบประสาท การบริหารงานประจำวัน และการปฏิบัติงานทางคลินิกในเด็กเล็กสมาธิสั้น

Kofler et al. (2018) ศึกษาเรื่อง Working memory and organizational skills problems in ADHD มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจำเพื่อใช้งานและปัญหาทักษะในการทำงานของภาวะสมาธิสั้นเด็กสมาธิสั้นอายุ 8-13 ปี ที่มีและไม่มีภาวะสมาธิสั้น 103 คน เด็กสมาธิสั้นจะได้รับการประเมินในงานหน่วยความจำการทำงานที่หลากหลาย ในด้าน Phonological Working Memory และ Visuospatial Working Memory ซึ่งผู้ปกครองและครูดำเนินการตามมาตรฐานมาตรฐานแก้ไขปัญหาในการจัดการ ผลการศึกษาพบว่าภาวะสมาธิสั้นส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องของการจำเพื่อใช้งานทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านบทบาทของการจำเพื่อใช้งานที่บกพร่องในเด็กสมาธิสั้นทำให้เกิดความยากลำบากในการวางแผน ความตั้งใจและการดำเนินการตามเป้าหมาย

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการจำเพื่อใช้งานพบว่ามีการศึกษาใน อายุตั้งแต่ 5-13 ปี ซึ่งงานวิจัยทั้งหมดเป็นการวิจัยเชิงปริมาณเปรียบเทียบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ประกอบกับ

การประเมินพฤติกรรม ซึ่งระยะเวลาในการฝึกเฉลี่ยประมาณ 5 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการจำเพื่อใช้งาน เมื่อศึกษาสมองเด็กสมาธิสั้นพบว่ามีความบกพร่องด้านการจำเพื่อใช้งาน ซึ่งการฝึกการจำเพื่อใช้งานสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่ตั้งใจของเด็กสมาธิสั้น

2.6.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ

Robinson, Goddard, Dritschel, Wisley, and Howlin (2009) ศึกษาเรื่อง Executive Functions in Children with Autism Spectrum Disorders มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการคิดเชิงบริหารในเด็กออทิสติกจำนวน 54 คน กลุ่มควบคุม 54 คน อายุ 8-17 ปี เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ (1) Planning: Tower of London (2) Mental flexibility: Wisconsin Card sorting Task (3) Response inhibition: Stroop (4) Response inhibition: Junior Hayling test (5) Generatively and Self Monitoring: Verbal Fluency ผลการศึกษาการคิดเชิงบริหารจะนำเสนอความยากลำบากในการ Planning Response inhibition และ Self Monitoring ซึ่งสะท้อนถึงคุณลักษณะเฉพาะของออทิสติกไม่ขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญา และความสามารถทางภาษา

Adams, Milich, and Fillmore (2010) ศึกษาเรื่อง Examining manual and visual response inhibition among ADHD subtypes มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตรวจสอบการยับยั้งการตอบสนองด้วยตนเองและการตอบสนองเชิงภาพระหว่างกลุ่มย่อยของภาวะสมาธิสั้น ในเด็กสมาธิสั้นกลุ่มทดลองจำนวน 17 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 43 คน และกลุ่มเปรียบเทียบจำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ Manual Stop Task = behavioral Inhibition และ Visual Stop Task ผลการศึกษาพบว่าทั้ง 2 กลุ่มมีการตอบสนองช้าในการยับยั้งมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และกลุ่มเปรียบเทียบมีการยับยั้งชั่งใจได้เร็วกว่า 2 กลุ่ม

Schoemaker et al. (2012) ศึกษาเรื่อง Executive function deficits in preschool children with ADHD and DBD มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการขาดดุลหน้าที่ผู้บริหารในเด็กก่อนวัยเรียนที่มีสมาธิสั้นและพฤติกรรมผิดปกติ ในผู้เข้าร่วมโครงการมีเด็ก 202 คนอายุระหว่าง 3.5-5.5 ปี โดยใช้เครื่องมือวัด inhibitory skills ได้แก่ The Go-No-Go task Modified Snack Delay The Shape School – Inhibit Condition และเครื่องมือวัด working memory abilities Nine Boxes และ Delayed Alternation ผลการศึกษาพบว่าเด็กสมาธิสั้นและพฤติกรรมผิดปกติมีความบกพร่องในการยับยั้งชั่งใจอย่างรุนแรง

Raiker, Rapport, Kofler, and Sarver (2012) ศึกษาเรื่อง Objectively-Measured Impulsivity and Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD): Testing Competing Predictions from the Working Memory and Behavioral Inhibition Models of ADHD มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวัดความหุนหันพลันแล่นตามวัตถุประสงค์และภาวะสมาธิสั้นในการทดสอบการคาดการณ์จากการจำเพื่อใช้งานและความยับยั้งชั่งใจของเด็กสมาธิสั้น กลุ่มเป้าหมายเด็กสมาธิสั้นกลุ่มทดลอง 21 คน กลุ่มควบคุม 20 คน ช่วงอายุ 8-12 ปี ซึ่งเด็กทุกคนได้เข้าร่วมการประเมินในวันเสาร์ 4 ครั้งติดต่อกัน 2.5 ชั่วโมงต่อครั้ง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ The phonological (PH) and visuospatial (VS) working memory tasks Stop-signal reaction time (SSRT) and Stop-signal delay (SSD) ประเมิน inhibition Double-Letter High Density Continuous Performance Task (CPT) ประเมิน Impulsivity และ Visual Match-to-Sample (VMST) Task ผลการวิจัยพบความบกพร่องของการคิดเชิงบริหารเพิ่มขึ้นในการบกพร่องด้านพฤติกรรมและการทำหน้าที่ของเด็กสมาธิสั้นและแนะนำว่าการช่วยเหลือด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารมากกว่าการเก็บข้อมูล ซึ่งจะช่วยลดความบกพร่องที่เกี่ยวข้องกับภาวะสมาธิสั้น

Crosbie J. et al. (2013) ศึกษาเรื่อง Response Inhibition and ADHD Traits: Correlates and Heritability in a Community Sample มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการยับยั้งชั่งใจและภาวะสมาธิสั้น: ความสัมพันธ์และอัตราพันธุกรรมในตัวอย่างชุมชน ในเด็กสมาธิสั้น 16,099 คน อายุ 6 ถึง 18 ปีที่ Ontario Science Center (OSC) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ Strengths and Weaknesses of ADHD symptoms and Normal Behavior (SWAN) rating scale Signal Task Response inhibition (SSRT) Response latency (GoRT) Response variability (GoRTSD) ผลการศึกษาพบว่าผู้เข้าร่วมงานวิจัยเพศหญิงมีความสัมพันธ์ของการยับยั้งชั่งใจกับพันธุกรรมต่ำกว่าชาย ในการศึกษาประชากรทั่วไปพบการยับยั้งชั่งใจเป็นลักษณะบางอย่างของพฤติกรรมซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากพันธุกรรมของภาวะสมาธิสั้น

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ พบว่ามีการศึกษาในอายุตั้งแต่ 8-18 ปี ซึ่งงานวิจัยทั้งหมดเป็นการวิจัยเชิงปริมาณเปรียบเทียบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการประเมินมาตรฐานและการประเมินพฤติกรรม พบว่าการควบคุมความยับยั้งชั่งใจในเด็กทั่วไปดีกว่าในเด็กสมาธิสั้น โดยจะพบความบกพร่องในความยับยั้งชั่งใจในเพศชายและสอดคล้องกับพันธุกรรมมากกว่าเพศหญิง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

จากการสังเคราะห์ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองพบว่ามีความหมายซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่มนุษย์และสิ่งแวดล้อม เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน มีความเกี่ยวข้องกันในด้านจิตใจและอารมณ์ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมได้ คิด ตัดสินใจ วางแผน ปฏิบัติ รับผิดชอบ ทำงานร่วมกันตามหลักประชาธิปไตย (กิตติ กรทอง, 2553; ชนมธิดา ยาแก้ว นิสารัตน์ อิศระมโนรส อัญชิษฐา ปิยะจิตติ รวี ศิริปริชยากร และ จิราภรณ์ ยกอินทร์, 2560)

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่มนุษย์และสิ่งแวดล้อมมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ได้คิด ตัดสินใจ และทำงานร่วมกัน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในเป้าหมายเดียวกัน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติ วางแผน ตัดสินใจ ร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในการช่วยเหลือพัฒนาบุตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน หรือมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเด็กที่บ้านตามแนวทางที่วางไว้ร่วมกับครู ทั้งในด้านการศึกษ การฝึกวินัย การเรียนรู้เรื่องความปลอดภัย และให้ความร่วมมือในกิจกรรมของโรงเรียน (ชนมธิดา ยาแก้ว นิสารัตน์ อิศระมโนรส อัญชิษฐา ปิยะจิตติ รวี ศิริปริชยากร และ จิราภรณ์ ยกอินทร์, 2560) เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการจัดและพัฒนา การศึกษาไว้หลายมาตรา ดังเช่น ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ ทั้งนี้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ได้รับการสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและกวดขันการศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล และได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล ที่ครอบครัวจัดให้ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองร่วมกับบุคลากรทางการศึกษาและสหวิชาชีพ ในการวางแผน ตัดสินใจ และทำงานร่วมกันเพื่อช่วยเหลือพัฒนาบุตรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันแนวทางที่วางไว้ร่วมกับครู และสหวิชาชีพ

3.2 รูปแบบครอบครัวเป็นศูนย์กลาง

จากการสังเคราะห์รูปแบบครอบครัวเป็นศูนย์กลางมีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า (Child Welfare Information Gateway, 2016; Cahrssen, Church, & Taylor, 2010)

รูปแบบครอบครัวเป็นศูนย์กลาง (Family Centered Model) และการปฏิบัติโดยการใช้ครอบครัวเป็นศูนย์กลาง (Family Centered Practice) หมายถึง วิธีการทำงานร่วมกับครอบครัวอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อครอบครัวพิจารณาว่าต้องการความช่วยเหลือ สำหรับบทบาทของนักสหวิชาชีพ คือ การอำนวยความสะดวกในการให้บริการในการสอบและคำปรึกษาตามความต้องการของแต่ละครอบครัว เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการดูแลและปกป้องเด็ก โดยมุ่งเน้นความปลอดภัยและความต้องการของเด็กในการช่วยเหลือครอบครัวในการพัฒนาเครือข่ายทรัพยากรของตนเอง นักสหวิชาชีพช่วยผู้ปกครองในการเสริมพลังให้กับครอบครัว ภายใต้บริบทของครอบครัวและชุมชนและสร้างจุดแข็งของครอบครัวเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ซึ่งต้องปฏิบัติด้วยความนับถือและให้เกียรติแต่ละครอบครัว

สรุปความหมายของรูปแบบครอบครัวเป็นศูนย์กลาง (Family Centered Model) หมายถึง การที่นักสหวิชาชีพทำงานร่วมกับครอบครัวในการดูแล ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟู เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเสริมพลังให้กับครอบครัวในการพัฒนาเด็กได้

นอกจากนี้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของแนวทางการปฏิบัติโดยการใช้ครอบครัวเป็นศูนย์กลาง (Cahrssen et al., 2010) ร่วมกับแนวทางการปฏิบัติที่เน้นครอบครัวเป็นหลัก (Child Welfare Information Gateway, 2016) และแนวทางการปฏิบัติร่วมกับครอบครัว (Trivette & Keilty, 2017) ทำให้ได้แนวทางการปฏิบัติโดยมีครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ดังนี้

1. สำนวจจุดแข็งของครอบครัวเด็ก คือ การให้คุณค่า การเน้น และการปฏิบัติตาม
2. ร่วมกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับเด็ก ให้ทางเลือกแก่ผู้ปกครองและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการตัดสินใจเกี่ยวกับบุตร เช่น กำหนดเป้าหมาย ประเมิน วางแผน ให้การช่วยเหลือ เป็นต้นเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

3. ใช้กิจกรรมของครอบครัวที่เด็กคุ้นเคยช่วยสร้างรากฐานสำหรับโปรแกรมของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ

4. ปฏิบัติโดยการใช้ครอบครัวเป็นศูนย์กลางจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อมีความไว ความหลากหลาย และความยืดหยุ่น โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละครอบครัว

5. ให้การสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้กับเด็กได้ โดยสร้างความเข้มแข็งในการเป็นผู้ปกครองในด้านทักษะความรู้ และส่งเสริมการพัฒนาความสามารถของผู้ปกครองให้มีความเชื่อในตนเองในการลงมือปฏิบัติ รวมทั้งเชื่อมโยงครอบครัวให้มีเครือข่ายสนับสนุน เช่น จากชมรมผู้ปกครอง และในชุมชน

6. เน้นเรื่องความปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดีของสมาชิกในครอบครัว

7. มีความสัมพันธ์ที่ดีในความร่วมมือระหว่างครอบครัวกับนักสหวิชาชีพ โดยต้องมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เคารพ ความซื่อสัตย์สุจริต และการสื่อสารแบบเปิด

สรุปแนวทางการปฏิบัติโดยมีครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ดังนี้

แนวทางการปฏิบัติโดยมีครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ซึ่งในการทำงานร่วมกับผู้ปกครองต้องสำรวจของครอบครัว เช่น จุดแข็ง จุดอ่อน วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติ โดยยึดหลักที่ว่าทุกครอบครัวมีความแตกต่างกัน ซึ่งการทำงานร่วมกับครอบครัวและนักสหวิชาชีพต้องมีสัมพันธ์อันดีต่อกัน ให้เกียรติกันและเคารพซึ่งกันและกัน โดยต้องร่วมกันวางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติงานร่วมกัน และส่งเสริมให้ครอบครัวบรรลุเป้าหมายในการช่วยเหลือบุตรของตนด้วยวิธีการที่หลากหลายและยืดหยุ่นในแต่ละครอบครัว นอกจากนี้ใช้กิจวัตรประจำวันในสภาพแวดล้อมที่เด็กคุ้นเคยมาใช้ในการพัฒนาเด็ก

3.3 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

3.3.1 ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า การวิจัยแบบมีส่วนร่วมมีหลากหลาย ดังนี้

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง วิธีการที่ให้ผู้เข้าร่วมงานวิจัยเข้ามามีส่วนร่วมวิจัย นับตั้งแต่การกำหนดปัญหา การวางแผนงาน การดำเนินงาน และติดตามผล ซึ่งเป็นการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาสิ่งต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถปฏิบัติได้จริง (ชอบ เข้มกลัด และ โกวิทช์ พวงงาม, 2547; สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2547; อมาวสี อัมพันศิริรัตน์ และ พิมพิมล วงศ์ไชยา, 2560) โดยการรวบรวมแนวทางการวิจัยเพื่อ

การพัฒนาที่รวมการวิจัยอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Research) กับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เข้าด้วยกัน (ชอบ เข้มกลัด และ โกวิทช์ พวงงาม, 2547)

สรุปได้ว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การวิจัยที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความเห็นและพัฒนาองค์ความรู้จากประสบการณ์ โดยกระบวนการระบุปัญหา วางแผนงาน ดำเนินการวิจัย และติดตามผลร่วมกัน

3.3.2 กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมหรือวิธีการหาความรู้จากการปฏิบัติการ ประกอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย แตกต่างกันไปในแต่ละขั้นตอน แต่โดยภาพรวมประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนก่อนเริ่มโครงการ ขั้นตอนดำเนินโครงการ และขั้นตอนสิ้นสุดโครงการ ดังนี้

3.3.2.1 ขั้นตอนก่อนเริ่มโครงการ แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. พูดคุยหรือในกลุ่มผู้เข้าร่วมเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมและจุดประกายความสนใจ ความตื่นตัวที่จะร่วมกัน แก้ปัญหาหรือพัฒนาชุมชน

2. ศึกษาสถานการณ์ของกลุ่มเป้าหมาย เป็นการร่วมศึกษาข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ประวัติ ความเป็นมา ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อที่มีผลกระทบต่อ การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต ประยุกต์ให้เกิดความเหมาะสม ตรงตามความต้องการ และนำไปใช้ในการทำงานร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมาย

3. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีความคิด ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ต่อสถานการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม ชุมชน หรือองค์กร จะมีกระบวนการ พูดคุยระหว่างผู้เข้าร่วม หากยังไม่ชัดเจนก็จะมี การพูดคุยกันอีกหลาย ครั้งจนกว่าจะชัด ดังนั้นด้วยวิธีการนี้ ผู้เข้าร่วมจะเกิดความรู้เกี่ยวกับปัญหาของตนเองชัดเจนขึ้น เช่น การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในครอบครัว พร้อมทั้งร่วมกันพิจารณาว่ามีปัญหาใดที่สำคัญ และยังไม่ทราบว่าจะทำการแก้ปัญหาอย่างไรและเป็นประเด็นที่น่าจะหาคำตอบหรือวิจัยร่วมกัน

4. เผยแพร่แนวคิดการวิจัยแก่ผู้เข้าร่วม การให้หลักการและชี้แจงว่า กระบวนการวิจัย PAR จะเกิดประโยชน์อย่างไรต่อผู้เข้าร่วมหรือชุมชน รวมถึงการทำความเข้าใจ ในแนวความคิดของการวิจัยใน ลักษณะที่เป็นภาพรวมแก่ครอบครัวของผู้เข้าร่วมหรือชุมชนก่อนที่จะ เริ่มการวิจัยนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเมื่อผู้เข้าร่วมหรือชุมชนรับรู้ ภาพรวมของ กระบวนการวิจัยแล้วจะช่วยให้สามารถเข้าใจขั้นตอนและสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้

อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การที่จะให้ผู้เข้าร่วมได้รับรู้และคุ้นเคย กระทำได้โดยการจัดกิจกรรม กระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วม สิ่งสำคัญคือการเสนอกรณีตัวอย่างให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการสร้างทัศนคติที่ดีในการทำงานวิจัยร่วมกันเป็นทีม

5. พัฒนาทีมนักวิจัย (ผู้เข้าร่วม) และวิเคราะห์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการทำวิจัย การวิจัย คือการแก้ปัญหาของผู้เข้าร่วมโดยอาศัยกระบวนการทำวิจัยด้วยผู้เข้าร่วมเอง ดังนั้น สิ่งจำเป็นที่ผู้เข้าร่วมจะต้องเรียนรู้เป็นอันดับแรก คือ การเรียนรู้ทักษะในการทำวิจัย อาจมีการอบรม ให้ผู้เข้าร่วมฝึกทดลองทำวิจัยแบบง่าย ๆ ฝึกทักษะการเขียนรายงานสั้น ๆ และการนำเสนอข้อมูล ต่อชุมชน รวมถึงการวิเคราะห์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการทำวิจัย เพราะฉะนั้นการทำกรวิจัย จะต้องเริ่มต้น ควบคู่ไปกับการรู้จักตัวเองของผู้เข้าร่วม รู้จักสภาพแวดล้อมของตนมีทรัพยากร อะไรบ้างที่จะนำมาช่วย เป็นการมองที่ตัวเพื่อพึ่งตนเองเป็นอันดับแรก คำแนะนำจากผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก หรือการไปศึกษาโครงการพัฒนาอื่นที่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน จึงจำเป็น และมีประโยชน์อย่างยิ่ง

6. ยกวางโครงการและกำหนดกิจกรรม นักวิจัยผู้เข้าร่วมจะร่วมกันคิดหา วิธีการ แก้ปัญหา โดยใช้วิธีการพูดคุย ซักถามอีกเช่นกัน รวมทั้งผู้นำกระบวนการอาจเสนอแนวทาง ในการแก้ปัญหาเพิ่มเติมเพื่อเป็นทางเลือกใหม่ ๆ เมื่อมีการยกวางกิจกรรมแล้วก็จะมีบทบทวน ว่า จะตอบปัญหาที่พบได้หรือไม่ โดยผู้นำกระบวนการจะมีบทบาทในการตั้งคำถาม จนกระทั่งได้ แนวทางที่มั่นใจแล้วว่าจะสามารถแก้ปัญหาได้ เช่น แนวทางการแก้ปัญหาที่พบ แนวทาง การจัดการทรัพยากร เป็นต้น ดังนั้นในขั้นตอนนี้นักวิจัยชาวบ้านจะได้เรียนรู้แนวทางใน การแก้ปัญหาใหม่ ๆ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นเป็น โครงการวิจัย PAR ต่อไป

7. เวทีการนำเสนอโครงการ เป็นเวทีการประชุมเพื่อให้นักวิจัยได้นำเสนอ โครงการวิจัยแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้ข้อเสนอแนะแก่นักวิจัย ทำให้นักวิจัยชาวบ้านได้บทบทวนแผนการวิจัยที่ยกวางมาอีกครั้งหนึ่ง และมีมุมมองที่กว้างและลึก ขึ้นผู้ประสานงานวิจัยจะเป็นฝ่ายประสานในการจัดเวทีนี้ขึ้น

3.3.2.2 ขั้นตอนดำเนินโครงการ แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอนย่อยโดยมีวิธีการ ดังนี้

1. ชี้แจงโครงการแก่ผู้เข้าร่วม เป็นขั้นตอนแรกก่อนเริ่มดำเนินการวิจัย การที่ ต้องชี้แจงแก่ผู้เข้าร่วม ซึ่งจะต้องให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจและเห็นด้วยก่อน ในการชี้แจงนั้นนอกจากเวที การประชุมที่จัดขึ้นอย่างเป็นทางการแล้ว รวมทั้งการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ ในขั้นตอนนี้

นักวิจัยควรอธิบายว่าการทำวิจัยนี้ทำไปเพื่อประโยชน์ของทุกคนในชุมชนไม่ได้ทำเพื่อประโยชน์ของใครเท่านั้น

2. ประสานงบประมาณและหน่วยงานสนับสนุน ก่อนที่จะดำเนินการในโครงการ หรือกิจกรรมที่ระบุไว้ในแผนการวิจัย นอกจากการให้ผู้เข้าร่วมได้มีส่วนในการระดมทรัพยากรเพื่อช่วยเหลือตนเองแล้ว นักวิจัยต้องรู้จักช่องทางแสวงหางบประมาณบุคลากรและหน่วยงานที่มาสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ เพราะบางครั้งบางปัญหายังคงต้องขอความร่วมมือจากทางราชการหรือจากองค์กรพัฒนาเอกชนอยู่โดยชุมชนจะต้องมีตัวแทนไปเสนอโครงการและเจรจาขอการสนับสนุนต่อไป

3. นำแผนไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา

3.1 การกำหนดทีมปฏิบัติงานอาสาสมัครและพัฒนาที่อาสาสมัครจำเป็นที่จะต้องมอบหมายให้ทีมงานหมู่บ้านเข้ามาร่วมรับผิดชอบดำเนินการ โดยผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมจะต้องกระจายไปยังสมาชิกทุกคน เพราะฉะนั้นทีมปฏิบัติงานจะต้องมีความเสียสละและมีความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ของส่วนรวม และทีมปฏิบัติจะต้องได้รับการยอมรับ และการไว้วางใจจากสมาชิก และควรมีการพัฒนาทีมปฏิบัติงานอาสาสมัครให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งก่อนและระหว่างปฏิบัติงานวิจัย

3.2 ระยะเวลาปฏิบัติการตามแผน เป็นระยะที่ทีมวิจัยและผู้เข้าร่วมร่วมกันดำเนินการปฏิบัติการตามโครงการที่ได้กำหนดร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหานั้นที่ได้กำหนดไว้เพื่อทดสอบทดลองและเรียนรู้ว่า การแก้ไขปัญหานั้นจะได้ผลหรือไม่อย่างไร ทีมวิจัยอาจจะร่วมกับผู้เข้าร่วมปรับ แผน ปรับโครงการกิจกรรมให้เหมาะสมได้หากพิจารณาร่วมกันว่าควรจะมีการปรับปรุงอะไรเพิ่มเติมเพื่อให้การปฏิบัติงานแก้ปัญหาได้ผลการทำ “กิจกรรม” ถือว่าเป็นหัวใจของกระบวนการวิจัยที่เดียว ส่วนจะเป็นกิจกรรมใดนั้นขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และประเด็นในการวิจัย ซึ่งนอกจากทำให้คณะนักวิจัยเกิดการเรียนรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ แล้วยังทำให้เกิดความเชื่อมั่น เกิดพลังในการขับเคลื่อนเกิดความเป็นกลุ่มก้อน เกิดความร่วมมือระหว่างผู้เข้าร่วม รวมทั้งกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาควิชาการ

4. ติดตาม ประเมินผลและวิเคราะห์สรุปองค์ความรู้ระหว่างทางนับเป็นกิจกรรมที่จำเป็นและจะขาดไม่ได้ในกระบวนการวิจัย ผู้เข้าร่วมควรติดตามและประเมินผลการทำงานของฝ่ายปฏิบัติการทุกระยะว่าเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรค อะไรบ้างที่จะต้องแก้ไขสุดท้ายจะต้องประเมินว่า โครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการไป

บรรลุลวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้าร่วม แบบบันทึก และรายงานความก้าวหน้าของโครงการที่ทำให้ทุกระยะรวมถึงมีการร่วมวิเคราะห์สรุปองค์ความรู้เพื่อตอบโจทย์การวิจัยระหว่างทางร่วมกันและกำหนดหรือปรับเปลี่ยนแผนการวิจัยในช่วงต่อไปหากมีสถานการณ์ที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแผนการปฏิบัติ

5. รายงานความก้าวหน้า เป็นการรายงานผลการดำเนินงานและความก้าวหน้าแก่ผู้เข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอ การประชุมให้ทราบความคืบหน้าของการวิจัยว่ามีความคืบหน้าไปอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง การประชุมเป็นเหมือนการวิเคราะห์ข้อมูลของคณะนักวิจัยเพราะจะนำปัญหาต่าง ๆ มาร่วมกันวิเคราะห์ ทำให้คณะนักวิจัยได้เกิดความรู้ขึ้นมาหลาย อย่างก็ติดตามนอกจากการประชุมแล้วคณะนักวิจัยควรมีการสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการด้วยการพบปะพูดคุยในโอกาสต่าง ๆ

6. สำรวจการเปลี่ยนแปลงของผู้เข้าร่วมและถอดบทเรียนองค์ความรู้จากการปฏิบัติ งานวิจัย หลังจากทำกิจกรรมแล้วคณะวิจัยจะทำการสำรวจการเปลี่ยนแปลง เพื่อประเมินผลที่เกิดขึ้นซึ่งจะเก็บข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ร่วมโครงการวิจัย ในส่วนของ การถอดบทเรียน นั้นเพื่อเป็นการค้นหาบทเรียน องค์ความรู้จากการทำงานที่ผ่านมาทั้งหมด และมีการบันทึกเป็น เอกสารหรือรูปแบบต่าง ๆ

7. การจัดตั้งกองทุน ในบางกรณีคณะนักวิจัยอาจจะมีการตั้งกองทุน หรือระดมทุนเพื่อใช้ในการดำเนินการพัฒนาที่ต่อเนื่องหลังจากที่โครงการวิจัยจบลงแล้ว

3.3.2.3 ขั้นตอนสิ้นสุดโครงการ

1. การจัดทำรายงานและนำเสนอผลการวิจัย เพื่อเป็นการเผยแพร่แนะนำเสนอผลการวิจัยสู่ชุมชน วิธีการในการนำเสนอรายงานวิจัยต่อชุมชนอาจมีในหลายลักษณะทั้งที่เป็นเอกสาร การเล่าเรื่อง การจัดเวทีชุมชน การพูดคุย การจัดสาธิต การใช้วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น

2. การนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้องโดยช่องทางต่าง ๆ เพื่อเป็นการขยายผลงานวิจัยและ เพื่อเป็นการสื่อสารแก่สมาชิกนอกชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการขยาย ผลการวิจัยต่อไป

สรุปกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม มีกระบวนการ คือ ขั้นตอนก่อนเริ่มโครงการ ต้องมีการพูดคุยหารือในกลุ่มผู้เข้าร่วมเพื่อสร้างความเข้าใจร่วม ศึกษาสถานการณ์ของกลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ เผยแพร่แนวคิดการวิจัยแก่ผู้เข้าร่วม พัฒนาทีมนักวิจัย

ยกร่างโครงการและกำหนดกิจกรรม และมีเวทีการนำเสนอโครงการ ขั้นตอนต่อมา คือ ขั้นตอนดำเนินโครงการ ต้องประสานงบประมาณและหน่วยงานสนับสนุน นำแผนไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

3.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในต่างประเทศ

Davis, Claudius, Palinkas, Wong, and Leslie (2012) ศึกษาเรื่อง Putting Families in the Center: Family Perspectives on Decision Making and ADHD and Implications for ADHD Care มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้และการตัดสินใจของผู้ปกครองและการนำผู้ปกครองเข้าสู่ศูนย์ จากการศึกษาช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นจำนวน 28 ครอบครัว ทำการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ แล้วนำมา Coding Consensus, Co-occurrence, and Comparison ผลการศึกษาพบว่าครอบครัวส่วนใหญ่ต้องการเป็นผู้ตัดสินใจและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและในการทำงานกับเด็กและครอบครัวสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้น

Deater-Deckard (2017) จากบทความวิชาการเรื่อง Parents' and Children's ADHD in a Family System โดยศึกษาผู้ปกครองและเด็กสมาธิสั้นในระบบครอบครัว ผลการศึกษาพบว่าความหลากหลายของครอบครัวของเด็กสมาธิสั้นมีความสัมพันธ์กับกระบวนการอื่น – สิ่งแวดล้อม

Dalmau et al. (2017) จากบทความวิชาการเรื่อง How to implement the family-centered model in early intervention ได้ศึกษาวิธีการใช้รูปแบบครอบครัวเป็นศูนย์กลางในการช่วยเหลือ พบว่า The Family-Centered Model เน้นช่วยเหลือและเตรียมความพร้อมให้ครอบครัวสามารถดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบททางสังคมของตนเอง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองประกอบด้วยงานวิจัย 1 เรื่อง และบทความวิชาการ 2 เรื่อง พบว่ามีการศึกษาระหว่าง 2012-2017 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครอบครัวเด็กสมาธิสั้น ซึ่งใช้เครื่องมือในการวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อตกลงการเข้ารหัส การเกิดขึ้นร่วมกัน และการเปรียบเทียบ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงครอบครัวต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการรักษาเด็กสมาธิสั้นมากยิ่งขึ้น และจากบทความวิชาการพบว่าครอบครัวมีความสัมพันธ์กันเด็กสมาธิสั้นทั้งด้านพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กสมาธิสั้นในบริบททางสังคมของตนเอง

3.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในประเทศไทย

วิวรรณ สารกิจปรีชา และ พวงรัตน์ เกษรแพทย์ (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยมีผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่จำนวน 199 คน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้าน การตัดสินใจ มีการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับมาก สำหรับการมีส่วนร่วมกับชุมชน มีการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอาสาสมัคร มีการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับน้อย และความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองด้านการรับบริการทางวิชาการ ใน 2 ด้าน ได้แก่ ความรู้ในการพัฒนานักเรียนและความรู้ทั่วไป

พิราวัลย์ เรืองฤทธิ ไพฑูรย์ อินตะขัน และบุญทวรรณ วิงวอน (2556) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นโยบายผู้บริหาร และความพึงพอใจที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด อบต.เสริมขวา อ.เสริมงาม จ.ลำปาง โดยใช้ประชากรเพศหญิงอายุระหว่าง 30 - 39 ปี จำนวน 175 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม ประชากร คือ ผู้ปกครองของเด็กที่อยู่ในการดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล เสริมขวา ผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีผลรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านนโยบายผู้บริหารมีผลรวมอยู่ในระดับมากด้านความพึงพอใจมีผลรวมอยู่ในระดับมาก และด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้มีผลรวมอยู่ในระดับมาก

พีระพงษ์ สติธอมร (2559) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนเทศบาลจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ปกครองโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 361 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม 3 ตอน ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ

จากงานวิจัยเกี่ยวกับงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองส่วนใหญ่ศึกษาในผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ในศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาล โดยผู้ปกครองตอบแบบสอบถาม และมี

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมหลายระดับ ได้แก่ มีส่วนร่วมในระดับมาก ปานกลาง และน้อย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน

4.1 ความหมายของการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน

จากการสังเคราะห์ความหมายของการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน พบว่ามีหลายความหมายซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า

การช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน (Routine Base Interventions) หมายถึง กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เด็กและคุ่นเคยโดยเด็กและครอบครัวมีส่วนร่วมในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นหนึ่งในกระบวนการในการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนาเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการล่าช้าหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้โดยครู นักสหวิชาชีพ และผู้ปกครอง ทำงานร่วมกันโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นบริบทสำหรับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ทักษะที่ได้เรียนรู้ คือ การทำหน้าที่และทำกิจกรรมที่มีความหมายสำหรับเด็กและผู้ดูแล (Jennings et al., 2012; ชมลา บุญกาญจน์, 2560) ทั้งนี้กิจวัตรประจำวันเป็นบริบทที่มีความหมายสำหรับเด็กเล็กในการเรียนรู้ทักษะใหม่ เพราะกิจกรรมที่เด็กปฏิบัติเกิดขึ้นหลายครั้งตลอดทั้งวัน ซึ่งสามารถบูรณาการเข้ากับการเล่น การดูแล และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจวัตรประจำวันตามความเหมาะสมและตรงกับความต้องการของเด็กแต่ละคน (Jennings et al., 2012) แนวคิดนี้พัฒนามาจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่เด็กที่มีความคุ่นเคย (The Child's Natural Environments) และการให้ความสำคัญกับครอบครัวของเด็ก รวมทั้งบริบทและสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็ก เช่น บ้าน หรือศูนย์เด็กเล็ก (ชมลา บุญกาญจน์, 2560)

สรุป การช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน หมายถึง การให้การช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในระยะแรกเริ่ม โดยการนำกิจกรรมในกิจวัตรประจำวันภายใต้สถานที่ที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษคุ่นเคยมาเป็นบริบทสำหรับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ซึ่งครอบครัวเป็นปัจจัยหลักในการช่วยเหลือในการฝึก รวมทั้งต้องทำงานร่วมกับครูและสหวิชาชีพ

4.2 องค์ประกอบของการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในสภาพแวดล้อมที่เด็กมีความคุ้นเคย

องค์ประกอบของการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในสภาพแวดล้อมที่เด็กมีความคุ้นเคยเป็นแนวทางสำคัญในการนำกระบวนการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐานไปใช้ในการให้บริการ การช่วยเหลือระยะแรกเริ่มอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ (ทมลลา บุญกาญจน์, 2560) ดังนี้

4.2.1 การทำความเข้าใจบริบทของครอบครัว (Understanding the Family Ecology) เนื่องจากครอบครัวมีความสำคัญที่สุดในชีวิตของเด็ก และพ่อแม่หรือผู้ดูแลเป็นผู้ที่รอบรู้และเข้าใจบุตรของตนเองเป็นอย่างดี ดังนั้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่เด็กมีความคุ้นเคยนี้ สนับสนุนให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมและทำงานร่วมกับนักวิชาชีพต่าง ๆ ในการดูแลและพัฒนาเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ

4.2.2 การวางแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (Functional Intervention Planning) หมายถึง ครูกับผู้ปกครองของเด็กร่วมกันวางแผน เพื่อจัดประสบการณ์ให้ตอบสนองความต้องการจำเป็นของครอบครัว และเกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็กและครอบครัว โดยให้ผู้ปกครองของเด็ก เข้ามามีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็น แสดงความต้องการว่าความจำเป็นใดของเด็กและของครอบครัวที่มีความจำเป็นในการกำหนดเป้าหมายระยะยาว และเลือกพฤติกรรมเป้าหมาย ครูและ ผู้ปกครองมีความเห็นร่วมกัน กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายนั้น ๆ ว่าเป็นพฤติกรรมที่ต้องการจะสอนเด็ก

4.2.3 การทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายแบบบูรณาการ (Integrated Services) เน้นรูปแบบ การทำงานแบบรวมพลัง (Transdisciplinary Team) ที่เป็นการทำงานร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญและ ผู้ปกครอง ไม่เฉพาะแลกเปลี่ยนข้อมูล แต่จะรวมถึงบทบาท ความสัมพันธ์ที่จะนำไปสู่การวางแผนเป้าหมาย ร่วมกัน มีการพัฒนาข้อมูลความรู้ ทักษะต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ มีการประชุมหารือเพื่อเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนข้อมูล และพิจารณาถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้ รวมถึงการที่ครูกับผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ร่วมกันในการจัดประสบการณ์

4.2.4 การเยี่ยมบ้านที่มีประสิทธิภาพ (Effective Home Visits) การเยี่ยมบ้านเป็น อีกกิจกรรมหลักที่มีความสำคัญ โดยยึดหลักการเยี่ยมบ้านตามแนวทางครอบครัวเป็นศูนย์กลาง (Family-Centered Home-Based Early Intervention) ผู้เชี่ยวชาญต้องมีความเข้าใจและยอมรับในบริบทของครอบครัว การเยี่ยมบ้านนี้มีเป้าหมายสำคัญ คือ เพื่อสร้างสัมพันธภาพ

กับครอบครัวให้เกิดความไว้วางใจและการยอมรับที่จะให้ความเป็นมิตรถือเป็นการสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่ ครอบครัวใน 3 ประการ ได้แก่ 1) การสนับสนุนทางด้านจิตใจและอารมณ์ 2) การสนับสนุนทางด้านวัสดุ สื่อและอุปกรณ์ และ 3) การสนับสนุนทางการให้ข้อมูลและความรู้แก่ผู้ปกครอง นอกจากการเยี่ยม บ้านเป็นช่วงเวลาที่ผู้เชี่ยวชาญฝึกพฤติกรรมเป้าหมายให้กับเด็กตามเป้าหมายที่วางแผนร่วมกันที่บ้าน แล้วนั้นยังเป็นช่วงเวลาที่ผู้เชี่ยวชาญยังให้ความสำคัญกับการสอน ถ่ายทอดความรู้ และสาธิตวิธีการฝึกพฤติกรรมให้ผู้ปกครองลงมือปฏิบัติกับเด็ก เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในวิธีการฝึก และเป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้ปกครองในการฝึกเด็กด้วยตนเองอีกด้วย

4.2.5 การร่วมมือ และทำงานเป็นทีมในการดูแลเด็ก (Collaborative Consultation to Child Care) ลักษณะสัมพันธ์ภาพระหว่างครอบครัวและผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญและครอบครัวต้องมี เป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกัน ซึ่งการที่จะทำงานร่วมกันได้ต้องมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน ผลลัพธ์ของเป้าหมายที่ได้ร่วมกันวางแผนไว้ก็จะบรรลุถึงความสำเร็จได้ ผู้เชี่ยวชาญต้องมองครอบครัว เหมือนผู้ร่วมงาน โดยผู้เชี่ยวชาญใช้ทักษะในเรื่องของการหาความรู้ใหม่ ๆ ใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาเป็น พื้นฐานในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้ปกครองในการทำงานให้เกิดขึ้น การจัดประสบการณ์การในสภาพแวดล้อมที่เด็กมีความคุ้นเคย โดยผู้เชี่ยวชาญและครอบครัวมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ค้นหา รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการของครอบครัว อีกทั้งยังเป็นการระดมความคิด แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น เพื่อหาทางออกในการแก้ปัญหา และตอบสนองความต้องการเหล่านั้น จึงทำให้สัมพันธ์ภาพพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ส่งผลให้การช่วยเหลือ เพื่อหาทางออกนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปองค์ประกอบของการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในสภาพแวดล้อมที่เด็กมีความคุ้นเคย ประกอบด้วย การทำความเข้าใจบริบทของครอบครัว การวางแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายแบบบูรณาการ การเยี่ยมบ้านที่มีประสิทธิภาพ และการร่วมมือและทำงานเป็นทีมในการดูแลเด็ก ซึ่งต้องทำให้ครบทุกองค์ประกอบ จะทำให้การช่วยเหลือระยะแรกเริ่มมีประสิทธิภาพ

4.3 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัยมีหลักการดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

4.3.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน แต่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก ได้แก่

วัย 3-4 ปี มีความสนใจประมาณ 8-12 นาที

วัย 4-5 ปี มีความสนใจประมาณ 12 – 15 นาที

วัย 5-6 ปี มีความสนใจประมาณ 15 – 20 นาที

4.3.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

4.3.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือก ตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาที

4.3.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่มและกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

4.3.5 กิจกรรมงานบ้านสำหรับเด็กปฐมวัย (KIDS ACTIVITIES BLOG, 2018; Raising Children Network, 2017) งานบ้านสำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี

4.3.5.1 ตั้งโต๊ะสำหรับมืออาหาร

4.3.5.2 ช่วยเตรียมอาหารภายใต้การดูแล

4.3.5.3 ช่วยแยกเสื้อผ้าสะอาดเป็นกองสำหรับสมาชิกในครอบครัวแต่ละคน พร้อมที่จะพับ

4.3.5.4 ช่วยเหลือเกี่ยวกับการซื้อของในร้านขายของชำและเก็บของชำ

4.3.5.5 นำผ้าเปียกไปตาก

4.3.5.6 จัดที่นอน

4.3.5.7 ช่วยใส่เสื้อผ้าในเครื่องซักผ้า / เครื่องอบผ้า

4.3.5.8 ใส่จานลงในเครื่องล้างจาน

4.3.5.9 บัดฝุ่น

4.3.5.10 เลี้ยงสัตว์

4.3.5.11 รดน้ำต้นไม้

สรุปหลักการจัดกิจกรรมประจำวัน ซึ่งควรกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับช่วงความสนใจในแต่ละช่วงอายุ ทั้งกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมงานบ้าน รวมทั้งมีกิจกรรมเล่นเสรีตามอิสระ โดยสามารถจัดได้ทั้งในและนอกอาคาร

4.4 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยที่จะนำมาจัดในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชนที่สำคัญ ผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ดังต่อไปนี้

4.4.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้ กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

4.4.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ- นิ้วมือ การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทตามือได้อย่างคล่องแคล่วและจัดประสานสัมพันธ์กัน โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกม การศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน และใช้วัสดุอุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

4.4.3 การพัฒนาอารมณ์จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือโดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง

4.4.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน ระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น โดยระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ

ซัปดาห์ ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

4.4.5 การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความคิดรวบยอด และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษานอกสถานที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็น กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ และรายบุคคล

4.4.6 การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

4.4.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

สรุปข้อช่วยของกิจกรรมประจำวัน สามารถเป็นกิจกรรมที่การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก อารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สังคมนิสัย ภาษา และจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้ของแต่ละครอบครัว ซึ่งควรจัดให้ตรงตามความต้องการและความสามารถของเด็กแต่ละคน

4.5 ขั้นตอนการดำเนินการของการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน

จากการศึกษาการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐานและการสนับสนุนครอบครัวโดยใช้กิจกรรมกิจวัตรประจำวันช่วยเหลือบุตร มีแนวการปฏิบัติของแต่ละขั้นตอนที่ควรทำสอดคล้องกัน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนของการรวบรวมข้อมูลของตัวเด็กและครอบครัว

1. ระบุเป้าหมายพัฒนาการของเด็ก โดยคณะกรรมการผู้จัดทำแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) ได้แก่ ครู สหวิชาชีพ และผู้ปกครอง ต้องมีการประชุม

เพื่อปรึกษาหารือร่วมกันในการระบุเป้าหมายพัฒนาการเด็ก (เป้าหมายระยะยาว 1 ปี) เพื่อให้สามารถเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายระยะสั้น หรือกำหนดพฤติกรรมใดที่ต้องการจะฝึกบ้าง เพื่อให้การจัดประสบการณ์ / กิจกรรมต่าง ๆ ตอบสนองความต้องการจำเป็นของครอบครัว และเกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็กและครอบครัว (ชมลา บุญญาญจน์, 2560)

2. ระบุกิจวัตรของครอบครัว ซึ่งครอบครัวที่แตกต่างกันมีกิจวัตรที่แตกต่างกัน หรือความคาดหวังที่แตกต่างกันสำหรับการทำกิจวัตร เช่น ครูไม่สามารถสรุปได้ว่าสมาชิกทุกคนในครอบครัวจะนั่งด้วยกันในช่วงอาหารเย็นเพราะผู้ปกครองบางคนอาจมีตารางการทำงานที่ต่างกันไป และบางที่อาหารเช้า คือ เมื่อครอบครัวรวมตัวกันและแบ่งปันสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อวันก่อน โดยการคุยกับพ่อแม่กิจวัตรประจำวันของพวกเขาครูจะมีความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นที่บ้านด้วย ซึ่งเด็กมักจะมีส่วนร่วมกับสิ่งที่เด็กมีส่วนร่วม ครูควรใช้การสัมภาษณ์กิจวัตรของครอบครัว (Trivette & Keilty, 2017)

ขั้นตอนที่ 2 ระบุสภาพแวดล้อมที่เด็กมีความคุ้นเคยเป็นสถานที่ที่การจัดประสบการณ์ คือ ครู สหวิชาชีพ และผู้ปกครองร่วมกันวิเคราะห์และเลือกสภาพแวดล้อมที่เด็กมีความคุ้นเคย และมีความเหมาะสม ใช้เป็นสถานที่ในการจัดประสบการณ์ หรือการฝึกพฤติกรรมเป้าหมาย ซึ่งสถานที่ควรเป็นสถานที่ที่เด็กใช้เวลาอยู่เป็นส่วนใหญ่ เช่น บ้านที่เด็กอาศัยอยู่ บ้านปู่ย่า ตา ยาย สถานรับเลี้ยงเด็ก และโรงเรียน เป็นต้น โดยส่วนใหญ่ครูและผู้ปกครองมีความเห็นตรงกันในการเลือกบ้านที่เด็กอาศัยอยู่เป็น สถานที่ในการจัดประสบการณ์ เนื่องจากเป็นสถานที่ที่เด็กคุ้นเคยและเด็กอยู่มากที่สุด (ชมลา บุญญาญจน์, 2560)

ขั้นตอนที่ 3 เลือกกิจกรรมการสอนที่เหมาะสมกับการเด็กและครอบครัว

1. วิเคราะห์กิจกรรมและกิจวัตรประจำวันที่จะใช้ในการฝึกพฤติกรรมเป้าหมาย คือ การสำรวจในแต่ละครอบครัวว่า ในช่วงเวลาใด และกิจวัตรประจำวันใดของครอบครัวที่ครูและ ผู้ปกครองจะสามารถสอดแทรกการสอนพฤติกรรมเป้าหมายได้ ซึ่งแต่ละครอบครัวก็จะมีลักษณะที่ต่างกัน ขึ้นอยู่กับต้องการความจำเป็นของแต่ละครอบครัว และระดับพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล โดยส่วนใหญ่ครูมักจะเลือกกิจวัตรประจำวันที่เกิดขึ้นเป็นประจำ เช่น ช่วงการรับประทานอาหาร ช่วงการล้างมือ เป็นต้น หรืออาจแตกต่างออกไปในแต่ละครอบครัว เช่น ตอนกลางคืนในช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดอาจเป็นเวลาที่ยุงเหยิงเพราะพวกเขาไม่กลับบ้านจนถึง 18.00 น. และต้องการให้ลูกเข้านอนเวลา 20.00 น. เป็นผลให้ช่วยกลางคืนเป็นเวลาที่ไม่เหมาะสมสำหรับครอบครัวที่จะให้การช่วยเหลือในวันธรรมดาที่กิจกรรมส่วนตัวที่เลือกเพื่อ

ดำเนินการช่วยเหลือควรเป็นรายบุคคลตามลักษณะเฉพาะของครอบครัว ควรสะท้อนถึงลำดับความสำคัญที่ไม่ซ้ำกันของครอบครัว และ/หรือค่านิยมของครอบครัว และควรหลีกเลี่ยงการหยุดชะงักของชีวิตประจำวัน นอกจากนี้การเลือกกิจกรรมหรืองานที่จัดเตรียมไว้ให้เด็กต้องทำง่าย จูงใจหรือทำให้เด็กมีความสนใจ และสนุกสนานกับการทำงานหรือกิจกรรมนั้น แต่กิจกรรมหรืองานต้อง ไม่ยากหรือซับซ้อนมากเกินไปกว่าศักยภาพของเด็กที่จะสามารถจัดการหรือทำให้ประสบความสำเร็จได้ เพื่อให้การจัดประสบการณ์ได้ผล (Trivette & Keilty, 2017; ทมลานุกฎกาญจน์, 2560)

2. กลยุทธ์การสัมภาษณ์ที่แนะนำเมื่อดำเนินการสัมภาษณ์ตามกิจวัตรให้ผู้ปกครอง (Trivette & Keilty, 2017) มีดังนี้

- ให้ผู้ปกครองรู้สึกอุ่นใจด้วยตัวเอง
- รักษาระดับสายตาที่เหมาะสมเมื่อพูดคุยกับผู้ปกครอง
- หลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์เฉพาะและถามคำถามหากคุณไม่เข้าใจบางสิ่งที่ผู้ปกครองมี
- ใช้พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการฟังอย่างตั้งใจ เช่น พักหน้าและการเปล่งเสียงเพื่อยืนยันคำพูดของพ่อแม่ เป็นต้น
- ให้ผู้ปกครองทราบถึงสิ่งดี ๆ ที่พวกเขาทำเพื่อลูกและครอบครัว
- ถามผู้ปกครองว่าเขาหรือเธอรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ
- วางเอกสารในมุมมองของผู้ปกครองเพื่อให้พวกเขาสามารถเห็นสิ่งที่คุณกำลังเขียนทำให้การเชื่อมต่อส่วนบุคคลกับครอบครัวโดยแบ่งปันข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนเล็กน้อยและบริบทที่เกี่ยวข้อง
- หยุดการสัมภาษณ์หรือเปลี่ยนหัวข้อหากผู้ปกครองไม่พอใจให้สมาชิกครอบครัวยังคงอยู่
- ขอให้ผู้ปกครองอธิบายกิจวัตรที่เฉพาะเจาะจง หากการสัมภาษณ์จะใช้เวลานานกว่า 90 นาที
- แสดงให้ผู้ปกครองเห็นรายละเอียดของระดับการตอบสนองที่ต้องการโดยถามคำถามโดยละเอียดในช่วงเริ่มต้นของการสัมภาษณ์

- ประกาศถึงแต่ละกิจวัตรประจำวัน เช่น กิจกรรมของเด็กและผู้ใหญ่
อื่น ๆ การมีส่วนร่วมของเด็ก ความเป็นอิสระของเด็กปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็ก และความพึง
พอใจกับกิจวัตร

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์และการฝึกปฏิบัติ คือ หลังจาก
ที่วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมายพัฒนาการของเด็ก เป้าหมายระยะสั้น สถานที่
การจัดประสบการณ์ และวิเคราะห์กิจกรรมและกิจวัตรประจำวันที่จะใช้ในการฝึกพฤติกรรม
เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนนี้จะขั้นตอนที่ครูและผู้ปกครองร่วมกันวางแผนการจัดประสบการณ์ เช่น
การระบุทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับเด็กเพื่อดำเนินการฝึกทักษะเป้าหมาย การวิเคราะห์งาน
ขั้นตอนพฤติกรรมเป้าหมายให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของเด็ก รวมทั้งครูต้องระบุสื่อ
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนพฤติกรรมเป้าหมายของเด็กด้วย ต่อจากนั้นคือขั้นการฝึกปฏิบัติโดยครูและ
ผู้ปกครองทำข้อตกลงร่วมกันในการวางแผนหน้าที่ของแต่ละฝ่ายในการมีส่วนร่วมฝึกปฏิบัติให้กับ
เด็ก (ชมลา บุญกาญจน์, 2560)

ขั้นตอนที่ 5 การติดตามผล และการรายงานความก้าวหน้า คือ การติดตามผล
จากการฝึกด้วย การจดบันทึก เป็นการบันทึกความก้าวหน้าการเปลี่ยนแปลงของเด็ก ให้ทราบว่า
งานดำเนินไปตาม ขั้นตอนที่วางไว้หรือไม่ แล้วนำมาพิจารณาว่าควรฝึกต่อไปตามขั้นตอนที่วางไว้
หรือควรปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนใหม่ นอกจากนี้ต้องมีการประเมินเด็กจากการสังเกตพฤติกรรม
และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นการประเมินร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง
(ชมลา บุญกาญจน์, 2560) ซึ่งต้องให้การสื่อสารอย่างต่อเนื่องระหว่างครอบครัวและครูการ
ดำเนินการเยี่ยมบ้านจะทำให้ประสบความสำเร็จ ครูต้องแน่ใจว่าผู้ปกครองยังคงใช้วิธีการที่ครู
แนะนำรวมทั้งควรทำการเยี่ยมบ้านหลายครั้ง แต่สามารถใช้การสื่อสารและการสังเกตผ่าน
ออนไลน์ เช่น อีเมลล์ โทรศัพท์ Skype หรือวิดีโอ เพื่อการประหยัดเวลาและทรัพยากร (Trivette &
Keilty, 2017)

สรุปขั้นตอนการดำเนินการของการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน
ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนของการรวบรวมข้อมูลของตัวเด็กและครอบครัว การระบุ
เป้าหมายพัฒนาการของเด็กและกิจวัตรประจำวันของครอบครัว ขั้นตอนที่ 2 ระบุสภาพแวดล้อมที่
เด็กมีความคุ้นเคยเป็นสถานที่การจัดประสบการณ์ โดย 2 ขั้นตอนนี้ครู สหวิชาชีพ และผู้ปกครอง
ต้องทำงานร่วมกัน ขั้นตอนที่ 3 เลือกกิจกรรมการสอนที่เหมาะสมกับการเด็กและครอบครัว โดย
การวิเคราะห์กิจกรรมและกิจวัตรประจำวันที่จะใช้ในการฝึกพฤติกรรมเป้าหมายผ่านการสัมภาษณ์

ผู้ปกครอง ชั้นตอนที่ 4 การพัฒนาแผนการจัดการประสบการณ์และการฝึกปฏิบัติ ซึ่งครูและผู้ปกครองวางแผนและแบ่งหน้าที่ของแต่ละฝ่ายในการมีส่วนร่วมฝึกปฏิบัติให้กับเด็ก และชั้นตอนที่ 5 การติดตามผล การรายงานความก้าวหน้า และการเยี่ยมบ้าน

4.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน

Dunst, Bruderr, Trivetter, and Hamb (2006) ศึกษาเรื่อง Everyday Activity Settings, Natural Learning Environments, and Early Intervention Practice มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการกิจกรรมประจำวัน การเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ และการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม การศึกษาระยะที่ 1 ผู้ปกครองและผู้ดูแลจำนวน 815 คน การศึกษาระยะที่ 2 ผู้ปกครองและผู้ดูแลจำนวน 815 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสำรวจด้วยคำถาม ผลการศึกษาพบว่า การช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐานเป็นแหล่งโอกาสในการเรียนรู้ของเด็ก ๆ มีความสัมพันธ์กับผลประโยชน์ในเชิงบวก

So et al. (2008) ศึกษาเรื่อง Treatment Effectiveness of Combined Medication/Behavioral Treatment with Chinese ADHD Children in Routine Practice มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการบำบัดการผสมผสานการบำบัดทางการแพทย์และพฤติกรรมบำบัดของเด็กสมาธิสั้นจีนในการฝึกด้วยกิจวัตรประจำวัน เด็กสมาธิสั้นจำนวน 90 คนที่มีอายุ 7-9 ปี โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมินก่อนและหลังการบำบัด ต่อมามีการติดตามผล 6, 12 เดือน และรวบรวมข้อมูลโดยใช้ Normal Behavioral Rating Scale พบว่าพฤติกรรมบำบัดมีประโยชน์กับเด็กสมาธิสั้นเมื่อได้ในกับกิจวัตรประจำวัน

Trivette, Dunst, Hamby, and O'Herin (2010) ศึกษาเรื่อง Effects of Different Types of Adaptations on the Behavior of Young Children with Disabilities มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของประเภทการปรับตัวในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่อง โดยการสังเคราะห์ 19 งานวิจัย ของเด็ก 104 คนจากตารางสังเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า การให้การช่วยเหลือในสภาพที่คุ้นเคยส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการสื่อสารมากที่สุด รองลงมา คือ ความคิดความเข้าใจ

Demos et al. (2015) ศึกษาเรื่อง A Pilot Randomized Controlled Trial Testing the Effects of a Routine- Based Intervention on Outcomes in a Behavioral Weight Loss Program มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการทดลองแบบสุ่มตัวอย่างแบบควบคุมโดยสุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นการทดสอบผลของการช่วยเหลือตามผลกิจวัตรต่อผลลัพธ์ในโปรแกรมพฤติกรรมลดน้ำหนัก

โดยใช้ผู้ป่วยโรคอ้วนจำนวน 25 คน ทำเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้ผู้ป่วยได้รับการสุ่มให้เข้าร่วมการช่วยเหลือตามกิจวัตรประจำวัน 4 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่าผลรายงานกิจวัตรประจำวันของการมุ่งเน้นการสร้างการนอนหลับและการรับประทานอาหารที่มีสุขภาพดีทำให้เกิดผลการลดน้ำหนักลดลง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน ประกอบด้วย การสังเคราะห์งานวิจัย 2 เรื่อง และงานวิจัย 2 เรื่อง พบว่ามีการศึกษาระหว่าง 2006-2015 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในเด็กสมาธิสั้น ผู้ปกครอง และผู้ใหญ่ที่เป็นโรคอ้วน ซึ่งใช้เครื่องมือในการวิจัยด้วยแบบสำรวจ แบบประเมิน และตารางสังเคราะห์ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงการช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐานและการฝึกในสภาพแวดล้อมที่คุ้นเคยเป็นแนวทางการช่วยเหลือให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรง

5.1 ความหมายของการเสริมแรง

จากการศึกษาเอกสารพบว่ามีกรให้ข้อมูลการเสริมแรงไว้หลายความหมาย ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า

การเสริมแรง (Reinforcement) มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนต์ (Operant Conditioning) ของสกินเนอร์ (Skinner) ได้อธิบายถึงการเสริมแรงและการลงโทษที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมของมนุษย์ และการเรียนรู้ว่าถูกควบคุมโดยเงื่อนไขของการเสริมแรง โดยการกระทำใด ๆ ถ้าได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก ส่วนการกระทำที่ไม่มีการเสริมแรงแนวโน้มที่ความถี่ของการกระทำนั้นจะลดลงและหายไปในที่สุด โดยเฉพาะการเสริมแรงเป็นการทำให้พฤติกรรมหนึ่งของอินทรีย์เพิ่มขึ้น อันเป็นผลมาจากอินทรีย์ได้รับผลกรรมที่พึงพอใจหลังจากที่การกระทำนั้นเสร็จสิ้นลง หรือเป็นผลมาจากความสำเร็จในการหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่พึงพอใจ โดยการให้แรงเสริมทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น แตกต่างจากการลงโทษทำให้เรียนรู้ได้เร็วและลืมเร็ว (ทิตนา แชมมณี, 2560; ยุกดี วิริยางกูรภรา นานัน และวนิดา สิบเบญจพงศ์, 2561; วรณี ลิ้มอักษร, 2554; สมเกตุ อุทธิโยธา, 2556) โดยตัวเสริมแรง (Reinforcer) มีอยู่ 2 ชนิด ได้แก่ ตัวเสริมแรงปฐมภูมิ (Primary Reinforcer) เป็นตัวเสริมแรงที่ไม่ต้องวางเงื่อนไข และสามารถนำมาสนองความต้องการทางร่างกายโดยตรง เช่น ปัจจัย 4 และตัวเสริมแรงทุติยภูมิ (Secondary Reinforcer) ซึ่งเป็นตัวเสริมแรงที่ต้องวางเงื่อนไข

ไม่สามารถนำมาสนองความต้องการทางร่างกายได้โดยตรง เช่น เงิน วุฒิบัตร คุปอง ตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม เป็นต้น (วรรณิ ลิ้มอักษร, 2554)

สรุปได้ว่า การเสริมแรง หมายถึง การกระทำของผู้สอนกับพฤติกรรมของผู้เรียน ที่ผู้สอนต้องการให้เกิดพฤติกรรมเพิ่มขึ้น โดยผู้สอนใช้การเสริมแรงกับพฤติกรรมเป้าหมายแล้ว ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับการเสริมแรงที่ได้รับทำให้เกิดพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น

5.2 ชนิดของการเสริมแรง

จากการศึกษาชนิดของการเสริมแรงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้พบหลายความหมาย ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่ามีอยู่ 2 ชนิด คือ (ยุวดี วิริยางกูร ภทรา นาพ้ง และวนิดา สิบเบญจพงศ์, 2561; วรรณิ ลิ้มอักษร, 2554; สมเกตุ อุทโยธา, 2556)

5.2.1 การเสริมแรงบวก (Positive Reinforcement) เป็นการกระทำที่ทำให้ผู้เรียนได้รับสิ่งที่พึงพอใจภายหลังการกระทำพฤติกรรมเสริมจึ้นลง ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมนั้น ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งควรเลือกตัวเสริมแรงมาให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละบุคคล ตัวเสริมแรงบวกที่นำมาใช้ ได้แก่ อาหาร เงิน วุฒิบัตร คำชม หรือกิจกรรมบางอย่างที่ทำให้บุคคลพึงพอใจ อาทิ พาไปเที่ยว ตัวอย่างเช่น เมื่อผู้เรียนส่งงานตรงเวลาได้รับคำชมและคะแนนเพิ่มจากครูทำให้เด็กส่งงานตรงเวลาเสมอ

5.2.2 เป็นการกระทำที่ทำให้ผู้เรียนได้รับสิ่งที่ไม่พึงพอใจภายหลังการกระทำพฤติกรรมเสริมจึ้นลง แต่ทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมนั้น ๆ เพิ่มขึ้น เช่น ผู้เรียนที่ไม่ทำงานส่งตรงเวลาจะถูกหักคะแนน เป็นการเสริมแรงลบต่อมาผู้เรียนจึงรีบทำงานและส่งตรงเวลา เนื่องจากการถูกหักคะแนนเป็นสิ่งที่ผู้เรียนไม่ชอบและผู้เรียนไม่ยอมได้เกรดน้อยกว่าเพื่อน ทั้งนี้ วรรณิ ลิ้มอักษร (2554) กล่าวเพิ่มเติมว่าการเสริมแรงลบมักใช้ควบคู่กับการลงโทษ โดยการลงโทษจะให้บุคคลลดหรือเลิกแสดงพฤติกรรมที่ไม่ต้องการเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ เช่น ผู้เรียนที่ไม่ทำงานส่งตรงเวลาจะถูกหักคะแนน ทำให้ได้เกรดน้อยกว่าเพื่อนเป็นการลงโทษในพฤติกรรมไม่ทำงานส่งตรงเวลา

สรุปได้ว่า ชนิดของการเสริมแรง แบ่งเป็น 2 ชนิด ได้แก่ การเสริมแรงบวก หมายถึง การทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น จากการวางเงื่อนไขที่ผู้เรียนจะได้รับสิ่งที่พึงพอใจหรือสิ่งที่ชอบภายหลังการกระทำพฤติกรรมเสริมจึ้นลง และการเสริมแรงลบ หมายถึง การทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น จากการวางเงื่อนไขที่ผู้เรียนจะได้รับสิ่งที่ไม่พึงพอใจหรือสิ่งที่ไม่ชอบภายหลังการกระทำพฤติกรรมเสริมจึ้นลง

5.3 หลักการในการเสริมแรง

จากการศึกษาเอกสารพบว่ามีการให้ข้อมูลหลักการในการเสริมแรงไว้หลายวิธี ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า (ทิสนา เขมมณี, 2560; ยุวดี วิริยางกูร ภทรา นาพนัง และวนิดา สีนเบญจพงศ์, 2561; วรณีย์ ลิ้มอักษร, 2554)

5.3.1 การเสริมแรงแบบต่อเนื่อง (Continuous Reinforcement) หมายถึง เมื่อผู้เรียนเรียนรู้การกระทำหรือพฤติกรรมใหม่จะให้การเสริมแรงทุกครั้งที่มีพฤติกรรมเป้าหมาย จนกระทั่งเด็กสามารถทำพฤติกรรมนั้นได้

5.3.2 การเสริมแรงแบบเป็นระยะ (Intermittent Reinforcement หรือ Partial Reinforcement) หมายถึง เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้การกระทำหรือพฤติกรรมนั้นแล้ว ผู้สอนต้องการให้การกระทำนั้นยังคงอยู่ต่อไป อาจลดการเสริมแรงลงให้ โดยจะให้แรงเสริมเพียงบางครั้งหรือบางเวลามีพฤติกรรมเป้าหมายเกิดขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้ วรณีย์ ลิ้มอักษร (2554) และ ยุวดี วิริยางกูร ภทรา นาพนัง และวนิดา สีนเบญจพงศ์ (2561) กล่าวว่า การเสริมแรงแบบเป็นระยะมี 4 รูปแบบ ดังนี้

5.3.2.1 การเสริมแรงแบบอัตราของการกระทำที่คงที่หรือแน่นอน (Fixed ratio) อาทิ เมื่อแมวนำกระโดดลอดห่วงได้ครบทุก 3 ครั้งผู้ฝึกจะให้ปลา 1 ตัวเป็นรางวัล

5.3.2.2 การเสริมแรงแบบอัตราของการกระทำที่ไม่คงที่หรือไม่แน่นอน (Variable ratio) เช่น การซื้อลอตเตอรี่ซึ่งไม่สามารถคาดได้ว่าจะถูกรางวัลเมื่อใด เป็นต้น

5.3.2.3 การเสริมแรงของแบบการกระทำที่คงที่ตามช่วงเวลา (Fixed interval) เช่น การได้รับเงินเดือน การได้รับค่าตอบแทนจากงาน เป็นต้น

5.3.2.4 การเสริมแรงแบบการกระทำที่ไม่คงที่หรือไม่แน่นอนตามช่วงเวลา (Variable interval) เช่น การพิจารณาขึ้นเงินเดือนทุก ๆ ปี ซึ่งไม่สามารถคาดได้ว่าสักครั้งจะได้ขึ้นเงินเดือนร้อยละเท่าไร

ทั้งนี้ วรณีย์ ลิ้มอักษร (2554) จัดให้ 1) การเสริมแรงแบบอัตราของการกระทำที่คงที่หรือแน่นอน (Fixed ratio) และ 2) การเสริมแรงแบบอัตราของการกระทำที่ไม่คงที่หรือไม่แน่นอน (Variable ratio) อยู่ในกลุ่มการเสริมแรงเป็นบางครั้งตามจำนวนครั้ง หรืออัตราของการกระทำ (Ratio - Schedule) และจัดให้ 3) การเสริมแรงของแบบการกระทำที่คงที่ตามช่วงเวลา (Fixed interval) และ 4) การเสริมแรงแบบการกระทำที่ไม่คงที่หรือไม่แน่นอนตามช่วงเวลา

(Variable interval) อยู่ในกลุ่มการเสริมแรงเป็นบางครั้งตามช่วงเวลาของการกระทำ (Interval Schedule)

สรุปหลักการในการเสริมแรง ประกอบด้วย 2 วิธี คือ การเสริมแรงแบบต่อเนื่อง โดยเสริมแรงทุกครั้งที่มีพฤติกรรมเป้าหมาย ซึ่งจะใช้เมื่อผู้เรียนเรียนรู้พฤติกรรมใหม่จนผู้เรียนเกิดพฤติกรรมเป้าหมาย และการเสริมแรงแบบเป็นระยะ โดยเสริมแรงเป็นบางครั้งหรือบางเวลาที่มีพฤติกรรมเป้าหมาย ซึ่งจะใช้เมื่อผู้เรียนเกิดพฤติกรรมเป้าหมายแล้ว ผู้สอนจึงจะค่อย ๆ ลดการเสริมแรงลง

การเสริมแรงแบบเป็นระยะสามารถแบ่งได้เป็น 4 วิธีย่อย ๆ ได้แก่ การเสริมแรงแบบอัตราของการกระทำคงที่ เช่น เมื่อนักเรียนตอบคำถามถูกต้องในข้อเลขคู่ครูจึงจะให้คำชม การเสริมแรงแบบช่วงเวลาคงที่ เช่น ครูจะชมนักเรียนที่ตั้งใจฟังครูสอนทุก ๆ 10 นาที เป็นต้น การเสริมแรงแบบอัตราของการกระทำไม่คงที่ เช่น ครูให้คำชมเมื่อนักเรียนตอบคำถามถูกต้องในข้อ 1, 4, 6, 9 เป็นต้น และการเสริมแรงแบบช่วงเวลาไม่คงที่ เช่น ครูให้คำชมเมื่อนักเรียนตั้งใจฟังครูจาก 2 นาที เป็น 3 นาที เป็น 10 นาที แล้วลดลงเป็น 5 นาที เป็นต้น

5.4 หลักการจัดการสอนโดยใช้การเสริมแรง

จากการศึกษาเอกสารพบว่ามีกรให้ข้อมูลหลักการจัดการสอนโดยใช้การเสริมแรงไว้หลายวิธี ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า (ทิสนา เขมมณี, 2560; สมเกตุ อุทโยธา, 2556)

5.4.1 ในการสอนการให้การเสริมแรงหลังการตอบสนองที่เหมาะสมของผู้เรียน จะช่วยเพิ่มอัตราการเกิดพฤติกรรมเป้าหมาย

5.4.2 เมื่อเกิดพฤติกรรมเป้าหมายแล้ว ควรเว้นระยะการเสริมแรงแบบไม่คงที่ หรือเปลี่ยนตัวเสริมแรงเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมที่คงทน

5.4.3 การลงโทษที่รุนแรงจะเกิดผลเสีย เนื่องจากผู้เรียนอาจไม่ได้เรียนรู้ ดังนั้น ควรใช้วิธีการงดการเสริมแรงเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์แทน ซึ่งเมื่อไม่มีใครตอบสนองต่อพฤติกรรมนั้น ผู้เรียนจะหยุดพฤติกรรมนั้นไปเอง

5.4.4 นอกจากผู้สอนจะเสริมแรงผู้เรียนแล้ว หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องช่วยเสริมแรงด้วย

5.4.5 หากเสริมแรงในห้องเรียนต้องเสริมแรงให้ทั่วถึงเด็กทุกคนในห้อง

5.4.6 ผู้สอนต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้เรียน

5.4.7 ผู้สอนควรเปลี่ยนตัวเสริมแรงเรื่อย ๆ ไม่ใช้วิธีการเดียวตลอด

5.4.8 หากต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือปลูกฝังนิสัยให้แก่ผู้เรียน ควรแยกพฤติกรรมเป็นขั้นตอนย่อย ๆ แล้วค่อย ๆ เสริมแรงในทีละพฤติกรรมย่อย

สรุปหลักการจัดการสอนโดยใช้การเสริมแรง ได้ดังนี้

หลักการจัดการสอนโดยใช้การเสริมแรง ผู้สอนควรให้การเสริมแรงหลังการตอบสนองที่เหมาะสมของผู้เรียนจะช่วยเพิ่มอัตราการเกิดพฤติกรรมเป้าหมาย ต่อมาเมื่อเกิดพฤติกรรมเป้าหมายแล้วให้ผู้สอนเสริมแรงแบบไม่คงที่หรือเปลี่ยนตัวเสริมแรงเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมที่คงทน เมื่อเด็กมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ควรใช้วิธีการงดการเสริมแรงเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์แทน ซึ่งเมื่อไม่มีใครตอบสนองต่อพฤติกรรมนั้น ผู้เรียนจะหยุดพฤติกรรมนั้นไปเอง

หากผู้สอนต้องการเพิ่มประสิทธิภาพในการเสริมแรง ผู้สอนต้องเป็นต้นแบบที่ดีของผู้เรียนและควรร่วมมือกับเพื่อน บุคคลคนในครอบครัว หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องช่วยเสริมแรงพฤติกรรมเป้าหมายด้วยความจริงใจ การเปลี่ยนตัวเสริมแรงไปเรื่อย ๆ และไม่ใช้วิธีการเดียวตลอด นอกจากนี้ผู้สอนสามารถเสริมแรงในพฤติกรรมเป้าหมายโดยแบ่งเป็นขั้นตอนย่อย ๆ แล้วค่อย ๆ เสริมแรงในทีละขั้นตอนย่อยเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

5.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรงทางบวก

Dovis, Oord, Wiers, and Prins (2014) ศึกษาเรื่อง ADHD Subtype Differences in Reinforcement Sensitivity and Visuospatial Working Memory มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาส่วนใดของการคิดเชิงบริหารไม่ทำงานใน ภาวะสมาธิสั้น หน่วยความจำระยะสั้น การคิดเชิงบริหารและผลกระทบของการเสริมแรง ในเด็กสมาธิสั้นจำนวน 86 คน และ กลุ่มควบคุมจำนวน 62 คน อายุ 8-12 ปีโดยใช้เครื่องมือ The Working Memory Version of the Chessboard Working Memory Task the subtest Letter-Number Sequencing from the Wechsler Adult Intelligence Scale ผลการศึกษาพบว่าระดับมาตรฐานการเสริมแรง ความจำระยะสั้น การคิดเชิงบริหารและประสิทธิภาพการทำงานของการจำเพื่อใช้งานของเด็กสมาธิสั้นลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับการเสริมแรงในระดับสูงช่วยให้ทั้งความจำระยะสั้นและประสิทธิภาพของการจำเพื่อใช้งานของเด็กสมาธิสั้นเพิ่มขึ้น แต่ไม่สามารถควบคุมเด็กได้

ทวีพร วรธนา กุลยา ก่อสุวรรณ และ เข้มพร หลินเจริญ (2552) ได้การศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กกลุ่มอาการดาวน์ในระดับอนุบาล โดยการใช้กิจกรรมการเล่นแบบบูรณาการและการเสริมแรงทางบวก โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กดาวน์ซิน

โดรมชั้นอนุบาล จำนวน 5 คน โดยใช้แผนการสอนการใช้กิจกรรมการเล่นแบบบูรณาการและการเสริมแรงทางบวกและแบบประเมินกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กอยู่ในระดับดีขึ้นและสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ณัฐธิดา กองจันทร์ (2557) ได้ศึกษาการใช้เทคนิคการเสริมแรงทางบวกเพื่อพัฒนาทักษะการดูแลผิวของนักเรียนสมองพิการ ในนักเรียนสมองพิการเพศหญิง อายุ 21 ปี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ 1) แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม 2) แผนการสอนทักษะการดูแลสุขภาพผิว 3) แบบสำรวจตัวเสริมแรงทางบวก 4) แบบบันทึกการให้แรงเสริม และ 5) แบบประเมินสุขภาพด้วยตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยค่าร้อยละ และเปรียบเทียบด้วยตาราง ผลการศึกษาพบว่ากรณีศึกษามีการพัฒนาทักษะการดูแลผิวหลังการใช้แรงเสริมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 46.66 เป็นร้อยละ 86.21 พฤติกรรมที่พัฒนาดี

สุริยะ ประทุมรัตน์ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้รางวัลในการเสริมแรงทางบวก ในนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 39 คน โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาระหว่างก่อนและหลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบให้รางวัล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test) ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพของวิธีสอนภาษาอังกฤษแบบให้รางวัลเท่ากับ 88.56/89.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และนักศึกษามีคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุวีร์ ศิวะแพทย์ และ สุชาดา กลางสอน (2559) ได้ศึกษาผลของการเสริมแรงทางบวกต่อพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของเด็กสมาธิสั้น ในนักเรียนที่ได้รับการคัดกรองภาวะสมาธิสั้นเพศชาย 4 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจตัวเสริมแรงและแบบบันทึกพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนแบบช่วงเวลา เสริมแรงทางบวกด้วย เทคนิคการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร และเทคนิคการเสริมแรงทางสังคม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ความถี่ของพฤติกรรม และเปรียบเทียบด้วยกราฟ ผลการศึกษาพบว่าการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร และการเสริมแรงทางสังคม สามารถเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์และลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของเด็กสมาธิสั้นได้

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเสริมแรงทางบวก พบการใช้การเสริมแรงทางบวกกับเด็ก ระดับอนุบาล ถึงอายุ 21 ปี ทำในเด็กทั่วไปและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น เด็กดาวน์ซินโดรม เด็กสมาธิสั้น และเด็กสมองพิการ เป็นต้น ซึ่งการเก็บข้อมูลที่หลายแบบ เช่น การทดสอบ การบันทึกพฤติกรรม แล้วนำมาเปรียบเทียบก่อนและหลัง พบว่าเด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพิ่มขึ้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม

6.1 ความหมายของโปรแกรม

จากการศึกษาความหมายของความหมายของโปรแกรมการสอนพบว่ามีหลายความหมายซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า

โปรแกรมการสอน หมายถึง แผนหรือกิจกรรมที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนหรือจัดประสบการณ์สำหรับผู้เรียนที่ถูกละเลยไว้อย่างเป็นระบบ ซึ่งขั้นตอนต่าง ๆ ในการพัฒนาโปรแกรมจะมีการประยุกต์มาจากองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับปรัชญา ทฤษฎี หลักการ หรือความเชื่อต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดที่ใหม่แตกต่างไปจากเดิม และสามารถนำความคิดใหม่นั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ (กนกอร กวานสุพรรณ, 2559; ทิศนา แคมมณี, 2560)

สามารถสรุปโปรแกรมการสอน คือ ชุดกิจกรรมของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบที่ได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการ เรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอน และเทคนิคการสอนต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้และทักษะใหม่แล้วนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

6.2 องค์ประกอบของโปรแกรม

จากการศึกษาความหมายขององค์ประกอบของโปรแกรมการสอนพบว่ามีหลายองค์ประกอบซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า (กนกอร กวานสุพรรณ, 2559; ทิศนา แคมมณี, 2560)

- 6.2.1 แนวคิดพื้นฐาน ได้แก่ ปรัชญา ทฤษฎี หรือความเชื่อ
- 6.2.2 หลักการ ได้แก่ แนวคิดและหลักการของรูปแบบการสอนที่เกี่ยวข้อง
- 6.2.3 วัตถุประสงค์ของการพัฒนาโปรแกรม

6.2.4 เนื้อหา ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ

6.2.5 กระบวนการ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

6.2.6 การวัดและประเมินผล ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา
สรุปโปรแกรมการสอนควรมีองค์ประกอบ คือ แนวคิดพื้นฐานและหลักการที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ เนื้อหาต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กระบวนการที่เป็นระบบ รวมทั้งการวัดและประเมินผลต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา

6.3 ลักษณะของโปรแกรมที่ดี

จากการศึกษาลักษณะของโปรแกรมการสอนที่ดีพบว่า มีหลายรูปแบบซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2553)

6.3.1 รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดาอย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงก็มีประโยชน์ในช่วงของการพัฒนารูปแบบ

6.3.2 รูปแบบควรนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์โดยเมื่อทดสอบรูปแบบแล้วถ้าปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิก

6.3.3 รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน

6.3.4 รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอด (Concept) ใหม่และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ในเรื่องที่กำลังศึกษา

6.3.5 รูปแบบในเรื่องใดจะเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ

สรุปลักษณะของโปรแกรมที่ดี ควรมีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรสามารถปฏิบัติได้จริง สามารถอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลได้ชัดเจน และสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้

6.4 การประเมินโปรแกรม

ในการประเมินโปรแกรมผ่านแนวทางการทดสอบรูปแบบซึ่งทำได้ใน 4 ลักษณะ ดังนี้ (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2553)

6.4.1 การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้

6.4.1.1 มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

6.4.1.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

6.4.1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

6.4.1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

6.4.2 การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นการทดสอบรูปแบบที่ไม่สามารถนำเสนอกับข้อมูลทางสถิติ จึงมีแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีแนวคิดดังนี้

6.4.2.1 การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไปแต่อาจจะผสมผสานกับปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจรรณญาณของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

6.4.2.2 รูปแบบการประเมินที่เป็นความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมินโดยพัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Art Criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในทางการศึกษาระดับสูงมากขึ้นทั้งนี้เพราะเป็นองค์ความรู้เฉพาะสาขาผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้งดังนั้น ในวงการศึกษาก็นิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะ

6.4.2.3 รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคลคือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรม และมีดุลพินิจที่ดีทั้งนี้มาตามมาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้น

6.4.2.4 รูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอรรถศาสตร์และความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณาการบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการการเก็บรวบรวมข้อมูลการประมวลผลการวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

6.4.3 การทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มักจะใช้กับการพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟายเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในรอบสุดท้ายมาจัดทำเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

สรุปการประเมินโปรแกรมสามารถทำได้ 3 ลักษณะ คือ การประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์จากผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะทาง และการทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้วยแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale)

6.5 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม

รุ่งนภา ตั้งจิตเรณูกุล (2556) ได้พัฒนาโปรแกรมและผลการใช้โปรแกรมเพื่อเพิ่มคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยที่กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ดูแลเด็กและผู้บริหารโดยจัดขึ้นทั้ง 4 ภูมิภาค ภูมิภาคๆ ละ 3 ศูนย์ รวม 12 ศูนย์ เครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครอง
2. แบบประเมินการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แบบประเมินคุณภาพของผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. แบบประเมินกระบวนการในการเพิ่มคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. แบบประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
6. แบบสอบถามติดตามผู้บริหารศูนย์/ผู้ดูแล เด็กภายหลังจากการเข้าโครงการอบรมโปรแกรม เพื่อเพิ่มคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
7. ประเด็นและแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) และผู้ทรงคุณวุฒิในการนำโปรแกรมไปทดลองใช้
8. แบบบันทึกอนุทินของผู้ดูแลเด็ก/ผู้บริหาร ศูนย์ประจำวัน
9. แบบบันทึกพฤติกรรมในภาพรวมประจำวัน

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มให้ความเห็นว่าโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในเรื่องเนื้อหาสาระของโปรแกรม กิจกรรมของโปรแกรม และระยะเวลา การดำเนินการ ส่วนผลการตรวจสอบประสิทธิผลของโปรแกรมฯ ด้วยการวิเคราะห์พัฒนาการ/แนวโน้มคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

อรสา สากร และ บัณฑิตา อินสมบัติ (2556) ได้พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยมีผู้เชี่ยวชาญสำหรับการสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 21 คน และผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการประเมินคุณภาพรูปแบบจำนวน 5 คน ซึ่งใช้แบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นตามกระบวนการเดลฟาย (Delphi Techniques) ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 สำหรับการสอบถามความคิดเห็นรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบปลายเปิด โดยกำหนดประเด็นของข้อความจากรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ปลายเปิดในรอบที่ 1 มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ร่วมกับการศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องแล้วพัฒนาเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่ได้นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านหลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ การเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล

สุภัทัญญา อภัยยานุกร กิ่งสร เกาะประเสริฐ และมาเรียม เกาะประเสริฐ (2556) ได้พัฒนารูปแบบบริการส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกในโรงพยาบาลศูนย์โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้รับบริการ อายุ 2-6 ปี และผู้ให้บริการส่งเสริมพัฒนาการแก่เด็กออทิสติกใน โรงพยาบาลศูนย์ เครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่

1. แบบสอบถามสำหรับหัวหน้าหน่วยและผู้สอนส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติก และแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองเด็กออทิสติกวัยเด็กเล็ก
2. ตารางในการวิเคราะห์ เนื้อหาของงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริการเด็กออทิสติกวัยเด็กเล็ก
3. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของหัวหน้าหน่วย และผู้สอนส่งเสริมพัฒนาการ และแบบสัมภาษณ์ ผู้ปกครอง
4. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows 14.0 โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสรุปสาระสำคัญแบบถอดรหัส (Coding) และใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับและการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangular check) ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบบริการส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกที่ได้จากผลการวิจัยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 9 ประการ คือ 1) การส่งเสริมพัฒนาการตั้งแต่แรกเริ่มหรือเร็วที่สุด 2) การบริการช่วยเหลือแบบรายบุคคลและรายครอบครัว 3) การสอนที่เป็นระบบ 4) ใช้หลักสูตรและวิธีการสอนที่เฉพาะสำหรับเด็กออทิสติก 5) การช่วยเหลือหรือการสอนที่เข้มข้น 6) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 7) การทำงานระหว่างกลุ่มสหวิชาชีพ 8) มีเครือข่ายการบริการที่ดี และ 9) มีนโยบายที่ชัดเจนในการให้บริการส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติก

จากงานวิจัยเกี่ยวกับงานวิจัยการพัฒนารูปแบบเป็นการวิจัยและพัฒนาที่ช่วยเหลือเด็กปฐมวัย ซึ่งจะมี 3 ระยะ มีการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้แต่ละระยะ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น แบบประเมิน แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและปริมาณ จนได้องค์ประกอบของรูปแบบที่ต้องการ

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้วิจัย มีวิธีดำเนินงานวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่ง

ระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่ง

ระยะที่ 3 ทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่ง

วิธีดำเนินงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จึงประกอบด้วยการวิจัยทั้งหมด 3 ระยะ สามารถสรุปแผนผังได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 วิธีดำเนินงานวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งและชนอนูไม่นิ่ง

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งและชนอนูไม่นิ่ง

ความมุ่งหมายของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งและชนอนูไม่นิ่ง ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

กลุ่มเป้าหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ซึ่งการเลือกกลุ่มเป้าหมาย พิจารณาจากคุณสมบัติและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. สืบค้นงานวิจัยที่สามารถดาวน์โหลดผ่านระบบฐานข้อมูลออนไลน์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีคุณสมบัติหรือคำสำคัญ ดังนี้

1.1 เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งและชนอนูไม่นิ่ง

1.2 เป็นงานวิจัยที่ศึกษาตั้งแต่ปีพุทธ ศักราช 2553 - 2562 หรือคริสต์ศักราช 2010 - 2019

1.3 เป็นงานวิจัยแบบฉบับเต็ม (Full Text) โดยสืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ ProQuest Dissertations & Theses Global พบงานวิจัยภาษาอังกฤษจำนวน 294 เรื่อง และสืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ SWU Library พบงานวิจัยภาษาไทยจำนวน 13 เรื่อง

2. นำงานวิจัยที่พบจำนวน 307 เรื่อง มาพิจารณาชื่อเรื่องและศึกษาคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุไม่เกิน 8 ปี พบงานวิจัยที่มีคุณสมบัติดังกล่าวจำนวน 24 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยภาษาอังกฤษจำนวน 20 เรื่อง และงานวิจัยภาษาไทยจำนวน 4 เรื่อง

3. นำงานวิจัยที่พบจำนวน 24 เรื่อง มาพิจารณาข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดในการสังเคราะห์งานวิจัย ซึ่งต้องปรากฏวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารอย่างชัดเจน พบงานวิจัยที่มีคุณสมบัติดังกล่าวจำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยภาษาอังกฤษจำนวน 7 เรื่อง และงานวิจัยภาษาไทยจำนวน 3 เรื่อง

4. นำงานวิจัยที่พบจำนวน 10 เรื่อง มาประเมินด้วยด้วยแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยของ นางลักษณวี วิรัชชัย (2552) ซึ่งจะเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพในระดับดีถึงดีมาก พบงานวิจัยที่มีคุณสมบัติดังกล่าวจำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยภาษาอังกฤษจำนวน 5 เรื่อง และงานวิจัยภาษาไทยจำนวน 3 เรื่อง

เครื่องมือที่ใช้

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร โดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสรุปรูปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (ภาคผนวก ง) ซึ่งประกอบด้วยประเด็นที่กำหนด ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย/สถาบัน ปีที่ผลิต ระเบียบวิธีวิจัย แนวคิดทฤษฎี ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ระยะเวลาที่ใช้ สถิติ ผล ปัญหาของในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร และข้อจำกัด/ข้อเสนอแนะ โดยเฉพาะแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารจะมีประเด็นย่อย ได้แก่ วิธีการสอน สื่อ-อุปกรณ์ บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานที่/สภาพแวดล้อม/สถานการณ์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและชนอนอยู่ไม่นิ่ง จากงานวิจัยในปัจจุบัน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร
2. กำหนดโครงสร้างแบบสรุปรูปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร (ภาคผนวก ง) ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของงานวิจัย และประเด็นหลักในการสังเคราะห์งานวิจัย

ตาราง 4 ประเด็นหลักในการสังเคราะห์งานวิจัย

จุดมุ่งหมายการวิจัย	ประเด็นสังเคราะห์งานวิจัย
1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่ง	- ปัญหาของในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร - ข้อจำกัด/ข้อเสนอแนะ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่ง	- ระเบียบวิธีวิจัย - แนวคิดทฤษฎี - ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง - วิธีการสอน - สื่อ อุปกรณ์ - บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง - สถานที่/สภาพแวดล้อม/สถานการณ์ - ระยะเวลาที่ใช้
3. สร้างแบบสรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	
4. ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบ (ภาคผนวก ก) แล้วแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ	

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องความมุ่งหมายของงานวิจัยและเนื้อหา (Index of Item- Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 (ปราวณี หล้าเบ็ญสะ, 2559) ซึ่งจะต้องประเมินด้วย คะแนน 3 ระดับ คือ +1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของเครื่องมือสอดคล้องกับความมุ่งหมายของงานวิจัย 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของเครื่องมือสอดคล้องกับความมุ่งหมายของงานวิจัย และ -1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของเครื่องมือไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของงานวิจัย ซึ่งได้ผลค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหามากกว่า คือ 0.67 (ภาคผนวก ฉ)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สืบค้นในฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2553 - 2562 หรือคริสต์ศักราช 2010 - 2019 โดยพิจารณาคัดเลือกงานวิจัยที่สามารถดาวน์โหลดผ่านระบบฐานข้อมูลออนไลน์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้แบบฉบับเต็ม (Full Text)

2. อ่านงานวิจัยเพื่อพิจารณาคัดเลือกงานวิจัยที่นำมาศึกษาที่มีข้อมูลตามประเด็นที่กำหนด โดยเลือกเจาะจงเฉพาะงานวิจัยที่มีวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนุ้ยไม่นิ่งและชนอนุ้ยไม่นิ่ง และ/หรือเด็กทั่วไปที่มีช่วงอายุไม่เกิน 8 ปี

3. ประเมินด้วยแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยของ นางลักษณวี วัชรชัย (2552) โดยเลือกงานวิจัยฉบับเต็ม (Full Text) ในระดับดีถึงดีมาก

4. สังเคราะห์งานวิจัยตามประเด็นที่กำหนด โดยบันทึกข้อมูลลงใน แบบสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของงานวิจัยและข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานวิจัย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2. ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร โดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ซึ่งมีกระบวนการ (กิริยา สังข์ทองวิเศษ, มปป) ดังนี้

2.1 ตั้งกฎเกณฑ์สำหรับคัดเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนุ้ยไม่นิ่งและชนอนุ้ยไม่นิ่ง

2.2 วางเค้าโครงของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนุ้ยไม่นิ่งและชนอนุ้ยไม่นิ่ง

2.3 คำนึงถึงบริบทหรือสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับสังคมไทยประกอบของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์

2.4 วิเคราะห์เนื้อหา ตามเนื้อหาที่ปรากฏในเอกสารมากกว่ากระทำกับเนื้อหาที่ซ่อนอยู่

2.5 วัดความถี่ของการใช้ข้อมูล และสรุปข้อมูลที่ได้รับ

ทั้งนี้ผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ทำให้ได้สภาพปัญหาและแนวทางส่งเสริมการคิดเชิงบริหารจากทั้งในและต่างประเทศ แล้วหาข้อมูลในเชิงลึกเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาด้านการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในบริบทของประเทศไทยเพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึกในขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในบริบทของประเทศไทย

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในประเทศไทย ซึ่งการเลือกกลุ่มเป้าหมาย โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการสอนหรือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารให้กับเด็กและ/หรือผู้ปกครอง อย่างน้อย 3 ปี ได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศิลปะ ศึกษาศาสตร์ นักกิจกรรมบำบัด และนักจิตวิทยา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งและซนอยู่ไม่นิ่ง (ภาคผนวก ง) ซึ่งประกอบด้วย คำถามสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 ประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารใดที่มีประสิทธิภาพ ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร บทบาทของผู้ที่มีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร และวิธีการที่ผู้ปกครองสามารถส่งเสริม การคิดเชิงบริหารแก่เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งและซนอยู่ไม่นิ่ง

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบริหาร เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งและซนอยู่ไม่นิ่ง เด็กปฐมวัย และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2. วิเคราะห์ สังเคราะห์ สภาพปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยและ/หรือเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง และแนวทางการ

เลี้ยงดูของผู้ปกครองในการส่งเสริมเด็กปฐมวัยและ/หรือเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งและนอนอยู่ไม่นิ่ง

3. กำหนดโครงสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร (ภาคผนวก ง) ซึ่งมีคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 ประเด็น

4. สร้างประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ตามตาราง 5

ตาราง 5 ประเด็นในการสัมภาษณ์เชิงลึก

จุดมุ่งหมายการวิจัย	ประเด็นสังเคราะห์งานวิจัย
1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งและนอนอยู่ไม่นิ่ง	- ปัญหาของในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร - ข้อจำกัด/ข้อเสนอแนะ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งและนอนอยู่ไม่นิ่ง	- ระเบียบวิธีวิจัย - แนวคิดทฤษฎี - ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง - วิธีการสอน - สื่อ อุปกรณ์ - บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง - สถานที่/สภาพแวดล้อม/สถานการณ์ - ระยะเวลาที่ใช้

5. ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบ (ภาคผนวก ก) แล้วแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร การหาค่าดัชนีความสอดคล้องความมุ่ง

หมายของงานวิจัยและเนื้อหา (Index of Item- Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 (ปราณี หล้าเบ็ญสะ, 2559) ซึ่งจะต้องประเมินด้วย คะแนน 3 ระดับ คือ +1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของเครื่องมือสอดคล้องกับความมุ่งหมายของงานวิจัย 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของเครื่องมือสอดคล้องกับความมุ่งหมายของงานวิจัย และ -1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของเครื่องมือไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของงานวิจัย ซึ่งได้ผลค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสูงกว่า 0.67 (ภาคผนวก ฉ)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มดำเนินการเมื่อได้รับการอนุมัติจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง SWUEC/E/G-196/2562 ณ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2563 (ภาคผนวก ค)

2. ทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อจัดทำ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริม การคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและชนอนไม่นิ่ง พร้อมนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์เชิงลึก

3. ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ขั้นตอนการดำเนินการ และ ประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัยแก่ผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ โดยจะส่งเอกสารหนังสือให้ ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยให้ลงนามก่อนการเข้าร่วมการวิจัย

4. ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ ตามวันเวลาที่นัดหมายไว้ โดยใช้ เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2560) ดังนี้

4.1 การวางแผนก่อนการสัมภาษณ์ กำหนดวัตถุประสงค์ของ การสัมภาษณ์ให้ชัดเจน กำหนดตัวผู้ให้สัมภาษณ์ติดต่อผู้ให้สัมภาษณ์ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ สัมภาษณ์

4.2 จัดเตรียมคำถามและอุปกรณ์ในการสัมภาษณ์ คือ โทรศัพท์ และ คอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งโปรแกรม Zoom Cloud Meetings เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ทำให้ผู้วิจัย ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผ่านโทรศัพท์หรือสัมภาษณ์แบบออนไลน์ด้วยคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งโปรแกรม Zoom Cloud Meetings ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์สะดวก

4.3 ขั้นตอนการสัมภาษณ์ได้แก่

4.3.1 ผู้วิจัยกล่าวแนะนำตัว ชี้แจงจุดประสงค์ของการสัมภาษณ์ เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ให้สัมภาษณ์

4.3.2 ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์หรือบันทึกด้วยโปรแกรม Zoom Cloud Meetings

4.3.3 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทีละประเด็น แล้วจดบันทึกประเด็นสำคัญ ขณะสัมภาษณ์ ต่อมาผู้สัมภาษณ์สัมภาษณ์ทีละประเด็นจนครบทุกประเด็น โดยจะสรุปคำตอบในแต่ละประเด็น

4.3.4 ผู้วิจัยกล่าวคำขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์

5. ผู้วิจัยถอดคำสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ 3 ท่าน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อให้ได้สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งและซนอยู่ไม่นิ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่ได้การสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ซึ่งมีกระบวนการ (กิริยา สังข์ทองวิเศษ, มปป) ดังนี้

1. ตั้งกฎเกณฑ์สำหรับคัดเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งและซนอยู่ไม่นิ่ง

2. วางเค้าโครงของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งและซนอยู่ไม่นิ่ง

3. คำนึงถึงบริบทหรือสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับสังคมไทยประกอบของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์

4. วิเคราะห์เนื้อหา ตามเนื้อหาที่ปรากฏในเอกสารมากกว่ากระทำกับเนื้อหาที่ซ่อนอยู่

5. วัดความถี่ของการใช้ข้อมูล และสรุปข้อมูลที่ได้รับ

ทั้งนี้ผลที่ได้จากระยะที่ 1 ทำให้ได้สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในบริบทต่างประเทศและประเทศไทย เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระยะที่ 2

ระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ความมุ่งหมายของการวิจัย คือ เพื่อสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบขั้นตอน ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เชี่ยวชาญโดยการเลือกแบบเจาะจงที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับด้านนั้น ๆ อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ข) เพื่อประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง ได้แก่

1. นักจิตวิทยาที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญด้านเด็กสมาธิสั้น
2. อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาพิเศษที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญด้านเด็กสมาธิสั้น
3. อาจารย์ด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญด้านการคิดเชิงบริหาร
4. อาจารย์สาขาวิชาวัดผลและวิจัยการศึกษาที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญด้านการวัดผลพฤติกรรมเด็ก
5. อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาพัฒนาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย 3 ส่วน (ภาคผนวก จ)

ส่วนที่ 1 คู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ส่วนที่ 2 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้น และชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่ง

ส่วนที่ 3 กิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1. แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (ภาคผนวก ง)

2. ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (ภาคผนวก ง)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบริหาร เด็กสมาธิสั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน การเสริมแรงทางบวก เด็กปฐมวัยและโปรแกรม

2. วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่งจากระยะที่ 1

3. กำหนดโครงสร้างของ (ร่าง) โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

3.1 คู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการการคิดเชิงบริหาร แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับผู้ปกครอง บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และวิธีการประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่ง ดังตาราง 6

ตาราง 6 โครงสร้างการออกแบบคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย
ที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

หัวข้อ	ขอบเขตเนื้อหา
ปก คำนำ สารบัญ	
บทนำ คู่มือการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	1. เป้าหมายของคู่มือ 2. คำชี้แจงในการใช้คู่มือ
ตอนที่ 1 การคิดเชิงบริหารสำคัญอย่างไร	ความหมายและความสำคัญของการคิดเชิงบริหาร
ตอนที่ 2 แนวทางส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับผู้ปกครอง	ความหมายและเทคนิคที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับผู้ปกครอง
ตอนที่ 3 บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองเมื่อเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร
ตอนที่ 4 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งและชนอนูไม่นิ่ง	กิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งระดับปฐมวัย จำนวน 8 กิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กิจกรรมยามว่าง 4 กิจกรรม การช่วยเหลือตนเอง 2 กิจกรรม งานบ้าน 2 กิจกรรม และมีโครงเพื่อให้กิจกรรมที่ผู้ปกครองออกแบบ 3 กิจกรรม
ตอนที่ 5 ประโยชน์ของที่ได้รับ	ประโยชน์ของเด็กและผู้ปกครองที่ได้รับ
ภาคผนวก	แบบประเมินที่ใช้ในการประเมินพฤติกรรมและกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหาร รวมทั้งแบบบันทึกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและ
 ชนอญไม่นิ่งและชนอญไม่นิ่งประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิ
 สั้นและชนอญไม่นิ่งและชนอญไม่นิ่ง ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 8 กิจกรรม ในกิจกรรมที่ 1-8
 และบันทึกการออกแบบกิจกรรมที่ผู้ปกครองออกแบบขึ้น จำนวน 3 กิจกรรม ในกิจกรรมที่ 9-11
 ซึ่งจะเว้นช่องว่างให้ผู้ปกครองได้เติมข้อมูลกิจกรรมที่ผู้ปกครองผู้ออกแบบร่าง ดังตาราง 7

ตาราง 7 โครงสร้างการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้น
 และชนอญไม่นิ่งและชนอญไม่นิ่ง

หัวข้อ	ขอบเขตเนื้อหา
กิจกรรมที่ 1 การเล่น Board Game	1. วัตถุประสงค์
กิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนไหวตามกติกา	2. อุปกรณ์
กิจกรรมที่ 3 ศิลปะจากกระดาษ	3. ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้สอน
กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทานและแสดงบทบาทสมมติ	4. คำชี้แจง ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้ ผู้ปกครอง
กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไปโรงเรียน	5. ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้ปกครอง
กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ ทำแบบฝึกหัด	6. แบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และ 4
กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า	
กิจกรรมที่ 8 การจัดกลุ่มผ้าและพับชุดนอน	
กิจกรรมที่ 9 บันทึกการออกแบบกิจกรรมสำหรับ ผู้ปกครอง	1. ชื่อกิจกรรม 2. วัตถุประสงค์
กิจกรรมที่ 10 บันทึกการออกแบบกิจกรรมสำหรับ ผู้ปกครอง	3. อุปกรณ์ 4. ขั้นตอนการฝึกครั้งที่ 1 - 4 สำหรับ ผู้ปกครอง และ การเสริมแรง
กิจกรรมที่ 11 บันทึกการออกแบบกิจกรรมสำหรับ ผู้ปกครอง	5. แบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และ 4

3.2.2 แบบประเมินก่อน-หลังทำกิจกรรม ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น ซึ่งมีรูปแบบที่ใช้ร่วมกับกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งและชนอยู่ไม่นิ่ง 8 กิจกรรม โดยประเมินก่อนทำกิจกรรมจำนวน 5 ข้อ และประเมินหลังทำกิจกรรมจำนวน 5 ข้อ ที่วัดการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจระหว่างเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งและชนอยู่ไม่นิ่งทำกิจกรรม โดยมีค่าคะแนนเต็ม 5 คะแนน และมีเกณฑ์การให้คะแนนของกิจกรรม ดังนี้

1 คะแนน หมายถึง ทำได้ หรือเด็กสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้

0 คะแนน หมายถึง ทำไม่ได้ หรือเด็กไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้

3.3 ส่วนที่ 3 กิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งและชนอยู่ไม่นิ่ง ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 3 กิจกรรม ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนของกิจกรรม ดังนี้

1 คะแนน หมายถึง ทำได้ หรือเด็กสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้

0 คะแนน หมายถึง ทำไม่ได้ หรือเด็กไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้

ตาราง 8 โครงสร้างการออกแบบกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งและชนอยู่ไม่นิ่ง

หัวข้อ	การประเมิน	ขอบเขตเนื้อหา
กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไร หายไป”	การจำเพื่อใช้งาน ด้วยแบบบันทึกกิจกรรม ประเมินที่ 1 จำได้ไหม อะไรหายไป จำนวน 8 ข้อ ที่มีแนวทางการออกแบบมา จาก Missing Scan Task (Roman et al., 2014)	1. วัตถุประสงค์ 2. ผู้ประเมิน 3. อุปกรณ์ 4. เริ่มประเมิน 5. หยุดประเมิน
กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม”	การควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ด้วยแบบ บันทึกกิจกรรมประเมินที่ 2 ซ้อน หรือ ส้อม จำนวน 16 ข้อ ที่มีแนวทางการ ออกแบบมาจาก A Stroop-like day- night test (Ling et al., 2016)	6. วิธีการประเมิน 7. การให้คะแนน 8. แบบบันทึกกิจกรรม ประเมิน

ตาราง 8 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมิน	ขอบเขตเนื้อหา
กิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ”	การจำเพื่อใช้งาน และ การควบคุมความ ยับยั้งชั่งใจ ด้วยแบบบันทึกกิจกรรม ประเมินที่ 3 ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การจำเพื่อใช้งาน จำนวน 5 ข้อ และ การควบคุมความ ยับยั้งชั่งใจจำนวน 2 ข้อ	

4. สร้าง (ร่าง) โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

5. ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน (ภาคผนวก ข) ประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แล้วแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบริหาร เด็กสมาธิสั้น เด็กปฐมวัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และโปรแกรม

2. กำหนดโครงสร้างของแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

3. สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งจะประเมิน 3 ส่วน คือ คู่มือการใช้โปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและชนอนอยู่ไม่นิ่ง

ช่นอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการอบรมผู้ปกครอง กิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช่นอยู่ไม่นิ่งและช่นอยู่ไม่นิ่งและกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช่นอยู่ไม่นิ่งและช่นอยู่ไม่นิ่งตามประเด็นแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช่นอยู่ไม่นิ่งและช่นอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการอบรมผู้ปกครอง ประกอบด้วยประเด็นการประเมิน 4 ประเด็น ได้แก่ ประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง ประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้โปรแกรม ประเมินความเหมาะสมของอุปกรณ์ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร และประเมินความน่าเชื่อถือและได้สารครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

4. ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบ (ภาคผนวก ก) แล้วแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

การหาคุณภาพของเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช่นอยู่ไม่นิ่งและช่นอยู่ไม่นิ่ง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และประเด็นสัมภาระเชิงลึกเรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช่นอยู่ไม่นิ่งและช่นอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องความมุ่งหมายของงานวิจัยและเนื้อหา (Index of Item- Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 (ปราวณี หล้าเบ็ญสะ, 2559) ซึ่งจะต้องประเมินด้วย คะแนน 3 ระดับ คือ +1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของเครื่องมือสอดคล้องกับความมุ่งหมายของงานวิจัย 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของเครื่องมือสอดคล้องกับความมุ่งหมายของงานวิจัย และ -1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของเครื่องมือไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของงานวิจัย ซึ่งได้ผลค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสูงกว่า 0.67 (ภาคผนวก ค)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช่นอยู่ไม่นิ่งและช่นอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับ

เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของ โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2. ก่อนการประเมินโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ขั้นตอนการดำเนินการ และประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัยแก่ผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ โดยจะส่งเอกสาร หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยให้ลงนามก่อนการเข้าร่วมการวิจัย

3. ส่ง (ร่าง) โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พร้อมแบบประเมินความเหมาะสมของ โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองให้ผู้เชี่ยวชาญ

4. เมื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเสร็จ ผู้วิจัยจึงนัดหมายผู้เชี่ยวชาญแล้วดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่นัดหมายไว้ โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2560) ดังนี้

4.1 การวางแผนก่อนการสัมภาษณ์ กำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ให้ชัดเจน กำหนดตัวผู้ให้สัมภาษณ์ ติดต่อผู้ให้สัมภาษณ์ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

4.2 จัดเตรียมคำถามและอุปกรณ์ในการสัมภาษณ์ คือ โทรศัพท์ และคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งโปรแกรม Zoom Cloud Meetings เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ทำให้ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผ่านโทรศัพท์หรือสัมภาษณ์แบบออนไลน์ด้วยคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งโปรแกรม Zoom Cloud Meetings ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์สะดวก

4.3 ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ได้แก่

4.3.1 ผู้วิจัยกล่าวแนะนำตัว ชี้แจงจุดประสงค์ของการสัมภาษณ์ เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ให้สัมภาษณ์

4.3.2 ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์หรือบันทึกด้วยโปรแกรม Zoom Cloud Meetings

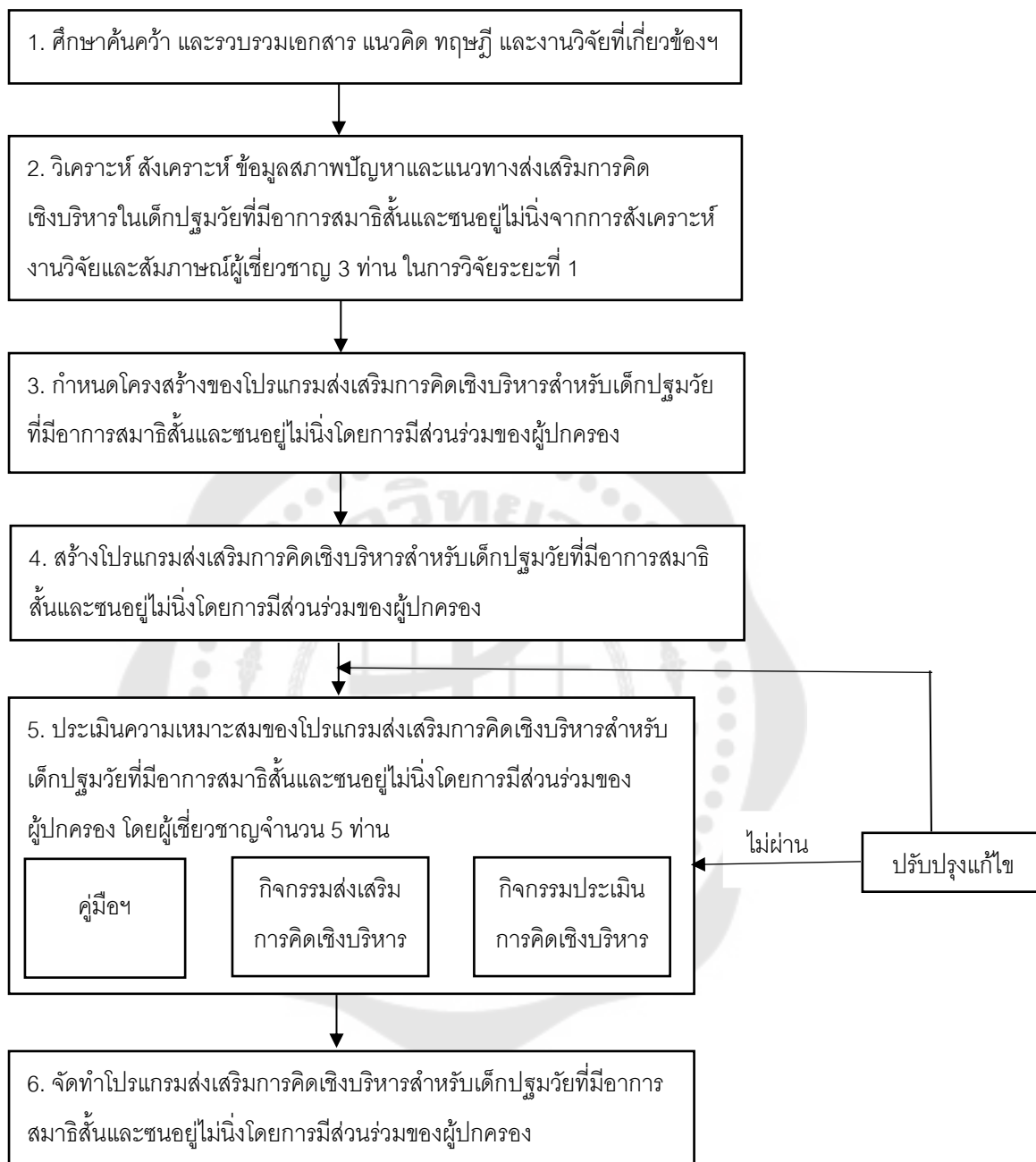
4.3.3 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทีละประเด็น แล้วจดบันทึกประเด็นสำคัญขณะสัมภาษณ์ ต่อมาผู้สัมภาษณ์สัมภาษณ์ทีละประเด็นจนครบทุกประเด็น โดยจะสรุปคำตอบในแต่ละประเด็น

4.3.4 ผู้วิจัยกล่าวคำขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์

5. ผู้วิจัยถอดคำสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ 5 ท่าน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อให้ได้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

6. ปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอ

7. จัดทำโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองฉบับสมบูรณ์ (ภาคผนวก จ)

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2. ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

3. หาความเที่ยงตรงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) ของกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง 3 กิจกรรม โดยนำไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย โดยให้ผู้ประเมิน 2 คนนำเครื่องมือไปใช้ (ประสพชัย พสุนนท์, 2558) ซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.75 โดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่า K ตั้งแต่ 0.75 - 1.00 ถือว่ามีความสอดคล้องระดับดีมาก

ค่า K เท่ากับ 0.40 - 0.74 ถือว่ามีความสอดคล้องระดับดี

ค่า K เท่ากับ 0.00 - 0.39 ถือว่ามีความสอดคล้องระดับต่ำ

ทั้งนี้ผลที่ได้จากระยะที่ 2 จะได้ (ร่าง) โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง เพื่อนำมาทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่งในระยะที่ 3

ระยะที่ 3 ทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ความมุ่งหมายของการวิจัย คือ เพื่อทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 หาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

กลุ่มเป้าหมาย

1. เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง จำนวน 2 คน ซึ่งการเลือกกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้
  - 1.1 มีอายุระหว่าง 4 ปี – 5 ปี 11 เดือน
  - 1.2 มีปัญหาพฤติกรรมในห้องเรียน จากการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน
  - 1.3 มีอาการขาดสมาธิ ซนอยู่ไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่น จากการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินตามเกณฑ์ประเมินสำหรับครู
  - 1.4 มีพัฒนาการตามวัย จากการประเมินด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมสุขภาพจิต โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน
  - 1.5 ศึกษาอยู่ในโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่
  - 1.6 เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งและผู้ปกครองพักอาศัยร่วมกันอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่
  - 1.7 ผู้ปกครองยินยอมให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งเข้าร่วมการวิจัย

วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมาย

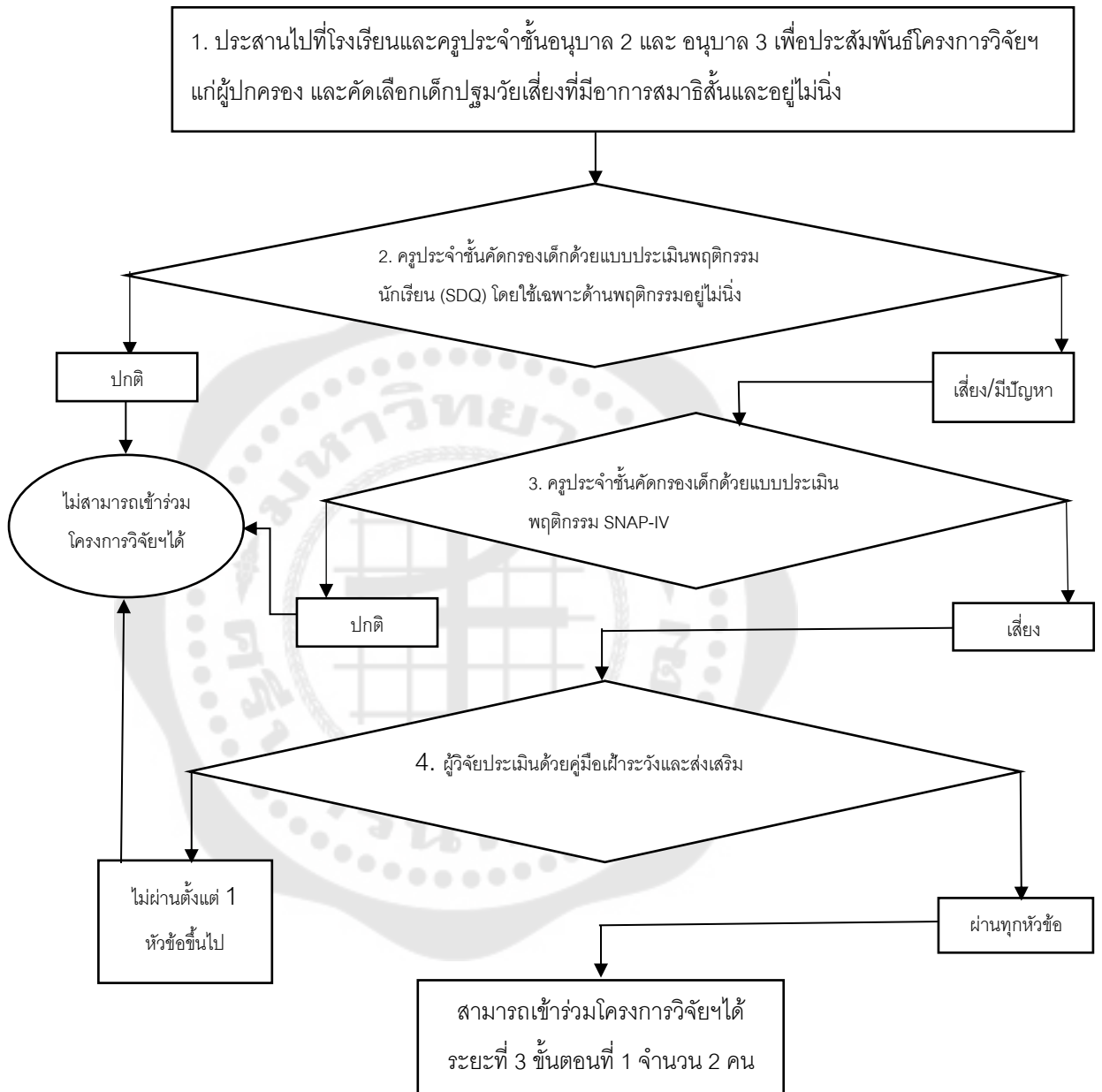
1. ครูประจำชั้นสังเกตพฤติกรรมอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งของเด็กในห้องเรียน โดยเด็กที่มีพฤติกรรมดังกล่าวครูจะใช้แบบประเมินมาตรฐานในการประเมินลำดับต่อไป
2. ประเมินเด็กปฐมวัยด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน โดยใช้เฉพาะด้านพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง ที่มีผลอยู่ในช่วงเสี่ยง (6 คะแนน) และมีปัญหา (7-10 คะแนน)

3. ประเมินเด็กปฐมวัยด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน ที่มีผลคะแนนรวมข้อ 1 – 9 ได้ มากกว่า 18 คะแนน ถือว่ามีความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิ คะแนนรวมข้อ 10 – 18 ได้ มากกว่า 11 คะแนน ถือว่ามีความเสี่ยงของอาการนอนไม่หลับ และหุนหันพลันแล่น คะแนนรวมข้อ 19 – 26 ได้ มากกว่า 8 คะแนน ถือว่ามีความเสี่ยงของอาการดื้อ

4. ประเมินด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมสุขภาพจิต โดยใช้แบบบันทึกการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามช่วงอายุ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน ที่มีผลอยู่ในเกณฑ์ผ่าน

ซึ่งมีวิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายเพื่อหาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

จากวิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมาย ทำให้ได้กลุ่มเป้าหมายจำนวน 2 คน ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 เด็กชายไทย อายุ 5 ปี 10 เดือน ศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 3 ในโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยพักอาศัยร่วมกับพ่อและแม่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเด็กได้รับการประเมินปัญหาพฤติกรรมในห้องเรียน จากการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน พบว่าได้คะแนนรวมจำนวน 8 คะแนน สามารถแปลผลในด้านพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง คือ มีปัญหา ต่อมาในด้านอาการสมาธิสั้น ได้แก่ ขาดสมาธิ ซนอยู่ไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่น เด็กได้รับการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินตามเกณฑ์ คือ อาการขาดสมาธิข้อ 1 – 9 ได้คะแนนรวม 24 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิ อาการซน อยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่นข้อ 10 – 18 ได้คะแนนรวม 25 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการซน อยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่น และอาการดื้อข้อ 19 – 26 ได้คะแนนรวม 21 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการดื้อ ต่อมาเด็กได้รับการประเมินพัฒนาการ จากการประเมินด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมสุขภาพจิต โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน พบว่ามีพัฒนาการตามวัย

กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 เด็กชายไทย อายุ 5 ปี 11 เดือน ศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 3 ในโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยพักอาศัยร่วมกับพ่อและแม่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเด็กได้รับการประเมินปัญหาพฤติกรรมในห้องเรียน จากการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน พบว่าได้คะแนนรวมจำนวน 9 คะแนน ผลการแปลผลในด้านพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง คือ มีปัญหา ต่อมาในด้านอาการสมาธิสั้น ได้แก่ ขาดสมาธิ ซนอยู่ไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่น เด็กได้รับการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินตามเกณฑ์ คือ อาการขาดสมาธิข้อ 1 – 9 ได้คะแนนรวม 27 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิ อาการซน อยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่นข้อ 10 – 18 ได้คะแนนรวม 25 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการซน อยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่น และอาการดื้อข้อ 19 – 26 ได้คะแนนรวม 22 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการดื้อ ต่อมาเด็กได้รับการประเมินพัฒนาการ จากการประเมินด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมสุขภาพจิต โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน พบว่ามีพัฒนาการตามวัย

เครื่องมือที่ใช้

โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ที่ถูกสร้างขึ้นในระยะที่ 2 ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 คู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับผู้ปกครอง บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และวิธีการประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง

ส่วนที่ 2 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้น ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 8 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การเล่น Board Game กิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนไหวตามกติกา กิจกรรมที่ 3 ศิลปะจากกระดาษ กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทานและแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไปโรงเรียน กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ทำแบบฝึกหัด กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า และกิจกรรมที่ 8 การจัดกลุ่มผ้าและพับชุดนอน รวมทั้งแบบประเมินหลังกิจกรรมครั้งที่ 1 และ 4 ของทุกกิจกรรม

ส่วนที่ 3 กิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งาน กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อนหรือ ส้อม” เพื่อประเมินด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ผ่านกิจกรรม ซ้อน หรือ ส้อม และกิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ” เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. หาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยหำร้อยละของคะแนนความก้าวหน้าในการพัฒนาการคิดเชิงบริหารจากแบบประเมินหลังกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารครั้งที่ 1 และ 4 ของกิจกรรมที่ 1 การเล่น Board Game กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทานและแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ทำแบบฝึกหัด และกิจกรรมที่ 7 การตากผ้า รวมทั้งกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 3 กิจกรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ปกครองและครูประจำชั้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการเข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2. ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการ และประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัยแก่ผู้ให้ข้อมูลที่โรงเรียน โดยจะมีเอกสารหนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยให้ลงนามก่อนการเข้าร่วมการวิจัย

3. ผู้วิจัยประเมินความสามารถในปัจจุบันของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่ง ด้วยกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่ง ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้วยกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่ง ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งาน กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม” เพื่อประเมินด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ผ่านกิจกรรม ซ้อน หรือ ส้อม และกิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ้มนมือ” เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ

4. ผู้วิจัยสอนเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งด้วยกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ซึ่งการทดลองใช้ผู้วิจัยเลือก กิจกรรมหลัก 1 หมวด คือ หมวดกิจกรรมยามว่าง จำนวน 2 กิจกรรม และกิจกรรมเสริม 2 หมวด ได้แก่ หมวดการช่วยเหลือตนเอง จำนวน 1 กิจกรรม และหมวดงานบ้าน จำนวน 1 กิจกรรม ดังนี้

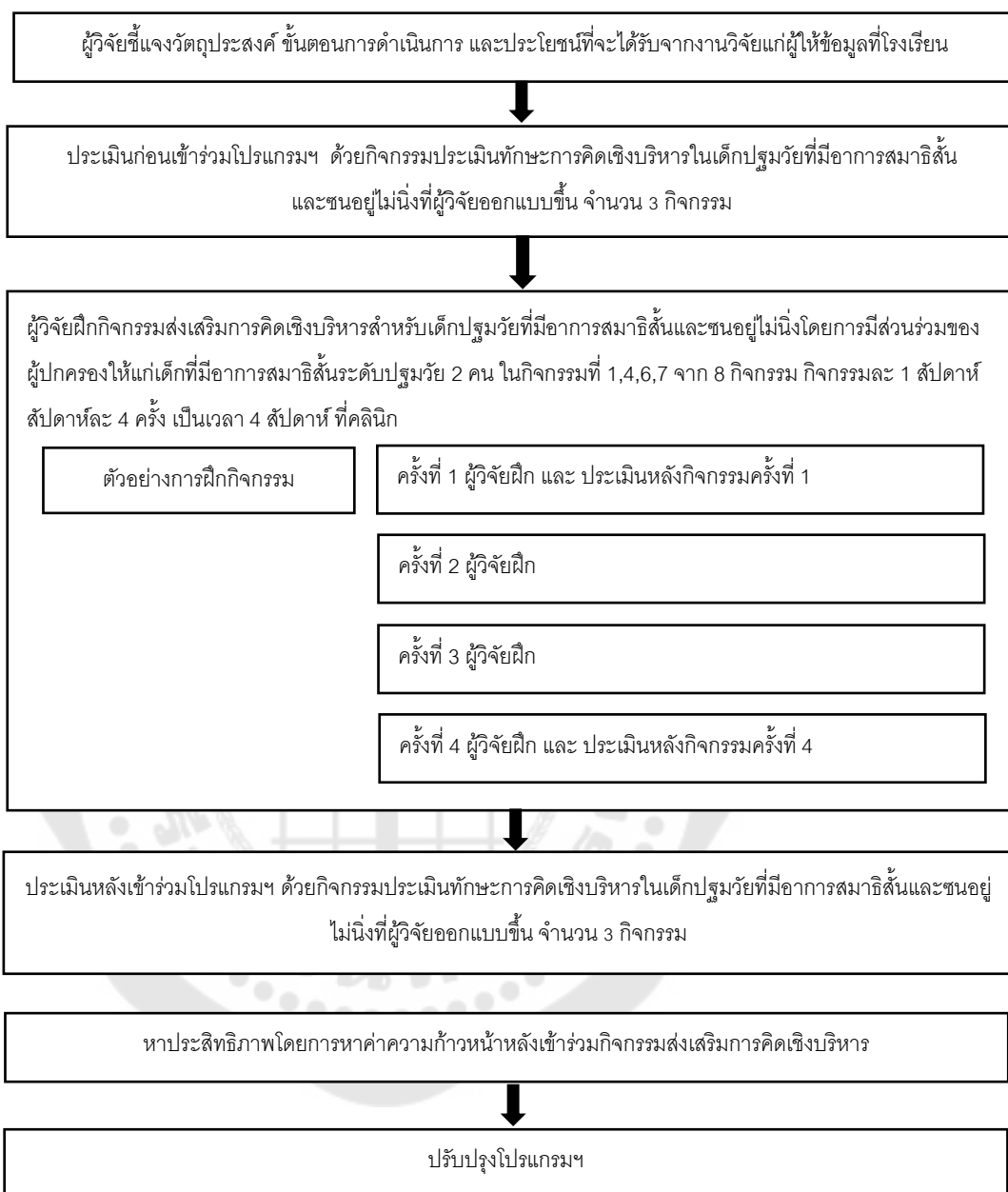
ตาราง 9 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับการทดลองใช้โปรแกรม

ชื่อกิจกรรมหลัก	กิจกรรมประจำวัน
1. การเล่น Board Game	กิจกรรมยามว่าง
2. การเล่านิทานและแสดงบทบาทสมมติ	
ชื่อกิจกรรมเสริม	กิจกรรมประจำวัน
3. การนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ทำการบ้าน	การช่วยเหลือตนเอง
4. การตากผ้า	งานบ้าน

กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารจากการทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งที่มีทั้งหมด 4 กิจกรรม โดยผู้วิจัยจะสอนกิจกรรมละ 4 ครั้งต่อ 1 สัปดาห์ที่คลินิก รวมทั้งสิ้น 16 ครั้ง ใช้เวลา 1 เดือน ซึ่งก่อนและหลังทำกิจกรรมจะมีการประเมินด้วยแบบประเมินความสามารถก่อนที่กิจกรรมครั้งที่ 1 และ 4 (ภาคผนวก จ)

5. เมื่อสอนครบ 4 กิจกรรม ผู้วิจัยประเมินความก้าวหน้าของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง กิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งาน กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม” เพื่อประเมินด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ผ่านกิจกรรม ซ้อน หรือ ส้อม และ กิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ” เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ

6. ปรับปรุงโปรแกรมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย จากแบบประเมินความสามารถหลังทำกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารครั้งที่ 1 และกิจกรรมครั้งที่ 4 รวมทั้งกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง 3 กิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วหาค่าความก้าวหน้าหลังการทำกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

ทั้งนี้ผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ทำให้ได้ประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง แล้วผู้วิจัยปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งเพื่อนำไปใช้จริงในขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 หาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

กลุ่มเป้าหมาย

1. เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง จำนวน 3 คน โดยการเลือกกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (กลุ่มเป้าหมายในการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในขั้นตอนที่ 2 จะเป็นคนละกลุ่มกับขั้นตอนที่ 1)

- 1.1 มีอายุระหว่าง 4 ปี – 5 ปี 11 เดือน
- 1.2 มีปัญหาพฤติกรรมในห้องเรียน จากการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน ผลอยู่ในช่วงเสี่ยงและมีปัญหา
- 1.3 มีอาการขาดสมาธิ ชนอนอยู่ไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่น จากการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินตามเกณฑ์ประเมินสำหรับครู
- 1.4 มีพัฒนาการตามวัย จากการประเมินด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมสุขภาพจิต โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน
- 1.5 ศึกษาอยู่ในโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่
- 1.6 เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งและผู้ปกครองพักอาศัยร่วมกันอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่
- 1.7 ผู้ปกครองยินยอมให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งเข้าร่วมการวิจัย

2. ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง โดยการเลือกกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้

2.1 ผู้ปกครองยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

2.2 ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อหรือแม่ของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ต่อเนื่องจนสิ้นสุดการกิจกรรม

2.3 ผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งพักอาศัยร่วมกันอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

3. ครูประจำชั้นของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง โดยการเลือกกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้

3.1 ครูประจำชั้นยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

3.2 เป็นครูประจำชั้นที่สอนและสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งมาแล้วอย่างน้อย 3 เดือน

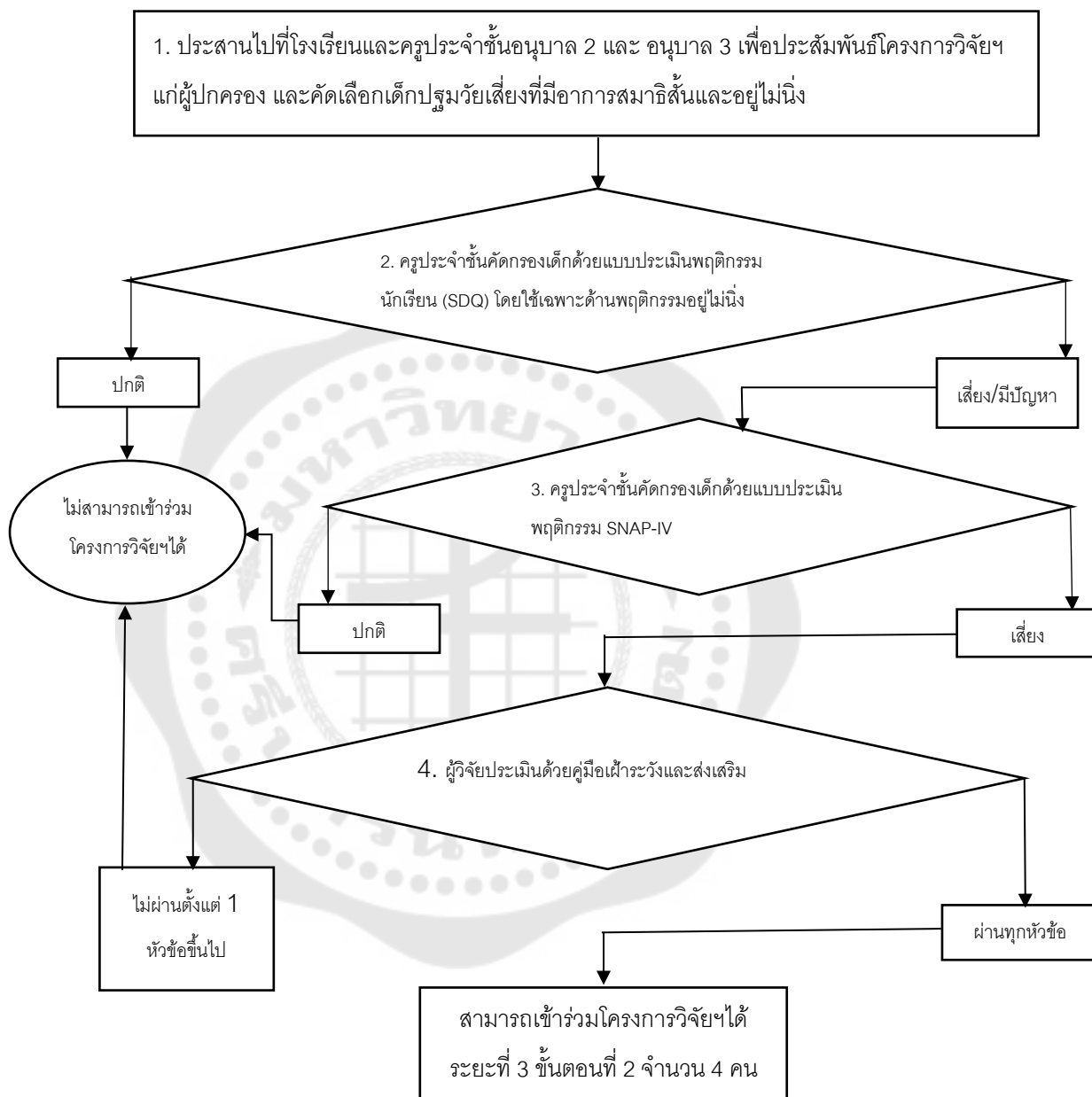
วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมาย

1. ครูประจำชั้นสังเกตพฤติกรรมอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งของเด็กในห้องเรียน โดยเด็กที่มีพฤติกรรมดังกล่าวครูจะใช้แบบประเมินมาตรฐานในการประเมินลำดับต่อไป

2. ประเมินเด็กปฐมวัยด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน โดยใช้เฉพาะด้านพฤติกรรมชนอนู๋ไม่นิ่ง ที่มีผลอยู่ในช่วงเสี่ยง (6 คะแนน) และมีปัญหา (7-10 คะแนน)

3. ประเมินเด็กปฐมวัยด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน ที่มีผลคะแนนรวมข้อ 1 – 9 ได้ มากกว่า 18 คะแนน ถือว่ามีความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิ คะแนนรวมข้อ 10 – 18 ได้ มากกว่า 11 คะแนน ถือว่ามีความเสี่ยงของอาการชนอนู๋ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่น คะแนนรวมข้อ 19 – 26 ได้ มากกว่า 8 คะแนน ถือว่ามีความเสี่ยงของอาการดี้อ

4. ประเมินด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมสุขภาพจิต โดยใช้แบบบันทึกการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามช่วงอายุ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน พบว่ากลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 และกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 มีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา ด้านการเข้าใจภาษา ด้านการใช้ภาษา และด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม ในช่วงอายุ 5 ปีอยู่ในเกณฑ์ผ่าน

ภาพประกอบ 6 วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายเพื่อหาประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

เนื่องจากผู้ปกครองของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 4 ที่ไม่สามารถเข้าร่วมตลอดการวิจัย จึงลดเหลือกลุ่มเป้าหมาย 3 คน

จากวิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมาย ทำให้ได้กลุ่มเป้าหมายจำนวน 3 คน ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 เด็กชายไทย 5 ปี 1 เดือน ศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 2 ในโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ โดยพักอาศัยร่วมกับพ่อและแม่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 น้องสาวของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 อายุ 2 เดือน ตา และยาย ครอบครัวมีฐานะยากจน พ่อประกอบอาชีพรับจ้าง แม่เลี้ยงน้องสาวอายุประมาณ 3 เดือน โดยแม่เป็นผู้ปกครองที่เข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งเด็กได้รับการประเมินปัญหาพฤติกรรมในห้องเรียน จากการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน พบว่าได้คะแนนรวมจำนวน 8 คะแนน สามารถแปลผลในด้านพฤติกรรมนอนไม่นิ่ง คือ มีปัญหา ต่อมาในด้านอาการสมาธิสั้น ได้แก่ ขาดสมาธิ นอนไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่น เด็กได้รับการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินตามเกณฑ์ คือ อาการขาดสมาธิข้อ 1 – 9 ได้คะแนนรวม 18 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิ อาการนอน อยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่นข้อ 10 – 18 ได้คะแนนรวม 15 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการนอน อยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่น และอาการข้อ 19 – 26 ได้คะแนนรวม 14 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการดื้อ ต่อมาเด็กได้รับการประเมินพัฒนาการ จากการประเมินด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมสุขภาพจิต โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน พบว่ามีพัฒนาการตามวัย

กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 เด็กชายไทยใหญ่ อายุ 5 ปี 6 เดือน ศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 2 ในโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ โดยพักอาศัยร่วมกับแม่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งครอบครัวประกอบด้วย แม่ กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 บ้า และลูกสาวของบ้า อายุประมาณ 8 ปี ศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเดียวกับกรณีศึกษา ครอบครัวมีฐานะยากจน แม่ประกอบอาชีพเย็บผ้า ถึงแม้ว่าครอบครัวของเด็กจะเป็นชาวไทยใหญ่ แต่เด็กอาศัยอยู่ในประเทศไทยตั้งแต่เกิด แม่และบ้าสามารถพูดภาษาไทยและอ่าน-เขียนภาษาไทยได้ โดยแม่เป็นผู้ปกครองที่เข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งเด็กได้รับการประเมินปัญหาพฤติกรรมใน

ห้องเรียน จากการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน พบว่าได้คะแนนรวมจำนวน 7 คะแนน สามารถแปลผลในด้านพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง คือ มีปัญหา ต่อมาในด้านอาการสมาธิสั้น ได้แก่ ขาดสมาธิ ชนอยู่ไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่น เด็กได้รับการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน ตามเกณฑ์ คือ อาการขาดสมาธิข้อ 1 – 9 ได้คะแนนรวม 18 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิ อาการชน อยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่นข้อ 10 – 18 ได้คะแนนรวม 20 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการชน อยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่น และอาการดื้อข้อ 19 – 26 ได้คะแนนรวม 19 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการดื้อ ต่อมาเด็กได้รับการประเมินพัฒนาการ จากการประเมินด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมสุขภาพจิต โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน พบว่ามีพัฒนาการตามวัย

กลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 เด็กหญิงไทย อายุ 4 ปี 7 เดือน ศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 2 ในโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยพักอาศัยร่วมกับพ่อและแม่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ กลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 และน้องสาวของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 อายุประมาณ 2 ปี ศึกษาในระดับชั้นเตรียมอนุบาล โรงเรียนเดียวกับกรณีศึกษา ครอบครัวมีฐานะปานกลาง แม่ประกอบอาชีพรับราชการ ตำแหน่งเภสัชกร โดยแม่เป็นผู้ปกครองที่เข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งเด็กได้รับการประเมินปัญหาพฤติกรรมในห้องเรียน จากการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน พบว่าได้คะแนนรวมจำนวน 7 คะแนน สามารถแปลผลในด้านพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง คือ มีปัญหา ต่อมาในด้านอาการสมาธิสั้น ได้แก่ ขาดสมาธิ ชนอยู่ไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่น เด็กได้รับการประเมินด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินตามเกณฑ์ คือ อาการขาดสมาธิข้อ 1 – 9 ได้คะแนนรวม 20 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิ อาการชน อยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่นข้อ 10 – 18 ได้คะแนนรวม 20 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการชน อยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่น และอาการดื้อข้อ 19 – 26 ได้คะแนนรวม 15 คะแนน แปลผลว่ามีความเสี่ยงของอาการดื้อ ต่อมาเด็กได้รับการประเมินพัฒนาการ จากการประเมินด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมสุขภาพจิต โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน พบว่ามีพัฒนาการตามวัย

เครื่องมือที่ใช้

1. แบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย (MU.EF-102) ของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขและมหาวิทยาลัยมหิดล (2557) เป็นแบบประเมินที่มีข้อคำถามที่ครอบคลุมทักษะการคิดเชิงบริหารทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การยับยั้ง/การหยุด 10 ข้อ การยืดหยุ่นทางความคิด 5 ข้อ การควบคุมอารมณ์ 5 ข้อ ความจำขณะทำงาน 6 ข้อ และการวางแผนจัดการ 6 ข้อ รวมทั้งหมด 32 ข้อ โดยมีการแปลผลปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง ควรพัฒนา และควรปรับปรุง

2. แบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short Form) (สถาบันราชานุกูล, 2555) เป็นแบบประเมินที่มีข้อคำถามครอบคลุมพฤติกรรมของเด็กที่มีความเสี่ยงสมาธิสั้น ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอาการขาดสมาธิ 9 ข้อ ด้านอาการซนอยู่ไม่นิ่ง-หุนหันพลันแล่น 9 ข้อ และด้านอาการดื้อ 8 ข้อ โดยมีการแปลผลรวมทั้ง 3 ด้านเป็น 2 กรณี คือ เด็กมีความเสี่ยงสมาธิสั้น หรือ เด็กไม่มีความเสี่ยงสมาธิสั้น

3. โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (ภาคผนวก จ) ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

3.1 คู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการการคิดเชิงบริหารแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับผู้ปกครอง บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และวิธีการประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง

3.2 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 8 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การเล่นเกม Board Game กิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนไหวตามกติกา กิจกรรมที่ 3 ศิลปะจากกระดาษ กิจกรรมที่ 4 การเล่นเกมและแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไปโรงเรียน กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ทำแบบฝึกหัด กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า และกิจกรรมที่ 8 การจัดกลุ่มผ้าและพับชุดนอน

3.3 กิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งาน กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ่อน หรือ

สื่อ” เพื่อประเมินด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ผ่านกิจกรรม ช้อน หรือ ช่อม และกิจกรรม ประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ้มนมือ” เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ปกครองและครูประจำชั้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการเข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2. ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการ และประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัยแก่ผู้ให้ข้อมูลที่โรงเรียน โดยจะมีเอกสารหนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยให้ลงนามก่อนการเข้าร่วมการวิจัย

3. ครูประจำชั้นประเมินเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู่ไม่นิ่งก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร (MU.EF-102) เพื่อหาเด็กที่มีด้านการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจที่มีคะแนนในระดับควรปรับปรุงถึงควรพัฒนา ซึ่งผู้ประเมินต้องเป็นครูประจำชั้นของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู่ไม่นิ่งที่สอนและสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียนของเด็กสมาธิสั้นมาแล้วอย่างน้อย 3 เดือน

4. ผู้ปกครองประเมินลูกก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short Form)

5. ผู้วิจัยประเมินความสามารถในปัจจุบันของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู่ไม่นิ่ง ด้วยกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู่ไม่นิ่ง ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้วยกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู่ไม่นิ่ง ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้

งาน กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซัอน หรือ ส้อม” เพื่อประเมินด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ผ่านกิจกรรม ซัอน หรือ ส้อม และกิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ้มนมือ” เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ

6. ผู้ปกครองเข้าร่วมการอบรมคู่มือการใช้โปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย การอบรมจำนวน 2 วัน ดังตาราง 10 ดังนี้

ตาราง 10 กำหนดการอบรมคู่มือการใช้โปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

วัน/เวลา	9:00-10:30	10:30-12:00	13:00-14:30	14:30-16:00
12 ธันวาคม 2563	1. ชี้แจงการเข้า ร่วมโปรแกรมฯ	1. บรรยาย เรื่อง เทคนิค การ เสริมแรงทางบวก และการสื่อสาร ทางบวก	1. ผู้ปกครอง วิเคราะห์ กิจกรรม ประจำวันและ สภาพแวดล้อมที่ เด็กคุ้นเคยของ ครอบครัว	Workshop กิจกรรมฝึก ปฏิบัติการ เสริมแรงทางบวก ในสถานการณ์ กิจกรรมประจำวัน โดยเฉพาะเทคนิค การใช้เบียร์รถกร
13 ธันวาคม 2563	2. แนวทางการใช้ คู่มือฯ	2. แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ใน การเสริมแรง ทางบวกของ ครอบครัว	2. บรรยาย เรื่อง กิจกรรมส่งเสริม การคิดเชิงบริหาร	บรรยายการใช้ แบบประเมินใน โปรแกรมฯ และ การบันทึกผลการ สอนของ ผู้ปกครอง

7. ผู้วิจัยสอนเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งร่วมกับผู้ปกครองด้วยกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และเยี่ยมบ้านเมื่อผู้ปกครองกลับไปสอนลูกที่บ้านเอง ซึ่งกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 1 หมวด คือ หมวดกิจกรรมยามว่าง จำนวน 4 กิจกรรม และกิจกรรมเสริม 2 หมวด ได้แก่ หมวดการช่วยเหลือตนเอง จำนวน 2 กิจกรรม และหมวดงานบ้าน จำนวน 2 กิจกรรม รวมทั้งสิ้น 8 กิจกรรม ทั้งนี้ลำดับของกิจกรรมที่ 1 - 8 ขึ้นอยู่กับแต่ละครอบครัว ซึ่งมีกิจกรรม ดังนี้

ตาราง 11 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับการเข้าร่วมโปรแกรม

ชื่อกิจกรรมหลัก	กิจวัตรประจำวัน
1. การเล่น Board Game	
2. กาเคลื่อนไหวตามกติกา	
3. การศิลปะจากกระดาษ	กิจกรรมยามว่าง
4. การเล่านิทานและแสดงบทบาทสมมติ	
ชื่อกิจกรรมเสริม	กิจวัตรประจำวัน
5. การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไปโรงเรียน	
6. การนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ทำการบ้าน	การช่วยเหลือตนเอง
7. การตากผ้า	
8. การจัดกลุ่มผ้าสะอาดและพับชุดนอน	งานบ้าน
9. ผู้ปกครองออกแบบกิจกรรมของแต่ละครอบครัว	
10. ขึ้นอยู่กับแต่ละครอบครัว	กิจกรรมยามว่าง
11. ขึ้นอยู่กับแต่ละครอบครัว	หรืองานบ้าน
12. ขึ้นอยู่กับแต่ละครอบครัว	หรือการช่วยเหลือตนเอง

สำหรับการสอนกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในแต่ละกิจกรรมมีตัวอย่างตามตาราง 10 และ 11 ดังนี้

ตาราง 12 ตัวอย่างการสอนกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (กิจกรรมครั้งละประมาณ 1 ชั่วโมง)

ครั้งที่	บทบาทของผู้ปกครอง	บทบาทของผู้วิจัย
1	ฝึกสอนร่วมกัน	ฝึกสอนร่วมกัน ประเมินความสามารถหลังทำกิจกรรม
2	ผู้ปกครองสอน	ติดตามการสอนของผู้ปกครองออนไลน์
3	ผู้ปกครองสอนด้วยตนเอง	
4	ผู้ปกครองสอนด้วยตนเอง	ติดตามการสอนของผู้ปกครองออนไลน์ และประเมินความสามารถหลังทำกิจกรรม

8. เมื่อสอนครบ 8 กิจกรรม ผู้วิจัยนัดผู้ปกครองรายบุคคลเพื่อชี้แนะในการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ให้เหมาะสมกับบริบทครอบครัวของตนเอง รวมทั้งสิ้น 3 กิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยจะชี้แนะกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่ถึง 3 กิจกรรม โดยติดตามการสอนของผู้ปกครองออนไลน์เมื่อผู้ปกครองสอนลูกที่บ้าน

ตาราง 13 ตัวอย่างการสอนกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (กิจกรรมครั้งละประมาณ 30 นาที)

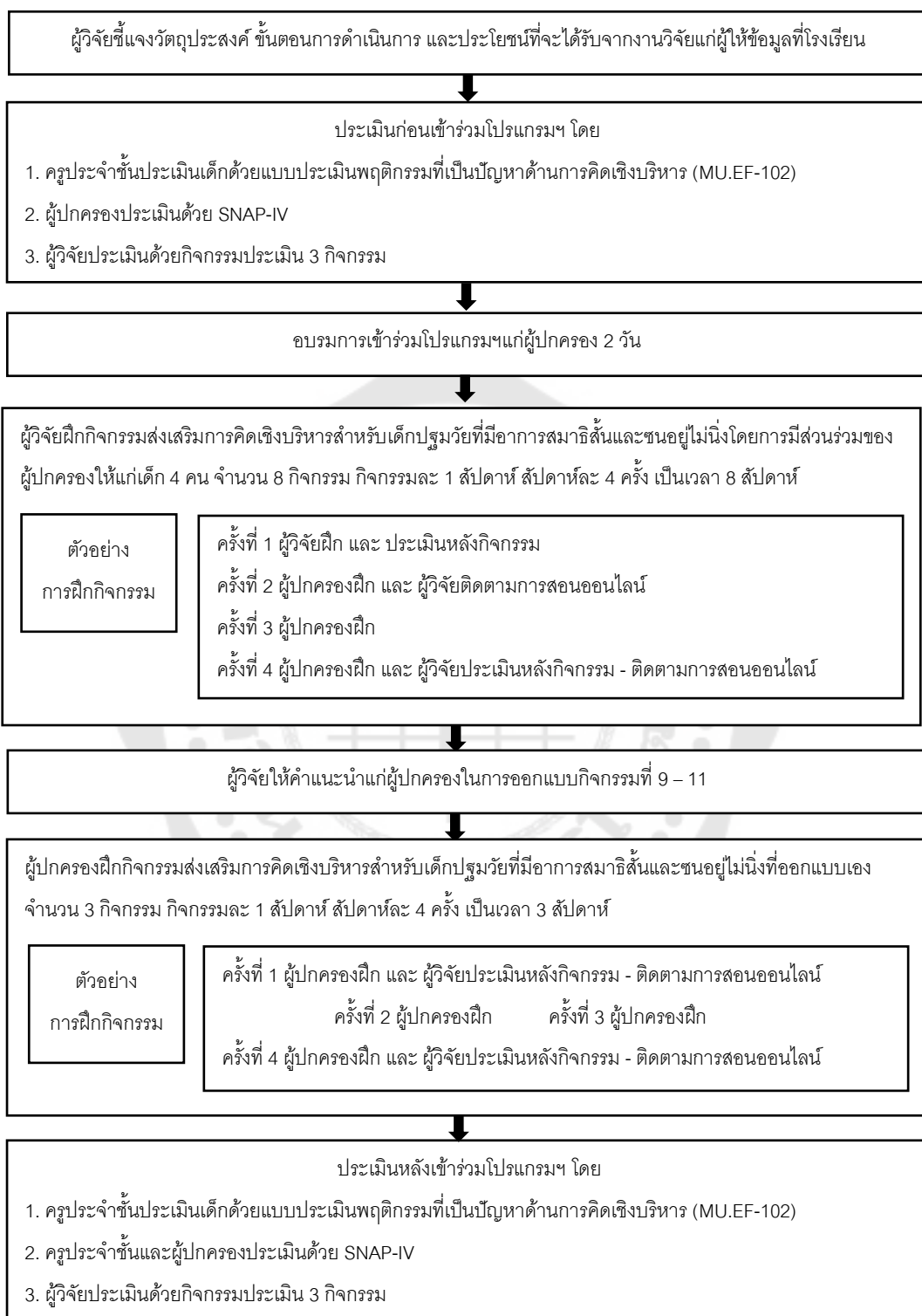
ครั้งที่	บทบาทของผู้ปกครอง	บทบาทของผู้วิจัย
1	ผู้ปกครองสอนด้วยตนเอง	ติดตามการสอนของผู้ปกครองออนไลน์ และประเมินความสามารถหลังทำกิจกรรม
2	ผู้ปกครองสอนด้วยตนเอง	
3	ผู้ปกครองสอนด้วยตนเอง	
4	ผู้ปกครองสอนด้วยตนเอง	ติดตามการสอนของผู้ปกครองออนไลน์ และประเมินความสามารถหลังทำกิจกรรม

9. ก่อนและหลังการสอนในแต่ละกิจกรรมมีการประเมินด้วยแบบประเมินความสามารถหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และ 4 (ภาคผนวก จ)

10. เมื่อสอนครบ 3 กิจกรรม ผู้วิจัยประเมินความก้าวหน้าของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง กิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งาน ที่มีแนวทางการออกแบบมาจาก Missing Scan Task กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม” เพื่อประเมินด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ผ่านกิจกรรม ซ้อน หรือ ส้อม ที่มีแนวทางการออกแบบมาจาก Day- Night Stroop Task และกิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ” เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ

11. ผู้ปกครองและครูประจำชั้นประเมินหลังเข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short Form)

12. ครูประจำชั้นประเมินหลังเข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร (MU.EF-102)

ภาพประกอบ 7 วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายเพื่อหาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย จากแบบประเมินความสามารถก่อน-หลังทำกิจกรรม กิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง แบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร (MU.EF-102) และแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short Form)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งมีสูตรค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index: E.I.) (เผชญิ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี, 2545 อ่างโนมนานิตย์ อาษานอก, 2561) ดังนี้

$$\text{สูตร } E.I. = \frac{P_2 - P_1}{\text{Total} - P_1}$$

E.I. แทน ค่าดัชนีประสิทธิผล

P_1 แทน ผลรวมคะแนนก่อนเรียนทุกคน

P_2 แทน ผลรวมคะแนนหลังเรียนทุกคน

Total แทน ผลคูณของคะแนนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีความมุ่งหมายเพื่อ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง (2) สร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และ (3) เพื่อทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สามารถแบ่งผลการวิจัยได้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและแนวทางส่งเสริมการคิดเชิงบริหารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (ภาคผนวก ง)

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในบริบทของประเทศไทย โดยใช้เครื่องมือ คือ ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง (ภาคผนวก ง)

ระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (ภาคผนวก จ) โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (ภาคผนวก ง)

ระยะที่ 3 ทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 หาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยใช้เครื่องมือ คือ โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่ง

ขั้นตอนที่ 2 หาประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร (MU.EF-102) ของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขและมหาวิทยาลัยมหิดล (2557) แบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short Form) (สถาบันราชานุกูล, 2555) และโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่ง

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กที่มีสมาธิสั้นระดับปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและแนวทางส่งเสริมการคิดเชิงบริหารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

จากการสังเคราะห์งานวิจัยทั้ง 8 เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและแนวทางส่งเสริมการคิดเชิงบริหารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของข้อมูลงานวิจัยเบื้องต้น พบว่างานวิจัยทั้งหมดที่นำมาสังเคราะห์เป็นการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาเอก พบงานวิจัยจำนวน 6 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 75.00 ลำดับต่อมา เป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโท พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 และพบประเทศที่ทำกรวิจัยเกี่ยวข้องกับแนวทางส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในประเทศสหรัฐอเมริกามากที่สุด พบงานวิจัยจำนวน 5 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมา คือ ประเทศไทย พบงานวิจัยจำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.50 โดยสาขาที่ผลิตงานวิจัยส่วนใหญ่ผลิตจากสาขาจิตวิทยา พบงานวิจัยจำนวน 4 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 50.00 เท่ากับสาขาทางการศึกษา พบงานวิจัยจำนวน 4 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 50.00 และปีที่ตีพิมพ์งานวิจัยอยู่ในช่วง ค.ศ.2014-2018 ส่วนใหญ่ที่นำมาสังเคราะห์ปรากฏปีที่ตีพิมพ์ในปี ค.ศ.2018 พบงานวิจัยจำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมา คือ ปี ค.ศ.2016 พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 ลำดับต่อมาตีพิมพ์ในปี ค.ศ.2014 พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50

ค.ศ.2015 พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 และ ค.ศ.2017 พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50

ทั้งนี้ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เป็นข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง แสดงในตารางที่ 14 – 28 ดังนี้

ตาราง 14 อายุของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

อายุ	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
3-5 ปี	2	25.00
4-8 ปี	1	12.50
5-6 ปี	1	12.50
5-12 ปี	1	12.50
6-11 ปี	1	12.50
7-15 ปี	1	12.50
8-12 ปี	1	12.50
รวม	8	100.00

จากตาราง 14 อายุของประชากร/กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่พบอายุในช่วงอายุระหว่าง 3-5 ปี พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 นอกจากนี้พบอายุช่วงที่แตกต่างกัน คือ ช่วงอายุระหว่าง 4-8 ปี พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 ช่วงอายุระหว่าง 5-6 ปี พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 ช่วงอายุระหว่าง 5-12 ปี พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 ช่วงอายุระหว่าง 6-11 ปี พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 ช่วงอายุระหว่าง 7-15 ปี พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 และ ช่วงอายุระหว่าง 8-12 ปี พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 ซึ่งอายุน้อยที่สุด คือ 3 ปี และอายุมากที่สุด 15 ปี

ตาราง 15 จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัย

จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัย	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
1-10 คน	1 (6)	12.50
11-20 คน	1 (16)	12.50
21-30 คน	3 (21,26,28)	37.50
31-40 คน	0	0
41-50 คน	2 (42,50)	25.00
>50 คน	1 (87)	12.50
รวม	8	100.00

จากตาราง 15 จำนวนประชากร/กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัย พบจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย ซึ่งช่วงจำนวนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 21-30 คน (กลุ่มเป้าหมายจำนวน 21 26 และ 28 คน) (พบงานวิจัยจำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมา คือ ช่วงจำนวนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 41-50 คน (กลุ่มเป้าหมายจำนวน 42 และ 50 คน) พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 และช่วงจำนวนที่พบน้อยที่สุดพบกลุ่มเป้าหมายจำนวนจำนวน 1-10 คน (กลุ่มเป้าหมายจำนวน 6 คน) พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 กลุ่มเป้าหมายจำนวน 11-20 คน (กลุ่มเป้าหมายจำนวน 16 คน) พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 และจำนวนกลุ่มเป้าหมายมากกว่า 50 คน มีจำนวนมากที่สุด (กลุ่มเป้าหมายจำนวน 87 คน) คนพบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตาราง 16 คุณลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

คุณลักษณะ	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
เด็กสมาธิสั้น	3	37.50
เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษประเภทอื่น เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กออทิสติก และ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้)	2	25.00
เด็กทั่วไป	3	37.50
รวม	8	100.00

จากตาราง 16 คุณสมบัติของประชากร/กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เฉพาะเด็กสมาธิสั้น พบงานวิจัยจำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.50 เด็กทั่วไป พบงานวิจัยจำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.50 และพบน้อยที่สุด คือ เด็กสมาธิสั้นกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษประเภทอื่น เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กออทิสติก และ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นต้น พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตาราง 17 กิจกรรมที่ใช้ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

กิจกรรม	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
การเล่นบ๊อบบี้ด	2	25.00
กิจกรรมการเคลื่อนไหว	2	25.00
กิจกรรมการเดินสร้างสรรค์	1	12.50
กิจกรรมตามแนวคิดของมอนเตสซอรี	1	12.50
กิจกรรมศิลปะ	1	12.50
กิจกรรมโยคะ	1	12.50
รวม	8	100.00

จากตาราง 17 กิจกรรมที่ใช้ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร พบกิจกรรมที่ใช้มากที่สุด คือ การเล่นเกมบ๋าบัด พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ กิจกรรมการเคลื่อนไหว เช่น กิจกรรมออกกำลัง พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 กิจกรรมรองลงมาที่ คือ กิจกรรมการเดินสร้างสรรค์ พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 กิจกรรมตามแนวคิดของมอนเตสซอรี เช่น การจัดการอุปกรณ์การเรียน พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 กิจกรรมศิลปะ พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 และกิจกรรมโยคะ พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตาราง 18 จำนวนเด็กที่ได้รับการฝึกแต่ละครั้ง

จำนวนเด็กที่ได้รับการฝึกแต่ละครั้ง	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
ฝึกกลุ่ม 6-10 คน	3	25.00
ฝึกกลุ่ม 11-19 คน	2	25.00
ฝึกกลุ่มใหญ่ 1 ห้องเรียน (มากกว่า 20 คน)	3	50.00
รวม	8	100.00

จากตาราง 18 จำนวนคนที่ใช้ในการสอนแต่ละครั้ง พบการฝึกกลุ่มใหญ่ 1 ห้องเรียน มากกว่า 20 คน มากที่สุด พบงานวิจัยจำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.50 และ ฝึกกลุ่ม 6-10 คน พบงานวิจัยจำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมา คือ ฝึกกลุ่ม 11-19 คน พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตาราง 19 อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

อุปกรณ์	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
อุปกรณ์การเรียน	1	25.00
อุปกรณ์กีฬา	3	25.00
อุปกรณ์ศิลปะ	1	12.50
อุปกรณ์หลากหลาย	3	12.50
รวม	8	100.00

จากตาราง 19 สื่อ-อุปกรณ์ พบว่าใช้อุปกรณ์กีฬามากที่สุด เช่น ดินสอ ยางลบ สมุด เป็นต้น เท่ากับ ใช้อุปกรณ์กีฬา พบบงานวิจัยจำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.50 โดยเฉพาะสื่อโยคะ และลูกบอล กรวย สูล่าฮูป ฤงถั่ว ตะกร้า เป็นต้น เท่ากับอุปกรณ์หลากหลาย เช่น อุปกรณ์เกม ของเล่น อุปกรณ์ดนตรี ของใช้ภายในชีวิตประจำวัน พบบงานวิจัยจำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาเป็นการใช้อุปกรณ์การเรียน พบบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 และ อุปกรณ์ศิลปะ พบบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตาราง 20 บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย

บทบาทหน้าที่	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
การประเมิน		
ผู้วิจัยและครูเป็นผู้ประเมินทักษะการคิดเชิงบริหาร แก่เด็กกลุ่มเป้าหมาย	7	87.50
เด็กกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ประเมินตนเอง	3	37.50
การสอน		
ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทักษะการคิดเชิงบริหารแก่เด็ก กลุ่มเป้าหมายเอง	6	75.00
ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกทักษะ การคิดเชิงบริหาร	1	12.50
ผู้วิจัยอบรมครูเพื่อให้ไปสอนเด็กกลุ่มเป้าหมาย	1	12.50
รวม	8	100.00

จากตาราง 20 บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านการประเมินพบว่าผู้วิจัยและครูเป็นผู้ประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารแก่เด็กกลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมากที่สุด พบบงานวิจัยจำนวน 7 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 87.50 และรองลงมา คือ เด็กกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ประเมินตนเอง พบบงานวิจัยจำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.50 ด้านการสอนทักษะการคิดเชิงบริหาร พบว่าผู้วิจัยเป็นผู้ฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารแก่เด็กกลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมากที่สุด พบบงานวิจัยจำนวน 6 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 75.00 ลำดับต่อมา คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหาร พบบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 เท่ากับ ผู้วิจัยอบรมครูเพื่อให้ไปสอนเด็ก

กลุ่มเป้าหมายส่งผลให้ครูการศึกษาพิเศษและครูทั่วไปเป็นผู้ฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารแก่เด็ก พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตาราง 21 สถานที่ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

สถานที่	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
ห้องเรียนในโรงเรียน	6	75.00
ห้องในคลินิก	1	12.50
ห้องเรียนในโรงเรียน ร่วมกับที่บ้าน	1	12.50
รวม	8	100.00

จากตาราง 21 สถานที่ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร พบว่าห้องเรียนในโรงเรียนเป็นสถานที่ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารมากที่สุด พบงานวิจัยจำนวน 6 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา คือ ห้องในคลินิก พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 และน้อยที่สุด คือ ห้องเรียนในโรงเรียนร่วมกับที่บ้าน พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตาราง 22 ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึก

ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึก	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
3 สัปดาห์	1	12.50
4 สัปดาห์	1	12.50
6 สัปดาห์	1	12.50
8 สัปดาห์	4	50.00
12 สัปดาห์	1	12.50
รวม	8	100.00

จากตาราง 22 ระยะเวลาที่ใช้ในเก็บข้อมูลวิจัย พบว่าใช้ระยะเวลาจำนวน 8 สัปดาห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย พบงานวิจัยจำนวน 4 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 50.00 และรองลงมา คือ ใช้ระยะเวลาจำนวน 12 สัปดาห์ พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 ใช้ระยะเวลาจำนวน 6 สัปดาห์

พบบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 ใช้ระยะเวลาจำนวน 4 สัปดาห์ พบบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 และใช้ระยะเวลาจำนวน 3 สัปดาห์ พบบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตาราง 23 ความถี่ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

ความถี่	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
1 วันต่อสัปดาห์	1	12.50
2 วันต่อสัปดาห์	2	25.00
3 วันต่อสัปดาห์	1	12.50
4 วันต่อสัปดาห์	2	25.00
5 วันต่อสัปดาห์	2	25.00
Total	8	100.00

จากตาราง 23 ความถี่ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร พบว่ามีจำนวนเท่ากันมากที่สุดคือ สอน 2 4 และ 5 วันต่อสัปดาห์ พบบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 สอน 1 และ 3 วันต่อสัปดาห์ พบบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตาราง 24 ระยะเวลาที่ใช้ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารต่อครั้ง

ระยะเวลาที่ใช้	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
15-20 นาที	2	25.00
30 นาที	1	12.50
45-50 นาที	2	25.00
60 นาที	2	25.00
2 ชั่วโมง	1	12.50
Total	8	100.00

จากตาราง 24 ระยะเวลาที่ใช้ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารต่อครั้ง พบว่าใช้ระยะเวลา 15-20 นาทีต่อครั้ง พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 ใช้ระยะเวลา 45-50 นาทีต่อครั้ง พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 และใช้ระยะเวลา 60 นาทีต่อครั้ง พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมา คือ ใช้ระยะเวลา 30 นาทีต่อครั้ง พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 และใช้ระยะเวลา 2 ชั่วโมงต่อครั้ง พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตาราง 25 จำนวนขั้นตอนของกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

จำนวนขั้นตอน	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
3 ขั้นตอน	2	25.00
4 ขั้นตอน	3	37.50
5 ขั้นตอน	3	37.50
Total	8	100.00

จากตาราง 25 พบขั้นตอนของกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารมากที่สุด 4-5 ขั้นตอน พบงานวิจัยจำนวน 6 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา คือ 3 ขั้นตอน พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 ซึ่งสามารถสรุปกิจกรรมส่วนใหญ่ได้ว่า ขั้นแรกเริ่มต้นจากการพูดคุยและฝึกสมาธิ ขั้นต่อมาผู้สอนแนะนำอุปกรณ์และสถิติกิจกรรม ขั้นต่อมาเด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารด้วยตนเอง และขั้นสุดท้ายเด็กพูดสรุปกิจกรรม หรืออภิปรายกลุ่มสิ่งที่ได้ทำ นอกจากนี้กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวจะมีการผ่อนคลายหลังจากทำกิจกรรม

ตาราง 26 ผลการวิจัยหลังจากได้รับการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

ผลการวิจัย	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
เด็กที่ได้รับการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารมีการพัฒนาที่ดีขึ้น	8	100.00
การฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารสามารถพัฒนาทักษะการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจได้ในเชิงบวก	6	75.00
เด็กสมาธิสั้นแบบ Combined Type จะมีการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารช้ากว่าเด็กสมาธิสั้นแบบ Hyperactive-Impulsive Type	1	25.00

จากตาราง 26 ผลการวิจัย พบว่าการวิจัยทั้งหมดทำให้เด็กที่ได้รับการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารมีการพัฒนาที่ดีขึ้น พบงานวิจัยจำนวน 8 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา คือ การฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารสามารถพัฒนาทักษะการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจได้ในเชิงบวก พบงานวิจัยจำนวน 6 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 100.00 ลำดับสุดท้าย คือ เด็กสมาธิสั้นแบบ Combined Type จะมีการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารช้ากว่าเด็กสมาธิสั้นแบบ Hyperactive-Impulsive Type พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตาราง 27 ปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

ปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
ผู้สอนขาดความรู้ เช่น วิธีการประเมิน และกระบวนการสอนที่ส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	3	25.00
ระยะเวลาในการทำวิจัยไม่เพียงพอต่อการพัฒนาของเด็ก	3	37.50
ขาดข้อมูลเฉพาะบุคคลของเด็ก	1	12.50

ตาราง 27 (ต่อ)

ปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	ความถี่ของงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
ผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	2	25.00
ครูบางคนอคติต่อกิจกรรม (โยคะ)	1	12.50
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีหลายประเภทความพิการ ทำให้มีการแปลผลเปรียบเทียบไม่เที่ยงตรง และส่วนหนึ่งกลุ่มเป้าหมายมีข้อจำกัดในการสื่อสาร	2	25.00
กิจกรรมยังไม่เหมาะสมกับเด็ก เช่น กิจกรรมการเดินมีสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับเวลาทั้งหมด กิจกรรมเกมที่สอนทำได้ในชีวิตประจำวันยาก	2	25.00

จากตาราง 27 ปัญหาของในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร มีความหลากหลาย โดยปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ผู้สอนขาดความรู้ เช่น วิธีการประเมิน และกระบวนการสอนที่ส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร พบงานวิจัยจำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.50 และ ระยะเวลาในการทำวิจัยไม่เพียงพอต่อการพัฒนาของเด็ก พบงานวิจัยจำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมา คือ ผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีหลายประเภทความพิการ ทำให้มีการแปลผลเปรียบเทียบไม่เที่ยงตรง ซึ่งส่วนหนึ่งกลุ่มเป้าหมายมีข้อจำกัดในการสื่อสาร พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ กิจกรรมยังไม่เหมาะสมกับเด็ก เช่น กิจกรรมการเดินมีสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับเวลาทั้งหมด กิจกรรมเกมที่สอนทำได้ในชีวิตประจำวันยาก พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ ปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ ขาดข้อมูลเฉพาะบุคคลของเด็ก พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 และ ครูบางคนอคติต่อกิจกรรม (โยคะ) พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตาราง 28 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
ผู้สอนต้องมีความสม่ำเสมอในการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหาร เช่น กิจกรรมในชีวิตประจำวัน	2	25.00
ผู้สอนควรมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหาร	2	12.50
การควบคุมปัจจัยภายนอกในการฝึก เช่น การใช้เวลา การขาดเรียน และการสอนด้วยวิธีการอื่น ๆ ในห้องเรียน เป็นต้น	3	12.50
การสนับสนุนการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารระหว่างเด็กกับผู้ปกครองในหลากหลายพื้นที่ เช่น ในเมือง หรือ ชนบท	1	25.00
การส่งเสริมความรู้ด้านจิตวิทยาให้แก่ผู้ปกครอง	1	25.00

จากตาราง 28 พบว่าข้อจำกัด/ข้อเสนอแนะมีความหลากหลาย ข้อจำกัด/ข้อเสนอแนะที่มากที่สุด ได้แก่ ผู้สอนต้องมีความสม่ำเสมอในการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหาร เช่น กิจกรรมในชีวิตประจำวัน พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 และผู้สอนควรมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหาร พบงานวิจัยจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมา คือ การควบคุมปัจจัยภายนอกในการฝึก พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 เช่น การใช้เวลา การขาดเรียน และการสอนด้วยวิธีการอื่น ๆ ในห้องเรียน เป็นต้น การสนับสนุนการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารระหว่างเด็กกับผู้ปกครองในหลากหลายพื้นที่ เช่น ในเมือง หรือ ชนบท พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 และส่งเสริมความรู้ด้านจิตวิทยาให้แก่ผู้ปกครอง พบงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50

เมื่อพิจารณาเป็นแยกรายเล่ม พบประเด็นสำคัญ ดังตารางสรุปงานวิจัย ดังนี้

1. งานวิจัย เรื่อง Examining the Effectiveness of Play-Based Interventions with a Focus on Executive Functioning Deficits for Children with ADHD (Thuanhan E. Vien, 2015)

วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	ปัญหาที่พบในการวิจัย	ผลการวิจัย
เพื่อประเมินประสิทธิผลโดยรวมของการเล่นบำบัดเป็นฐานเพื่อพัฒนาเด็กวัยเรียน (อายุ 6 ขวบ ถึง 11 ปี) ที่มีภาวะสมาธิสั้นและ / หรือความบกพร่องของการคิดเชิงบริหาร	เด็กสมาธิสั้น 42 คน (เด็กชาย 35 คน เด็กหญิง 7 คน) อายุ 6-11 ปี	- ระยะเวลาในการฝึก 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมง - บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยให้ Intervention แก่เด็กโดยตรง และผู้ปกครองได้รับ parent training สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง - สถานที่ฝึก ห้องเรียน - อุปกรณ์ในการฝึก อุปกรณ์หลากหลายในการเล่นเกม - ฝึกเป็นกลุ่ม คละอายุ กลุ่มที่ 1 22 คน และกลุ่มที่ 2 20 คน - กระบวนการฝึก 4 ขั้นตอน 1. Review พูดคุย และสอบถามเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนไปแล้ว 2. Classroom time แนะนำ EF ทักษะใหม่ โดยจะมี worksheet และ อภิปรายกลุ่ม 3. Playtime ฝึกทักษะ EF ที่ได้เรียนรู้ในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นกิจกรรมเกม a game-like manner activity 4. Debrief สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ โดยมีผู้ปกครองเข้าฟังด้วย แล้วผู้ปกครองจะได้ worksheet เพื่อให้เด็กกลับไปทำที่บ้าน	- ผู้ประเมินมีความรู้การคิดเชิงบริหารที่ต่างกัน ทำให้ผลการประเมินไม่เหมือนกัน - ผู้ปกครองไม่มีความรู้ด้านจิตวิทยา combined type มีพัฒนาการช้ากว่า เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นประเภทอื่น	กิจกรรมการเล่นบำบัดเป็นฐานสามารถพัฒนาการคิดเชิงบริหารได้ โดยเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นชนิด combined type มีพัฒนาการช้ากว่า เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นประเภทอื่น

2. งานวิจัย เรื่อง The Effectiveness of The Get Ready to Learn Program in Improvement Executive Functions in Children with Disabilities (Satvika Garg, 2016)

วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	ปัญหาที่พบในการวิจัย	ผลการวิจัย
เพื่อศึกษาประสิทธิภาพโปรแกรม GRTL ในการพัฒนาความจำในการทำงาน การยับยั้งและความสนใจ	เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อายุ 5-12 ปี จำนวน 87 คน (ออกติสติก สมิติสัน บกพร่องทางการเรียนรู้ ทางการเรียนรู้ บกพร่องทางสติปัญญา) 13 ห้องเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ระยะเวลาในการฝึก 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ทุกเช้า วันละประมาณ 20 นาที - บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง ครูได้รับการอบรมแล้วมาฝึกโยคะให้เด็ก - สถานที่ฝึก ห้องเรียน - อุปกรณ์ในการฝึก เสื้อโยคะ - ฝึกเป็นกลุ่ม ประมาณ 7 คน - กระบวนการฝึก 3 ขั้นตอน <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดห้องเรียนให้โล่งกว้าง ปล่อยโยคะ 2. ครูให้เด็กดู DVD โยคะ ซึ่งครูช่วยเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยทำท่าเป็นตัวอย่างและช่วยจัดท่าทาง 3. ทำความสะอาดและจัดห้องเรียนเข้าที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูบางคนเมื่อคิดถึงกิจกรรม - เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษบางคนมักขาดเรียนเป็นระยะเวลานาน - โรงเรียนให้ข้อมูลส่วนตัวของเด็กไม่ครบถ้วน - กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีหลายประเภทความพิการทำให้มีการแปลผลเปรียบเทียบไม่เที่ยงตรง 	<ul style="list-style-type: none"> กิจกรรมโยคะสามารถพัฒนา working memory .inhibition and attention ของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้

3. งานวิจัย เรื่อง The Effects of a Gross Motor Development Program on Executive Functions in Children with Intellectual Disabilities, Autism Spectrum Disorders, Attention Deficit-Hyperactivities Disorders, and Learning Disabilities (Christine Sullivan, 2017)

วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	ปัญหาที่พบในการวิจัย	ผลการวิจัย
เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของ Gross Motor Development Program ที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบริหาร	เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อายุ 7-15 ปี จำนวน 28 คน (ออทิสติก สมาร์ตัน บกพร่องทางสติปัญญา)	- ระยะเวลาในการฝึก 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ ประมาณ 20 นาที - บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเป็นผู้สอน - สถานที่ฝึก ห้องเรียน - อุปกรณ์ในการฝึก อุปกรณ์กีฬา - ฝึกเป็นกลุ่ม 14 คน - กระบวนการฝึก "Play A B C D" 4 ขั้นตอน Attention: ฝึกสมาธิ กำหนดลมหายใจ การทรงตัว หรือโยคะ Body Skills & Locomotion Skills: ฝึกการเคลื่อนไหวผ่านลูกบอล (ขว้าง รับ วิ่ง กระโดด) Collaborative Play: กิจกรรมเคลื่อนไหวกลุ่มเนอแม็ตใหญ่ และปฏิบัติตามกติกา เช่น กีฬา aerobic game Discussion: พูดสรุป แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และทำความเข้าใจและเอาใจ	ปัญหาที่พบในการวิจัย - กลุ่มเป้าหมายมีข้อจำกัดในการสื่อสาร - กิจกรรมที่ใช้ไม่สามารถทำได้ในชีวิตประจำวัน - ระยะที่ใช้ในการฝึกสั้นเกินไป	ผลการศึกษาสามารถพัฒนา working memory ;inhibition and Shifting ของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เป็นอย่างดี

4. งานวิจัย เรื่อง Intervention to Improve Executive Functions of Montessori Students with ADHD (Kelley L. Brown, 2016)

วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	ปัญหาที่พบในการวิจัย	ผลการวิจัย
เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ในเด็กสมาธิสั้น ในห้องเรียนมอนเตสซอรีระดับประถมศึกษาตอนปลาย	เด็กสมาธิสั้น 6 คน อายุ 8-12 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - ระยะเวลาในการฝึก 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 1 ชั่วโมง - บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเป็นผู้สอน - สถานที่ฝึก ห้องเรียน - อุปกรณ์ในการฝึก อุปกรณ์การเรียน - ฝึกเป็นกลุ่มเล็ก 6 คน - กระบวนการฝึก 5 ขั้นตอน 	เด็กสมาธิสั้นไม่ได้รับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในใจเรียน	Montessori ทำให้คะแนนพัฒนา EF ของเด็กสมาธิสั้นเพิ่มขึ้นได้
		<ul style="list-style-type: none"> 1. ผู้วิจัยสอนและสาธิตวิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2. เด็กสมาธิสั้นทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น กรรไกร 3. เปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถาม 4. เด็กสมาธิสั้นฝึกจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง 5. เด็กสมาธิสั้นร่วมกันอภิปราย 		
		*เด็กต้องบันทึกการวางแผนจัดกิจกรรมชีวิตประจำวัน		

5. งานวิจัย เรื่อง The Effect of Yoga Lessons on Young Children's Executive Functioning (Heidi L. Beattie, 2014)

วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	ปัญหาที่พบในการวิจัย	ผลการวิจัย
เพื่อศึกษาผลกระทบของการฝึกโยคะที่มีต่อการคิดเชิงบริหารในเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียน	กลุ่มทดลองฝึกโยคะ เด็กอายุ 4-5 ปี 12 คน	- ระยะเวลาในการฝึก 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 30 นาที - บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเป็นผู้สอน - สถานที่ฝึก ห้องจิตวิทยา	1 วันต่อสัปดาห์ วันละ 30 นาที ยังไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารที่มีคุณภาพ	ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าโยคะสามารถส่งเสริมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียนตามที่ตั้งเขตโดยวิถีใจของหลักสูตรโยคะ เมื่อเปรียบเทียบกับกัมการฝึกอ่านพบว่าประสิทธิภาพมากกว่า ทั้งนี้โยคะอาจส่งผลต่อความสามารถในการยับยั้งชั่งใจของเด็กก่อนวัยเรียนน้อยกว่าเด็กวัยเรียน
เด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียน	เด็กอายุ 6-8 ปี 14 คน	- อุปกรณ์ในการฝึก เสื่อโยคะ - ฝึกเป็นกลุ่ม โดยฝึกแยกกลุ่มเด็กก่อนวัยเรียน 12 คน และกลุ่มเด็กวัยเรียน 14 คน เพราะทำโยคะจะเลือกให้เหมาะกับช่วงวัย		
เปรียบเทียบกับกัมการฝึกอ่าน	กลุ่มเปรียบเทียบฝึกอ่าน เด็กอายุ 4-5 ปี 12 คน	- กระบวนการฝึก 5 ขั้นตอน "Take-5 Yoga Program" 1. พุดคุย 2. ฝึกการหายใจ และการรับรู้ความรู้สึก 3. ฝึกการเคลื่อนไหว ยืดกล้ามเนื้อ และทำทำโยคะตามผู้สอน และผู้สอนจะช่วยจัดท่า เช่น ท่าก้มรับ ท่าตั้งไม้ และทำสุริยะนมัสการ ท่าแมว ท่าสามเหลี่ยม ท่างู ท่าภูเขาไฟ		
	เด็กอายุ 6-8 ปี 14 คน	4. ฝึกสมาธิ ผ่านกิจกรรมวาดภาพและจุดบันทึก 5. ฝึกผ่อนคลาย โดยลดไฟในห้อง แล้วให้เด็กนอนราบปีตตา		

6. งานวิจัย เรื่อง ผลของกิจกรรมการเดินสร้างสรรคดีที่ต่อทักษะการคิดเชิงบริหารด้านพื้นฐานในเด็กปฐมวัย (อัญชญา ใจหวัง, 2561)

วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	ปัญหาที่พบในการวิจัย	ผลการวิจัย
เพื่อพัฒนากิจกรรมเด็กชั้นอนุบาล	เด็กชั้นอนุบาล	- ระยะเวลาในการฝึก 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 45 นาที	- ระยะเวลา 3 สัปดาห์ ยังไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารที่มีคุณภาพ	ผลการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองมีทักษะการคิดเชิงบริหารด้านพื้นฐานหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ถึงร้อยละ 0.5 และกลุ่มทดลองมีทักษะการคิดเชิงบริหารด้านพื้นฐานหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
การเริ่มต้นสร้างสรรค์ที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารด้านพื้นฐานในเด็กปฐมวัย	จำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 25 คน และกลุ่มควบคุม 25 คน	- บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเป็นผู้สอน - สถานที่ฝึก ห้องเรียน - อุปกรณ์ในการฝึก ใช้อุปกรณ์หลากหลาย เช่น ของใช้ในบ้าน ของเล่น และเครื่องดนตรี	- กิจกรรมการเดินมีสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับเวลาทั้งหมด	การคิดเชิงบริหารด้านพื้นฐานหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
		- ฝึกเป็นกลุ่ม 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน - กระบวนการฝึก 5 ขั้นตอน 1. นั่งเป็นวงกลมและพูดคุยกับเด็ก 2. ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม 3. ครูแนะนำอุปกรณ์และวิธีการทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมทำอาหาร กิจกรรมศิลปะ และเกม เป็นต้น 4. เด็กช่วยกันคิดทำเดินให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำ 5. Cool down เครื่องไหวตามครู แล้วสรุปกิจกรรม		การคิดเชิงบริหารด้านพื้นฐานหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. งานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ศิลปะที่ส่งเสริมทักษะการจัดประสบการณ์ (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย (ศักดิ์ชัย ใจชื่อตรง, 2561) การศึกษา ป.เอก

วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	ปัญหาที่พบในการวิจัย	ผลการวิจัย
1) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ศิลปะที่ส่งเสริมทักษะการจัดประสบการณ์ (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย	เด็กปฐมวัยอายุ ระหว่าง 5-6 ปี	- ระยะเวลาในการฝึก 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 50 นาที - บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเป็นผู้สอน - สถานที่ฝึก ห้องเรียน - อุปกรณ์ในการฝึก อุปกรณ์ศิลปะ	- ความรู้และประสบการณ์ ถึงบทบาทในการพัฒนาการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัย ทำให้ไม่ได้ฝึกในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่องจน .05	รูปแบบการจัดประสบการณ์ศิลปะสามารถพัฒนาทักษะการจัดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดประสบการณ์ศิลปะที่ส่งเสริมทักษะการจัดประสบการณ์ (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย	การศึกษาระดับชั้นอนุบาล 3	- นักเรียน 21 คน - กระบวนการฝึก 4 ขั้นตอน 1. ขั้นสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ผ่านการพูดคุย 2. ขั้นวางแผนการเรียนรู้ ครูกระตุ้นให้เด็กระลึกถึงประสบการณ์เดิม แล้วให้โจทย์เด็กเพื่อวางแผนกิจกรรมใหม่ 3. ขั้นปฏิบัติการเรียนรู้ ครูแนะนำอุปกรณ์ แล้วให้เด็กทำกิจกรรมตามที่ได้วางแผนไว้ 4. ขั้นทบทวนการเรียนรู้ ครูทบทวนกิจกรรมที่ได้ทำ และให้อาสาสมัคร นำเสนอผลงานตนเอง แล้วให้คำชม	และเกิดเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในเด็กปฐมวัย	ผลการวิจัย

8. งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการเล่นบำบัดเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยที่มีภาวะสมาธิสั้นในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร (ฉันทิตา สนิท นราทร เวชมงคลกร, 2561) จิตวิทยา ป.เอก

วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	ปัญหาที่พบในการวิจัย	ผลการวิจัย
1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะการคิดเชิงบริหารของ	กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วม	- ระยะเวลาในการฝึก 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 60 นาที	- ผู้ปกครอง และครู ไม่มีความรู้ในการประเมินเบื้องต้นเกี่ยวกับภาวะสมาธิสั้นหรือการประเมินการคิดเชิงบริหาร	การคิดเชิงบริหารและสมาธิโดยรวมและรายองค์ประกอบของกลุ่มทดลอง
เด็กปฐมวัยที่มีสมาธิสั้น	โปรแกรม 16 คน มีสมาธิสั้น และมีการคิดเชิงบริหารน้อยกว่า	- บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเป็นผู้สอน		ระยะหลังทดลอง และระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนทดลองและกลุ่มควบคุม
2) เพื่อสร้างโปรแกรมเล่นบำบัด	บริหารน้อยกว่า	- อุปกรณ์ในการฝึก ใช้อุปกรณ์หลากหลาย เช่น หนังสือนิทาน และของเล่น		ก่อนทดลองและกลุ่มควบคุม
3) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมที่มีต่อการคิดเชิงบริหารและสมาธิของเด็ก	เปอร์เซ็นต์ที่เฉลี่ย 50 ลงมา	- ฝึกเป็นกลุ่ม 8 คน		อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าโปรแกรมมีผลทำให้การคิดเชิงบริหารและสมาธิของเด็ก
	แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	- กระบวนการกิจกรรม ที่ทำครั้งที่ผ่านมา		เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น
	จำนวนกลุ่มละ 8 คน	1. เริ่มต้นด้วยผู้บำบัดพูดคุย ทักทายเด็ก และให้เด็กทบทวนกิจกรรมที่ทำครั้งที่ผ่านมา		
		2. ขั้นตอนเกม ผู้บำบัดเชิญชวนให้เด็กเล่นในเกมที่กำหนด โดยอธิบายขั้นตอน กระตุ้นให้เด็กคิด แล้วร่วมกันเล่นทักทายกิจกรรม		
		3. ขั้นสรุป ผู้บำบัดชักชวนให้เด็กกล่าวสรุป แสดงความรู้สึกต่อกิจกรรม		

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในบริบทของประเทศไทย

ผลการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านที่มีประสบการณ์ด้านการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสามารถแบ่งได้ 5 ประเด็นใหญ่ ได้แก่

ประเด็นที่ 1 ปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

ประเด็นที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารที่มีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ 3 วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่ง

ประเด็นที่ 4 ผู้บทบาทในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็ก

ประเด็นที่ 5 วิธีการที่ผู้ปกครองช่วยส่งเสริมการคิดเชิงบริหารแก่เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่ง

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร จากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. บุคลากรขาดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร หมายถึง ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน ขาดความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร การทำงานของสมองที่สัมพันธ์กับการคิดเชิงบริหาร องค์ประกอบของการคิดเชิงบริหาร และการเลี้ยงดู-อบรมสั่งสอนที่ส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ผู้ปกครองไม่เข้าใจทำไมถึงต้องเล่นแบบนี้ในห้องฝึก การเล่นกับเพื่อน การเล่นในสถานการณ์จริง จะช่วยพัฒนาได้ยังไง” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“พ่อแม่ในปัจจุบันก็ยังมีความรู้ในเรื่องของ EF ค่อนข้างน้อย แต่ก็ถือว่ามากขึ้นเมื่อเทียบกับในอดีต ด้วยความรู้ EF เริ่มต้นเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมาจากแวดวงวิชาการและแผนขยายไปสู่ผู้ปกครอง” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“ผู้ปกครองมีการสื่อสารที่ทำลาย EF อย่างเช่น การสื่อสารที่มีลักษณะ ดุด่าทอ โป้แม่สั่งลูก” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“ครูก็ต้องเข้าใจในการพัฒนา EF ก่อน จำจะแนะนำผู้ปกครองได้” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“ในการสั่งสอน การบังคับให้เด็กทำ Style ครูไทยทำลาย EF” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“ถ้าผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญครูก็ทำอะไรไม่ได้” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“ต้องเปลี่ยน Mindset ผู้ปกครองและครู เพราะ ผู้ปกครองและครูไทยมักจะสื่อสารทางลบ” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

สรุปได้ว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารขาดความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร ทำให้เด็กไม่ได้รับการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

2. นักสหวิชาชีพมีความรู้แต่นำมาใช้ไม่ได้ ได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษ นักกิจกรรมบำบัด นักจิตวิทยา หรือนักสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ส่วนหนึ่งที่มีความรู้ด้านการคิดเชิงบริหาร แต่มีความรู้ไม่ลึกซึ้งและยังไม่สามารถนำความรู้มาตกผลึกประยุกต์ใช้ในการสอน และให้คำปรึกษาแก่ครูและผู้ปกครองได้ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ผู้สอนมองข้ามประเด็น EF ไป เมื่อประเมินปัญหาทางกิจกรรมบำบัดแล้วก็ Discharge ไม่ต้องมารับบริการแล้ว ในที่สุดเด็กก็อาจจะกลับไปใช้ยา” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“ผู้สอนที่มีความรู้ไม่ได้อยู่ในหน่วยงานหรือองค์กร ที่ส่งเสริมความรู้เรื่องของ EF” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“ผู้สอนไม่สามารถแนะนำผู้ปกครองในทางที่ถูกต้อง ว่าต้องฝึกอย่างไร หรือช่วยเหลืออย่างไร ก็มีผลต่อตัวเด็ก” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“ขาดความรู้โดยเฉพาะเรื่องของกระบวนการทางสมอง แม้จะมีความรู้ แต่ก็ประยุกต์ไม่ได้” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

สรุปได้ว่านักสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง กับการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารมีความรู้ไม่ลึกซึ้งเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร ทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้

3. เด็กไม่ได้รับฝึกพัฒนาการคิดเชิงบริหารอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เด็กไม่ได้พัฒนาการคิดเชิงบริหาร ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ผู้ปกครองไม่พาเด็กมารับบริการอย่างต่อเนื่อง” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“การฝึกกับนักสหวิชาชีพที่ไม่ต่อเนื่องทำให้ไม่เกิดการพัฒนาเท่าที่ควร จึงให้โปรแกรมแก่ผู้ปกครองไปทำที่บ้านต่อ” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“ถ้าฝึกทุกวันได้ยิ่งดี ฝึกบ้างหยุดบ้าง หรือฝึกที่โรงเรียนแต่ที่บ้านไม่ฝึกเด็กก็จะไม่ค่อยพัฒนา” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

สรุปได้ว่าเด็กขาดความต่อเนื่องในการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหาร ทำให้การคิดเชิงบริหารไม่ได้รับการพัฒนา

ประเด็นที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารที่มีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารใดที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด จากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารของผู้ฝึก โดยผู้ฝึกต้องมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหาร สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของการคิดเชิงบริหาร และปัญหาด้านการคิดเชิงบริหารจากพฤติกรรมของเด็ก และเข้าใจกระบวนการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบริหาร รวมถึงสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการฝึกการคิดเชิงบริหารได้ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ให้เด็กเล่นเกมเพื่อส่งเสริม EF ซึ่งผู้สอนวิเคราะห์ EF ว่าพัฒนาด้านใด” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“วิเคราะห์ว่าเด็กมีปัญหา EF ด้านใดก่อน ด้วยการประเมินต่าง ๆ ทั้งแบบมาตรฐานหรือประเมินจากกิจกรรม เมื่อไหร่ปัญหาแล้วก็นำมาวางแผน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“ควรออกแบบกิจกรรมตาม Brain Model ที่เป็น Process” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“ออกแบบกิจกรรมต้องเข้าใจ Brain Function” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“ผู้ฝึกต้องให้คำชี้แนะค่อย ๆ หัดและให้แนวทางว่าทำอย่างไร” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

สรุปได้ว่าผู้ฝึกต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร เช่น ความหมาย องค์ประกอบ ความสัมพันธ์การสมอง และการประยุกต์ใช้ความรู้กับกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหาร

2. การเลือกกิจกรรมที่เด็กสนใจ ซึ่งกิจกรรมที่เด็กอยากทำหรือกิจกรรมที่เด็กชอบ จึงจะทำให้เด็กมีแรงจูงใจในการทำกิจกรรม ดังนั้นผู้สอนควรคำนึงถึงกิจกรรมที่ทำให้เด็กมีแรงบันดาลใจทำกิจกรรมด้วยตนเอง ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ให้เด็กฝึกผ่านกิจกรรมที่เด็กสนใจเพราะจะสนใจให้เด็กอยากทำกิจกรรมนั้น มากกว่าสิ่งที่เราบอกให้เด็กทำแต่อาจจะไม่ใช่สิ่งที่เด็กต้องการ” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“จุดเริ่มต้นของการพัฒนา EF ของเด็กต้องเริ่มมาจากความอยากของเด็กเอง ดังนั้น กิจกรรมต้องเริ่มต้นจากตัวเด็ก โดยไม่มีใครบังคับ ตัดสินใจเอง คิดเอง” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“EF เกิดจากความอยากหรือ Instinct” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“โดยทุกกิจกรรมต้องอยู่บนพื้นฐานความชอบของเด็ก นอกจากมีความสุขที่ทำ ก็ทำให้อยากจะทำในสิ่งนั้น” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“ไม่ใช่กิจกรรมที่ทำตามอารมณ์ผู้ปกครองเป็นกิจกรรมที่จะ คิดทำเองเราไม่ต้อง กำกับ” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

สรุปได้ว่าในการเลือกกิจกรรมที่ใช้ฝึกการคิดเชิงบริหารควรเลือกกิจกรรมที่เด็กสนใจ ซึ่งจะทำให้เด็กอยากทำกิจกรรมนั้น

3. การเลือกกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือทำ ซึ่งเด็กจะพัฒนาการคิดเชิงบริหารได้โดยผ่านการลงมือทำกิจกรรมนั้นด้วยตนเอง และได้ลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง เช่น ในสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ทั้งกิจวัตรประจำวัน การเล่น การเรียนรู้ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“เด็กต้องมีโอกาสอยู่ในสถานการณ์ที่ได้แก้ไขปัญหาเอง” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“ให้เด็กเล่นเกม เช่น บอร์ดเกมต่าง ๆ ตามวัย” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“ให้เด็กทำกิจกรรมที่บูรณาการหลาย ๆ องค์ประกอบของ EF” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“ใช้สถานการณ์จริง หากิจกรรมที่เหมาะสม ใช้กิจกรรมที่ทำหาย โดยผู้สอน Monitoring Coaching เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตามเป้าหมายปัญหาของ EF” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

สรุปได้ว่าในการเลือกกิจกรรมที่ใช้ฝึกการคิดเชิงบริหารควรเลือกกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในสถานการณ์จริง

ประเด็นที่ 3 วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง

ผลการศึกษาพบว่า วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง จากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. การเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย โดยกิจกรรมที่ใช้สำหรับการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหาร ควรเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย เช่น การเล่นเกม กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมในชีวิตประจำวัน กิจกรรมงานบ้าน และการฝึกสมาธิ ซึ่งแต่ละกิจกรรมต้องผ่านการวิเคราะห์แล้วว่าเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งจะได้รับการพัฒนาองค์ประกอบด้านใดของทักษะการคิดเชิงบริหาร ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“กิจกรรมสามารถบูรณาการได้โดยเฉพาะในเด็กอนุบาล 6 กิจกรรมหลักก็มีกิจกรรมเคลื่อนไหวและ จังหวะพวกดนตรี กิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เช่น กิจกรรมวงกลมที่ให้เด็กอนุบาลนั่งเป็นวงกลมแล้วทำกิจกรรมตอนเช้า กิจกรรมเสรี โดยให้เด็กเล่นตามมุมต่าง ๆ เช่น มุมแสดงบทบาทสมมุติ มุมวิทยาศาสตร์ แล้วให้เด็กสามารถเลือกเล่นตามมุมต่างๆที่เด็กต้องการ กิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่สนาม และกิจกรรมเกมการศึกษา หรือพวก Tabletop” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“กิจกรรม บอร์ดเกมกับผู้สอนหรือเพื่อนในกลุ่ม ตามลักษณะของบอร์ดเกม” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“บอร์ดเกมเป็นกิจกรรมที่มีงานวิจัยเยอะสามารถพัฒนา EF ได้” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“กิจกรรม Play Group การเล่นเป็นกลุ่มจะได้หัดเอา EF ในองค์ประกอบต่าง ๆ มาใช้ในกลุ่ม” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“กิจกรรมกลุ่มฝึกทักษะสังคม ก็ช่วยพัฒนา EF เช่น เด็กได้รู้จักรอคอย” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“กิจกรรม Cooking เพราะได้ EF รอบด้าน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“Cooking คือ กิจกรรมที่ใช้พัฒนา EF ดีที่สุด เนื่องจากได้พัฒนาทั้ง Sensory Integration ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ถ้าอะไรที่พัฒนาทักษะสัมผัสทั้ง 5 Brain ก็จะพัฒนาและเมื่อได้กินอาหาร คือ รางวัล” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“งานบ้านเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริม EF ซึ่งเด็กจะต้องวางแผนจัดการตนเองในการทำงานบ้านตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น การล้างจาน ต้องเก็บจานแบบไหนต้องเอาเศษอาหารไว้ไหน และจดจำขั้นตอนในการล้างจาน สร้างกิจกรรมงานบ้านจะใช้ทักษะ EF แทบทั้งหมด” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“กิจกรรม Mindfulness เป็นกิจกรรมพัฒนาสติ โยคะ เพื่อให้เด็กมีสติรู้ตัวอยู่ตลอดเวลาว่าทำอะไร” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

สรุปได้ว่าวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชน อยู่ไม่นิ่ง มีการใช้กิจกรรมที่หลากหลายตามวัย เช่น การเล่นเกม บอร์ดเกม กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมในชีวิตประจำวัน กิจกรรมงานบ้าน และการฝึกสมาธิ

2. การออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้น และชนอยู่ไม่นิ่ง ควรออกแบบให้เด็กได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่อง เลือกกิจกรรมที่เด็กสนใจ และเด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้รับการเสริมแรงทางบวกขณะทำกิจกรรม ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ออกแบบให้เป็นวิถีชีวิตของเด็กเกิดความต่อเนื่อง Chaining กิจกรรมจะต้อง ต่อเนื่อง อดีต ปัจจุบัน อนาคต ให้คิดถึงมิติของเวลา เมื่อทำกิจกรรมผลสำเร็จก็จะได้รับรางวัล” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“Train เด็กให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มี 3 ชั้น หนึ่งให้ความรู้ สองให้เกิดแรงจูงใจให้เด็กทำเองเพราะว่าถ้ามีความอยากทำก็จะทัศนคติที่ดี สามารถลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอด้วยตัวเอง จนเกิดวินัย” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“การที่เด็กทำอะไรเองตั้งแต่เล็ก ๆ ในวัยอนุบาลจะเป็นการพัฒนา EF เช่น การทำอาหาร เมื่อความอยากเกิดอุปสรรค ก็จะเกิดความคิดหาวิธีการแก้ปัญหา เพื่อให้ความอยากนั้นสมหวัง ความอยาก ตามเป้าหมาย Goal-Directed มีการรอคอย เมื่อเกิดการกระทำสมองจะถูกควบคุมโดย Motor Cortex Sensory Integration ก็จะทำงาน เมื่อเด็กทำสำเร็จสมองก็จะเก็บข้อมูลเป็นประสบการณ์ลงใน Parietal lobe เช่น เด็กหิวแต่แม่ไปทำอาหารให้เด็ก เด็กก็จะได้เกิดกระบวนการพัฒนา แล้วเด็กมีหน้าที่ อย่างเดียวคือกิน ซึ่งควทำให้เด็กพึ่งตนเอง” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“การสื่อสารเชิงบวกคือเปลี่ยนจากคำสั่งเป็นคำถาม การใช้คำสั่ง การห้าม การตำหนิเป็นการทำลาย EF “U message” แต่การสื่อสารที่เป็นคำถามเป็นการสื่อสารที่ทำให้เด็กได้คิดและ ตัดสินใจด้วยตนเอง เช่น ถ้าลูกอยากกินไอติม ลูกมีเงินเท่าไร ลูกจะไปซื้อที่ไหน ลูกจะหาเงินยังไง ผู้ปกครองสนับสนุน 10 บาท ให้เด็กสะสมอีก 10 บาทโดยต้องพึ่งตนเองแล้วเด็กคิดว่าจะทำ อย่างไรให้ได้ เงินมา แล้วนำเงินไปซื้อไอติม เมื่อเด็กทำงานเสร็จได้เงินไปซื้อไอติมก็จะเกิดความสุข จากความสำเร็จของ เป้าหมาย Goal-Directed ในอนาคตว่าเด็กอยากได้อะไรอีก สมองจะเรียนรู้ ว่าเด็กจะไม่ได้ทันที มีการรอคอย และมีการเก็บเงิน มีการทำงานแลกเปลี่ยน อดทน จนเกิด ความรับผิดชอบ” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“กิจกรรมที่คนอื่น Design ให้เด็กไม่ใช่เป็นกิจกรรมที่พัฒนา EF ของเด็ก หมายความว่าที่ใช้ Content นะแต่ถ้าเราดีไซน์ให้เด็ก ต้องออกแบบเป็นกระบวนการ” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“วินัยที่มาจากความสม่ำเสมอของพฤติกรรม ถ้าเด็กทำได้แสดงว่าเริ่มสร้างเส้นใยสมอง เมื่อสมอง ทำซ้ำ 21 วันจะเกิดใยถาวร และเกิดการติดนิสัย หรือ การมีวินัยในตนเอง” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“ควรทำกิจกรรมคู่ขนานระหว่างบ้านและโรงเรียน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“ต้องให้เป็นกระบวนการ จะสามารถนำมาใช้ได้ดีกว่าเทคนิค” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

สรุปได้ว่ากระบวนการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชงอยู่ไม่นิ่งควรให้เด็กได้รับการฝึกอย่างสม่ำเสมอ เลือกกิจกรรมที่เด็กสนใจ และได้ลงมือทำด้วยตนเอง ร่วมกับการเสริมแรงทางบวก

3. ผู้ปกครองมีบทบาทในการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารที่บ้าน ซึ่งผู้ปกครองเป็นผู้ฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารแก่ลูกผ่านกิจกรรมที่บ้าน ได้แก่ งานบ้าน การเล่นนิทาน และการเล่นเกม ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ผู้ปกครองมอบหมายงานบ้านให้เด็กทำ จะทำให้เด็กได้ใช้ Planning Organizing จัดการงานบ้านให้เสร็จ” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“นำกิจกรรมต่าง ๆ บูรณาการและให้ผู้ปกครองประยุกต์นำไปใช้ที่บ้านได้ เช่น การเล่นนิทาน การเล่นเกม” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“แนะนำผู้ปกครองให้ช่วยเหลือในการพัฒนาโดยการมอบหมายงานบ้านให้แก่เด็ก วิเคราะห์ว่างานบ้านอะไรที่จะสามารถส่งเสริม EF เด็กได้” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

สรุปได้ว่าผู้ปกครองควรฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารให้แก่เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชงอยู่ไม่นิ่งที่บ้าน โดยใช้กิจกรรมงานบ้าน การเล่นนิทาน และการเล่นเกม

ประเด็นที่ 4 ผู้บทบาทในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็ก

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กมากที่สุด จากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กมากที่สุด คือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง หรือ ผู้ดูแลหลักที่อยู่อาศัยและเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“พ่อแม่ เนื่องจากเป็นผู้ที่เลี้ยงดูลูกตั้งแต่เล็ก โดยผู้ปกครองควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกตามวัย แต่ก็จะสามารถพัฒนา EF เองได้ตามธรรมชาติ เมื่อการเลี้ยงดูในอดีตซึ่งตรงข้ามกับการเลี้ยงดู ในยุคปัจจุบัน ที่จะเป็นผู้เลิฟ ให้ลูกเรียนอย่างเดียวเด็กมีพีเลี้ยงให้กับเด็ก” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“พ่อแม่ เนื่องจากว่าเด็กอยู่กับพ่อแม่ตลอด” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือ Care Giver มีความสำคัญมาก เวลาไม่ได้มาฝึกนาน ๆ เลยต้องให้ Home Program ไปฝึกต่อที่บ้าน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

สรุปได้ว่าผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กมากที่สุด คือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง หรือ ผู้ดูแลที่อยู่อาศัยและเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน

2. ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็ก คือ ครูสอนเด็กที่โรงเรียน ครูปฐมวัยที่รับผิดชอบสอนเป็นอนุบาล ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ครู โดยเฉพาะครูปฐมวัย เพราะครูสอนเด็ก 3-6 ปี ซึ่งช่วงทองในการพัฒนา EF” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“ครูก็มีบทบาท แต่น้อยกว่าผู้ปกครองเนื่องจากครูดูแลเด็กหลายคนและครูต้องใช้การสอนแบบ Active Base กระตุ้นการสอนโดยใช้คำถาม” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

สรุปได้ว่าผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กมาจากผู้ปกครอง คือ ครูสอนเด็กที่โรงเรียน โดยเฉพาะครูปฐมวัยที่รับผิดชอบสอนเป็นอนุบาล

3. ผู้ปกครองและครูทำงานร่วมกันในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ซึ่งผู้ปกครองและครูควรมีแนวทางและร่วมกันฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารผ่านกิจกรรมในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความสม่ำเสมอในการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ครูและผู้ปกครองควรพัฒนาไปในทางเดียวกัน โดยครูจัดกิจกรรมส่งเสริมที่ โรงเรียน และ เป็นผู้แนะนำกิจกรรมให้ผู้ปกครองและผู้ปกครองนำไปสานต่อที่บ้าน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“ควรทำกิจกรรมคู่ขนานระหว่างบ้านและโรงเรียน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“อยากเห็นผลจะต้องมีความสม่ำเสมอ ครูและผู้ปกครองสามารถฝึกได้ทุกวัน แต่กิจกรรมที่ฝึกได้ทุกวันอาจจะไม่เข้มข้น แต่จะเน้นเรื่องของความถี่มากกว่า” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

สรุปได้ว่าผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร คือ ผู้ปกครองและครูควรทำงานร่วมกันในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารไปในทิศทางเดียวกัน

ประเด็นที่ 5 วิธีการที่ผู้ปกครองช่วยส่งเสริมการคิดเชิงบริหารแก่เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่ง

ผลการศึกษาพบว่า วิธีการที่ผู้ปกครองช่วยส่งเสริมการคิดเชิงบริหารแก่เด็กจากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. กิจกรรมที่ทำที่บ้าน ได้แก่ กิจกรรมประจำวัน งานบ้าน กิจกรรมที่เด็กและผู้ปกครองทำร่วมกับลูกที่บ้าน หรือกิจกรรมที่ผู้ปกครองมอบหมายหน้าที่ให้เด็กทำที่บ้าน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“อย่างน้อยกิจกรรมประจำวันจะต้องทำได้ด้วยตนเอง” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“ให้เด็กรู้ตารางกิจกรรมในการอยู่บ้านของตนเอง เช่น ทำการบ้านเวลาไหน เล่นเมื่อใด ต้องจัดกระเป๋าไปโรงเรียนเมื่อใด” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“การเล่นิทาน เน้นการจำ ช่วยเด็กฝึก Working Memory” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อม เตรียมชื่อของเล่น นิทานเกม บอร์ดเกม ให้เหมาะสม การใช้สีที่ให้เกิดความสงบและสมาธิ สีที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยคือชมพูอมส้ม ลดสิ่งเร้าที่มีผลต่อสมาธิ” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“ควรทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองในทุกวัน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“ใช้กิจกรรมประจำวัน ADL ในการพัฒนาเนื่องจากเป็นกิจกรรมซ้ำ ๆ เพื่อให้เด็กสามารถทายได้ว่ากิจกรรมต่อไปเป็นอะไรละเขาจะวางแผนทำอะไร ทำงานก็เป็นกิจกรรมที่เป็น Pattern” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“บอร์ดเกม เน้นเรื่องการจำ กฎกติกาและปฏิบัติตาม การยอมรับการแพ้ชนะ การรอคอย ซึ่งต้องมีความทำทายตามวัย และควรวิเคราะห์ก่อนว่าเมื่อเล่นแล้วเด็กจะได้ EF ด้านไหนได้จริงหรือไม่ ไม่ใช่เล่นเพื่อนันทนาการเท่านั้น” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“งานบ้านของเด็กอนุบาลจนกินเสร็จไปไว้ที่ชิงค์น้ำ ถอดรองเท้าเก็บไว้ที่ตู้รองเท้า เล่นแล้วของ ต้องเก็บไว้ที่ไหน เพื่อฝึกวินัยเบื้องต้น ฝึกการรอคอย การเข้าเหตุผล ยึดหยุ่นไม่ตามใจ” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“ผู้ปกครองควรมอบหมายงานบ้านให้ลูกตามวัย” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

สรุปได้ว่าวิธีการที่ผู้ปกครองช่วยส่งเสริมการคิดเชิงบริหารแก่เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นสามารถใช้กิจกรรมที่ทำที่บ้านได้ เช่น กิจกรรมประจำวัน และงานบ้าน

2. ผู้ปกครองมีความรู้และความเข้าใจลูกของตนเอง ได้แก่ มีความรู้เกี่ยวกับภาวะสมาธิสั้นและพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง เข้าใจพฤติกรรมและอารมณ์ของลูก และเข้าใจความสามารถในปัจจุบันของลูกที่สอดคล้องกับอายุของลูก ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ต้องเข้าใจลูกของตัวเอง และต้องมีเวลาให้กับลูก มีกิจกรรมทำร่วมกับลูก” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“กิจกรรมทุกอย่างต้องคำนึงถึงอายุของเด็ก” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“ผู้ปกครองต้องรู้จักว่าภาวะสมาธิสั้นเป็นอย่างไร เด็กจะมีพฤติกรรมอย่างไร” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“ผู้ปกครองต้องเข้าใจอารมณ์ตัวเอง ก่อนที่จะเข้าใจลูก และก็จะทำให้รับมือกับอารมณ์และพฤติกรรมของเด็กได้” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

สรุปได้ว่าวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารแก่เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ผู้ปกครองควรความรู้และความเข้าใจลูกของตนเอง โดยเฉพาะอาการสมาธิสั้นของเด็ก

3. การเสริมแรงทางบวกที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง คือ การชมเชยเด็กระหว่างการทำกิจกรรม การให้รางวัลเด็กเมื่อทำกิจกรรมสำเร็จ การส่งเสริมการจัดการพฤติกรรมเชิงบวกโดยใช้การสื่อสารทางบวก เช่น ไม่ลงโทษ ดุว่าเด็ก ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ใช้การสื่อสารทางบวกและการเสริมแรงทางบวก ซึ่งความสุขที่เด็กจะได้รับจากการประสบความสำเร็จในการทำงาน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“เด็กได้รับคำชม ให้กำลังใจ ระหว่างกิจกรรม หรือ Small success” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“ให้กำลังใจเด็ก ละก็อย่าเอาเด็กไปเปรียบเทียบกับลูกของคนอื่น หรือ การจัดการพฤติกรรมเชิงบวก” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“เมื่อทำงานสำเร็จจะเกิด Self Esteem” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

สรุปได้ว่าการเสริมแรงทางบวก เช่น การชม การให้รางวัล เป็นวิธีการที่ผู้ปกครองสามารถใช้ร่วมกับการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง เพื่อให้เด็กมีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมได้

จากผลการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กที่มีสมาธิสั้นระดับปฐมวัยและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ทำให้ได้แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอน้อยไม่หนึ่งในระยะที่ 2 โดยมีแนวทางหลักดังนี้

1. ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง ทั้งในเรื่องของการคิดเชิงบริหาร อาการสมาธิสั้น และการเสริมแรงทางบวก โดยรูปแบบการให้ความรู้จำให้ผ่านคู่มือ และการอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. เลือกกิจกรรมในการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอน้อยไม่หนึ่ง จะเลือกฝึกที่พัฒนาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอน้อยไม่หนึ่งมากที่สุด คือ การจำเพื่อใช้งาน และการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ดังนั้นกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอน้อยไม่หนึ่ง จึงประเมินเฉพาะการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ

3. เลือกกิจกรรมในการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้น เน้นกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง กิจกรรมที่เด็กสนใจ และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เช่น กิจกรรมกิจวัตรประจำวัน กิจกรรมยามว่าง และกิจกรรมงานบ้าน

4. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการฝึกและสามารถออกแบบกิจกรรมฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารได้เอง เพื่อให้การฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารมีความต่อเนื่อง และยั่งยืนในระยะยาว

5. ควรใช้การเสริมแรงทางบวกร่วมกับการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอน้อยไม่หนึ่ง เช่น การให้คำชม การใช้เบี้ยอรรถกร และการให้รางวัล

6. โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอน้อยไม่หนึ่งจะใช้ระยะเวลาอย่างน้อย 8 สัปดาห์ มีความถี่อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง และฝึกอย่างน้อยครั้งละ 30 นาที

ระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้น และชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ในการสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้น และชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีการประเมินโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (ภาคผนวก ง) และประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (ภาคผนวก ง) ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเป็นผู้ประเมิน 3 ส่วน ได้แก่ คู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง และกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง

1. ผลประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ในการประเมินจะใช้แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (ภาคผนวก ง) โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเป็นผู้ประเมิน ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลค่าระดับความเหมาะสม คือ

4.51-5.00	หมายถึง มากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง มาก
2.51-3.50	หมายถึง ปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง น้อย
1.00-1.50	หมายถึง น้อยที่สุด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

คู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย ปก และเนื้อหาทั้งหมด 6 ตอน ได้แก่ บทนำ ตอนที่ 1 การคิดเชิงบริหารสำคัญอย่างไร ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการคิดเชิงบริหาร

สำหรับผู้ปกครอง ตอนที่ 3 บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ตอนที่ 4 กิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ตอนที่ 5 ประโยชน์ของที่ได้รับ และ ภาคผนวก ดังแสดงในตาราง 29

ตาราง 29 การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ข้อ	รายการตอนที่ 1 คู่มือ	ผลการวิเคราะห์		
		เฉลี่ย	SD	แปลผล
1	ประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง			
1.1	ออกแบบได้เหมาะสมกับการใช้งานในสถานการณ์จริง ได้แก่ ใช้ในการอบรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	4	0.71	มาก
1.2	ใช้งานได้จริงกับผู้ปกครองที่นำไปใช้ที่บ้าน	4	0.71	มาก
1.3	ใช้งานได้จริงกับการสอนเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง	4.2	0.84	มาก
	รวม	4.07	0.75	มาก
2	ประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้โปรแกรม			
	ตรงตามวัตถุประสงค์ คือ เพื่อสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง			
2.1	ตรงตามวัตถุประสงค์ คือ เพื่อสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	4.8	0.45	มากที่สุด
2.2	เป็นประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งและผู้ปกครอง	4.8	0.45	มากที่สุด
2.3	ขั้นตอนชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.6	0.55	มากที่สุด
	รวม	4.73	0.48	มากที่สุด
3	ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ			
3.1	ขนาดและรูปร่างมีความเหมาะสม	4.8	0.45	มากที่สุด
3.2	สีและรูปแบบการจัดวางเนื้อหาน่าสนใจ	4.6	0.89	มากที่สุด

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	รายการตอนที่ 1 คู่มือ	ผลการวิเคราะห์		
		เฉลี่ย	SD	แปลผล
3.3	รูปภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.6	0.55	มากที่สุด
	รวม	4.67	0.48	มากที่สุด
4	ประเมินความน่าเชื่อถือและได้สารครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง			
4.1	เนื้อหาครอบคลุมการพัฒนาการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ	4.8	0.45	มากที่สุด
4.2	ใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีได้เหมาะสม	4.6	0.89	มากที่สุด
4.3	มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย	4.6	0.89	มากที่สุด
	รวม	4.67	0.75	มากที่สุด
	รวมทั้งหมด	4.53	0.65	มากที่สุด

จากตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยภาพรวมพบว่าคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีผลประเมินความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($X = 4.53$, $S.D. = 0.65$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายประเด็นพบว่าได้ระดับมากที่สุด จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ การประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้โปรแกรม ($X = 4.73$, $S.D. = 0.48$) การประเมินความเหมาะสมของคู่มือ ($X = 4.67$, $S.D. = 0.48$) และการประเมินความน่าเชื่อถือและได้สารครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง ($X = 4.67$, $S.D. = 0.75$) ซึ่งมีผลประเมินความเหมาะสมในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ การประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง ($X = 4.07$, $S.D. = 0.75$)

1.2 ผลประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง

กิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง ประกอบด้วย 8 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การเล่น Board Game กิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนไหวตามกติกา กิจกรรมที่ 3 ศิลปะจากกระดาษ กิจกรรมที่ 4 การเล่นเกมและแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไปโรงเรียน กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ทำแบบฝึกหัด กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า และ กิจกรรมที่ 8 การจัดกลุ่มผ้าและพับชุดนอน ดังแสดงในตาราง 30

ตาราง 30 การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง ซึ่งปรากฏในคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ข้อ	รายการตอนที่ 1 คู่มือ	ผลการวิเคราะห์		
		เฉลี่ย	SD	แปลผล
1	ประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง			
1.1	ออกแบบได้เหมาะสมกับการใช้งานในสถานการณ์จริง ได้แก่ คลินิก และ บ้านของกรณีศึกษา	4.6	0.89	มากที่สุด
1.2	ใช้งานได้จริงกับผู้วิจัยและผู้ปกครองที่นำไปปฏิบัติ	4.2	0.84	มาก
1.3	ใช้งานได้จริงกับการสอนเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งเพื่อส่งเสริมการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ	4.2	0.84	มาก
	รวม	4.33	0.86	มาก
2	ประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้โปรแกรม			
2.1	ตรงตามวัตถุประสงค์ได้แก่			
2.1.1	เพื่อส่งเสริมการจำเพื่อใช้งานในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง	4.6	0.89	มากที่สุด

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อ	รายการตอนที่ 1 คู่มือ	ผลการวิเคราะห์		
		เฉลี่ย	SD	แปลผล
2.1.2	เพื่อส่งเสริมการควบคุมความยับยั้งชั่งใจในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่ง	4.4	0.89	มาก
2.1.3	เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	4.8	0.45	มากที่สุด
2.2	เป็นประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งและผู้ปกครอง	4.8	0.45	มากที่สุด
2.3	ขั้นตอนชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.4	0.55	มาก
	รวม	4.6	0.64	มากที่สุด
3	ประเมินความเหมาะสมของอุปกรณ์ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร			
3.1	ขนาดและรูปร่างมีความเหมาะสม	4.6	0.55	มากที่สุด
3.2	สีและรูปแบบการจัดวางเนื้อหาน่าสนใจ	4.6	0.89	มากที่สุด
3.3	รูปภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.6	0.55	มากที่สุด
	รวม	4.6	0.66	มากที่สุด
4	ประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง			
4.1	กิจกรรมครอบคลุมการพัฒนาการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ	4.4	0.89	มาก
4.2	ใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีได้เหมาะสมสอดคล้องต่อการเรียนรู้	4.4	0.89	มาก
4.3	มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย	4.6	0.89	มากที่สุด
	รวม	4.47	0.89	มาก
	รวมทั้งหมด	4.51	0.75	มากที่สุด

จากตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมของของกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง โดยภาพรวมพบว่าของกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง มีผลประเมินความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($X = 4.51$, $S.D. = 0.75$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายประเด็นพบว่าได้ระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้โปรแกรม ($X = 4.6$, $S.D. = 0.64$) และประเมินความเหมาะสมของอุปกรณ์ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ($X = 4.6$, $S.D. = 0.66$) ซึ่งมีผลประเมินความเหมาะสมในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง ($X = 4.33$, $S.D. = 0.86$) และการประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง ($X = 4.47$, $S.D. = 0.89$)

1.3 ผลประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง

กิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ่อน หรือ ส้อม” และ กิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ” ดังแสดงในตาราง 31

ตาราง 31 การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง ซึ่งปรากฏในคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ข้อ	รายการตอนที่ 1 คู่มือ	ผลการวิเคราะห์		
		เฉลี่ย	SD	แปลผล
1	ประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง			
1.1	ออกแบบได้เหมาะสมกับการใช้งานในสถานการณ์จริง	4.2	0.84	มากที่สุด
1.2	ใช้งานได้จริงกับผู้วิจัยที่ทำนำไปปฏิบัติ	4	0.71	มากที่สุด
1.3	ใช้งานได้จริงกับการประเมินเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งด้านการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ	4.2	0.84	มากที่สุด
	รวม	4.13	0.79	มาก

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ	รายการตอนที่ 1 คู่มือ	ผลการวิเคราะห์		
		เฉลี่ย	SD	แปลผล
2	ประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้โปรแกรม			
2.1	ตรงตามวัตถุประสงค์ได้แก่			
2.1.1	เพื่อประเมินการจำเพื่อใช้งานในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง	4.4	0.89	มาก
2.1.2	เพื่อประเมินการควบคุมความยับยั้งชั่งใจในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง	4	0.71	มาก
2.2	เป็นประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง	4.6	0.89	มากที่สุด
2.3	ขั้นตอนชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.2	0.84	มาก
	รวม	4.3	0.83	มาก
3	ประเมินความเหมาะสมของอุปกรณ์ที่ใช้ประเมินการคิดเชิงบริหาร			
3.1	ขนาดและรูปร่างมีความเหมาะสม	4.6	0.55	มากที่สุด
3.2	สีและรูปแบบการจัดวางเนื้อหาน่าสนใจ	4.6	0.89	มากที่สุด
3.3	รูปภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.4	0.55	มาก
	รวม	4.53	0.66	มากที่สุด
4	ประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง			
4.1	การประเมินครอบคลุมการพัฒนาการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ	4.4	0.89	มาก
4.2	ใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีได้เหมาะสมสอดคล้องการประเมินการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ	4.4	0.89	มาก
4.3	มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย	4.6	0.89	มากที่สุด
	รวม	4.46	0.89	มาก
	รวมทั้งหมด	4.35	0.80	มาก

จากตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมของของกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง โดยภาพรวมพบว่าของกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งมีผลประเมินความเหมาะสมในระดับมาก ($X = 4.35$, $S.D. = 0.80$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายประเด็นพบว่าได้ระดับมากที่สุด จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ การประเมินความเหมาะสมของอุปกรณ์ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ($X = 4.53$, $S.D. = 0.66$) ซึ่งมีผลประเมินความเหมาะสมในระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ การประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง ($X = 4.13$, $S.D. = 0.79$) การประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้โปรแกรม ($X = 4.3$, $S.D. = 0.83$) และการประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง ($X = 4.46$, $S.D. = 0.89$)

2. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในชั้นการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ในการประเมินจะใช้ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (ภาคผนวก ง) โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเป็นผู้ประเมิน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

พบข้อเสนอแนะ 4 ประเด็น ดังนี้

1. ควรเพิ่มรายละเอียดในคู่มือ การเขียนยังไม่ชัดเจน อาจทำให้ผู้ปกครองไม่เข้าใจในบางเรื่อง เช่น หลักในการชมเชยแก่เด็ก รวมทั้งควรใช้เลือกภาษาที่เข้าใจได้ง่าย เช่น ใช้คำว่า การสะสมแต้ม แทนคำว่า เบี้ยอรรถกร ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“คู่มือบางประเด็นยังอธิบายอ่านแล้วไม่ค่อยเข้าใจ ลองอ่านใหม่ แล้วให้คนอื่นอ่านด้วย”
กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“ควรเพิ่มหัวข้อหลักการชม ซึ่งถ้าตรงกับหลักการชมที่ถูกต้องคือ บอกความรู้สึกผู้ชม เช่น รู้สึกภูมิใจรู้สึกดีใจ แล้วก็บอกพฤติกรรม เช่น ทำการบ้านเสร็จแล้วช่วยเหลือแม่ทำงานบ้าน แล้วบอกคุณลักษณะ เช่น เป็นเด็กมีน้ำใจเป็นเด็กมีความรับผิดชอบ ตัวอย่างแม่ภูมิใจในตัวลูก

มากที่ช่วยแม่ล้างจานแสดงว่าคุณเป็นเด็กมีน้ำใจ เพิ่มเติมเรื่องการสื่อสารทางบวก” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5

“ปรับวัตถุประสงค์ให้ผู้ปกครองอ่านแล้วเข้าใจง่าย ใช้ภาษาง่าย ๆ” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“เปลี่ยนคำว่าเบี่ยงเบนเป็น “การสะสมแต้มแลกรางวัล” แล้วอธิบายเพิ่มเติม เพราะผู้ปกครองอาจไม่รู้จักร ควรใช้คำง่าย ๆ” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองพบว่ารายละเอียดในคู่มือยังอธิบายไม่ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจ

2. ควรเพิ่มตารางกิจกรรมการฝึกให้ผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจบทบาทหน้าที่ และลำดับการทำกิจกรรม โดยเพิ่มตารางลำดับการสอนและการประเมินผลในแต่ละกิจกรรมให้แก่ผู้ปกครองได้ทราบ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“เพิ่ม timeline ของผู้ปกครองให้ชัดเจนครูทำอะไรผู้ปกครองทำอะไรบ้าง” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“ควรเพิ่มแผนปฏิบัติการสำหรับผู้ปกครองนำไปปฏิบัติได้เป็นแนวทางเดียวกัน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“เพิ่มขึ้นว่ากำหนดการฝึกแต่ละวันแต่ละช่วงเวลามีทำอย่างไรฝึกและวัดผลอย่างไร วัดผลเมื่อใดแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงของกิจกรรมหลักและกิจกรรมเสริมเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“อาจมีการวางตารางการจัดกิจกรรมไว้ให้ผู้ปกครองว่าวันไหนจะจัดกิจกรรมอะไรแต่ก็ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสามารถยืดหยุ่นตารางได้เองด้วย” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองพบว่าเพิ่มตารางกิจกรรมการฝึกให้ผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบลำดับการฝึก

3. ปรับภาพตัวอย่างของแบบประเมิน MU.EF-102 ที่ไม่ชัดเจน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ของแบบประเมินในภาคผนวกยังไม่ชัดเจน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“แบบประเมินในภาคผนวก ก ไม่ชัด” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5

สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่าควรเปลี่ยน รูปตัวอย่างแบบประเมิน MU.EF-102 ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4. ควรเพิ่มรายละเอียดในการอบรมผู้ปกครอง ได้แก่ การอบรมวิธีใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง บันทึกหลังการสอน และการให้แรงเสริม เช่น การชมเชยเด็ก ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“บันทึกหลังการสอนควรแนะนำผู้ปกครองด้วยว่าควรจดบันทึกอย่างไร เพิ่มในตารางอบรม” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“ควรมีหัวข้อการอบรมวิธีการหรือว่าแนวทางการใช้คู่มือการใช้โปรแกรมฯ” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่าควรเพิ่มรายละเอียดในการอบรมผู้ปกครองในการฝึกกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

2.2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง

พบข้อเสนอแนะ 4 ประเด็น ดังนี้

1. ควรเพิ่มรายละเอียดในกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งที่ยังอธิบายไม่ชัดเจน และอ่านแล้วเข้าใจยาก ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“บางกิจกรรมควรชี้แจงผู้ปกครองโดยละเอียด เช่น บอร์ดเกมกับการเคลื่อนไหวตามกติกา อ่านแล้วยังไม่เข้าใจ” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“ควรเพิ่มเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม ครูสอนก๊านาที่ ผู้ปกครองสอนก๊านาที่ ให้ผู้ปกครองแต่ละคนเข้าใจตรงกัน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“กิจกรรมที่ 1 กับ 2 ขั้นตอนมันซับซ้อนอ่านแล้วยังไม่เข้าใจ ไม่เห็นภาพเลย ถ้าผู้ปกครองอ่านก็คงยากที่จะเข้าใจ เพราะเขาไม่เคยทำกิจกรรมแบบนี้” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่ง พบว่ารายละเอียดในกิจกรรมยังอธิบายไม่ชัดเจน จึงควรปรับภาษาให้เข้าใจง่ายและเพิ่มรายละเอียด

2. ควรเพิ่มภาพประกอบ ในส่วนของกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งที่มีขั้นตอนซับซ้อน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“กิจกรรมมันไม่ละเอียดถ้าเพิ่มภาพน่าจะทำให้เข้าใจมากขึ้น” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“ควรเพิ่มภาพประกอบในการทำกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมที่ 2 เด็กต้องวิ่งไปทางไหนบ้าง” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่ง พบว่าควรเพิ่มภาพประกอบให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจได้ง่าย

3. ควรปรับวิธีการเสริมแรงทางบวก โดยพิจารณาการให้รางวัลของครูหรือสติ๊กเกอร์ของผู้ปกครอง ให้มีความเหมาะสมและถูกต้องตามหลักการการใช้เบี้ยอรรถกร ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“การเสริมแรง ครูและผู้ปกครอง ควรให้จำนวนตราบีมหรือดาวกับเด็กเท่ากัน คือครั้งละ 1 ดวง” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“เบี้ยอรรถกรที่พ่อแม่ใช้ถ้าเป็นสติ๊กเกอร์ต้องมีขนาดและรูปร่างเหมือนกัน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5

“ทำไมตัวบีมของครูกับสติ๊กเกอร์ของผู้ปกครองที่ให้ไม่เท่ากัน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5

สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่ง พบว่าควรปรับวิธีการใช้เบี้ยอรรถกรให้ถูกต้องตามหลักการ

4. ควรปรับแบบประเมินก่อนหลังทำกิจกรรม โดยควรปรับเกณฑ์ในการให้คะแนนจาก 4 ระดับ (3 คะแนน เมื่อเด็กสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้เอง 2 คะแนน เมื่อเด็กสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้เมื่อผู้ประเมินชี้แนะด้วยวาจาไม่เกิน 1 ครั้ง 1 คะแนน เมื่อเด็กสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้เมื่อผู้ประเมินชี้แนะด้วยวาจา 2 – 3 ครั้ง และ 0 คะแนน เมื่อเด็ก

สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้เมื่อผู้ประเมินชี้แนะด้วยวาจามากกว่า 3 ครั้ง) เป็น 2 ระดับ (1 หมายถึง ทำได้ และ 0 หมายถึง ทำไม่ได้) ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“แบบประเมินก่อนหลังทำกิจกรรมควรจะปรับเกณฑ์ในการให้คะแนนคือ 1 ทำได้ 0 คือ ทำไม่ได้ เช่น เด็กเล่นิทานที่ฟังได้ถูกต้อง 1 ทำได้ 0 ทำไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการในโครงร่างวิจัย” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“เกณฑ์ในการให้คะแนนในแบบประเมินก่อนหลังทำกิจกรรม กับกิจกรรมประเมินในภาคผนวกไม่เหมือนกัน ควรปรับไปในทางเดียวกัน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง พบว่าควรปรับเกณฑ์ในการให้คะแนนจาก 4 ระดับ เป็น 2 ระดับ คือ ทำได้ และทำไม่ได้

2.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง

พบข้อเสนอแนะ 4 ประเด็น ดังนี้

1. ควรเพิ่มรายละเอียดในกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งเนื่องจากอ่านเข้าใจยาก และอธิบายไม่ชัดเจน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ลำดับในการเขียนยังไม่เข้าใจ อะไรควรมาก่อนหลัง ต้องบอกอะไรก่อน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“วิธีการประเมิน เช่น จำได้ไหมอะไรหายไปขั้นตอนยังไม่เข้าใจลองให้ผู้อื่นอ่านแล้วทำตามขั้นตอนจนกว่าจะทำได้” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

“กิจกรรมประเมินจำได้ไหมว่าอะไรหายไปครูอ่านแล้วยังไม่ค่อยกระจ่างและเวลาในการตอบเพียง 3 วินาทีต่อการจำ ของหลายชิ้นเด็กอาจหาภาพและตอบไม่ทัน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“กิจกรรมประเมินที่ 2 ออกแบบดีแล้วแต่ยากให้เพิ่มคำอธิบายให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5

สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง พบว่ากิจกรรมประเมินยังอธิบายไม่ชัดเจน จึงควรปรับภาษาและเพิ่มรายละเอียด

2. ควรเพิ่มหัวข้อใหม่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมประเมิน เช่น เงื่อนไขก่อนวิธีการประเมิน คำแนะนำทั่วไปสำหรับผู้ประเมิน (การเริ่มประเมิน และการหยุดประเมิน) ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ควรบอกเงื่อนไขก่อนวิธีการประเมิน เช่น อายุ เวลาที่ใช้ คำแนะนำทั่วไป คำเตือนต่าง ๆ” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5

“ลำดับในการเขียนบางอย่าง ก็ควรแยกประเด็นออกมาน่าจะทำให้เข้าใจมากขึ้น” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง พบว่าควรเพิ่มหัวข้อ เช่น เงื่อนไขในการประเมิน

3. ควรเพิ่มภาพประกอบกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งที่มีขั้นตอนซับซ้อน โดยเพิ่มภาพประกอบในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“กิจกรรมจำได้ไหมอะไรหายไปต้องหยิบอะไรแล้วอันไหนหายไป มันง เหมือนกับกิจกรรมซ่อนหรือส้อมต้องวางการ์ดยังไง หยิบยังไง ถ้ามีรูปเพิ่มน่าจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจขึ้น” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“กิจกรรมประเมิน 2 กิจกรรม ควรเพิ่มภาพประกอบจะได้เข้าใจง่ายขึ้น” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง พบว่าควรเพิ่มภาพประกอบกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนมากขึ้น

4. ควรปรับเกณฑ์การประเมิน ในกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งควรใช้เกณฑ์เดียวกัน คือ แบ่งเป็น 2 ระดับ (1 หมายถึง ทำได้ และ 0 หมายถึง ทำไม่ได้) ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

“ควรปรับเกณฑ์ในแบบประเมินให้กิจกรรมฝึกกับกิจกรรมประเมินให้เท่ากัน” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“กิจกรรมประเมิน 3 กิจกรรมมีรับคะแนนไม่เท่ากัน ให้ย้อนไปดูในนิยามศัพท์ว่าเราเขียนว่ายังไง” กล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง พบว่าควรเพิ่มภาพประกอบให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย

หลังจากได้รับผลการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้วิจัยจึงนำผลมาปรับปรุงและจนได้ (ร่าง) โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อนำมาใช้ในระยะที่ 3 ทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริม การคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

จากผลการวิจัยระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ทำให้ได้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. คู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการการคิดเชิงบริหาร แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับผู้ปกครอง บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และวิธีการประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

ตาราง 32 โครงสร้างคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

หัวข้อ	ขอบเขตเนื้อหา	เนื้อหา
ปก		
คำนำ		
สารบัญ		

ตาราง 32 (ต่อ)

หัวข้อ	ขอบเขตเนื้อหา	เนื้อหา
บทนำ คู่มือการเข้าร่วม โปรแกรมการส่งเสริม การคิดเชิงบริหารสำหรับ เด็กปฐมวัยที่มีอาการ สมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง ระดับปฐมวัยโดย การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง	1. เป้าหมายของคู่มือ 2. คำชี้แจงในการใช้ คู่มือ	1. เป้าหมายของคู่มือ 2. คำชี้แจงในการใช้คู่มือ ที่ระบุถึง ขั้นตอน การเข้าร่วมโปรแกรมฯ ได้แก่ 2.1 ขั้นตอน 2.2 วัตถุประสงค์ 2.3 แบบประเมิน 2.4 ผู้ประเมิน
ตอนที่ 1 การคิดเชิง บริหารสำคัญอย่างไร	ความหมายและ ความสำคัญของ การคิดเชิงบริหาร	1. ความหมายของการคิดเชิงบริหาร 2. ความหมายของการจำเพื่อใช้งาน 3. ความหมายของการควบคุมความ ยับยั้งชั่งใจ 4. ความสำคัญของการคิดเชิงบริหาร
ตอนที่ 2 แนวทางการ ส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร สำหรับผู้ปกครอง	ความหมายและ เทคนิคที่เกี่ยวข้องใน การส่งเสริม การคิดเชิงบริหาร สำหรับผู้ปกครอง	1. ความหมายของการช่วยเหลือโดยใช้ กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน 2. ความหมายของการเสริมแรงทางบวก 3. เทคนิคการชมลูกอย่างถูกต้อง 4. เทคนิคการสื่อสารทางบวก 5. การให้รางวัลแบบสะสมแต้มหรือ การใช้เบี้ยอรรถกร
ตอนที่ 3 บทบาทหน้าที่ ของผู้ปกครองในการ ส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	บทบาทหน้าที่ของ ผู้ปกครองเมื่อเข้าร่วม โปรแกรมการส่งเสริม การคิดเชิงบริหาร	1. บทบาทหน้าที่ของผู้วิจัยและผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร 2. ตารางการอบรมการใช้โปรแกรมฯ

ตาราง 32 (ต่อ)

หัวข้อ	ขอบเขตเนื้อหา	เนื้อหา
ตอนที่ 4 กิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งระดับปฐมวัย	กิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งระดับปฐมวัย จำนวน 8 กิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กิจกรรมยามว่าง 4 กิจกรรม การช่วยเหลือตนเอง 2 กิจกรรม งานบ้าน 2 กิจกรรม และมีโครงเพื่อให้กิจกรรมที่ผู้ปกครองออกแบบ 3 กิจกรรม	กิจกรรมที่ 1 การเล่น Board Game กิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนไหวตามกติกา กิจกรรมที่ 3 ศิลปะจากกระดาษ กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทานและแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไปโรงเรียน กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ทำแบบฝึกหัด กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า กิจกรรมที่ 8 การจัดกลุ่มผ้าและพับชุดนอน กิจกรรมที่ 9 - 11 บันทึกการออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง
ตอนที่ 5 ประโยชน์ของที่ได้รับ	ประโยชน์ของเด็กและผู้ปกครองที่ได้รับ	1. ประโยชน์ที่เด็กได้รับ 2. ประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับ

ตาราง 32 (ต่อ)

หัวข้อ	ขอบเขตเนื้อหา	เนื้อหา
ภาคผนวก	แบบประเมินที่ใช้ในการประเมินพฤติกรรมและกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหาร รวมทั้งแบบบันทึกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร (MU.EF-102) 2. แบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short Form) 3. กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” 4. กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม” 5. กิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ้มนมือ” 6. แบบบันทึกการติดตามการสอนของผู้ปกครองออนไลน์ 7. ตารางบันทึกการทำกิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง

2. กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 8 กิจกรรม และบันทึกการออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง จำนวน 3 กิจกรรม รวมเป็น 11 กิจกรรม ซึ่งจะฝึกสัปดาห์ละ 4 ครั้ง ครั้งละประมาณ 30 - 60 นาที ซึ่งมีโครงสร้างและเนื้อหา ดังต่อไปนี้

ตาราง 33 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่ง

หัวข้อ	ขอบเขตเนื้อหา	เนื้อหา
กิจกรรมที่ 1 การเล่น Board Game	1. วัตถุประสงค์ 2. อุปกรณ์ 3. ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้สอน 4. คำชี้แจง ขั้นตอนการฝึก สำหรับผู้ปกครอง 5. ขั้นตอนการฝึกสำหรับ ผู้ปกครอง 6. แบบประเมินหลังทำกิจกรรม	1. วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กสามารถจำกติกา การเล่นและยับยั้งตนเองไม่ให้หยิบวัตถุที่มี ลักษณะและสีที่ไม่ตรงกับตามบัตรภาพได้ 2. วิธีการฝึกเล่น Board Game ชื่อ “เกมจับผี” ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการจำเพื่อใช้งาน และการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ 3. ประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 4 จากการสังเกตขณะทำกิจกรรม
กิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนไหว ตามกติกา	1. วัตถุประสงค์ 2. อุปกรณ์ 3. ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้สอน 4. คำชี้แจง ขั้นตอนการฝึก สำหรับผู้ปกครอง 5. ขั้นตอนการฝึกสำหรับ ผู้ปกครอง 6. แบบประเมินหลังทำกิจกรรม	1. วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กสามารถจำกติกา การเล่นและยับยั้งตนเองไม่ให้เลือกหยิบลูก บอลผิดสี 2. วิธีการฝึกการเคลื่อนไหวตามกติกา ชื่อ “เกมที่ 1 เก็บลูกบอลให้ทัน” และ “เกมที่ 2 เก็บให้ทันจำให้ได้” ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมการจำเพื่อใช้งานและการควบคุม ความยับยั้งชั่งใจ 3. ประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 4 จากการสังเกตขณะทำกิจกรรม
กิจกรรมที่ 3 ศิลปะจากกระดาษ	1. วัตถุประสงค์ 2. อุปกรณ์ 3. ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้สอน 4. คำชี้แจง ขั้นตอนการฝึก สำหรับผู้ปกครอง 5. ขั้นตอนการฝึกสำหรับ ผู้ปกครอง 6. แบบประเมินหลังทำกิจกรรม	1. วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กสามารถจำขั้นตอน การพับกระดาษได้ และทำกิจกรรมจนเสร็จ 2. วิธีการฝึกพับกระดาษ ได้แก่ สุนัขจิ้งจอก สุนัข แมว และหนู ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมการจำเพื่อใช้งานและการควบคุม ความยับยั้งชั่งใจ 3. ประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 4 จากการสังเกตขณะทำกิจกรรม

ตาราง 33 (ต่อ)

หัวข้อ	ขอบเขตเนื้อหา	เนื้อหา
กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทานและ แสดงบทบาทสมมติ	1. วัตถุประสงค์ 2. อุปกรณ์ 3. ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้สอน 4. คำชี้แจง ขั้นตอนการฝึก สำหรับผู้ปกครอง 5. ขั้นตอนการฝึกสำหรับ ผู้ปกครอง 6. แบบประเมินหลังทำกิจกรรม	1. วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กสามารถจำเนื้อเรื่อง นิทาน และแสดงบทบาทสมมติได้จนจบเรื่อง 2. วิธีการฝึกฟัง-เล่านิทานและให้เด็กแสดง บทบาทสมมติกับนิทาน 4 เรื่อง ที่มี วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการจำเพื่อใช้งานและ การควบคุมความยับยั้งชั่งใจ 3. ประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 4 จากการสังเกตขณะทำกิจกรรม
กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ ก่อนไปโรงเรียน	1. วัตถุประสงค์ 2. อุปกรณ์ 3. ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้สอน 4. คำชี้แจง ขั้นตอนการฝึก สำหรับผู้ปกครอง 5. ขั้นตอนการฝึกสำหรับ ผู้ปกครอง 6. แบบประเมินหลังทำกิจกรรม	1. วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กสามารถจำอุปกรณ์ การเรียนที่ต้องนำไปโรงเรียน และเตรียม อุปกรณ์ก่อนไปโรงเรียนได้ 2. วิธีการฝึกเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ที่โรงเรียน ก่อนไปโรงเรียน ผ่านแบบฝึกหัดและการ ปฏิบัติจริง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการจำ เพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ 3. ประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 4 จากการสังเกตขณะทำกิจกรรม

ตาราง 33 (ต่อ)

หัวข้อ	ขอบเขตเนื้อหา	เนื้อหา
กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อ รับประทานอาหาร/ ทำแบบฝึกหัด	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัตถุประสงค์ 2. อุปกรณ์ 3. ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้สอน 4. คำชี้แจง ขั้นตอนการฝึก สำหรับผู้ปกครอง 5. ขั้นตอนการฝึกสำหรับ ผู้ปกครอง 6. แบบประเมินหลังทำกิจกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กสามารถจำสิ่งที่ควร ทำในการนั่งรับประทานอาหารและการทำ แบบฝึกหัด และปฏิบัติตามกติกาที่กำหนดได้ 2. วิธีการฝึกนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ ทำแบบฝึกหัด จากการจำบัตรภาพและการ ปฏิบัติจริง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการจำ เพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ 3. ประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 4 จากการสังเกตขณะทำกิจกรรม
กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัตถุประสงค์ 2. อุปกรณ์ 3. ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้สอน 4. คำชี้แจง ขั้นตอนการฝึก สำหรับผู้ปกครอง 5. ขั้นตอนการฝึกสำหรับ ผู้ปกครอง 6. แบบประเมินหลังทำกิจกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กสามารถจดจำ อุปกรณ์การตากผ้า ขั้นตอนในการตากผ้า และการตากผ้าเองได้จนเสร็จ 2. วิธีการฝึกตากผ้า ผ่านอุปกรณ์จริงและการ ปฏิบัติจริง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการจำ เพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ 3. ประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 4 จากการสังเกตขณะทำกิจกรรม
กิจกรรมที่ 8 การจัดกลุ่มผ้าและ พับชุดนอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัตถุประสงค์ 2. อุปกรณ์ 3. ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้สอน 4. คำชี้แจง ขั้นตอนการฝึก สำหรับผู้ปกครอง 5. ขั้นตอนการฝึกสำหรับ ผู้ปกครอง 6. แบบประเมินหลังทำกิจกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กสามารถจำกลุ่มผ้า ขั้นตอนในการพับชุดนอนได้ และพับชุดนอน ได้จนเสร็จ 2. วิธีการฝึกจัดกลุ่มผ้าและพับชุดนอน ผ่าน อุปกรณ์จริงและการปฏิบัติจริง ที่มี วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการจำเพื่อใช้งานและ การควบคุมความยับยั้งชั่งใจ 3. ประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 4 จากการสังเกตขณะทำกิจกรรม

3. กิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชน
อยู่ไม่นิ่ง ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 3 กิจกรรม ซึ่งมีโครงสร้างและเนื้อหา ดังต่อไปนี้

ตาราง 34 โครงสร้างกิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้น
และชนอยู่ไม่นิ่ง

หัวข้อ	การประเมิน	ขอบเขตเนื้อหา	เนื้อหา
กิจกรรม ประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป”	การจำเพื่อใช้งาน ด้วยแบบบันทึก กิจกรรมประเมินที่ 1 จำได้ไหม อะไร หายไป จำนวน 8 ข้อ	1. วัตถุประสงค์ 2. ผู้ประเมิน 3. อุปกรณ์ 4. เริ่มประเมิน 5. หยุดประเมิน 6. วิธีการประเมิน 7. การให้คะแนน 8. แบบบันทึกกิจกรรมประเมิน	1. วัตถุประสงค์ คือ เด็ก สามารถจำบัตรภาพของ ใช้ในบ้านที่หายไปได้ 2. วิธีการประเมินการจำ เพื่อใช้งานผ่านการจำ บัตรภาพของใช้ในบ้าน
กิจกรรม ประเมินที่ 2 “ซ่อน หรือ ส้อม”	การควบคุมความยับ ยั้งจิตใจ ด้วยแบบ บันทึกกิจกรรม ประเมินที่ 2 ซ่อน หรือ ส้อม จำนวน 16 ข้อ	1. วัตถุประสงค์ 2. ผู้ประเมิน 3. อุปกรณ์ 4. เริ่มประเมิน 5. หยุดประเมิน 6. วิธีการประเมิน 7. การให้คะแนน 8. แบบบันทึกกิจกรรมประเมิน	1. วัตถุประสงค์ คือ เด็ก สามารถบอกชื่อบัตร ภาพตามกติกาได้ 2. วิธีการประเมินการ ควบคุมความยับยั้งจิตใจ ผ่านการบอกชื่อบัตร ภาพซ่อนและส้อม โดย ภาพซ่อนบอกชื่อส้อม และภาพส้อมบอกชื่อ ซ่อน

ตาราง 34 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมิน	ขอบเขตเนื้อหา	เนื้อหา
กิจกรรม ประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ”	การจำเพื่อใช้งาน และ การควบคุม ความยับยั้งชั่งใจ ด้วยแบบบันทึก กิจกรรมประเมินที่ 3 ตั้งใจฟังนะ นิทาน หุ่นมือ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การจำเพื่อ ใช้งานจำนวน 5 ข้อ และการควบคุม ความยับยั้งชั่งใจ จำนวน 2 ข้อ	1. วัตถุประสงค์ 2. ผู้ประเมิน 3. อุปกรณ์ 4. เริ่มประเมิน 5. หยุดประเมิน 6. วิธีการประเมิน 7. การให้คะแนน 8. แบบบันทึกกิจกรรมประเมิน	1. วัตถุประสงค์ คือ เด็ก สามารถตอบคำถามจาก เรื่องที่ฟัง และนั่งฟังอยู่กับ ที่นิ่งได้จนนิทานจบ 2. วิธีการประเมินการจำ เพื่อใช้งานและการ ควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ผ่านการสังเกต พฤติกรรมขณะให้ผู้วิจัย เล่านิทานหุ่นมือ หลังจากนั้นให้เด็กตอบ คำถามจากนิทานที่ฟัง

ระยะที่ 3 ทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 หาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และ ขั้นตอนที่ 2 หาประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร (MU.EF-102) ของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขและมหาวิทยาลัยมหิดล (2557) และโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ที่ถูกสร้างขึ้นในระยะที่ 2 ซึ่งใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการหาสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี Content Analysis สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

จากการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กลุ่มเป้าหมายจะได้รับการประเมินก่อนและหลังด้วยกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง จำนวน 3 กิจกรรมประเมิน ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม” และ กิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ” และแบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 จาก 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การเล่น Board Game กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทานและแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ทำแบบฝึกหัด และ กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า จากโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง ซึ่งได้ผลการประเมิน ดังนี้

1.1 ผลคะแนนจากแบบประเมินหลังทำกิจกรรม

คะแนนจากแบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 จาก 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การเล่น Board Game กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทานและแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไปโรงเรียน กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ทำแบบฝึกหัด และกิจกรรมที่ 7 การตากผ้า ในแต่ละกิจกรรมหลังจากการฝึก 4 ครั้ง กลุ่มเป้าหมายจะถูกประเมินในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 ซึ่งแสดงผลคะแนนของกลุ่มเป้าหมาย 2 คน ดังนี้

ตาราง 35 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 จากแบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 จากกิจกรรมที่ 1 4 6 และ 7

กิจกรรมฝึก	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1			
	คะแนนหลังฝึกครั้งที่ 1	คะแนนหลังฝึกครั้งที่ 4	คะแนนความก้าวหน้า	ร้อยละของความก้าวหน้า
กิจกรรมที่ 1 การเล่น Board Game	2	4	2	40.00

ตาราง 35 (ต่อ)

กิจกรรมฝึก	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1			
	คะแนนหลัง ฝึกครั้งที่ 1	คะแนนหลัง ฝึกครั้งที่ 4	คะแนน ความก้าวหน้า	ร้อยละของ ความก้าวหน้า
กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทาน และแสดงบทบาทสมมติ	2	4	2	40.00
กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่ เมื่อรับประทานอาหาร/ทำ แบบฝึกหัด	3	4	1	20.00
กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า	3	5	2	40.00
รวม (20 คะแนน)	10	17	7	35.00

จากตาราง 35 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 พบว่าคะแนนรวมของทั้ง 4 กิจกรรมหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 เท่ากับ 10 คะแนน และคะแนนรวมของทั้ง 4 กิจกรรมหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 4 เท่ากับ 16 คะแนน ซึ่งมีคะแนนความก้าวหน้ารวมของทั้ง 4 กิจกรรม เท่ากับ 7 คะแนน หรือมีความก้าวหน้าร้อยละ 35.00

ตาราง 36 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 จากแบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 จากกิจกรรมที่ 1 4 6 และ 7

กิจกรรมฝึก	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2			
	คะแนน หลังฝึกครั้งที่ ที่ 1	คะแนนหลัง ฝึกครั้งที่ 4	คะแนน ความก้าวหน้า	ร้อยละของ ความก้าวหน้า
กิจกรรมที่ 1 การเล่น Board Game	1	4	3	60.00
กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทาน และแสดงบทบาทสมมติ	3	4	1	20.00

ตาราง 35 (ต่อ)

กิจกรรมฝึก	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2			
	คะแนน หลังฝึกครั้งที่ ที่ 1	คะแนนหลัง ฝึกครั้งที่ 4	คะแนน ความก้าวหน้า	ร้อยละของ ความก้าวหน้า
กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับ ที่เมื่อรับประทานอาหาร/ ทำแบบฝึกหัด	2	4	2	40.00
กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า	2	4	2	40.00
รวม (20 คะแนน)	8	16	8	40.00

จากตาราง 36 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 พบว่าคะแนนรวมของทั้ง 4 กิจกรรมหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 เท่ากับ 8 คะแนน และคะแนนรวมของทั้ง 4 กิจกรรมหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 4 เท่ากับ 16 คะแนน ซึ่งมีคะแนนความก้าวหน้ารวมของทั้ง 4 กิจกรรม เท่ากับ 8 คะแนน หรือมีความก้าวหน้าร้อยละ 40.00

1.2 ผลคะแนนจากกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่ง

คะแนนจากกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งจำนวน 3 กิจกรรมประเมิน ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหมอะไรหายไป” กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม” และ กิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ” ซึ่งแสดงผลคะแนนของกลุ่มเป้าหมาย 2 คน ดังนี้

ตาราง 37 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 จากกิจกรรมประเมินที่ 1 – 3 โดยผู้วิจัย ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กที่มีอาการสมาธิสั้นระดับปฐมวัยโดยมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

กิจกรรมประเมิน	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1			
	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนความก้าวหน้า	ร้อยละของความก้าวหน้า
กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” (7 คะแนน)	2	5	3	42.87
กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม” (14 คะแนน)	5	10	5	35.71
กิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ” - ด้านการจำเพื่อใช้งาน (5 คะแนน)	2	4	2	40.00
- ด้านการควบคุมความ ยับยั้งชั่งใจ (2 คะแนน)	0	2	2	100.00
รวม (28 คะแนน)	9	21	12	42.86

จากตาราง 37 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 พบว่าคะแนนรวมของทั้ง 3 กิจกรรมประเมิน ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม เท่ากับ 9 คะแนน และคะแนนรวมหลังเข้าร่วมโปรแกรม เท่ากับ 21 คะแนน ซึ่งมีคะแนนความก้าวหน้ารวมของกิจกรรมประเมินเท่ากับ 12 คะแนน หรือมีความก้าวหน้าร้อยละ 42.86

ตาราง 38 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 จากกิจกรรมประเมินที่ 1 – 3 โดยผู้วิจัย ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กที่มีอาการสมาธิสั้นระดับปฐมวัยโดยมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

กิจกรรมประเมิน	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2			
	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนความก้าวหน้า	ร้อยละของความก้าวหน้า
กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” (7 คะแนน)	3	6	3	42.87
กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม” (14 คะแนน)	8	10	2	14.29
กิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ” - ด้านการจำเพื่อใช้งาน (5 คะแนน)	1	4	3	60.00
- ด้านการควบคุมความ ยับยั้งชั่งใจ (2 คะแนน)	0	2	2	100.00
รวม (28 คะแนน)	12	22	10	35.71

จากตาราง 38 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 พบว่าคะแนนรวมของทั้ง 3 กิจกรรมประเมิน ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม เท่ากับ 12 คะแนน และคะแนนรวมหลังเข้าร่วมโปรแกรม เท่ากับ 22 คะแนน ซึ่งมีคะแนนความก้าวหน้ารวมของกิจกรรมประเมินเท่ากับ 10 คะแนน หรือมีความก้าวหน้าร้อยละ 35.71

1.3 ผลการหาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

คะแนนจากแบบประเมินหลังทำกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 จาก 4 กิจกรรม และคะแนนจากกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งจำนวน 3 กิจกรรม เมื่อนำไปหาร้อยละของความก้าวหน้า มีผลประสิทธิภาพดังนี้

ตาราง 39 ผลการหาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

การประเมิน	ร้อยละของความก้าวหน้า		ค่าเฉลี่ย ของ ร้อยละ
	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2	
การประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 4			
กิจกรรมที่ 1 (5 คะแนน)	40.00	60.00	50.00
กิจกรรมที่ 2 (5 คะแนน)	40.00	20.00	30.00
กิจกรรมที่ 6 (5 คะแนน)	20.00	40.00	30.00
กิจกรรมที่ 7 (5 คะแนน)	40.00	40.00	40.00
รวม 4 กิจกรรม (20 คะแนน)	35.00	40.00	37.50
กิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหาร			
กิจกรรมประเมินที่ 1 (7 คะแนน)	42.87	42.87	42.87
กิจกรรมประเมินที่ 2 (14 คะแนน)	35.71	14.29	25.00
กิจกรรมประเมินที่ 3 (7 คะแนน)	57.16	71.45	64.30
รวม 3 กิจกรรม (28 คะแนน)	42.86	35.71	39.29

จากตาราง 39 พบว่าค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าหลังจากฝึกกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร 4 กิจกรรมเท่ากับร้อยละ 37.50 และความก้าวหน้าจากการประเมินด้วยกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหาร 3 กิจกรรมเท่ากับร้อยละ 39.29

1.4 การปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

หลังจากนำโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 2 คน ด้วยกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งจำนวน 4 กิจกรรม รวมทั้งประเมินด้วยกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง แล้วพบว่าควรปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังนี้

ส่วนที่ 1 คู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ต้องปรับคู่มือก่อนนำไปใช้จริงกับผู้ปกครองโดยเปลี่ยนวิธีการเยี่ยมบ้านเป็นการให้ผู้ปกครองอัดวิดีโอขณะทำกิจกรรมส่งให้ผู้วิจัย และในขั้นตอนที่ผู้ปกครองออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารกิจกรรมที่ 9 – 11 ปรับให้เป็นการให้คำแนะนำ-ปรึกษารายบุคคลแทนการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ

ส่วนที่ 2 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้น เพิ่มข้อบ่งชี้ในการทำกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 Board game ในขั้นตอนของการวางบัตรภาพ ซึ่งผู้ที่วางบัตร จะต้องวางบัตรภาพทันที โดยไม่ให้ผู้เล่นคนใดได้เห็นภาพในบัตรภาพก่อน และกิจกรรมที่ 7 การตากผ้า ผู้สอนควรมีความยืดหยุ่นในวิธีการตากผ้าเนื่องจากอุปกรณ์ที่ใช้ในการตากผ้าแต่ละครอบครัวมีความแตกต่างกัน

ส่วนที่ 3 กิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง ในกิจกรรมประเมินที่ 2 “ช้อนหรือส้ม” เนื่องจากการวางบัตรภาพใช้ระยะเวลารวดเร็วและผู้วิจัยต้องจดบันทึกคะแนนไปด้วย ดังนั้นจึงเพิ่มการอัดวิดีโอเพื่อจะได้จดบันทึกคะแนนภายหลัง ซึ่งจะทำให้เกิดความแม่นยำและถูกต้องในการบันทึกคะแนน

ขั้นตอนที่ 2 การหาประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

จากการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กลุ่มเป้าหมายจะได้รับการประเมินก่อนและหลังด้วยแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร (MU.EF-102) แบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short Form) รวมทั้งกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง จำนวน 3 กิจกรรมประเมิน ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม” และ กิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ” และแบบประเมินหลังทำกิจกรรม 8 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การเล่นเกม Board Game กิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนไหวตามกติกา กิจกรรมที่ 3 ศิลปะจากกระดาษกิจกรรมที่ 4 การเล่านิทานและแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไปโรงเรียน กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ทำแบบฝึกหัด กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า และ กิจกรรมที่ 8 การจัดกลุ่มผ้าและพับชุดนอนทั้งนี้ ซึ่งได้ผลการประเมินแต่ละเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ผลคะแนนจากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้น

ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังตาราง 36

ตาราง 40 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 จากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้น ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

พฤติกรรม	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1		
	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนความก้าวหน้า
1.อาการขาดสมาธิ	18	11	7
2.อาการอยู่ไม่นิ่ง/ หุนหันพลันแล่น	15	14	1
3.อาการดีด	14	4	10

จากตาราง 40 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 พบว่าคะแนนด้านอาการขาดสมาธิก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 18 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 11 คะแนน คะแนนด้านอาการอยู่ไม่นิ่ง/หุนหันพลันแล่นก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 15 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 14 คะแนน และคะแนนด้านอาการดี้อีกก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 14 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 4 คะแนน

ตาราง 41 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 จากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้น ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

พฤติกรรม	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2		
	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนความก้าวหน้า
1.อาการขาดสมาธิ	18	10	8
2.อาการอยู่ไม่นิ่ง/ หุนหันพลันแล่น	20	10	10
3.อาการดี้อ	19	6	13

จากตาราง 41 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 พบว่าคะแนนด้านอาการขาดสมาธิก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 18 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 10 คะแนน คะแนนด้านอาการอยู่ไม่นิ่ง/หุนหันพลันแล่นก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 20 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 10 คะแนน และคะแนนด้านอาการดี้อีกก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 19 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 6 คะแนน

ตาราง 42 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 จากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยครูประจำชั้น ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

พฤติกรรม	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 3		
	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนความก้าวหน้า
1.อาการขาดสมาธิ	20	16	4
2.อาการอยู่ไม่นิ่ง/ หุนหันพลันแล่น	15	11	4
3.อาการดื้อ	15	5	10

จากตาราง 42 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 พบว่าคะแนนด้านอาการขาดสมาธิก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 20 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 16 คะแนน คะแนนด้านอาการอยู่ไม่นิ่ง/หุนหันพลันแล่นก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 15 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 11 คะแนน และคะแนนด้านอาการดื้อก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 15 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 5 คะแนน

2.2 ผลคะแนนจากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยผู้ปกครอง

ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งมีผลคะแนนดังนี้

ตาราง 43 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 จากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยผู้ปกครองก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

พฤติกรรม	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1		
	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนความก้าวหน้า
1.อาการขาดสมาธิ	10	8	2
2.อาการอยู่ไม่นิ่ง/ หุนหันพลันแล่น	9	7	2
3.อาการดื้อ	7	2	5

จากตาราง 43 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 พบว่าคะแนนด้านอาการขาดสมาธิก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 10 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 8 คะแนน คะแนนด้านอาการอยู่ไม่นิ่ง/หุนหันพลันแล่นก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 9 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 7 คะแนน และคะแนนด้านอาการดื้อก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 7 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 2 คะแนน

ตาราง 44 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 จากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยผู้ปกครองก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

พฤติกรรม	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2		
	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนความก้าวหน้า
1.อาการขาดสมาธิ	16	12	4
2.อาการอยู่ไม่นิ่ง/ หุนหันพลันแล่น	11	9	2
3.อาการดื้อ	7	2	5

จากตาราง 44 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 พบว่าคะแนนด้านอาการขาดสมาธิก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 16 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 12 คะแนน คะแนนด้านอาการอยู่ไม่นิ่ง/หุนหันพลันแล่นก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 11 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 9 คะแนน และคะแนนด้านอาการตื่นก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 7 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 2 คะแนน

ตาราง 45 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 จากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) โดยผู้ปกครองก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

พฤติกรรม	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 3		
	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนความก้าวหน้า
1.อาการขาดสมาธิ	14	10	4
2.อาการอยู่ไม่นิ่ง/ หุนหันพลันแล่น	23	15	8
3.อาการตื่น	11	6	5

จากตาราง 41 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 พบว่าคะแนนด้านอาการขาดสมาธิก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 14 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 10 คะแนน คะแนนด้านอาการอยู่ไม่นิ่ง/หุนหันพลันแล่นก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 23 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 15 คะแนน และคะแนนด้านอาการตื่นก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 11 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 6 คะแนน

2.3 ผลคะแนนแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร MU.EF 102 โดยครูประจำชั้น

ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งมีผลคะแนนดังนี้

ตาราง 46 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 จากแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร MU.EF 102 โดยครูประจำชั้น ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตัวบ่งชี้ปัญหาพฤติกรรม	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1		
	คะแนน ก่อน	คะแนน หลัง	คะแนน ความก้าวหน้า
ตัวบ่งชี้ปัญหาการหยุด การยับยั้ง พฤติกรรม			
1. ไม่รู้ตัวว่ากำลังรบกวนผู้อื่นขณะอยู่ในชั้นเรียน	4	2	2
2. แสดงท่าทางสนุกพอใจเมื่อแก๊งเพื่อนทำให้เจ็บหรือเสียใจ เช่น ผลักเพื่อนจนล้มลง บัดบลิ้อกไม้ที่เพื่อนกำลังต่ออยู่ล้มลง	3	1	2
3. อยู่ไม่นิ่ง กระสับกระส่าย ลุกลี้ลุกลอน	2	1	1
4. ไม่ได้ตั้งใจทำงาน หากต้องทำก็ทำแบบลวก ๆ ขอบไปที	4	1	3
5. อยากได้อะไรต้องได้ทันที ลงไปนอนดินกับพื้นเมื่อไม่ได้ใจ	1	0	1
6. พุดแทรกขณะที่ครูกำลังพูด แม้ว่าครูจะตักเตือนแล้ว	3	1	2
7. หุนหันพลันแล่น ไม่ยั้งคิดเช่น แย่งของขณะที่เพื่อนกำลังเล่น	4	2	2
8. เล่นเสียงดังไม่ยอมหยุด แม้ว่าครูจะเตือนแล้ว	3	2	1
9. ถูกเบี่ยงเบนความสนใจได้ง่าย วอกแวกง่ายขณะทำกิจกรรม	4	2	2
10. เล่นแบบบ้าบิ่นไม่กลัวตลอดจนเจ็บตัว	4	2	2
รวม	32	14	18

ตาราง 46 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ปัญหาพฤติกรรม	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1		
	คะแนน ก่อน	คะแนน หลัง	คะแนน ความก้าวหน้า
ตัวบ่งชี้ปัญหาด้านความจำขณะทำงาน			
21. เมื่อสั่งงาน 2-3 อย่าง จำได้เพียงคำสั่งแรก หรือคำสั่งสุดท้าย	3	2	1
22. ไม่สามารถจดจ่อกับงานที่ต่อเนื่องเป็น ขั้นตอนได้จนเสร็จ เช่น ต่อจิ๊กซอว์หลายชิ้นจน เสร็จ (จำนวนชิ้นตามวัย 3 ขวบ 6 ชิ้น, 4 ขวบ 8 ชิ้น, 5 ขวบ 10 ชิ้น)	1	1	0
23. ทำผิดซ้ำในเรื่องเดิมที่เคยสอนหรือเคย ชี้แนะไปแล้ว เช่น ไม่ล้างมือก่อนทานอาหาร ไม่ทิ้งกล่องนมลงถังขยะ	3	2	1
24. ไม่สามารถสนทนาหัวข้อเดิมได้จนจบ ไม่ สามารถอธิบายเล่าเรื่องที่เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อวานได้ จนจบ	2	2	0
25. ไม่สามารถเล่าทวน ตอบคำถาม หรือบอก ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่ครูฟังจะเล่าให้ ฟังจบลงไป (เช่น ตัวละครฉาก เหตุการณ์ เรื่องราว)	2	2	0
26. สมารถสั้น ระยะความสนใจจดจ่อสั้น ไม่ สามารถจดจ่อทำกิจกรรมในชั้นเรียนร่วมกับ เพื่อน ๆ	3	1	2
รวม	14	10	4

จากตาราง 46 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 พบว่าคะแนนด้านตัวบ่งชี้ปัญหาการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม (ข้อ 1-10) ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้คะแนนรวม 32 คะแนน เทียบได้กับค่า T มากกว่า 60 ซึ่งแปลผลได้ว่ามีปัญหาหนัก และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้คะแนนรวม 14 คะแนน เทียบได้กับค่า T 45-55 ซึ่งแปลผลได้ว่าซึ่งแปลผลได้ว่ามีปัญหาปานกลาง คะแนนด้านตัวบ่งชี้ปัญหาด้านความจำขณะทำงาน (ข้อ 21-26) ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 14 คะแนน เทียบได้กับค่า T มากกว่า 60 ซึ่งแปลผลได้ว่ามีปัญหาหนัก และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 10 คะแนน เทียบได้กับค่า T 45-55 ซึ่งแปลผลได้ว่าซึ่งแปลผลได้ว่ามีปัญหาปานกลาง

ตาราง 47 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 จากแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร MU.EF 102 โดยครูประจำชั้น ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตัวบ่งชี้ปัญหาพฤติกรรม	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2		
	คะแนน ก่อน	คะแนน หลัง	คะแนน ความก้าวหน้า
ตัวบ่งชี้ปัญหาการหยุด การยับยั้ง พฤติกรรม			
1. ไม่รู้ตัวว่ากำลังรบกวนผู้อื่นขณะอยู่ในชั้นเรียน	3	2	1
2. แสดงท่าทางสนใจเมื่อแก๊งเพื่อนทำให้เจ็บหรือเสียใจ เช่น ผลักเพื่อนจนล้มลง บัดบลิ๊กไม้ที่เพื่อนกำลังต่ออยู่ล้มลง	2	0	2
3. อยู่ไม่นิ่ง กระสับกระส่าย ลุกลิ่ลุกลอน	4	2	2
4. ไม่ได้ตั้งใจทำงาน หากต้องทำก็ทำแบบลวก ๆ ขอบป้ที่	4	1	3
5. อยากได้อะไรต้องได้ทันที ลงไปนอนดินกับพื้นเมื่อไม่ได้ใจอย่างใจ	2	0	2
6. พุดแทรกขณะที่ครูกำลังพูด แม้ว่าครูจะตักเตือนแล้ว	3	0	3

ตาราง 47 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ปัญหาพฤติกรรม	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2		
	คะแนน ก่อน	คะแนน หลัง	คะแนน ความก้าวหน้า
7. หุนหันพลันแล่น ไม่ยั้งคิดเช่น แย่งของ ขณะที่เพื่อนกำลังเล่น	3	2	1
8. เล่นเสียงดังไม่ยอมหยุด แม้ว่าครูจะเตือน แล้ว	4	1	3
9. ถูกเบี่ยงเบนความสนใจได้ง่าย วอกแวกง่าย ขณะทำกิจกรรม	4	2	2
10. เล่นแบบบ้าบิ่นไม่กลัวตลอดจนเจ็บตัว	2	1	1
รวม	31	11	20
ตัวบ่งชี้ปัญหาด้านความจำขณะทำงาน			
21. เมื่อสั่งงาน 2-3 อย่าง จำได้เพียงคำสั่งแรก หรือคำสั่งสุดท้าย	4	2	2
22. ไม่สามารถจดจ่อกับงานที่ต่อเนื่องเป็น ขั้นตอนได้จนเสร็จ เช่น ต่อจิ๊กซอว์หลายชิ้นจน เสร็จ (จำนวนชิ้นตามวัย 3 ขวบ 6 ชิ้น, 4 ขวบ 8 ชิ้น, 5 ขวบ 10 ชิ้น)	4	1	3
23. ทำผิดซ้ำในเรื่องเดิมที่เคยสอนหรือเคย ชี้แนะไปแล้ว เช่น ไม่ล้างมือก่อนทานอาหาร ไม่ทิ้งกล่องนมลงถังขยะ	2	1	1
24. ไม่สามารถสนทนาหัวข้อเดิมได้จนจบ ไม่ สามารถอธิบายเล่าเรื่องที่เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อวาน ได้จนจบ	4	1	3

ตาราง 47 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ปัญหาพฤติกรรม	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2		
	คะแนน ก่อน	คะแนน หลัง	คะแนน ความก้าวหน้า
25. ไม่สามารถเล่าทวน ตอบคำถาม หรือบอก ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่ครูฟังจะเล่า ให้ฟังจบลงไป (เช่น ตัวละครฉาก เหตุการณ์ เรื่องราว)	4	1	3
26. สมารถสิ้น ระยะเวลาสนใจจดจ่อสั้น ไม่ สามารถจดจ่อทำกิจกรรมในชั้นเรียนร่วมกับ เพื่อน ๆ	4	2	2
รวม	22	8	14

จากตาราง 47 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 พบว่าคะแนนด้านตัวบ่งชี้ปัญหา
การหยุด การยับยั้งพฤติกรรม (ข้อ 1-10) ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้คะแนนรวม 31 คะแนน 8 เทียบ
ได้กับค่า T มากกว่า 60 ซึ่งแปลผลได้ว่ามีปัญหาหนัก และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้คะแนนรวม 11
คะแนน เทียบได้กับค่า T 45-55 ซึ่งแปลผลได้ว่าซึ่งแปลผลได้ว่ามีปัญหาปานกลาง คะแนนด้าน
ตัวบ่งชี้ปัญหาด้านความจำขณะทำงาน (ข้อ 21-26) ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 22 คะแนน เทียบได้
กับค่า T มากกว่า 60 ซึ่งแปลผลได้ว่ามีปัญหาหนัก และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 8 คะแนน เทียบได้
กับค่า T 45-55 ซึ่งแปลผลได้ว่าซึ่งแปลผลได้ว่ามีปัญหาปานกลาง

ตาราง 48 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 จากแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร MU.EF 102 โดยครูประจำชั้น ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตัวบ่งชี้ปัญหาพฤติกรรม	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 3		
	คะแนน ก่อน	คะแนน หลัง	คะแนน ความก้าวหน้า
ตัวบ่งชี้ปัญหาการหยุด การยับยั้ง พฤติกรรม			
1. ไม่รู้ตัวที่กำลังรบกวนผู้อื่นขณะอยู่ในชั้นเรียน	4	2	2
2. แสดงท่าทางสนุกพอใจเมื่อแกล้งเพื่อนทำให้เจ็บหรือเสียใจ เช่น ผลักเพื่อนจนล้มลง บัดบล็อคไม้ที่เพื่อนกำลังต่ออยู่ล้มลง	3	2	1
3. อยู่ไม่นิ่ง กระสับกระส่าย ลูกลี้ลูกกลน	4	3	1
4. ไม่ได้ตั้งใจทำงาน หากต้องทำก็ทำแบบลวก ๆ ขอบี้	4	2	2
5. อยากได้อะไรต้องได้ทันที ลงไปนอนดินกับพื้นเมื่อไม่ได้ใจ	2	0	2
6. พุดแทรกขณะที่ครูกำลังพูด แม้ว่าครูจะตักเตือนแล้ว	4	1	3
7. หุนหันพลันแล่น ไม่ยั้งคิดเช่น แย่งของขณะที่เพื่อนกำลังเล่น	4	2	2
8. เล่นเสียงดังไม่ยอมหยุด แม้ว่าครูจะเตือนแล้ว	3	1	2
9. ถูกเบี่ยงเบนความสนใจได้ง่าย วอกแวกง่ายขณะทำกิจกรรม	4	2	2
10. เล่นแบบบ้าบิ่นไม่กลัวตลอดจนเจ็บตัว	2	0	2
รวม	34	15	19

ตาราง 48 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ปัญหาพฤติกรรม	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 3		
	คะแนน ก่อน	คะแนน หลัง	คะแนน ความก้าวหน้า
ตัวบ่งชี้ปัญหาด้านความจำขณะทำงาน			
21. เมื่อสั่งงาน 2-3 อย่าง จำได้เพียงคำสั่งแรก หรือคำสั่งสุดท้าย	3	2	1
22. ไม่สามารถจดจ่อกับงานที่ต่อเนื่องเป็น ขั้นตอนได้จนเสร็จ เช่น ต่อจิ๊กซอว์หลายชิ้นจน เสร็จ (จำนวนชิ้นตามวัย 3 ขวบ 6 ชิ้น, 4 ขวบ 8 ชิ้น, 5 ขวบ 10 ชิ้น)	3	1	2
23. ทำผิดซ้ำในเรื่องเดิมที่เคยสอนหรือเคย ชี้แนะไปแล้ว เช่น ไม่ล้างมือก่อนทานอาหาร ไม่ทิ้งกล่องนมลงถังขยะ	3	1	2
24. ไม่สามารถสนทนาหัวข้อเดิมได้จนจบ ไม่ สามารถอธิบายเล่าเรื่องที่เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อวาน ได้จนจบ	4	0	4
25. ไม่สามารถเล่าทวน ตอบคำถาม หรือบอก ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่ครูเพิ่งจะเล่า ให้ฟังจบลงไป (เช่น ตัวละครฉาก เหตุการณ์ เรื่องราว)	3	2	1
26. สมารถสั้น ระยะความสนใจจดจ่อสั้น ไม่ สามารถจดจ่อทำกิจกรรมในชั้นเรียนร่วมกับ เพื่อน ๆ	4	3	1
รวม	20	9	11

จากตาราง 48 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 พบว่าคะแนนด้านตัวบ่งชี้ปัญหา การหยุด การยับยั้งพฤติกรรม (ข้อ 1-10) ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้คะแนนรวม 34 คะแนน เทียบได้ กับค่า T มากกว่า 60 ซึ่งแปลผลได้ว่ามีปัญหาหนักและหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้คะแนนรวม 15 คะแนน เทียบได้กับค่า T 45-55 ซึ่งแปลผลได้ว่าซึ่งแปลผลได้ว่ามีปัญหาปานกลาง คะแนนด้าน ตัวบ่งชี้ปัญหาด้านความจำขณะทำงาน (ข้อ 21-26) ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมได้ 20 คะแนน เทียบได้ กับค่า T มากกว่า 60 ซึ่งแปลผลได้ว่ามีปัญหาหนัก และหลังเข้าร่วมโปรแกรมได้ 9 คะแนน เทียบได้ กับค่า T 45-55 ซึ่งแปลผลได้ว่าซึ่งแปลผลได้ว่ามีปัญหาปานกลาง

2.4 ผลคะแนนจากแบบประเมินหลังทำกิจกรรม

คะแนนจากแบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 จาก 8 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การเล่นเกม Board Game กิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนไหวตามกติกา กิจกรรมที่ 3 ศิลปะจากกระดาษ กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทานและแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไปโรงเรียน กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ทำ แบบฝึกหัด กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า กิจกรรมที่ 8 การจัดกลุ่มผ้าและพับชุดนอน และกิจกรรมที่ 9 - 11 วันที่ทำการออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง ในแต่ละกิจกรรมหลังจากการฝึก 4 ครั้ง โดยจะ ทำการประเมินในครั้งที่ และครั้งที่ 4 ซึ่งมีผลคะแนนดังนี้

ตาราง 49 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 จากแบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 จากกิจกรรมที่ 1 – 11

กิจกรรมฝึก	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1		
	คะแนนหลัง ฝึกครั้งที่ 1	คะแนนหลัง ฝึกครั้งที่ 4	คะแนน ความก้าวหน้า
กิจกรรมที่ 1 การเล่นเกม Board Game	2	3	1
กิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนไหวตามกติกา	2	4	2
กิจกรรมที่ 3 ศิลปะจากกระดาษ	3	5	2
กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทานและแสดง บทบาทสมมติ	1	4	3
กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไป โรงเรียน	3	5	2

ตาราง 49 (ต่อ)

กิจกรรมฝึก	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1		
	คะแนนหลัง ฝึกครั้งที่ 1	คะแนนหลัง ฝึกครั้งที่ 4	คะแนน ความก้าวหน้า
กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อ รับประทานอาหาร/ทำแบบฝึกหัด	2	4	2
กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า	4	5	1
กิจกรรมที่ 8 การจัดกลุ่มผ้าและพับชุด นอน	3	5	2
กิจกรรมที่ 9 ปั่นดินน้ำมัน	4	5	1
กิจกรรมที่ 10 ระบายสีน้ำ	4	5	1
กิจกรรมที่ 11 เกมตีกล่ม	4	5	1
รวม	32	50	18

จากตาราง 49 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 พบว่าคะแนนรวมของทั้ง 11 กิจกรรม
หลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 เท่ากับ 32 คะแนน และคะแนนรวมของทั้ง 11 กิจกรรมหลังทำกิจกรรมครั้ง
ที่ 4 เท่ากับ 50 คะแนน

ตาราง 50 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 จากแบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4
จากกิจกรรมที่ 1 – 11

กิจกรรมฝึก	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2		
	คะแนนหลัง ฝึกครั้งที่ 1	คะแนนหลัง ฝึกครั้งที่ 4	คะแนน ความก้าวหน้า
กิจกรรมที่ 1 การเล่น Board Game	2	3	1
กิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนไหวตามกติกา	1	4	3
กิจกรรมที่ 3 ศิลปะจากกระดาษ	4	5	1

ตาราง 50 (ต่อ)

กิจกรรมฝึก	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2		
	คะแนนหลัง ฝึกครั้งที่ 1	คะแนนหลัง ฝึกครั้งที่ 4	คะแนน ความก้าวหน้า
กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทานและแสดง บทบาทสมมติ	1	3	2
กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไป โรงเรียน	2	5	3
กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อ รับประทานอาหาร/ทำแบบฝึกหัด	2	5	3
กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า	3	5	2
กิจกรรมที่ 8 การจัดกลุ่มผ้าและพับชุด นอน	4	5	1
กิจกรรมที่ 9 เล่นโดมิโน	4	5	1
กิจกรรมที่ 10 ทำข้าวผัด	4	5	1
กิจกรรมที่ 11 เลี้ยงลูกบอล	5	5	0
รวม	32	50	18

จากตาราง 50 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 พบว่าคะแนนรวมของทั้ง 11 กิจกรรมหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 เท่ากับ 32 คะแนน และคะแนนรวมของทั้ง 11 กิจกรรมหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 4 เท่ากับ 50 คะแนน

ตาราง 51 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 จากแบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 จากกิจกรรมที่ 1 – 11

กิจกรรมฝึก	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 3		
	คะแนนหลัง ฝึกครั้งที่ 1	คะแนนหลัง ฝึกครั้งที่ 4	คะแนน ความก้าวหน้า
กิจกรรมที่ 1 การเล่น Board Game	1	3	2
กิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนไหวตามกติกา	2	4	2
กิจกรรมที่ 3 ศิลปะจากกระดาษ	2	4	2
กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทานและแสดง บทบาทสมมติ	1	5	4
กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไป โรงเรียน	3	5	2
กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อ รับประทานอาหาร/ทำแบบฝึกหัด	1	5	4
กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า	3	5	2
กิจกรรมที่ 8 การจัดกลุ่มผ้าและพับชุด นอน	4	5	1
กิจกรรมที่ 9 ต่อจิ๊กซอว์	3	5	2
กิจกรรมที่ 10 สวดมนต์	4	5	1
กิจกรรมที่ 11 เกมจับคู่	5	5	0
รวม	29	51	22

จากตาราง 51 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 พบว่าคะแนนรวมของทั้ง 11 กิจกรรมหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 เท่ากับ 29 คะแนน และคะแนนรวมของทั้ง 11 กิจกรรมหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 4 เท่ากับ 51 คะแนน

2.5 ผลคะแนนจากกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่ง

คะแนนจากกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งจำนวน 3 กิจกรรมประเมิน ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม” และ กิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ” ซึ่งมีผลคะแนน ดังนี้

ตาราง 52 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 จากกิจกรรมประเมินที่ 1 – 3 โดยผู้วิจัย ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

กิจกรรมประเมิน	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1		
	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนความก้าวหน้า
กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป”	2	3	1
กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม”	7	12	5
กิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ”			
- ด้านการจำเพื่อใช้งาน	2	3	1
- ด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ	1	2	1
รวม	12	20	8

จากตาราง 52 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 พบว่าคะแนนรวมของทั้ง 3 กิจกรรมประเมิน ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม เท่ากับ 12 คะแนน และคะแนนรวมหลังเข้าร่วมโปรแกรม เท่ากับ 20 คะแนน

ตาราง 53 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 จากกิจกรรมประเมินที่ 1 – 3 โดยผู้วิจัย ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

กิจกรรมประเมิน	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 2		
	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนความก้าวหน้า
กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป”	1	3	2
กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม”	6	12	6
กิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ”			
- ด้านการจำเพื่อใช้งาน	1	3	2
- ด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ	2	2	0
รวม	10	20	10

จากตาราง 53 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 พบว่าคะแนนรวมของทั้ง 3 กิจกรรมประเมิน ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม เท่ากับ 10 คะแนน และคะแนนรวมหลังเข้าร่วมโปรแกรม เท่ากับ 20 คะแนน

ตาราง 54 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 จากกิจกรรมประเมินที่ 1 – 3 โดยผู้วิจัย ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

กิจกรรมประเมิน	กลุ่มเป้าหมายคนที่ 3		
	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนความก้าวหน้า
กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป”	1	3	2
กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ้อน หรือ ส้อม”	8	10	2
กิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ”			
- ด้านการจำเพื่อใช้งาน	1	4	3
- ด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ	0	2	2
รวม	10	19	9

จากตาราง 54 คะแนนของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3 พบว่าคะแนนรวมของทั้ง 3 กิจกรรมประเมิน ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม เท่ากับ 10 คะแนน และคะแนนรวมหลังเข้าร่วมโปรแกรม เท่ากับ 19 คะแนน

2.6 ผลการทดสอบประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ผลการทดสอบประสิทธิผล ประกอบด้วย ผลคะแนนความก้าวหน้าที่เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และผลการทดสอบประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังนี้

ตาราง 55 ผลคะแนนความก้าวหน้าที่เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

กลุ่มเป้าหมาย	คะแนนการเข้าร่วมโปรแกรม		คะแนนความก้าวหน้า $P_2 - P_1$
	ก่อนเข้าร่วม (P_1) (คะแนนเต็ม 28)	หลังเข้าร่วม (P_2) (คะแนนเต็ม 28)	
คนที่ 1	12	20	8
คนที่ 2	10	20	10
คนที่ 3	10	19	9
คะแนนเฉลี่ย	10.67	19.67	9

จากตาราง 55 พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เท่ากับ 10.67 คะแนน คะแนนเฉลี่ยหลังเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เท่ากับ 19.67 คะแนน คะแนนความก้าวหน้าที่เพิ่มขึ้น เท่ากับ 9 คะแนน

ตาราง 56 ผลการทดสอบประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

จำนวน กลุ่มเป้าหมาย (คน)	ผลรวม คะแนน ก่อนเข้า โปรแกรม รวม	ผล คะแนน เฉลี่ย ก่อนเข้า รวม		ผล คะแนน เฉลี่ยหลัง เข้าร่วม โปรแกรม		ค่าดัชนี ประสิทธิผล (E.I.)	ร้อยละ
		โปรแกรม	โปรแกรม	โปรแกรม	โปรแกรม		
3	32	10.67	59	19.67	0.5192	51.92	

จากตาราง 56 พบว่าค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ในการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีค่าเท่ากับ 0.5192 ร้อยละ 51.92

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งได้ตั้งความมุ่งหมายย่อย ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง (2) เพื่อสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (3) เพื่อทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้วิจัยจึงได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์งานวิจัยจำนวน 8 เรื่องที่เกี่ยวข้องกับแนวทางส่งเสริมการคิดเชิงบริหารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านที่มีประสบการณ์ด้านการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในบริบทของประเทศไทย โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง

ระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยการสร้าง (ร่าง) โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ได้แก่ ด้านเด็กสมาธิสั้น ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการคิดเชิงบริหาร ด้านการวัดผล และด้านจิตวิทยาพัฒนาการ ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง โดยการมีส่วนร่วม

ของผู้ปกครอง และประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ระยะที่ 3 ทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ขั้นตอนที่ 1 หาประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับกลุ่มเป้าหมายเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งจำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินหลังทำกิจกรรม และกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่ง

ขั้นตอนที่ 2 หาประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับกลุ่มเป้าหมายเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งจำนวน 3 คน และผู้ปกครองจำนวน 3 คน รวมทั้งครูประจำชั้น จำนวน 3 คน มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) แบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร MU.EF 102 แบบประเมินหลังทำกิจกรรม และกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่ง

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่ง ประกอบด้วยการศึกษา 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางส่งเสริมการคิดเชิงบริหารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ และขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในบริบทของประเทศไทย ซึ่งสามารถสรุปผลงานวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่ง พบว่าผู้ปกครอง ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียน ขาดความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิง

บริหาร และนักสหวิชาชีพมีความรู้แต่ยังไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้ นอกจากนี้ระยะเวลาในการฝึก การคิดเชิงบริหารไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง

2. แนวทางสำคัญในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้น และชนอญไม่นิ่ง พบว่าควรให้ความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการ คิดเชิงบริหาร ควรเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและเลือกตามความสนใจของเด็กแต่ละคน อีกทั้งควรกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอญไม่นิ่งได้ลงมือปฏิบัติในการส่งเสริม การคิดเชิงบริหารและต้องฝึกอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการคิด เชิงบริหารผ่านกิจกรรมที่ทำได้ที่บ้าน และควรใช้เทคนิคการเสริมแรงทางบวกร่วมด้วย

ระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้น และชนอญไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็ก ปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอญไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า

1.1 คู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการ สมาธิสั้นและชนอญไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่ามีความเหมาะสมในภาพรวมมาก ที่สุด (4.53)

1.2 กิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและ ชนอญไม่นิ่ง พบว่ามีความเหมาะสมในภาพรวมมากที่สุด (4.51)

1.3 กิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช นอญไม่นิ่ง พบว่ามีความเหมาะสมในภาพรวมมาก (4.35)

2. ผลสรุปข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในชั้นการประเมิน ความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและ ชนอญไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่าควรเพิ่มรายละเอียดในเนื้อหา เทคนิค ขั้นตอน กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร และกิจกรรมประเมินในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร รวมทั้ง ควรเพิ่มภาพประกอบเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารและกิจกรรมประเมินในการ ส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร นอกจากนี้ปรับเกณฑ์การประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และ 4 และ กิจกรรมประเมินในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารให้มีเกณฑ์เดียวกัน

3. ผลของการสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการ สมาธิสั้นและชนอญไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สรุปได้ว่า โปรแกรมส่งเสริมการคิด

เชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย

3.1 คู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และวิธีการประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง

3.2 กิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 8 กิจกรรม และบันทึกการออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง จำนวน 3 กิจกรรม รวมเป็น 11 กิจกรรม เพื่อพัฒนาการจำเพื่อใช้งาน และ การควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ซึ่งกิจกรรมจะระบุถึง วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ขั้นตอนการฝึก การเสริมแรง และแบบประเมินหลังทำกิจกรรม

3.3 กิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น จำนวน 3 กิจกรรม เพื่อประเมินการจำเพื่อใช้งาน และ การควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ซึ่งกิจกรรมประเมินจะประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ผู้ประเมิน อุปกรณ์ การเริ่ม-หยุดประเมิน วิธีการประเมิน เกณฑ์การให้คะแนน และแบบบันทึกกิจกรรมประเมิน

ระยะที่ 3 ทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จากการนำโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความก้าวหน้าหลังจากฝึกกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร 4 กิจกรรมเท่ากับร้อยละ 37.50 และความก้าวหน้าจากการประเมินด้วยกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหาร 3 กิจกรรมเท่ากับร้อยละ 39.29

2. ประสิทธิภาพผลของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีผลดังนี้

2.1 ผลคะแนนจากแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short form) ที่ประเมินโดยผู้สอนและผู้ปกครอง รวมทั้งผลคะแนนแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหาร MU.EF 102 พบว่าหลังการประเมินมีคะแนนต่ำกว่าก่อนการประเมิน

2.2 ผลคะแนนจากแบบประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 จาก 8 กิจกรรม และคะแนนจากกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง 3 กิจกรรม พบว่าหลังการประเมินมีคะแนนสูงกว่าก่อนการประเมิน

2.3 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คะแนนเฉลี่ยก่อนเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เท่ากับ 10.67 คะแนน คะแนนเฉลี่ยหลังเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เท่ากับ 19.67 คะแนน คะแนนความก้าวหน้าที่เพิ่มขึ้น เท่ากับ 9 คะแนน

2.4 ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ในการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีค่าเท่ากับ 0.5192 ร้อยละ 51.92

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สามารถแบ่งประเด็นในการอภิปรายได้ 3 ระยะ คือ (1) ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่ง (2) สร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และ (3) ทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง

จากการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. สภาพปัญหาในทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งที่พบมากที่สุด คือ การขาดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบริหาร เนื่องจากหากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งมีความรู้แล้วจึงจะเห็นความสำคัญในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร และจึงจะสามารถนำความรู้นั้นไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นหากผู้ปกครองหรือผู้สอนขาดความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารจะส่งผลให้ผู้ปกครอง ผู้สอน หรือผู้บริหารโรงเรียน ไม่สนับสนุนให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งได้รับการพัฒนาการคิดเชิงบริหาร ซึ่งในส่วนของผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารก็จะตระหนักถึงประโยชน์ของการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารให้แก่เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งซึ่งจะส่งผลต่อความสม่ำเสมอในการฝึกการคิดเชิงบริหาร สอดคล้องกับ ศิราณี อิ่มน้ำขาว and จีระวรรณ ศรีจันทร์ไชย (2564) ได้กล่าวถึงความพร้อมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ซึ่งผู้ปกครองควรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะการคิดเชิงบริหาร จะเกิดการเชื่อมโยงไปยังแนวคิดในการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารในเด็กก่อนวัยเรียนได้

ส่วนของผู้สอนที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารให้แก่เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งได้ จะต้องมีความรู้และเตรียมตัวในการสอนให้เด็กฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารขณะทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน สอดคล้องกับ Corcoran and O'Flaherty (2017) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมของผู้สอนก่อนสอนเด็กส่งผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมการควบคุมตนเองของเด็กสมาธิสั้นได้ รวมทั้งหากผู้สอนมีความรู้ในการประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารจะสามารถช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาให้พวกเขามีความพร้อมในการเรียนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Pellicano et al. (2017); Vitiello and Greenfield (2017) กล่าวว่า ทักษะการคิดเชิงบริหาร เช่น ความยับยั้งชั่งใจและการจำเพื่อใช้งาน มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนของเด็กในอนาคต

ส่วนของผู้บริหารโรงเรียนหากไม่มีความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารจะไม่สนับสนุนผู้สอนในการพัฒนาสมองของเด็กตั้งแต่ระดับปฐมวัย ทำให้ผู้สอนไม่เห็นความสำคัญในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารตามไปด้วย ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มี

สาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารอย่างชัดเจน และการกำหนดการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารให้เป็นวิสัยทัศน์และนโยบายของโรงเรียน สอดคล้องกับ ภาณุศักร หงส์ทอง, สุวพร เข้มเฮง, and พรชูลี ลังกา (2562) กล่าวว่า องค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญต่อการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร คือ ผู้บริหาร เพราะมีผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย

นอกจากนี้นักสหวิชาชีพ เช่น ครูการศึกษาพิเศษ นักกิจกรรมบำบัด พยาบาล และนักจิตวิทยา เป็นต้น มีความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร แต่ไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารได้ รวมทั้งไม่สามารถแนะนำหรือถ่ายทอดความรู้ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารให้แก่ผู้สอนและผู้ปกครองได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับบทบาทของพยาบาลในการให้คำแนะนำการกระตุ้นพัฒนาการของสมองและมีบทบาทในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร เช่น การให้ความรู้แก่ผู้ดูแลและการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบริหาร นอกจากนี้มีการศึกษาวิจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบริหารของเด็กก่อนวัยเรียนพบว่าบุคลากรทางสุขภาพควรร่วมมือกับผู้สอนส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารและวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กที่ถูกต้อง (ดวงฤทัย เสมอคุ้มหอม, อภาววรรณ หนูคง, สมสิริ รุ่งอมรรัตน์, & นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2562)

ดังนั้นสภาพปัญหาหลักในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง คือ ผู้ปกครอง ผู้สอน และผู้บริหาร ขาดความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร อีกทั้งนักสหวิชาชีพมีความรู้แต่ถ่ายทอดให้ผู้อื่นไม่ได้ จึงเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ดังเช่นในการวิจัยในครั้งนี้จึงนำสภาพปัญหาที่ค้นพบมาเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2. แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งมีวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งผู้สอนควรเลือกกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติ สอดคล้องกับ ภาณุศักร หงส์ทอง et al. (2562) กล่าวว่ารูปแบบการพัฒนาการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยต้องให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) รวมทั้งควรเลือกกิจกรรมที่เด็กสนใจ เนื่องจากการเลือกกิจกรรมที่เด็กสนใจจะทำให้เด็กมีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง เช่น ในด้านการจำเพื่อใช้งาน เมื่อเด็กชอบหรือสนใจสิ่งใดก็จะทำให้เด็กสามารถจำขั้นตอนหรือเนื้อหาของกิจกรรมนั้นได้ง่ายขึ้น เช่น เกมที่เด็กสนใจเมื่อสอนให้เด็กเล่นแล้วเด็กก็จะจำวิธีการเล่นได้รวดเร็ว ซึ่งจะจูงใจให้เด็กควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามวิธีการเล่นนั้น

จนสำเร็จ ซึ่งผู้สอนควรเลือกเกมให้ตรงกับองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารที่ต้องการให้เด็กพัฒนา สอดคล้องกับ Parong et al. (2017) ได้ศึกษาการเล่นวิดีโอเกมของกลุ่มตัวอย่างทั้งในเด็กสมาธิสั้น พบว่าเกมที่มีเป้าหมายในการพัฒนาการคิดเชิงบริหารเฉพาะด้าน สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาการคิดเชิงบริหารได้ นอกจากนี้การลงมือฝึกปฏิบัติทักษะการคิดเชิงบริหารในสถานการณ์จริง เช่น กิจกรรมในชีวิตประจำวัน การเล่น และกิจกรรมเคลื่อนไหว ทำให้เด็กได้บูรณาการประสบการณ์ความรู้สึกในสมอง ส่งผลให้สมองเกิดการเรียนรู้กิจกรรมนั้นได้ดีกว่าการสอนแบบบรรยาย ซึ่งเด็กได้เรียนรู้ผ่านการฟังและการมองเห็นเท่านั้น สอดคล้องกับ Rhoads et al. (2018) ได้ศึกษาการนำเอากิจกรรมเคลื่อนไหวท่าทางและการออกกำลังกายมาใช้ฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารทั้งในเด็กทั่วไปและเด็กสมาธิสั้น พบว่ากิจกรรมเคลื่อนไหวท่าทางมีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กได้

แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ทำให้การฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารเกิดความต่อเนื่อง เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่อาศัยร่วมกับเด็กและอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นหลัก โดยเฉพาะในวัย 3-6 ปี ซึ่งเป็นช่วงเวลาในการวางรากฐานของการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารมากที่สุด (สุภาวดี หาญเมธี, 2560) ซึ่งกิจกรรมที่ใช้ฝึกที่บ้าน เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันและกิจกรมงานบ้านตามวัย โดยกิจกรรมกิจวัตรประจำวันจะเป็นกิจกรรมที่สามารถฝึกได้ทุกวัน สอดคล้องกับ Shuai et al. (2017) กล่าวว่าโปรแกรมการฝึกอบรมของการคิดเชิงบริหารด้วยกิจกรรมในชีวิตจริงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนาการคิดเชิงบริหารอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้เด็กสมาธิสั้นมีอากาศดีขึ้น และทมลา บุญกาญจน์ (2560) กล่าวว่า การช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐานสามารถพัฒนาเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้โดยใช้กิจกรรมในชีวิตประจำวันและเกิดขึ้นโดยการมีส่วนร่วมระหว่างเด็กและครอบครัวภายในสภาพแวดล้อมที่เด็กคุ้นเคย ดังนั้นผู้ปกครองควรสอดแทรกการฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารเข้าไปขณะที่เด็กทำกิจวัตรประจำวันหรือมอบหมายงานบ้านง่าย ๆ ตามวัยของเด็กก็จะทำให้เด็กได้รับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

นอกจากนี้การเสริมแรงทางบวกในการทำกิจกรรมจะสามารถสร้างแรงจูงใจแก่เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่ง ซึ่งจะทำให้เด็กร่วมมือทำกิจกรรมจนเสร็จ ได้แก่การให้คำชมขณะทำกิจกรรมและการให้รางวัลเมื่อทำกิจกรรมสำเร็จ สอดคล้องกับ สุวีรี ศิวะแพทย์ และ สุขาดา กลางสอน (2559) ได้ศึกษาผลของการเสริมแรงทางบวกต่อพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของเด็กสมาธิสั้น พบว่าการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรและเทคนิคการเสริมแรงทางสังคม

สามารถเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์และลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของเด็กสมาธิสั้นได้ และขณะทำกิจกรรมยังมีกระบวนการเสริมแรงทั้งการให้คำชมระหว่างกิจกรรมและการใช้เบี้ยอรรถกร เช่น การบิ๊ตตรายางในสมุดสะสมความดีและการใช้กระดานสะสมแต้มโดยการติดสติ๊กเกอร์ สอดคล้องกับ Sebastiaan DAVIS et al. (2013) ที่ศึกษาผลของการเสริมแรงทางบวกที่มีการพัฒนาการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร พบว่าการเสริมแรงทางบวกช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมความจำเพื่อใช้งานในเด็กสมาธิสั้น ประกอบกับการศึกษาของ กาญจนา บุญอ, กันตวรรณ มีสมสาร, and ประพนธ์ เจียรกุล (2563) พบว่าหลังได้รับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองสูงกว่าก่อนได้รับการเสริมแรงด้วย เบี้ยอรรถกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการเสริมแรงทางบวกเป็นวิธีการ ที่เหมาะสมสามารถนำมาใช้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช นอยู่ไม่นิ่งได้

ดังนั้นแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช นอยู่ไม่นิ่งต้องเลือกกิจกรรมตามวัยที่ได้ลงมือทำด้วยตนเองและสามารถทำได้ใน ชีวิตประจำวันร่วมกับการเสริมแรงทางบวก ดังเช่นในการวิจัยในครั้งนี้จึงนำแนวทางการส่งเสริม การคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช นอยู่ไม่นิ่งที่ค้นพบมาเป็นแนวทางใน การสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช นอยู่ไม่นิ่ง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช นอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

จากการสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช นอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งได้รับการประเมินความเหมาะสมของ โปรแกรมแล้วมีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. การสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช นอยู่ไม่นิ่งยึดแนวให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม เนื่องจากเป็นแนวทางที่ยั่งยืน และผู้ปกครองสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามบริบทครอบครัวของตนเอง สอดคล้องกับ วาโร เฟ็งส์วัตต์ (2553) กล่าวว่า โปรแกรมที่ดีต้องมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง ซึ่งผู้ปกครองสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนตามคู่มือการเข้าร่วมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช นอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยเฉพาะในส่วนของ กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและช นอยู่ไม่นิ่ง ซึ่งต้อง

ผู้ปกครองต้องสอนเองกิจกรรมละ 3 ครั้ง หรือครั้งที่ 2 – 4 ของกิจกรรม จำนวน 8 กิจกรรม ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกิจกรรมบนพื้นฐาน คือ กิจกรรมตามวัยและกิจกรรมที่เด็กส่วนใหญ่สนใจ เช่น เกม การเคลื่อนไหว การเล่น ศิลปะ และการเล่านิทาน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองนำไปฝึกได้ง่าย ๆ รวมทั้งการช่วยเหลือตนเองและงานบ้านที่ทุกคนควรทำเป็นประจำ

คู่มือการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในตอนต้นที่ 1 และตอนที่ 2 เน้นการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่พบในระยะที่ 1 ส่งผลให้ผู้ปกครองสามารถสอนเด็กในกิจกรรมที่ 1 – 8 ได้อย่างถูกต้อง และสามารถออกแบบกิจกรรมที่ 9 – 11 ที่เหมาะสมกับลูกและบริบทครอบครัวของตนเอง โดยในส่วนกิจกรรมที่ 9 – 11 จะมีหัวข้อและเว้นช่องว่างเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ปกครองสามารถเขียนร่างกิจกรรมด้วยตนเอง อีกทั้งคู่มือยังมีตารางบันทึกการทำกิจกรรมสำหรับผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบลำดับกำหนดการ สถานที่ บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติ และบันทึกวันในการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง ทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้าย สอดคล้องกับแนวทางในการปฏิบัติโดยการใช้ครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นวิธีการทำงานร่วมกับครอบครัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการดูแลเด็กภายใต้บริบทของครอบครัวและชุมชน พร้อมทั้งสร้างจุดแข็งของครอบครัวเพื่อให้ได้เด็กได้รับผลลัพธ์ที่ดีที่สุด (Child Welfare Information Gateway, 2016)

นอกจากนี้คู่มือการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จะระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา เทคนิคที่ใช้ วิธีการ หรือขั้นตอนการเข้าร่วมโปรแกรมที่ชัดเจน รวมทั้งในส่วนของการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารและกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารระบุวัตถุประสงค์ อุปกรณ์ ขั้นตอนการทำกิจกรรม และการเสริมแรงทางบวก รวมทั้งมีภาพประกอบที่น่าสนใจเพื่อช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น สอดคล้องกับองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ควรประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ด้านหลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ การเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล (อรสา สากร และ บัณฑิตา อินสมบัติ, 2556)

ดังนั้นโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจึงเป็นโปรแกรมที่ผู้ปกครองสามารถนำมาใช้

ส่งเสริมการคิดเชิงบริหารจริงได้ โดยเฉพาะคู่มือการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งทำให้ผู้ปกครองสามารถนำไปใช้ได้ง่าย

2. การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งสามารถพัฒนาการคิดเชิงบริหารได้ ซึ่งกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งประกอบด้วย 8 กิจกรรม แบ่งเป็นกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม และกิจกรรมเสริม 4 กิจกรรม โดยกิจกรรมหลักผู้วิจัยเลือกกิจกรรมยามว่าง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ แปลกใหม่ และมีความท้าทาย ผ่านการวิเคราะห์กิจกรรมแล้วว่าสามารถพัฒนาการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจได้ครบทั้ง 2 องค์ประกอบ ซึ่งกิจกรรมยามว่างเป็นกิจกรรมที่ทำง่ายและผู้ปกครองสามารถทำกิจกรรมร่วมกับลูกได้ตามเวลาที่สะดวก และกิจกรรมที่ออกแบบเป็นกิจกรรมเหมาะสมกับช่วงอายุ 4-6 ปี ซึ่งกิจกรรมที่เหมาะสมกับอายุสามารถส่งผลให้การคิดเชิงบริหารได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Gropper et al. (2014) ได้ฝึกอบรมนักศึกษาวิทยาลัยที่มีภาวะสมาธิสั้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ในระยะเวลาเวลา 5 สัปดาห์ พบว่าสามารถเพิ่มการจำเพื่อใช้งานได้

ส่วนกิจกรรมเสริม คือ กิจวัตรประจำวัน แบ่งเป็นการช่วยเหลือตนเอง 2 กิจกรรม และงานบ้าน 2 กิจกรรม ซึ่งการออกแบบกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสอนต้องออกแบบให้ตรงกับพื้นฐานการใช้ชีวิตของการปฏิบัติทั่วไปและมีความยืดหยุ่นในการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง เนื่องจากครอบครัวและโรงเรียนอาจใช้อุปกรณ์และวิธีการทำกิจกรรมที่แตกต่างกัน เช่น กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไปโรงเรียน พบว่าแต่ละโรงเรียนต้องเตรียมอุปกรณ์เพื่อไปใช้ที่โรงเรียนต่างกัน โดยหนึ่งโรงเรียนต้องเรียนกล่องอาหารเพื่อไปรับประทานอาหารที่โรงเรียน และอีกหนึ่งโรงเรียนต้องเตรียมชุดนอนไปเปลี่ยนเพื่อไปนอนกลางวัน กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ทำแบบฝึกหัด พบว่าธรรมชาติแต่ละครอบครัวรับประทานข้าวต่างชนิด โดยบางครอบครัวรับประทานข้าวเหนียวซึ่งผู้ปกครองจะปั่นเป็นคำให้เด็กหยิบ ส่วนข้าวสวยต้องให้ช้อนตักข้าวเป็นคำ กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า พบว่าอุปกรณ์ที่ใช้ในการตากผ้าและวิธีการตากผ้าในแต่ละครอบครัวแตกต่างกัน เช่น วิธีการตากถุงเท้า โดยใช้ฟองหีบผ้า หรือใช้ไม้แขวนเสื้อกับไม้หนีบผ้า หรือพาดกับราวตากผ้า และกิจกรรมที่ 8 การจัดกลุ่มเสื้อผ้าและพับชุดนอน พบว่าวิธีการพับเสื้อผ้าและถุงเท้าของแต่ละครอบครัวแตกต่างกัน จากหมวดกิจกรรมเสริมที่กล่าวมาข้างต้น สอดคล้องกับ จุฬาทิพา นพคุณ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จในศตวรรษที่ 21 สำหรับ

เด็กปฐมวัยผ่านการสอนแบบมอนเตสซอรี พบว่าการช่วยเหลือตนเองและงานบ้านเป็นกลุ่มประสบการณ์ชีวิตที่เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งการทำกิจกรรมการช่วยเหลือตนเองและงานบ้านตามวัยจะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์เรียนรู้ที่สามารถพัฒนาสมองในส่วนการคิดเชิงบริหารด้านการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจได้

การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารทั้ง 8 กิจกรรม และสนองต่อความต้องการของผู้ใช้โปรแกรม คือ ผู้สอน ผู้ปกครอง และเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่ง รวมทั้งเลือกใช้อุปกรณ์ของจริง เช่น อุปกรณ์การเรียน แบบฝึกหัดหรือการบ้านของเด็กเอง ไม่แขวนสื่อ และชุดนอน เป็นต้น เพื่อให้เด็กได้หยิบจับ เรียนรู้ และลงปฏิบัติในสถานการณ์จริง และเน้นให้เด็กได้ลงมือทำเองทุกขั้นตอน สอดคล้องกับ จัดกิจกรรมบูรณาเป็นหลักการสำคัญในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร (ศิริภาณี อิ่มน้ำขาว & พูลสุข ศิริพูล, 2563)

ดังนั้นกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งควรออกแบบให้มีความยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้สอนหรือผู้ปกครองนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละครอบครัว ดังเช่นในการวิจัยในครั้งนี้ที่ผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากผู้ปกครองก่อน และจึงทำการปรับกิจกรรมบางขั้นตอนให้เหมาะสมกับแต่ละครอบครัว

3. การออกแบบกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอยู่ไม่นิ่งเป็นกิจกรรมที่ใช้ประเมินการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจได้ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ่อน หรือ ส้อม” และกิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ” โดยกิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” ใช้เพื่อประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งาน ซึ่งมีแนวทางการออกแบบมาจาก Missing Scan Task (Roman et al., 2014) โดยใช้วิธีการให้เด็กจำบัตรภาพของใช้ในชีวิตประจำวันหลาย ๆ รูป แล้วทำให้บัตรภาพหายไป 1 รูป ซึ่งเด็กจะต้องนึกแล้วตอบให้ได้ว่าบัตรภาพรูปใดที่หายไปในเวลาที่กำหนดได้ สอดคล้องกับชนิดของการจำเพื่อใช้งานด้านความจำในการรับรู้จากการมองเห็น-มิติสัมพันธ์ เพื่อจำและทำความเข้าใจกับสิ่งที่เห็น เช่น รูปภาพ (Brain Training Center, n.d.; Diamond, 2014; Weijer-Bergsma et al., 2015) ในขั้นตอนการประเมินเมื่อเด็กตอบไม่ได้ เด็กจะเริ่มแอบดูบัตรภาพที่ผู้วิจัยซ่อนไว้หลังจากบ้าน ผู้วิจัยจึงต้องเตือนเด็กให้อยู่ในกฎกติกาเป็นระยะ

กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ่อน หรือ ส้อม” เพื่อประเมินด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ ผ่านกิจกรรม “ซ่อน หรือ ส้อม” ที่มีแนวทางการออกแบบมาจาก Day- Night Stroop Task

(Ling et al., 2016) ใช้วิธีการบอกชื่อของใช้ในชีวิตประจำวันของเด็กคุ้นเคย แต่เด็กต้องบอกชื่อช้อนและส้อมสลับกัน ซึ่งตามปกติแล้วเมื่อเด็กเห็นช้อนจะบอกชื่อช้อนโดยอัตโนมัติตามความคุ้นเคยสอดคล้องกับ วิธีการประเมินด้วย The Stroop Color and Word Test (SCWT) การประเมินแสดงสีบนคำ เช่น สีเขียว แต่ตัวอักษรสะกดว่า “สีแดง” ซึ่งผู้ประเมินจะต้องตอบชื่อสีที่ปรากฏ ไม่ตอบตามคำอ่านที่เห็น (Diamond, 2014) แต่กิจกรรมประเมินนี้ เมื่อเด็กเห็นรูปช้อน เด็กต้อง หยุดคิด แล้วตอบว่าส้อมภายในเวลา 2 วินาที ทำให้เด็กต้องยับยั้งชั่งใจไม่ให้ตอบในสิ่งที่เคยชินตามกฎกติกาของกิจกรรมที่กำหนด ทั้งนี้เมื่อมีระยะเวลาที่กำหนดในการตอบ 2 วินาที ทำให้ช่วงแรกที่เด็กมีสมาธิเด็กสามารถตอบได้ถูกต้อง เมื่อเด็กเริ่มตอบผิดหรือไม่จดจ่อกับบัตรภาพ เด็กจะตอบช้อน-ส้อม สลับไปมาจนบัตรภาพหมด ซึ่งไม่ตรงกับคำตอบที่ถูกต้อง ดังนั้นก่อนประเมินจึงต้องทำความเข้าใจในกฎกติกาเกี่ยวกับเด็กให้ชัดเจนก่อนเริ่มประเมิน

กิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ้มนมือ” เป็นกิจกรรมที่ประเมินด้านการจำเพื่อการใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจไปพร้อมกัน โดยใช้การสังเกตพฤติกรรมด้านการจำเพื่อการใช้งานเมื่อเด็กฟังนิทานหุ้มนมือ ซึ่งเด็กจะต้องฟังและจำเนื้อเรื่อง แล้วตอบคำถามจากนิทาน 5 ข้อเมื่อเล่นนิทานจบ รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจจากการนั่งฟังอยู่กับที่นิ่งและการเอื้อมมือมาจับตุ๊กตาหุ้มนมือขณะฟังนิทานได้ ซึ่งหุ้มนมือเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กสนใจ ในทางกลับกันหุ้มนมือก็กระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรมนอกเหนือจากกฎกติกาที่ผู้วิจัยแจ้งก่อนเล่นนิทาน รวมทั้งการจัดเก้าอี้ให้เด็กลำตัวตรงข้ามผู้วิจัยทำให้ผู้วิจัยเห็นพฤติกรรมเด็กอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ จุฑาทิพย์ โอบอ้อม and พัทธนันท์ วงษ์วิษุฒม์ (2563) ได้สร้างเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารผ่านการสังเกตพฤติกรรมการทำกับตนเองจากการเล่านิทาน ซึ่งสอดคล้องกับ จิตติรัตน์ แสงเลิศสุทัย (2558) กล่าวว่า แบบสังเกตสามารถเป็นเครื่องมือที่ใช้ศึกษาพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาได้ทุกด้าน ทุกเพศ ทุกวัย โดยไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา แต่ก็มีข้อจำกัด คือ หากผู้ประเมินขาดทักษะในการสังเกตจะทำให้การบันทึกข้อมูลลงในแบบสังเกตเกิดความผิดพลาด อาจมีความลำเอียงต่อผู้ถูกประเมินบางคน ทำให้ได้ข้อมูลที่บันทึกลงในแบบสังเกตที่ตรงตามความจริงส่งผลให้การแปลผลการสังเกตคลาดเคลื่อนได้ นอกจากนี้หากผู้ถูกประเมินรู้ตัวอาจจะปิดบังพฤติกรรมที่แท้จริง นอกจากนี้แนวทางในการออกแบบดังกล่าวทำให้กิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชุนอยู่ไม่นิ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจได้ สอดคล้องกับแนวทางของการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม

โดยวัดและประเมินผลต้องออกแบบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาในการประเมิน (กนกอร กวานสุพรรณ, 2559; ทิศนา แคมมณี, 2560)

ดังนั้นกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารที่ได้รับการออกแบบอย่างเหมาะสมเพื่อนำไปประเมินการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งได้ ต้องสร้างจากหลักการในการสังเกตผ่านกิจกรรม ซึ่งสามารถศึกษาพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระยะที่ 3 ทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่ง โดยมีประเด็นในการอภิปรายดังนี้

1. ความสำเร็จของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองที่มีความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรม ต้องพร้อมที่จะรับความรู้ใหม่เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร และพร้อมที่จะสละเวลาสัปดาห์ละ 4 ครั้ง เพื่อฝึกกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารให้แก่ลูก ซึ่งจากการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วม โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ได้ครบครันมีความสนใจและมีคุณสมบัติตรงตามที่คุณวิจัยกำหนดทั้งหมด 4 ครอบครัว ต่อมาได้มีการอบรมการใช้คู่มือการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีผู้ปกครองจำนวน 4 ครอบครัวมาเข้าร่วมการอบรม เมื่อเริ่มกิจกรรมที่ 1 Board Game ครั้งที่ 1 ผู้ปกครองทั้ง 4 ครอบครัวพาเด็กมาเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร โดยครั้งที่ 2 – 4 ผู้ปกครองต้องทำกิจกรรมกลับไปฝึกที่บ้านและส่งวิดีโอการฝึกกลับมาให้คุณวิจัยในการทำกิจกรรมครั้งที่ 2 และ 4 พบว่ามีผู้ปกครองจำนวน 3 ครอบครัวเท่านั้นที่ส่งวิดีโอ เมื่อทำความเข้าใจกับผู้ปกครองที่ไม่ส่งวิดีโอพบว่าผู้ปกครองมีงานประจำในช่วงเวลาเย็นที่ทำให้ไม่มีเวลาที่จะกลับไปฝึกลูกที่บ้าน ถึงแม้ว่าผู้ปกครองมีความพร้อมในการรับความรู้ใหม่เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารจากการเข้าร่วมการอบรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยระยะที่ 1 ที่พบว่าการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู้อยู่ไม่นิ่งเป็นแนวทางที่สำคัญในการ

ส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร แต่หากผู้ปกครองขาดความพร้อมด้านเวลาก็เป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้การส่งเสริมการคิดเชิงบริหารไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ แนวทางการพัฒนาการคิดเชิงบริหารของ วรสิทธิ์ ศิริพรพาณิชย์ (2560) และนวนจันทร์ จุฑาทักคติกุล (2561) กล่าวว่า การฝึกการคิดเชิงบริหารต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรจึงจะประสบความสำเร็จ โดยควรฝึกการคิดเชิงบริหารอย่างต่อเนื่อง จนเด็กให้ติดเป็นนิสัย ดังนั้นผู้ปกครองที่มีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารให้แก่เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่ง ควรแบ่งเวลาในการฝึกกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารเป็นประจำทุกสัปดาห์ หรือใช้กิจกรรมในกิจวัตรประจำวันในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร สอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมความจำเพื่อใช้งาน โดยให้เด็กได้ฝึกจากประสบการณ์จริง เช่น กิจวัตรประจำวัน และการเล่น โดยให้เด็กจดจำขั้นตอนย่อยแล้วค่อย ๆ ทำทีละขั้นตอน แล้วจึงฝึกปฏิบัติ (Bailey, 2018; Oppelt, 2017; สถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป, 2561b; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และสถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป, 2561b) ร่วมกับแนวทางการส่งเสริมความยับยั้งชั่งใจสอนเด็กให้รู้จักอดทนรอคอย เคารพกฎกติกา ฝึกความรับผิดชอบในการทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง (EVERFI DC, 2019; Turansky, 2017; สถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป, 2561a; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และสถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป, 2561a)

ผู้ปกครองที่เข้าร่วมบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่ง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้ปกครองจนครบ 8 กิจกรรม เมื่อถึงขั้นตอนการออกแบบและนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง พบว่าผู้ปกครองทั้ง 3 ครอบครัว เลือกกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารจากความสนใจของลูกเป็นหลัก ได้แก่ ผู้ปกครองคนที่ 1 แม่ออกแบบกิจกรรมที่ 9 ปั่นดินน้ำมัน กิจกรรมที่ 10 ระบายสีน้ำ ซึ่งแม่เลือกเนื่องจากความชอบของลูกในการระบายสี การทำศิลปะ และเลือกใช้อุปกรณ์ที่หาได้ง่าย และในกิจกรรมที่ 11 เกมตีกล่ม เป็นกิจกรรมใหม่ที่ผู้ปกครองเคยเห็นและสนใจ แต่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการเล่นเกมนี้นี้ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการเล่นเกมตีกล่มจึงได้ให้คำแนะนำเรื่องวิธีการเล่นและช่วยสนับสนุนของเล่นในแก่ผู้ปกครอง ทั้งนี้จากการเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 11 กิจกรรม พบว่าแม่ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเลี้ยงน้องของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 ทำให้แม่มีเวลาอยู่บ้านและสามารถทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1 ได้อย่างสม่ำเสมอ สำหรับผู้ปกครองคนที่ 2 แม่ออกแบบกิจกรรมที่ 9 เล่นโดมิโน่ เป็นเกมที่แม่มีประสบการณ์ในการเล่น และยังไม่เคยเล่นกับกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 มาก่อน กิจกรรมที่ 10 ทำข้าวผัด เป็นอาหารที่ครอบครัวจะทำและรับประทานร่วมกันเป็นประจำ ซึ่งผู้วิจัย

ได้ให้คำแนะนำในขั้นตอนของกิจกรรมว่ากลุ่มเป้าหมายคนที่ 2 ไม่จำเป็นต้องช่วยทำข้าวผัด เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ยากสำหรับเด็กปฐมวัย แต่ให้เด็กช่วยเตรียมวัตถุดิบและอุปกรณ์ง่าย ๆ และช่วยเตรียมจานใส่ข้าวผัด และกิจกรรมที่ 11 เลี้ยงลูกบอล แม่สังเกตว่าลูกชอบกิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนไหวตามกติกา และสนุกสนานกับการเล่นลูกบอล ทำให้แม่อยากออกแบบกิจกรรมที่ใช้ลูกบอลร่วมด้วย ผู้วิจัยจึงได้แนะนำให้กิจกรรมมีเลี้ยงลูกบอลและเตะลูกบอล แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความพร้อมด้านการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารและมีทักษะในการฝึกกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารให้แก่ลูกด้วยตนเอง โดยผู้ปกครองสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหารมาประยุกต์ใช้และปฏิบัติได้ในสถานการณ์จริง

ดังนั้นความสำเร็จของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรมีความพร้อมด้านความรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร ความพร้อมด้านเวลา ความพร้อมด้านการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร และความพร้อมด้านทักษะในการฝึกกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ดังเช่นในการวิจัยในครั้งนี้ผู้ปกครองที่มีความพร้อมข้างต้นสามารถพัฒนาการคิดเชิงบริหารแก่ลูกเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งได้

2. ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short Form) ของครูประจำชั้นและผู้ปกครอง จากการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วม โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (สถาบันราชานุกูล, 2555) พบว่าผลการประเมินพฤติกรรม SNAP-IV จากครูประจำชั้นประเมินกลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะมีปัญหาพฤติกรรมขาดสมาธิและชนอนูไม่นิ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน คือ เกณฑ์ความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิมากกว่า 18 คะแนน เกณฑ์ความเสี่ยงของอาการชนอนูไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่นมากกว่า 11 คะแนน และเกณฑ์ความเสี่ยงของเด็กมีความเสี่ยงของอาการดื้อมากกว่า 8 คะแนน จึงจะสามารถเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้

ในทางตรงกันข้ามพบว่าเมื่อกลุ่มเป้าหมายมีคุณสมบัติที่สามารถเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้ ผู้ปกครองจึงจะประเมินลูกด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV เช่นเดียวกับครูประจำชั้น ซึ่งเป็นการประเมินก่อนฝึกกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร แต่แบบ

ประเมินพฤติกรรม SNAP-IV มีเกณฑ์สำหรับผู้ปกครองแตกต่างจากครูประจำชั้น ซึ่งความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิ อาการชนอนูไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่น และอาการดื้อ คือ เกณฑ์ความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิมากกว่า 16 คะแนน เกณฑ์ความเสี่ยงของอาการชนอนูไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่นมากกว่า 14 คะแนน และเกณฑ์ความเสี่ยงของเด็กมีความเสี่ยงของอาการดื้อมากกว่า 12 คะแนน โดยผลการประเมินพบว่ากลุ่มเป้าหมายได้คะแนนใกล้เคียงกับเกณฑ์ความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิและอาการชนอนูไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่น ซึ่งไม่ผ่านตามเกณฑ์ความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิ อาการชนอนูไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่น และอาการดื้อ แสดงให้เห็นว่าการประเมินจากครูประจำชั้นพบความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิ อาการชนอนูไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่น แต่ต่างจากการประเมินจากผู้ปกครองไม่พบความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิ อาการชนอนูไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่น ถึงแม้ว่ามุมมองของผู้ปกครองในการประเมินพฤติกรรมของลูกจะไม่พบความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิ อาการชนอนูไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่น แต่การที่ผู้ปกครองสนใจเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองเห็นปัญหาพฤติกรรมของลูกและต้องการจะพัฒนาให้พฤติกรรมนั้นดีขึ้น สอดคล้องกับ สอดคล้องกับการศึกษาของ ภาวิตา จงสุขศิริ, สุพร อภินันท์เวช, and สิรินัดดา ปัญญาภาส (2563); ลัดดาวัลย์ อรรถยกานนท์ (2559) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของโปรแกรมอบรมผู้ปกครองเพื่อปรับพฤติกรรมเด็กที่มีพฤติกรรมสมาธิสั้นและ/หรือดื้อต่อต้าน พบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรมอบรมผู้ปกครอง เด็กมีระดับความรุนแรงด้านพฤติกรรมสมาธิสั้นต่อต้านลดลง

การประเมินหลังการเข้าร่วม โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่าผลการประเมินพฤติกรรมสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV จากครูประจำชั้น กลุ่มเป้าหมายได้คะแนนของอาการขาดสมาธิลดลงต่ำกว่า 18 คะแนน คะแนนของอาการชนอนูไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่นลดลงต่ำกว่า 11 คะแนน และอาการดื้อลดลงต่ำกว่า 8 คะแนน และผลการประเมินพฤติกรรมสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งด้วยแบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV จากผู้ปกครอง น้อยกว่าก่อนฝึกกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายมีความก้าวหน้าในพฤติกรรมขาดสมาธิและชนอนูไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่นซึ่งหมายถึงกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางคลินิก กับคุณภาพชีวิตด้าน

สุขภาพของเด็กสมาธิสั้น ว่าปัจจัยความรุนแรงอาการสมาธิสั้นมีความสัมพันธ์ทางลบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กสมาธิสั้น เด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งจึงควรได้รับการประเมินและการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของพวกเขาจึงจะสามารถพัฒนาให้เด็กกลุ่มนี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต (มยุรา ชัยเดช, จินตนา ยูนิพันธุ์, & สุนิศา สุขตระกูล, 2557)

ดังนั้นผลการประเมินพฤติกรรม SNAP-IV ของครูประจำชั้นและผู้ปกครองมีความแตกต่างกัน ซึ่งแปลผลได้ว่า ครูประจำชั้นพบความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิ อาการนอนอยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่น และผู้ปกครองไม่พบความเสี่ยงของอาการขาดสมาธิ อาการนอนอยู่ไม่นิ่ง และหุนหันพลันแล่น ก็ไม่สำคัญเท่ากับผู้ปกครองเห็นถึงปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งและต้องการพัฒนาให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น

3. ผลคะแนนของแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย (MU.EF-102) สัมพันธ์กับคะแนนของกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหาร 3 กิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่าคะแนนของแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย (MU.EF-102) (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขและมหาวิทยาลัยมหิดล, 2557) ด้านการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจลดลง ซึ่งแสดงถึงพฤติกรรมการคิดเชิงบริหารด้านการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจมีพัฒนาการที่ดีขึ้น สอดคล้องกับคะแนนของกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหาร 3 กิจกรรมเพิ่มขึ้น ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” ได้คะแนนด้านการจำเพื่อใช้งานเพิ่มขึ้น กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ่อน หรือ ส้อม” ได้คะแนนด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจเพิ่มขึ้น และกิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ่นมือ” ได้คะแนนด้านการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจเพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงถึงพฤติกรรมด้านการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจมีพัฒนาการที่ดีขึ้นเช่นกัน

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการประเมินทั้ง 2 แบบ พบว่าข้อคำถามในแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย (MU.EF-102) มีลักษณะคล้ายกับวิธีการประเมินด้วยกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ กิจกรรมประเมินที่ 1 “จำได้ไหม อะไรหายไป” เด็กต้องจำรูปภาพที่หายไป สอดคล้องกับข้อคำถามของการจำเพื่อใช้งานในแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย (MU.EF-102) คือ เมื่อสั่งงาน 2-3 อย่าง เด็กจะต้องจำคำสั่งที่ได้รับมอบหมายได้ สอดคล้องความหมายของการ

จำเพื่อใช้งาน หมายถึง การเก็บข้อมูลต่าง ๆ ไว้ในใจ แล้วนำข้อมูลที่ได้ประมวลผลใช้งาน โดยเลือกข้อมูลที่เหมาะสมนำออกมาใช้ (Diamond, 2014; นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2560; สถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป, 2561c) กิจกรรมประเมินที่ 2 “ซ่อน หรือ ส้อม” เด็กต้องยับยั้งชั่งใจไม่ให้ตอบชื่อรูปตรงกับบัตรภาพตามที่เคยชินได้ แล้วจดจำอวัตรภาพจนครบ 16 รูป สอดคล้องกับข้อคำถามของการควบคุมความยับยั้งชั่งใจในแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย (MU.EF-102) คือ การตั้งใจทำงาน ไม่หุนหันพลันแล่น และไม่ออกแวก สอดคล้องกับ สอดคล้องกับ วิธีการประเมินด้วย The Stroop Color and Word Test (SCWT) ประเมินโดยการแสดงสีบนคำ เช่น สีเขียว แต่ตัวอักษรสะกดว่า “สีแดง” ซึ่งผู้ถูกประเมินจะต้องตอบชื่อสีที่ปรากฏ ไม่ตอบตามคำอ่านที่เห็นทันที (Diamond, 2014) ผู้ถูกประเมินต้องยับยั้งชั่งใจไม่ให้ตอบสีที่อ่านแต่ต้องตอบสีที่เห็น และกิจกรรมประเมินที่ 3 “ตั้งใจฟังนะ นิทานหุ้มนมือ” เด็กจะต้องตั้งใจนั่งฟังนิทาน นั่งอยู่กับที่ และไม่เอื้อมไปหยิบหุ้มนมือ เมื่อฟังนิทานจบเด็กตอบคำถามจากนิทานได้ สอดคล้องกับข้อคำถามในแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย (MU.EF-102) ด้านการจำเพื่อใช้งาน คือ การตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ครูเพิ่งเล่าให้ฟัง และด้านการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ คือ การอยู่ไม่นิ่ง กระสับกระส่าย ลูกลี้ลูกลอน และแย่งของขณะที่เพื่อนกำลังเล่น จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผลของการประเมินทั้ง 2 แบบมีความสอดคล้องกัน

ดังนั้นผลคะแนนของแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย (MU.EF-102) จึงสัมพันธ์กับคะแนนของกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหาร 3 กิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผลการประเมินทั้ง 2 แบบ แสดงถึงพฤติกรรมด้านการจำเพื่อใช้งาน และการควบคุมความยับยั้งชั่งใจมีพัฒนาการที่ดีขึ้น เนื่องจากลักษณะการประเมินมีความใกล้เคียงกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและสนใจไม่ตั้งใจโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ควรปรับอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละครอบครัว โดยเฉพาะกับงานบ้าน เช่น การตากผ้า ที่แต่ละครอบครัวใช้วิธีการ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน

2. ผู้สอนมีการติดตามผู้ปกครองในการฝึกกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งและการประเมินผลหลังทำกิจกรรมในหลากหลายช่องทาง ได้แก่ การสังเกตในสถานที่จริง การสังเกตจากวิดีโอที่อัดไว้ การสังเกตจากวิดีโอคอลในเวลาที่มีจริง เป็นต้น เพื่อให้ผู้สอนสามารถให้คำแนะนำได้อย่างทันถ่วงที

3. ผู้ปกครองควรฝึกใช้เทคนิคการเสริมแรงทางบวกและการสื่อสารทางบวกกับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดทักษะและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งได้เรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของตนเองได้

4. ผู้สอนและผู้ปกครองควรนำกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง รวมทั้งปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและครอบครัว

5. ผู้ปกครองที่จะนำกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งไปใช้และต้องการออกแบบกิจกรรมด้วยตนเอง ควรตระหนักถึงกิจกรรมที่ลูกสนใจตามวัย และผู้ปกครองสามารถทำกิจกรรมร่วมกับลูกได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งในองค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารด้านการควบคุมอารมณ์ และการวางแผนจัดการ ซึ่งเป็นปัญหาที่พบในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง รองจากการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ และเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเด็กเข้าสู่การเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา

2. ควรพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารให้เหมาะสมกับความบกพร่องของการคิดเชิงบริหารในเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท

3. ควรพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในช่วงอายุอื่น เนื่องจากเด็กสมาธิสั้นควรได้รับการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้เด็กกลุ่มนี้วางแผนจัดการบริหารชีวิตให้สำเร็จได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

บรรณานุกรม

- Adams, Z. W., Milich, R., & Fillmore, M. T. (2010). Examining manual and visual response inhibition among adhd subtypes. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 38(7), 71-83.
- Bailey, E. (2018). Say Goodbye to “Oh I Forgot”. Retrieved from <https://www.additudemag.com/improve-working-memory/>.
- Barenberg, J., Berse, T., & Dutke, S. (2011). Executive functions in learning processes: Do they benefit from physical activity? *Educational Research Review*, 6(3), 208-222.
- Barkley, R. (2017). 7 Executive Function Deficits Tied to ADHD. Retrieved from <https://www.additudemag.com/7-executive-function-deficits-linked-to-adhd/?fbclid=IwAR10kjknAXnZVtzfweliljDG->
- Beck, S. J., Hanson, C. A., Puffenberger, S. S., Benninger, K. L., & Benninger, W. B. (2010). A Controlled Trial of Working Memory Training for Children and Adolescents with ADHD. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 39(6), 825-836.
- Benedek, M., Jauk, E., Sommer, M., Arendasy, M., & Neubauer, A. (2014). Intelligence, creativity, and cognitive control: The common and differential involvement of executive functions in intelligence and creativity. *Intelligence*, 46, 73-83.
- Bikic, A., Leckman, J. F., Christensen, T. Ø., Bilenberg, N., & Dalsgaard, S. (2018). Attention and executive functions computer training for attention-deficit/hyperactivity disorder (ADHD): Results from a randomized, controlled trial. *European Child & Adolescent Psychiatry, European child & adolescent psychiatry*, 11 April 2018.
- Bindman, S. W., Hindman, A. H., Bowles, R. P., & Morrison, F. J. (2013). The contributions of parental management language to executive function in preschool children. *Early Childhood Research Quarterly*, 28(3), 529-539.
- Brain Training Center. (n.d.). Working Memory. Retrieved from <http://logicalroot.com/working-memory/>

- Branstetter, R. (2014). *The Everything Parent's Guide to Children with Executive Functioning Disorder*: Amazon Digital Services LLC.
- Brocki, K. C., Eninger, L., Thorell, L. B., & Bohlin, G. (2009). Interrelations between Executive Function and Symptoms of Hyperactivity/Impulsivity and Inattention in Preschoolers: A Two Year Longitudinal Study. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 38(2), 163-171.
- Brown, T. E. (2013). *A New Understanding of ADHD in children and adults: Executive Function impairments*. New York: Routledge.
- Bryce, D., Whitebread, D., & Szűcs, D. (2015). The relationships among executive functions, metacognitive skills and educational achievement in 5 and 7 year-old children. *Metacognition and Learning*, 10(2), 181-198.
- Chevalier, N. (2015). Executive Function Development. *Current Directions in Psychological Science.*, 24(5), 363-368.
- Child Welfare Information Gateway. (2016). Family-Centered Practice. Retrieved from <https://www.childwelfare.gov/topics/famcentered/>
- Chriz A. Zeigler and Dendy, M. S. (2002). 5 Components of Executive Function. Retrieved from <http://www.chadd.org/LinkClick.aspx?fileticket=uhpbw2Uhbs=>
- CogniFit. (n.d.-a). Inhibition Cognitive ability making up part of our executive functions. Retrieved from <https://www.cognifit.com/science/cognitive-skills/inhibition>
- CogniFit. (n.d.-b). Working Memory Neuropsychology of the executive functions. Retrieved from <https://www.cognifit.com/science/cognitive-skills/working-memory>
- Cohrssen, C., Church, A., & Tayler, C. (2010). Victorian Early Years Learning and Development Framework Evidence Paper Practice Principle 1: Family-Centred Practice. Retrieved from <https://www.education.vic.gov.au/Documents/childhood/providers/edcare/evifamilyc.pdf>
- Corcoran, R. P., & O'Flaherty, J. (2017). Executive function during teacher preparation. *Teaching and Teacher Education*, 63, 168-175.

- Crosbie J., Arnold P., Paterson A., Swanson J., Dupuis A., Li X., . . . Schachar R. (2013). Response Inhibition and ADHD Traits: Correlates and Heritability in a Community Sample. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 41(3), 497-507.
- Dalmau, M., Balcells-Balcells, A., Gine, C., Canadas, M., Casas, O., Salat, Y., . . . Calaf, N. (2017). How to implement the family-centered model in early intervention. *anales de psicología*, 33(1), 641-651.
- Davis, C. C., Claudius, M., Palinkas, L. A., Wong, J. B., & Leslie, L. K. (2012). Putting Families in the Center: Family Perspectives on Decision Making and ADHD and Implications for ADHD Care. *Journal of Attention Disorders*, 16(8), 675-684.
- Deater-Deckard, K. (2017). Parents' and Children's ADHD in a Family System. *J Abnorm Child Psychol*, 45, 519–525.
- Demos, K. E., Leahey, T. M., Hart, C. N., Trautvetter, J., Coward, P. R., Duszlak, J., & Wing, R. R. (2015). A Pilot Randomized Controlled Trial Testing the Effects of a Routine-Based Intervention on Outcomes in a Behavioural Weight Loss Programme. Retrieved from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5523682/>
- Diamond, A. (2014). Executive Functions. Retrieved from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/23020641>
- Dixon, S. G. (2014). Relations of Executive Functions and Cognitive Abilities within a Sample of Children with Learning Disabilities. . Retrieved from <https://search.proquest.com/docview/1543830494/>
- Dongen-Boomsma, M., Vollebregt, M. A., Buitelaar, J. K., & Slaats-Willemse, D. (2014). Working memory training in young children with ADHD: A randomized placebo-controlled trial. *Journal of Child Psychology and Psychiatry, and Allied Disciplines*, 55(8), 886-896.
- Dovis, S., Oord, S. V. d., Wiers, R. W., & Prins, P. J. M. (2013). What Part of Working Memory is not Working in ADHD? Short-Term Memory, the Central Executive and Effects of Reinforcement. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 41(6), 901-917.

- Dovis, S., Oord, S. V. d., Wiers, R. W., & Prins, P. J. M. (2014). ADHD Subtype Differences in Reinforcement Sensitivity and Visuospatial Working Memory. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 44(5), 1-16.
- Dunst, C. J., Bruderr, M. B., Trivetter, C. M., & Hamb, D. W. (2006). Everyday Activity Settings, Natural Learning Environments, and Early Intervention Practice. *Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities*, 3(1), 3-10.
- Dupar, L. (2011). *365 way to succeed with ADHD*. CA: Coaching for ADHD.
- Emch, M. L. (2013). *Assessing Executive Functioning in Schools: The Utility of the BRIEF and D-KEFS in Identifying ADHD*. (Theses and Dissertations), Indiana University of Pennsylvania, Pennsylvania.
- EVERFI DC. (2019). 3 Self Control Activities For Children. Retrieved from https://everfi.com/insights/blog/3-self-control-activities-for-children/?fbclid=IwAR3d3GQqGQeuBkObXPIHV4jReHXaFIKgPP_hn9OmThFb5DP4bXz8QszLk_8.
- Faramarzi, S., Rad, S. A., & Abedi, A. (2016). Effect of sensory integration training on executive functions of children with attention deficit hyperactivity disorder. *Neuropsychiatry I Neuropsychologia*, 11(1), 1-5.
- Fassbender, C., Schweitzer, J. B., Cortes, C. R., Tagamets, M. A., Windsor, T. A., Reeves, G. M., & Gullapalli, R. (2011). Working Memory in Attention Deficit/Hyperactivity Disorder is Characterized by a Lack of Specialization of Brain Function (Working Memory Activation in ADHD). *PLoS ONE*, 6(11), E27240.
- Gropper, R. J., Gotlieb, H., Kronitz, R., & Tannock, R. (2014). Working Memory Training in College Students With ADHD or LD. *Journal of Attention Disorders*, 18(4), 331-345.
- Grossberg, B. (2015). *Focused ADHD & ADD Parenting Strategies*. USA: Amazon Digital Services LLC.
- ICD10data. (2018). Attention-deficit hyperactivity disorders F90. Retrieved from <https://www.icd10data.com/ICD10CM/Codes/F01-F99/F90-F98/F90->.

- Jennings, D., Hanline, M. F., & Woods, a. J. (2012). Using Routines-Based Interventions in Early Childhood Special Education. *Dimensions of Early Childhood*, 40(2), 13-23.
- KIDS ACTIVITIES BLOG. (2018). CHORES FOR KIDS. Retrieved from <https://kidsactivitiesblog.com/46550/chores-for-kids/>
- Kirk, H., Gray, K. M., & Cornish, K. M. (2015). Cognitive training as a resolution for early executive function difficulties in children with intellectual disabilities. *Research in Developmental Disabilities*, 38(C), 145-160.
- Kofler, M. J., Sarver, D. E., Harmon, S. L., Moltisanti, A., Aduen, P. A., Soto, E. F., & Ferretti, N. (2018). Working memory and organizational skills problems in adhd. *Journal of Child Psychology and Psychiatry, and Allied Disciplines*, 59(1), 57-67.
- Legg, J. T. (2017). ADHD: Recognizing Symptoms, Diagnosis, and More. . Retrieved from <https://www.healthline.com/health/adhd/three-types-adhd>
- Ling, D. S., Wong, C. D., & Diamond, A. (2016). Do children need reminders on the Day-Night task, or simply some way to prevent them from responding too quickly? *Cognitive Development*, 37, 67–72.
- Molfese, V. J., Molfese, P. J., Molfese, D. L., Rudasill, K. M., Armstrong, N., & Starkey, G. (2010). Executive Function Skills of 6-8 Year Olds: Brain and Behavioral Evidence and Implications for School Achievement. *Contemporary Educational Psychology*, 35(2), 116-125.
- Moyes, R. A. (2014). *Executive Function "Dysfunction" - Strategies for Educators and Parents*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- My Brain Test. (n.d.). Working Memory Training Game. Retrieved from <https://www.memorylosstest.com/working-memory-training-online/>
- Najdowski, C. A. (2017). *Flexible and focused Teaching Executive function Skills to individuals with Autism and attention Disorders*. London: Elsevier.
- Oppelt, L. (2017). 5 Activities to Help Students Improve Their Working Memory. Retrieved from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/23020641>.
- Parekh, R. (2017). What Is ADHD? . Retrieved from <https://www.psychiatry.org/patients-families/adhd/what-is-adhd>

- Parong, J., Mayer, R. E., Fiorella, L., MacNamara, A., Homer, B. D., & Plass, J. L. (2017). Learning executive function skills by playing focused video games. *Contemporary Educational Psychology, 51*, 141-151.
- Pearson Education. (2018). Clinical Psychology. Retrieved from <https://www.pearsonclinical.com>
- Pellicano, E. (2012). The Development of Executive Function in Autism. *Autism Research and Treatment., 2012*, 1-8.
- Pellicano, E., Kenny, L., Brede, J., Klaric, E., Lichwa, H., & Mcmillin, R. (2017). Executive function predicts school readiness in autistic and typical preschool children. *Cognitive Development, 43*, 1-13.
- Psychological Assessment Resource. (2018). Behavior Rating Inventory of Executive Function. Retrieved from <https://www.parinc.com/Products/Pkey/23>
- Raiker, J. S., Rapport, M. D., Kofler, M. J., & Sarver, D. E. (2012). Objectively-Measured Impulsivity and Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD): Testing Competing Predictions from the Working Memory and Behavioral Inhibition Models of ADHD. . *Journal of Abnormal Child Psychology, 40*(5), 699-713.
- Raising Children Network. (2017). Household chores for children. Retrieved from <https://raisingchildren.net.au/toddlers/family-life/chores/chores-for-children>
- Rhoads, C. L., Miller, P. H., & Jaeger, G. O. (2018). Put your hands up! Gesturing improves preschoolers' executive function. *Journal of Experimental Child Psychology, 173*, 41-58.
- Robinson, S., Goddard, L., Dritschel, B., Wisley, M., & Howlin, P. (2009). Executive Functions in Children with Autism Spectrum Disorders. *Brain and Cognition, 71*(3), 362-368.
- Roman, A. S., Pisoni, D. B., & Kronenberger, W. G. (2014). Assessment of Working Memory Capacity in Preschool Children Using the Missing Scan Task. *Infant and Child Development, 23*(6), 575-587.
- Ropovik, I. (2014). Do executive functions predict the ability to learn problem-solving principles? *Intelligence, 44*(1), 64-74.

- Schoemaker, K., Bunte, T., Wiebe, S. A., Espy, K. A., Deković, M., & Matthys, W. (2012). Executive function deficits in preschool children with adhd and dbd. . *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 53(2), 111-119.
- Sherman, E. M. S., & Brooks, B. L. (2010). Behavior Rating Inventory of Executive Function – Preschool Version (BRIEF-P): Test Review and Clinical Guidelines for Use. *Child Neuropsychology*, 16(5), 503-519.
- Shimoni, M., Engel-Yeger, B., & Tirosh, E. (2012). Executive Dysfunctions among Boys with Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD): Performance-Based Test and Parents Report. *Research in Developmental Disabilities: A Multidisciplinary Journal*, 33(3), 858-865.
- Shuai, L., Daley, D., Yu-Feng Wang, Jin-Song Zhang, Yan-Ting Kong, Xin Tan, & Ning Ji. (2017). Executive Function Training for Children with Attention Deficit Hyperactivity Disorder. *Chinese Medical Journal*, 130(5), 549-558.
- So, C. Y. C., Leung, P. W. L., & Hung, S.-F. (2008). Treatment Effectiveness of Combined Medication/Behavioral Treatment with Chinese ADHD Children in Routine Practice. *Behavioral Research and Therapy*, 46, 983-992.
- Taylor-Klaus, E., & Dempster, D. (2016). *Parenting ADHD Easy Intervention Strategies to Empower Kids with ADHD*: Amazon Digital Services LLC.
- The National Center for Learning Disabilities. (2013). Executive Function 101. Retrieved from <https://www.understood.org/~media/040bfb1894284d019bf78ac01a5f1513.pdf>
- The National Resource on ADHD. (2018). Standardized Behavioural Rating scales (parent and teacher). Retrieved from <http://www.chadd.org/Understanding-ADHD/For-Professionals/For-Healthcare-Professionals/Clinical-Practice-Tools/Rating-Scales-and-Checklists.aspx>
- The TOVA Company. (n.d.). The Test of Variables of Attention. Retrieved from <https://www.tovatest.com/>

- Trivette, C. M., Dunst, C. J., Hamby, D. W., & O'Herin, C. E. (2010). Effects of Different Types of Adaptations on the Behavior of Young Children with Disabilities. *Research Brief*, 4(1), 1-16.
- Trivette, C. M., & Keilty, B. (2017). *Family: Knowing families, tailoring practices, building capacity (DEC Recommended Practices Monograph Series No. 3)*. . Washington, DC: Division for Early Childhood.
- Turansky, S. (2017). 7 Ways to Teach Self-Control. Retrieved from https://www.imom.com/7-ways-to-teach-self-control/?fbclid=IwAR3HTOC_BjYYaSEivluVBfrm7eBwY1pDg25S0Pop-3kurDaVri3T55uaMQQ#.XTPKougzbIX
- Van Der Oord, S., Ponsioen, A., Geurts, H., Ten Brink, E., & Prins, P. (2014). A pilot study of the efficacy of a computerized executive functioning remediation training with game elements for children with ADHD in an outpatient setting: outcome on parent- and teacher-rated executive functioning and ADHD behavior. *Journal of Attention Disorders*, 18(8), 699-712.
- Vitiello, V. E., & Greenfield, D. B. (2017). Executive functions and approaches to learning in predicting school readiness. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 53, 1-9.
- Vugsa, B., Hendriksbc, M., Cuperusa, J., & Verhoeven, L. (2014). Working memory performance and executive function behaviors in young children with SLI. *Research in Developmental Disabilities*, 35(1), 62-74.
- Weijer-Bergsma, E. V. d., Kroesbergen, E. H., & Luit, J. E. H. V. (2015). Verbal and visual-spatial working memory and mathematical ability in different domains throughout primary school. *Memory & Cognition*, 43(3), 367-378.
- Yuen-yi Lai, & Wai-kit Yung. (2017). *Excutive Functions. Cognitive in Children*. Paper presented at the การประชุมเชิงปฏิบัติการภาควิชาชีพกรรมการนํานัด ประจำปี 2559, เชียงใหม่.

- Yuviler-Gavish, N., & Krisher, H. (2016). The Effect of Computerized System Feedback Availability During Executive Function Training. *Journal of Educational Computing Research*, 54(5), 701-716.
- Ziereis, S., & Jansen, P. (2015). Effects of physical activity on executive function and motor performance in children with ADHD. *Research in Developmental Disabilities*, 38(C), 181-191.
- กนกอร กวานสุพรรณ. (2559). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร. (ปร.ด.(วิจัยหลักสูตรและการสอน)), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา บุญหอ, กันตวรรณ มีสมสาร, & ประพนธ์ เจียรกุล. (2563). ผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 7(12 (ธันวาคม 2563)), 15-30.
- กิตติ กรทอง. (2553). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 4(1), 46-58.
- กิริยา สังข์ทองวิเศษ. (มปป). การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ. Retrieved from https://www.ubu.ac.th/web/files_up/08f2015112819560099.pdf
- จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2558). เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 12(58 (กรกฎาคม-กันยายน 2558)), 13-24.
- จุฑาทิพย์ โอบอ้อม, & พัทธนันท์ วงษ์วิชัยอุตม์. (2563). การจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานชาดก วารสารการบริหารนิเทศบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, 6(2 (มีนาคม-เมษายน 2563)), 103-113.
- จุฬาทิพา นพคุณ. (2561). การพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จในศตวรรษที่ 21 สำหรับเด็กปฐมวัย วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 16(1 (มกราคม 2561 - มิถุนายน 2561)), 75-90.

- ชนมธิดา ยาแก้ว นิศารัตน์ อิศระมโนรส อัญชิษฐา ปิยะจิตติ ววี ศิริปริชยากร และ จิราภรณ์ ยกอินทร์. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ชอบ เข้มกลัด และ โกวิท พวงงาม. (2547). การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมเชิงประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมารธรรม
- ชาญวิทย์ พจนภดล. (2559). จิตเวช ศิริราช DSM-5. กรุงเทพฯ: ประยูรสาส์นไทยการพิมพ์.
- ฐาปนีย์ แสงสว่าง. (2559). ความสามารถคิดบริหารจัดการตน: แบบวัดและแนวทางการพัฒนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. (ปริญญาณิพนธ์ ปร.ด. (การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์)), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ทมลดา บุญกาญจน์. (2560). การช่วยเหลือโดยใช้กิจวัตรประจำวันเป็นฐาน ในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม. วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ, 6(1), 91-99.
- ณัฐวิภา สุธธยารักษ์. (2553). การใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาช่วงอายุ 8-12 ปี ที่มีสมาธิสั้น. (ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา)), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ณัฐธิดา กองจันทร์. (2557). การใช้เทคนิคการเสริมแรงทางบวกเพื่อพัฒนาทักษะการดูแลผิวของนักเรียนสมองพิการ. (การค้นคว้าแบบอิสระ (ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต(สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์พิเศษ)), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่).
- ดวงฤทัย เสมอคุ้มหอม, อภาววรรณ หนูคง, สมสิริ รุ่งอมรรัตน์, & นวลจันทร์ จุฑาทักดีกุล. (2562). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบริหารของเด็กก่อนวัยเรียน วารสารสภาการพยาบาล, 34(4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2562)), 80-94.
- ทวีพร วรรณภา กุลยา ก่อสุวรรณ และ เอื้อมพร หลินเจริญ. (2552). การศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กกลุ่มอาการดาวน์ในระดับอนุบาล โดยการใช้กิจกรรมการเล่นแบบบูรณาการและการเสริมแรงทางบวก (ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ)), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ทิตนา แคมมณี. (2560). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ และ ปิยาภัสร์ จิตภิรมย์. (2561). เด็กสมาธิสั้น. กรุงเทพฯ.
- นวลจันทร์ จุฑาทักดีกุล. (2558). *Executive Functions* กับความพร้อมทางการเรียนในเด็กปฐมวัย. Paper presented at the มหกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ครั้งที่ 8, กรุงเทพฯ.

- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2560). *Executive Functions (EF)*. Paper presented at the
 ประกอบการประชุมวิชาการ เรื่อง ทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จสำหรับเด็กในศตวรรษที่
 21, กรุงเทพฯ.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2561). เส้นทางการก่อเกิดพลังสมองและทักษะสมอง. . Paper
 presented at the การสัมมนาวิชาการเรื่องการก่อเกิดทักษะสมองสู่ความสำเร็จของชีวิต
 ประจำปี 2561, กรุงเทพฯ.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, นุชนาฏ รัชชี, ปนัดดา ธนเศรษฐกร, & อรพินท์ เลิศอวัศดาตระกูล. (2560).
 การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย.
 Retrieved from <http://kb.hsri.or.th/dspace/handle/11228/4650?locale-attribute=th>
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล และอรพินท์ เลิศอวัศดาตระกูล. (2562). คู่มือครู เรื่อง การประเมินพัฒนาการ
 ด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย. นครปฐม: ศูนย์วิจัยประสาทวิทยาศาสตร์ สถาบัน
 ชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นิรชา เรืองดารกานต์. (2561). เด็กออทิสติก-เด็กสมาธิสั้น. กรุงเทพฯ: โอลิสติก พับลิชชิ่ง.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2560). การรวบรวมข้อมูล. เอกสารประกอบการเรียนวิชา กพ 811 การวิจัยและ
 พัฒนาทางการศึกษาพิเศษ กรุงเทพฯ.
- บุราณี ระเบียบ และ สุชาดา กรเพชรปาณี. (2559). การพัฒนาโปรแกรมฝึกการคิดเลขคณิตโดย
 ประยุกต์โมเดลทริปเฟลโคดสำหรับ เพิ่มความจำขณะทำงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
 ที่ 1. วิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา, 14(2), 103-113.
- ปนัดดา ธนเศรษฐกร. (2561). สอนอย่างไรให้เด็กมีทักษะสมองสู่ความสำเร็จ. Paper presented at
 the การสัมมนาวิชาการเรื่องการก่อเกิดทักษะสมองสู่ความสำเร็จของชีวิต ประจำปี 2561
 กรุงเทพฯ.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2558). การประเมินความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมินโดยใช้สถิติแคปปา. วารสาร
 วิชาศิลปะศาสตร์ประยุกต์, มกราคม-มิถุนายน, 2-20.
- ปราณี หล้าเบญจสะ. (2559). การหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล. ยะลา: คณะครุ
 ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- พิชชาดา สุทธิแป้น. (2550). ผลของการอบรม 101s การสร้างวินัยเชิงบวกต่อการใช้วินัยเชิงบวก
 ของครูและกระบวนการคิดขั้นสูงในเด็กปฐมวัย. (ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (พัฒนการมนุษย)),
 มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.

- พิราวัลย์ เรื่องฤทธิ์ ไพฑูรย์ อินตะขันธ์ และบุญทวรรณ วิงวอน. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นโยบายผู้บริหารและ ความพึงพอใจที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบล เสริมขวา อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง. วารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 1(2), 27-41.
- พีระพงษ์ สิทธิอมร. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการพัฒนาการศึกษาโรงเรียน เทศบาลจังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ, 10(2), 85-92.
- ภาณุศักดิ์ หงส์ทอง, สุวพร เข้มเฮง, & พรชูลี ลังกา. (2562). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาในกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง (EXECUTIVE FUNCTION: EF) ของเด็กปฐมวัย วารสารมหาวิทยาลัยบูรพา, 6(6 (สิงหาคม 2562)), 2766-2786.
- มยุรา ชัยเดช, จินตนา ยูนิพันธุ์, & สุนิศา สุขตระกูล. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางคลินิก กับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของเด็กสมาธิสั้น. วารสารการพยาบาลจิตเวช และสุขภาพจิต, 28(2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2557)), 100-113.
- มานิตย์ อาษานอก. (2561). การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพนวัตกรรมสำหรับการเรียนรู้ ด้วยตนเอง. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, 1(2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2561)), 9-18.
- ยุวดี วิริยางกูร ภทรา นาพั่น และวนิดา สีนเบญจพงศ์. (2561). การจัดการพฤติกรรมสำหรับครู การศึกษาพิเศษ. เชียงใหม่: โรงพิมพ์โอมีเดียดีไซน์.
- รติยา ภมรปฐมกุล. (2557). บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรูปแบบเกมเรื่องการบวกและการลบ จำนวนเต็มสำหรับเด็กสมาธิสั้น ระดับประถมศึกษาปีที่ 3. (ปริญญาโท ค.อ.บ. (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ. ศ. 2562. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 136 ตอนที่ 56 ก วันที่ 30 เมษายน 2562.
- รุ่งนภา ตั้งจิตเรเจริญกุล. (2556). การพัฒนาโปรแกรมและผลการใช้โปรแกรมเพื่อเพิ่มคุณภาพการจัดการ การศึกษาในระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นวารสาร พฤติกรรมศาสตร์. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 19(2), 95-125.
- วรรณิ์ ลิ้มอักษร. (2554). จิตวิทยาการศึกษา. สงขลา: บริษัท นำศิลป์โฆษณา จำกัด.

- วรสิทธิ์ ศิริพรพาณิชย์. (2560). รักษากเป็นพิเศษ การพัฒนาทักษะสมอง EF ในเด็กพิเศษ. Paper presented at the การประชุมวิชาการ EF Symposium 2017, นนทบุรี.
- วิริสรา จุ้ยดอนกลาง. (2553). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 ที่มีภาวะสมาธิสั้น. (ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาพิเศษ)), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. . วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2(4), 2-15.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- วิลาวัลย์ เขิดเกียรติกำจาย. (2561). ตำราพัฒนาการและพฤติกรรมเด็กเล่น 4. กรุงเทพฯ: บริษัท พีเอ ลิฟวิ่ง จำกัด.
- จิวรรณ สารกิจปรีชา และ พวงรัตน์ เกษรแพทย์. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร. (สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วีระศักดิ์ ชลไชยะ. (2561). ผลของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านจอต่อเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: บริษัท บีคอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์ จำกัด.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2556). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริณี อิ่มน้ำขาว, & จีระวรรณ ศรีจันทร์ไชย. (2564). บทบาทของพยาบาลในการเสริมสร้างทักษะ EF (การคิดเชิงบริหารและจัดการชีวิต) ในเด็กปฐมวัย วารสารมหาจุฬานาครทรรค์, 8(1 (มกราคม 2564)), 229-244.
- ศิริณี อิ่มน้ำขาว, & พูลสุข ศิริพูล. (2563). การคิดเชิงบริหารและจัดการชีวิตในเด็กปฐมวัย: การวิเคราะห์หมโนทัศน์. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข. การคิดเชิงบริหารและจัดการชีวิตในเด็กปฐมวัย: การวิเคราะห์หมโนทัศน์, 30(3), 10-22.
- สถาบันรากลูเคิลรันนิ่งกรุ๊ป. (2561a). 8 เรื่องที่พ่อแม่ต้องสอน เพื่อให้ลูกรู้จักยับยั้งชั่งใจ. Retrieved from <http://www.rakluke.com/brain/8-เรื่องที่พ่อแม่ต้องสอน-เพื่อให้ลูกรู้จักยับยั้งชั่งใจ>
- สถาบันรากลูเคิลรันนิ่งกรุ๊ป. (2561b). 8 ทักษะฝึก Working Memory ให้ลูกรู้ยับยั้งชั่งใจ. Retrieved from <http://www.rakluke.com/brain/8-ทักษะฝึก-Working-Memory-ให้ลูกรู้ยับยั้งชั่งใจ>

- สถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป. (2561c). 8 ทักษะฝึก Working Memory ให้ลูกวัยอนุบาล. Retrieved from <http://www.rakluke.com/brain/8-ทักษะฝึก-Working-Memory-ให้ลูกวัยอนุบาล->สถาบันราชานุกูล. (2555). คู่มือครูระบบการดูแลนักเรียนกลุ่มเด็กพิเศษที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: บริษัท ปิยอนด์พับลิชชิง จำกัด.
- สมเกตู อุทโยธา. (2556). การเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนปกติ. เชียงใหม่: บริษัท ส.อินฟอร์เมชั่นเทคโนโลยี จำกัด.
- สรวาดิ เพ็งศรีโคตร และจันทร์ชลี มาพุทธ. (2554). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย. วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม, 7(1), 68-82.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545, (2545). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และสถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป. (2561a). กฎ กติกา มารยาทสังคม ช่วยให้มีคามยับยั้งชั่งใจมากขึ้น. Retrieved from <http://www.rlg-ef.com/%E0%B8%81%E0%B8%8E-%E0%B8%81%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%97%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%A1%E0%B8%8A%E0%B9%88%E0%B8%A7/>.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และสถาบันรักลูกเลิร์นนิ่งกรุ๊ป. (2561b). การแสดงละครบทบาทสมมุติกับการกำกับควบคุมตนเอง. Retrieved from <http://www.rlg-ef.com/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%81%E0%B8%AA%E0%B8%94%E0%B8%87%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%97%E0%B8%AA%E0%B8%A1%E0%B8%A1%E0%B8%B8%E0%B8%95%E0%B8%B4/>
- สุชาดา กลางสอน. (2557). ผลของการเสริมแรงทางบวกต่อพฤติกรรมก่อนนในชั้นเรียนของเด็กสมาธิสั้น. (ปริญญาานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา)), มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุดาวรรณ จุลเกตู, มานิกา วิเศษสาธิต, & นนทิมา พัชโรรส. (2562). การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการคิดขั้นสูงระหว่างเด็กสมาธิสั้นและเด็กปกติ. *Journal of the Psychiatric Association of Thailand*, 64(2), 187-196.

- สุธัญญา อภัยยานุกร กิ่งสร เกาะประเสริฐ และมาเรียม เกาะประเสริฐ. (2556). การพัฒนารูปแบบบริการส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกในโรงพยาบาลศูนย์. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต, 27(2), 99-111.
- สุภางศ์ จันทวานิช. (2547). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Vol. 12). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2560). ทักษะสมองเพื่อจัดการชีวิตให้สำเร็จ *Executive functions=EF*. Paper presented at the การสัมมนาวิชาการเรื่องการก่อเกิดทักษะสมองสู่ความสำเร็จของชีวิต ประจำปี 2561, กรุงเทพฯ.
- สุรเชษฐ์ พินิจกิจ สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล และ กนก พานทอง. (2558). การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ประเมินสมรรถนะความจำขณะคิดด้านภาษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา, 13(2), 71-89.
- สุริยะ ประทุมรัตน์. (2557). การพัฒนาความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้รางวัลในการเสริมแรงทางบวก. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 6(12), 71-80.
- สุวรี ศิวะแพทย์ และ สุชาดา กลางสอน. (2559). ผลของการเสริมแรงทางบวกต่อพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของเด็กสมาธิสั้น. *Journal of Education Khon Kaen University (Graduate Studies Research)*, 9(4), 212-219.
- อมาวสี อัมพันศิริรัตน์ และ พิมพิมล วงศ์ไชยา. (2560). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : ลักษณะสำคัญและการประยุกต์ใช้ในชุมชน. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 36(6), 192-202.
- อมาวสี อัมพันศิริรัตน์ และ พิมพิมล วงศ์ไชยา. (2560). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : ลักษณะสำคัญและการประยุกต์ใช้ในชุมชน. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 36(6), 192-202.
- อรสา สาคร และ บัณฑิตา อินสมบัติ. (2556). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 8(24), 131-148.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร และ ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่ง

1. ดร.ฐาปณีย์ แสงสว่าง อาจารย์ ดร.ศุภนัยการศึกษาและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษ "คุณพุ่ม" คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริพันธ์ ศรีวันยังค์ ศูนย์พัฒนาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนูไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

1. รองศาสตราจารย์ ดร. รัชนิกร ทองสุขดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. รองศาสตราจารย์ ดร. สุจิตพรพร เลอศิลป์ คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3. อ. ดร.เกศรินทร์ ศรีธนะ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ภาคผนวก ข

ขอรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูลสัมภาษณ์

สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร ชินชัยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชากิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. อาจารย์รณสิงห์ รือเรือง นักจิตวิทยาคลินิก ระดับชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่
3. อ. ดร. สมสุดา มัชฌมจันทร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง โดยความร่วมมือของผู้ปกครอง

1. อาจารย์ ดร. สุภาพณีย์ แสงสว่าง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาและพัฒนากิจการศึกษาศึกษาพิเศษ "คุณพุ่ม" คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์รณสิงห์ รือเรือง นักจิตวิทยาคลินิก ระดับชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เชียงใหม่
5. อ. ดร. สมสุดา มัชฌมจันทร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน

MF-04-version-2.0

วันที่ 18 ต.ค. 61

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC-G- 196/2562E

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและ ข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อโครงการวิจัยเรื่อง: การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ชื่อผู้วิจัยหลัก: นางวิรยา คำเรืองฤทธิ์

สังกัด: คณะศึกษาศาสตร์

เอกสารที่รับรอง:

1. แบบเสนอโครงการวิจัย
2. โครงการวิจัย
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

1. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 11 กุมภาพันธ์ 2563
2. โครงร่างการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 11 กุมภาพันธ์ 2563
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 11 กุมภาพันธ์ 2563
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 11 กุมภาพันธ์ 2563

(ลงชื่อ).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมจิรกุล)

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/E/G-196/2562

วันที่ให้การรับรอง : 11/02/2563

วันหมดอายุใบรับรอง : 11/02/2564

ที่ อว 8718/

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

12 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอแจ้งผลการพิจารณาโครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G- 196/2562E

เรียน นางวีรยา คำเรืองฤทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ใบรับรองโครงการวิจัย SWUEC/G/G 196/2562

ตามที่ท่านได้ส่งโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กสมาธิสั้นระดับ ปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G 196/2562E เพื่อรับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ นั้น

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยดังกล่าว บัดนี้ คณะกรรมการฯ ให้การรับรองโครงการวิจัยดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563 รายละเอียดดังนี้

Certificate Number SWUEC/E/G-196/2562
Date of Approval 11 กุมภาพันธ์ 2563 (อายุใบรับรองโครงการวิจัย 12 เดือน)
Date of Expiration 11 กุมภาพันธ์ 2564
Continuing Review ทุก 12 เดือน (ครบกำหนดส่งรายงานครั้งแรก วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2564)

ในกรณี คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ใคร่ขอความกรุณาให้ผู้วิจัย ส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยและต่ออายุการรับรองก่อนกำหนดวันหมดอายุ 30 วัน เพื่อให้เป็นไปตามวิธีดำเนินการมาตรฐาน (SOPs version 2.0) ของคณะกรรมการฯ ทั้งนี้รายละเอียดของเอกสารที่ให้การรับรองตามที่ปรากฏใน Certificate of Approval (Certificate Number SWUEC/E/G-196/2562) ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(แพทย์หญิงสุวิพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โทรศัพท์ 0-2649-5000 ต่อ 12430
โทรสาร 0-2259-1822

ภาคผนวก ง

ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง

ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางส่งเสริมการคิดเชิงบริหารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ คือ แบบสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

แบบสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย/สถาบัน	ปีที่ผลิต	ระเบียบวิธีวิจัย	แนวคิดทฤษฎี	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในบริบทของประเทศไทย คือ

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

วันที่สัมภาษณ์ .....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล .....

ตำแหน่ง .....

ประสบการณ์ด้านการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

.....
 .....
 .....

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

1. จากประสบการณ์ของท่าน ท่านคิดว่าแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร ไດที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด
2. จากประสบการณ์ของท่าน ท่านคิดว่าการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารมีปัญหาอะไรบ้าง และส่งผลกระทบต่ออย่างไร
3. ท่านคิดว่าการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารเด็กสามารถสิ้นควรใช้วิธีการใด
4. ท่านคิดว่าใครที่มีบทบาทในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กมากที่สุด
5. ท่านคิดว่าผู้ปกครองจะมีส่วนช่วยส่งเสริมการคิดเชิงบริหารแก่เด็กอย่างไร

ขอขอบคุณอย่างสูงในความร่วมมือนตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้

ระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิ
สั้นและชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 คู่มือการใช้โปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยโดยการ
มีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการอบรมผู้ปกครอง

ข้อ	ประเด็น	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1.	ประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง						
1.1	ออกแบบได้เหมาะสมกับการใช้งานในสถานการณ์จริง ได้แก่ ใช้ในการอบรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร						
1.2	ใช้งานได้จริงกับผู้ปกครองที่นำไปใช้ที่บ้าน						
1.3	ใช้งานได้จริงกับการสอนเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย						
2.	ประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้โปรแกรม						
2.1	ตรงตามวัตถุประสงค์ คือ เพื่อสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง						
2.2	เป็นประโยชน์ต่อเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยและผู้ปกครอง						
2.3	ขั้นตอนชัดเจนและเข้าใจง่าย						
3.	ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ						
3.1	ขนาดและรูปร่างมีความเหมาะสม						
3.2	สีและรูปแบบการจัดวางเนื้อหา น่าสนใจ						
3.3	รูปภาพประกอบมีความเหมาะสม						

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร
สำหรับเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

วันที่สัมภาษณ์ .....

ผู้ให้สัมภาษณ์ .....

ประเด็นสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย

ขอขอบคุณอย่างสูงในความร่วมมือตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้

ภาคผนวก จ

โปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง
โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

คู่มือ การเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร
สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง
โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

คู่มือภายใต้โครงการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริม
การคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง
โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

บทนำ

คู่มือการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มี อาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

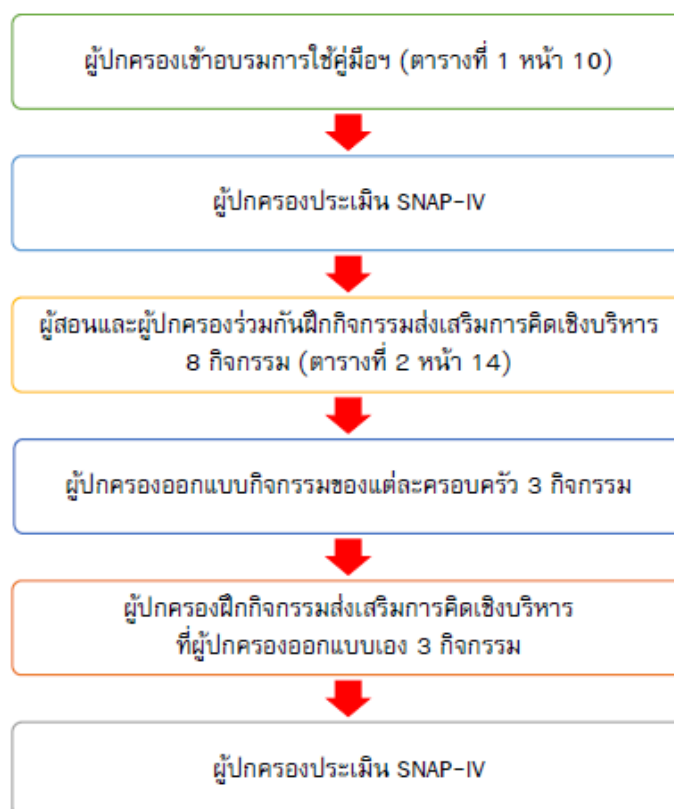
เป็นคู่มือที่ชี้แจงวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งที่มีอายุในช่วง 3 – 5 ปี ร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้ปกครอง เพื่อให้วิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารเป็นไปในแนวทางเดียวกันและต่อเนื่องทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน

เป้าหมายของคู่มือการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็ก ปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งและชนอนู๋ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง

1. เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งในด้านการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ
2. เพื่อพัฒนาทักษะผู้ปกครองในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อพัฒนาทักษะผู้ปกครองในการออกแบบกิจกรรมในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนู๋ไม่นิ่งให้เหมาะสมกับบริบทของครอบครัว

ตอนที่ 3 บทบาทของผู้ปกครองและผู้สอนในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

ตอนที่ 4 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

กิจกรรมหลัก ที่ใช้ คือ กิจกรรมยามว่าง

- กิจกรรมที่ 1 การเล่น Board Game
- กิจกรรมที่ 2 การเคลื่อนไหวตามกติกา
- กิจกรรมที่ 3 ศิลปะจากกระดาษ
- กิจกรรมที่ 4 การเล่านิทานและแสดงบทบาทสมมติ

กิจกรรมเสริม ที่ใช้ คือ กิจกรรมการช่วยเหลือตนเอง และกิจกรรมงานบ้าน

- กิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไปโรงเรียน
- กิจกรรมที่ 6 การนั่งอยู่กับที่เมื่อรับประทานอาหาร/ ทำแบบฝึกหัด
- กิจกรรมที่ 7 การตากผ้า
- กิจกรรมที่ 8 การจัดกลุ่มผ้าและพับชุดนอน

ทั้งนี้แต่ละกิจกรรมจะแบ่งการฝึกเป็น 4 ครั้ง ซึ่งกิจกรรมครั้งที่ 1 ผู้สอนจะเป็นผู้สอนที่คลินิก กิจกรรมละ 1 ชั่วโมง และกิจกรรมครั้งที่ 2-4 ผู้ปกครองจะเป็นผู้สอนที่บ้าน โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำและไปเยี่ยมบ้าน กิจกรรมละ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ (ตารางที่ 2 หน้า 11)

กิจกรรมที่ 1 การเล่น Board Game

วัตถุประสงค์

1. เด็กสามารถจำกติกาการเล่นและทำตามขั้นตอนได้ทั้งหมด
2. เด็กสามารถยับยั้งตนเองไม่ให้หยิบวัตถุที่มีลักษณะและสีที่ไม่ตรงกับตามบัตรภาพได้ และปฏิบัติตามกติกาได้จนจบกิจกรรม

อุปกรณ์

1. Board Game เกมจับผี (GEISTES BLITZ)

- บัตรภาพจำนวน 1 ชุด

- วัตถุจำนวน 5 ชิ้น คือ

- (1) ผีสีขาว
- (2) แก้วสีแดง
- (3) หนังสือสีน้ำเงิน
- (4) ขวดสีเขียว
- (5) หนูสีเทา

2. ตัวปั๊มและสมุดสะสมตัวปั๊ม

3. สติกเกอร์และกระดานสะสม

4. โต๊ะ เก้าอี้ หรือ เสื่อปูพื้น

คำแนะนำ

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมเริ่มต้นเพื่อให้เด็กเล่นเกมได้ในเบื้องต้น ด้วยตนเองหรือได้รับการช่วยเหลือเพียงเล็กน้อย โดยเน้นที่การแสดงออก กระบวนการคิด และพฤติกรรมเป็นสำคัญ ไม่มุ่งเน้นการแพ้ชนะ โดยผู้สอนต้องปรับจังหวะและสะท้อนคิดให้เด็กเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม

ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้ปกครอง (ระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม 30-45 นาที)

ข้อ	กิจกรรมครั้งที่ 2	กิจกรรมครั้งที่ 3	กิจกรรมครั้งที่ 4
1	ผู้ปกครองอธิบายเงื่อนไขในการให้รางวัลแบบสะสมแต้มด้วยการสะสมสติ๊กเกอร์ ซึ่งผู้ปกครองจะต้องทบทวนเงื่อนไขก่อนเริ่มกิจกรรมครั้งต่อไป		
2	ผู้ปกครองทวนกติกาการเล่น พร้อมวางเงื่อนไขว่า “ถ้าเด็กได้คะแนนจากบัตรภาพมากกว่า 8 คะแนน จาก 20 คะแนน”	ผู้ปกครองให้เด็กทบทวนกติกาการเล่น พร้อมวางเงื่อนไขว่า “ถ้าเด็กได้คะแนนจากบัตรภาพมากกว่า 9 คะแนน จาก 20 คะแนน”	ผู้ปกครองให้เด็กทวนกติกาการเล่น พร้อมวางเงื่อนไขว่า “ถ้าเด็กได้คะแนนจากบัตรภาพมากกว่า 10 คะแนน จาก 20 คะแนน”
  <p>เด็กนั่งฟังกติกาจากโดยไม่ลุกออกจากที่ และทบทวนกติกาได้จะได้สติ๊กเกอร์ 1 ดวง</p>			
3	เล่นเกมจับคู่โดยที่ผู้ปกครองจะเป็นคนเปิดบัตรภาพก่อน 10 ใบแรกแล้วให้เด็กเปิด 10 ใบหลัง เล่นจำนวน 3 ครั้ง	เล่นเกมจับคู่โดยที่เด็กจะเป็นคนเปิดบัตรภาพทั้งหมด เล่นจำนวน 3 ครั้ง	เล่นเกมจับคู่โดยที่ผู้ปกครองและเด็กสลับกันเปิดบัตรภาพจนหมด เล่นจำนวน 3 ครั้ง
  <p>หากเด็กสามารถจดจำ และทำตามกติกาได้ผู้ปกครองกล่าวคำชม</p>			
4	เมื่อเล่นเกมเสร็จ ผู้ปกครองและเด็กนับจำนวนบัตรภาพที่สะสมของตนเอง ถ้าเด็กทำตามเงื่อนไขได้บัตรภาพตามจำนวน เด็กจะได้สติ๊กเกอร์ 3 ดวงเมื่อเล่นเกมเสร็จ		
 <p>ทุก ๆ 20 ดวงเด็กจะได้รางวัล ตามความเหมาะสมของแต่ละครอบครัว</p>			
บันทึกหลังการสอน	 	 	
	.....	.....	.....
	.....	.....	.....
	.....	.....	.....
	.....	.....	.....

แบบประเมินหลังทำกิจกรรมการเล่น Board Game

แบบประเมินนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ประเมินหลังทำกิจกรรมครั้งที่ 1 และส่วนที่ 2 ประเมินหลังกิจกรรมครั้งที่ 4 ให้ผู้สอนหรือผู้สังเกตทำการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกระหว่างทำกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นไปจนเสร็จสิ้นกิจกรรมโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนที่กำหนดไว้ในแต่ละหัวข้อตามพฤติกรรมที่แสดงออกจริง ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

- 1 คะแนน หมายถึง ทำได้ หรือเด็กสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้
0 คะแนน หมายถึง ทำไม่ได้ หรือเด็กไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้

ส่วนที่ 1 ประเมินหลังทำกิจกรรมการเล่น Board Game ครั้งที่ 1

เงื่อนไข	พฤติกรรม		บันทึกเพิ่มเติม
	ทำได้	ทำไม่ได้	
1. เด็กบอกอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นได้ทุกชิ้น			
2. เด็กบอกกติกาการเล่นได้ทุกข้อ			
3. เด็กปฏิบัติตามกติกาได้จนจบเกม			
4. เด็กนั่งเล่นอยู่กับที่ได้จนจบเกม			
5. เด็กนับจำนวนการ์ดของตนเองเมื่อเล่นจบเกมได้ถูกต้อง			
คะแนนรวม			

ส่วนที่ 2 ประเมินหลังทำกิจกรรมการเล่น Board Game ครั้งที่ 4

เงื่อนไข	พฤติกรรม		บันทึกเพิ่มเติม
	ทำได้	ทำไม่ได้	
1. เด็กบอกอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นได้ทุกชิ้น			
2. เด็กบอกกติกาการเล่นได้ทุกข้อ			
3. เด็กปฏิบัติตามกติกาได้จนจบเกม			
4. เด็กนั่งเล่นอยู่กับที่ได้จนจบเกม			
5. เด็กนับจำนวนการ์ดของตนเองเมื่อเล่นจบเกมได้ถูกต้อง			
คะแนนรวม			

หมายเหตุ คำอธิบายเพิ่มเติมในเงื่อนไข

ข้อ 1 อุปกรณ์ 2 ชิ้น ได้แก่ การ์ด/บัตร และ หุ่น/ตุ๊กตา/ของเล่น (มี หู แก้วหู ขวดน้ำ และหนังสือ)

ข้อ 2 บอกกติกา 3 ข้อสำคัญ คือ ① วางการ์ด → ② หยิบ (วัตถุที่เหมือนในการ์ด) → ③ เก็บการ์ด

กิจกรรมที่ 9 .....

วัตถุประสงค์

- 1. ....
- 2. ....

อุปกรณ์

- 1. .... 2. ....
- 3. .... 4. ....
- 5. .... 6. ....

ขั้นตอนการฝึกครั้งที่ 1

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....
- 4. ....
- 5. ....
- การเสริมแรง .....

ขั้นตอนการฝึกครั้งที่ 2

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....
- 4. ....
- 5. ....
- การเสริมแรง .....

ขั้นตอนการฝึกครั้งที่ 3

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....

4. ....

5. ....

การเสริมแรง .....

ขั้นตอนการฝึกครั้งที่ 4

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

การเสริมแรง .....

แบบประเมินก่อนทำกิจกรรม

เงื่อนไข	พฤติกรรม		บันทึกเพิ่มเติม
	ทำได้	ทำไม่ได้	
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
คะแนนรวม			

แบบประเมินหลังทำกิจกรรม

เงื่อนไข	พฤติกรรม		บันทึกเพิ่มเติม
	ทำได้	ทำไม่ได้	
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน หมายถึง ทำได้ หรือเด็กสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้

0 คะแนน หมายถึง ทำไม่ได้ หรือเด็กไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้

กิจกรรมประเมินที่ 1 จำได้ไหม อะไรหายไป

วัตถุประสงค์ เด็กสามารถจำบัตรภาพของใช้ในบ้านที่หายไปได้

ผู้ประเมิน ผู้สอน

อุปกรณ์

1. บัตรภาพของใช้ในบ้าน 32 ใบ
2. กล่องบ้านจำลองเล็ก
3. กล่องบ้านจำลองใหญ่

เริ่มประเมิน เมื่อเด็กมีอายุ 4 ปี ถึง 5 ปี 11 เดือน โดยในเด็กที่มีอายุ 4 ปี ถึง 4 ปี 11 เดือน จะเริ่มประเมินจากการจำบัตรภาพของใช้ในบ้าน 3 รูป และในเด็กที่มีอายุ 5 ปี ถึง 5 ปี 11 เดือน จะเริ่มประเมินจากการจำบัตรภาพของใช้ในบ้าน 4 รูป

หยุดประเมิน เมื่อเด็กตอบผิดติดต่อกัน 2 ข้อ

วิธีการประเมิน

1. ผู้ประเมินอธิบายกติกาการประเมิน “จำได้ไหม อะไรหายไป” แก่เด็กพร้อมสาธิตการประเมิน โดยเริ่มต้นจากบัตรภาพของใช้ 2 ชิ้น ซึ่งมีวิธีการ ดังนี้

- 1.1 ผู้ประเมินพูดว่า “ครูมีของอยู่ในบ้านหลังเล็ก ดูซิ คืออะไร” พร้อมหยิบบัตรภาพของใช้ในบ้านให้เด็กดู 2 รูป จากกล่องบ้านจำลองเล็ก
- 1.2 ผู้ประเมินพูดว่า “จำบัตรภาพของใช้ 2 รูปนี้ ครูให้เวลา จำ 10 วินาที แล้วครูจะเก็บเข้าบ้านหลังใหญ่” ต่อมา ครูจึงจับเวลา 10 วินาที เมื่อครบแล้วครูจึงเอาบัตรภาพ เก็บเข้ากล่องบ้านจำลองใหญ่

แบบบันทึกกิจกรรมประเมินที่ 2 ซ้อน หรือ ส้อม

ใบที่	ลำดับบัตรภาพ ที่เห็น	คำตอบที่ ถูกต้อง	ตอบข้อบัตรภาพตามกติกา		หมายเหตุ
			ทำได้	ทำไม่ได้	
1		“ส้อม”			ทดสอบ
2		“ซ้อน”			
3		“ซ้อน”			
4		“ส้อม”			
5		“ส้อม”			
6		“ซ้อน”			
7		“ส้อม”			
8		“ซ้อน”			
9		“ซ้อน”			
10		“ส้อม”			
11		“ส้อม”			
12		“ซ้อน”			
13		“ส้อม”			
14		“ซ้อน”			
15		“ซ้อน”			
16		“ส้อม”			
รวมคะแนน					

แบบบันทึกการติดตามการสอนของผู้ปกครองออนไลน์

วันที่บันทึก ..... เวลา .....

ชื่อกิจกรรม .....

1. บันทึกการสังเกตขณะผู้ปกครองทำการสอนกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารฯ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. บันทึกการสะท้อนกลับของผู้ปกครองหลังการสอนกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตารางบันทึกการทำกิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง โดยให้ผู้ปกครอง
บันทึกวันที่ทำกิจกรรมและทำเครื่องหมาย ลงในตารางหลังทำกิจกรรมสำเร็จ

ครั้งที่ ว/ค/ป	กิจกรรม	บทบาทผู้สอน	บทบาท ผู้ปกครอง	สถานที่	บันทึก การทำ กิจกรรม
1 / /	ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์ของกร วิจัย	ชี้แจง รายละเอียดของ งานวิจัย	รับฟังคำชี้แจง	คลินิก	☐
2 / /	ผู้สอนอบรมการเข้าร่วมโปรแกรม วันที่ 1 ให้แก่ท่าน	อบรมการเข้า ร่วมโปรแกรม	เข้าร่วม การอบรม	คลินิก	☐
3 / /	- ผู้สอนอบรมการเข้าร่วม โปรแกรม วันที่ 2 ให้แก่ท่าน - ท่านประเมินลูกของท่านด้วย แบบประเมินพฤติกรรม SNAP-IV (Short Form)	อบรมการเข้า ร่วมโปรแกรม	-เข้าร่วม การอบรม -ประเมินด้วย SNAP-IV	คลินิก	☐
4 / /	- ผู้สอนประเมินลูกของท่านด้วย กิจกรรมประเมินทักษะการคิดเชิง บริหารในเด็กที่มีอาการสมาธิสั้น ระดับปฐมวัยก่อนเข้าร่วมโปรแกรม - ท่านนำลูกมาเข้าโปรแกรม กิจกรรมที่ 1 ครั้งที่ 1 โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอน	-ประเมินทักษะ การคิดเชิง บริหาร -ผู้สอนสอน -ประเมินหลัง กิจกรรมครั้งที่ 1	ผู้นำลูกมาส่งและ สังเกตการณ์	คลินิก	☐
5 / /	ท่านฝึกลูกตามโปรแกรม กิจกรรม ที่ 1 ครั้งที่ 2 โดยผู้วิจัยเยี่ยมบ้าน	ติดตามออนไลน์	ผู้ปกครองสอน	บ้าน	☐
6 / /	ท่านฝึกลูกตามโปรแกรม กิจกรรม ที่ 1 ครั้งที่ 3	-	ผู้ปกครองสอน	บ้าน	☐
7 / /	ท่านฝึกลูกตามโปรแกรม กิจกรรม ที่ 1 ครั้งที่ 4 โดยผู้วิจัยเยี่ยมบ้าน	-ติดตาม ออนไลน์ -ประเมินหลัง กิจกรรมครั้งที่ 4	ผู้ปกครองสอน และให้การ สะท้อนคิดจาก การสอน	บ้าน	☐
8 / /	ท่านนำลูกมาฝึก โปรแกรม กิจกรรมที่ 2 ครั้งที่ 1	-ผู้สอนสอน	ผู้นำลูกมาส่งและ สังเกตการณ์	คลินิก	☐

ภาคผนวก จ

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ตารางการหาค่าดัชนีความสอดคล้องความมุ่งหมายของงานวิจัยและเนื้อหา (Index of Item- Objective Congruence: IOC) ของแบบสรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่1	คนที่2	คนที่3				
1	ชื่อเรื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
2	ชื่อผู้วิจัย/สถาบัน	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้	
3	ปีที่ผลิต	1	0	1	2	0.666667	ใช้ได้	
4	ระเบียบวิธีวิจัย	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้	
5	แนวคิดทฤษฎี	1	1	1				
6	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
7	แนวทางการส่งเสริม EF	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
	7.1 วิธีการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
	7.2 สื่อ อุปกรณ์	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
	7.3 บทบาทหน้าที่ของ ผู้ที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
	7.4 สถานที่/ สภาพแวดล้อม/สถานการณ์	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
8	ระยะเวลาที่ใช้	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
9	สถิติ	1	0	1	2	0.666667		
10	ผล	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
11	ปัญหาของการส่งเสริม EF	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
12	ข้อจำกัด/ข้อเสนอแนะ	1	1	1	3	1	ใช้ได้	เพิ่มแบบ ประเมิน บทความ

ตารางการหาค่าดัชนีความสอดคล้องความมุ่งหมายของงานวิจัยและเนื้อหา (Index of Item- Objective Congruence: IOC) ของประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่เนิ่งระดับปฐมวัย

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ผล	ข้อเสนอนแนะ
		คนที่1	คนที่2	คนที่3				
ตอนที่ 1								
1	ชื่อ-สกุล	0	0	0	0	0	ใช้ไม่ได้	code
2	ตำแหน่ง	0	0	0	0	0	ใช้ไม่ได้	code
3	ประสบการณ์ด้านการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2								
1	จากประสบการณ์ของท่าน แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารใดที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด	1	1	1	3	1	ใช้ได้	เพิ่มคำถามที่เป็นปัญหาการคิดเชิงบริหาร
2	ท่านคิดว่าการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารเด็กสมาธิสั้นควรใช้วิธีการใด	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
3	ท่านคิดว่าใครที่มีบทบาทในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กมากที่สุด	1	1	1	3	1	ใช้ได้	
4	ท่านคิดว่าผู้ปกครองจะมีส่วนช่วยส่งเสริมการคิดเชิงบริหารแก่เด็กอย่างไร	1	1	1	3	1	ใช้ได้	

ตาราง การหาค่าดัชนีความสอดคล้องความมุ่งหมายของงานวิจัยและเนื้อหา (Index of Item- Objective Congruence: IOC) ของแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งระดับปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ส่วนที่ 1 คู่มือการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3			
1	ประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง						
1.1	ออกแบบได้เหมาะสมกับการใช้งานในสถานการณ์จริง ได้แก่ ใช้ในการอบรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
1.2	ใช้งานได้จริงกับผู้ปกครองที่นำไปใช้ที่บ้าน	1	0	1	2	0.666667	ใช้ไม่ได้
1.3	ใช้งานได้จริงกับการสอนเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
2	ประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้โปรแกรม						
2.1	ตรงตามวัตถุประสงค์ คือ เพื่อสร้างโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.2	เป็นประโยชน์ต่อเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยและผู้ปกครอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.3	ขั้นตอนชัดเจนและเข้าใจง่าย	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
3	ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ	1	1		2	0.666667	ใช้ได้
3.1	ขนาดและรูปร่างมีความเหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.2	สีและรูปแบบการจัดวางเนื้อหาน่าสนใจ	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
3.3	รูปภาพประกอบมีความเหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	ประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง						
4.1	เนื้อหาครอบคลุมการพัฒนาการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4.2	ใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีได้เหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4.3	มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ส่วนที่ 2 กิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและ
 ชนอยู่ไม่นิ่งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3			
1	ประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง						
1.1	ออกแบบได้เหมาะสมกับการใช้งานใน สถานการณ์จริง ได้แก่ คลินิก และ บ้านของ กรณีศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.2	ใช้งานได้จริงกับผู้วิจัยและผู้ปกครองที่นำไป ปฏิบัติ	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
1.3	ใช้งานได้จริงกับการสอนเด็กสมาธิสั้นระดับ ปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการจำเพื่อใช้งานและการ ควบคุมความยับยั้งชั่งใจ	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
2	ประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้โปรแกรม						
2.1	ตรงตามวัตถุประสงค์ได้แก่						
2.1.1	เพื่อส่งเสริมการจำเพื่อใช้งานในเด็กสมาธิสั้น ระดับปฐมวัย	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
2.1.2	เพื่อส่งเสริมการควบคุมความยับยั้งชั่งใจในเด็ก สมาธิสั้นระดับปฐมวัย	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
2.1.3	เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร	1	1	1	3	1	ใช้ได้ ใช้ได้
2.2	เป็นประโยชน์ต่อเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยและ ผู้ปกครอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.3	ขั้นตอนชัดเจนและเข้าใจง่าย	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
3	ประเมินความเหมาะสมของอุปกรณ์ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร						
3.1	ขนาดและรูปร่างมีความเหมาะสม	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
3.2	สีและรูปแบบการจัดวางเนื้อหาน่าสนใจ	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
3.3	รูปภาพประกอบมีความเหมาะสม	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3			
4	ประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามต้องการอย่างแท้จริง						
4.1	กิจกรรมครอบคลุมการพัฒนาการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4.2	ใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีได้เหมาะสมสอดคล้องต่อการเรียนรู้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4.3	มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ส่วนที่ 3 กิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้น และชนอยู่ไม่นิ่ง

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3			
1	ประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง						
1.1	ออกแบบได้เหมาะสมกับการใช้งานในสถานการณ์จริง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.2	ใช้งานได้จริงกับผู้ใช้ที่ทำนำไปปฏิบัติ	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
1.3	ใช้งานได้จริงกับการประเมินเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยด้านการจำเพื่อใช้งานและการควบคุมความยับยั้งชั่งใจ	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
2	ประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้โปรแกรม						
2.1	ตรงตามวัตถุประสงค์ได้แก่						
2.1.1	เพื่อประเมินการจำเพื่อใช้งานในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
2.1.2	เพื่อประเมินการควบคุมความยับยั้งชั่งใจในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
2.2	กิจกรรมเกิดประโยชน์ต่อเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.3	ขั้นตอนชัดเจนและเข้าใจง่าย	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	ประเมินความเหมาะสมของอุปกรณ์ที่ใช้ประเมินการคิดเชิงบริหาร						
3.1	ขนาดและรูปร่างมีความเหมาะสม	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
3.2	สีและรูปแบบการจัดวางเนื้อหาน่าสนใจ	1	1		2	0.666667	ใช้ได้
3.3	รูปภาพประกอบมีความเหมาะสม	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3			
4	ประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระ ครอบคลุมครบถ้วนตามความ ต้องการอย่างแท้จริง						
4.1	การประเมินครอบคลุมการพัฒนาการจำ เพื่อใช้งานและการควบคุมความยั่งยืนซึ่ง ใจ	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
4.2	ใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีได้เหมาะสม สอดคล้องการประเมินการจำเพื่อใช้งาน และการควบคุมความยั่งยืนซึ่งใจ	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
4.3	มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ตาราง การหาค่าดัชนีความสอดคล้องความมุ่งหมายของงานวิจัยและเนื้อหา (Index of Item- Objective Congruence: IOC) ของ ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอน้อยไม่ี่งระดับปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3			
1	วันที่สัมภาษณ์	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	Codeผู้ให้สัมภาษณ์	1	1	0	2	0.666667	ใช้ได้
3	ประเด็นสัมภาษณ์						
3.1	ตอนที่ 1 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.2	ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.3	ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กสมาธิสั้นระดับปฐมวัย	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ช

บันทึกการติดตามการสอนผู้ปกครองออนไลน์สำหรับผู้วิจัย

บันทึกการติดตามการสอนผู้ปกครองออนไลน์สำหรับผู้วิจัยของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1

แบบบันทึกการติดตามการสอนของผู้ปกครองออนไลน์

วันที่บันทึก 3 ม.ค. 64 เวลา 20:30 4.

ชื่อกิจกรรม 4 เล่านิทาน 1 ชม แครด บทบทวน คณิตศาสตร์ ชั้นที่ 4

1. บันทึกการสังเกตขณะผู้ปกครองทำการสอนกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

แม่เล่านิทานตามตัวอักษร แล้วอธิบายบทเรียนให้ลูกฟัง
เด็กสนใจสิ่งที่แม่เล่า แต่ไม่ค่อยถามคำถามแม่ได้เท่าไร
ขณะที่แม่อธิบายลูกไม่สนใจ ขณะที่อ่านของเล่น 500 คำ
แม่ใช้วิธีอธิบายให้ลูกฟังจนจบ ต่อมาแม่ให้ลูกเล่นเกมจับคู่ภาพ
เมื่อเริ่มเล่นเกม แม่บอกทวนข้ออีกตัว ก่อนเล่นเกม แครด บทบทวนคณิต
เด็ก แครด บน ที่พอ ไป 1 ชั่วโมง ปกติแม่ให้แม่ แต่ให้จับตามาก
ไม่พูด ชม เริ่ม เด็ก แม่ แครด ล้อเล่น

2. บันทึกการสะท้อนกลับของผู้ปกครองหลังการสอนกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

แม่ กล่าวว่า เป็นกิจกรรม ชั้นที่ 4 แต่ ได้จดจำขั้นตอน และ
เตรียม อุปกรณ์ ขาดความเข้าใจ คำศัพท์ แม่ สอนน้องด้วย
ตามภาพที่ มีจุดเด่น ที่ น้องชอบเด็ก 500 คำ
เพราะแม่ มีลูกเล็ก และ น้องจาก นิทานแม่ เล่าก่อนนอน
จริงไม่พูดให้ฟังไป แครด 4 ชม ในนี้ แครด บน ที่พอเลย
ซึ่ง ลูก ก็ สนุก กับ กิจกรรม แม่ สอน ช่วย ครบทุกข้อ บ้าง

บันทึกการติดตามการสอนผู้ปกครองออนไลน์สำหรับผู้วิจัยของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3

แบบบันทึกการติดตามการสอนของผู้ปกครองออนไลน์

วันที่บันทึก 15 ธ.ค. 63 เวลา 19:00 น.

ชื่อกิจกรรม 1 Board game ครั้งที่ 2

1. บันทึกการสังเกตขณะผู้ปกครองทำการสอนกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

แม่ วิจิตร ทบทวนกฎกติกา โดย อ่าน คู่มือประกอบ ด้วย
แม่ จะ พูด เตือนลูก เมื่อ ลูก ขาดกฎ และ ไม่ทำตาม กติกา
เช่น "ไม่จับ" "นั่ง" "วางไว้ที่เดิมนะ" โดยแม่ ปู โยน ลูก โยน ลูก โยน ลูก โยน ลูก
เมื่อ ลูก แอ้งโต้ ลูกบอกเพียง "ลูกโต" ซึ่ง แม่ จะ พูด ชมเชย
เมื่อ ลูก เล่น เกม จน เสร็จ และ ทบทวน ถาม ว่า ลูก ไล่ ปัด
ตาม เป้า บนพ ที่ แม่ บอก กติกาไว้ ซึ่ง ลูก ทำ ได้ แม่ จึง ให้
ติดสติ๊กเกอร์/บนบอร์ด

2. บันทึกการสะท้อนกลับของผู้ปกครองหลังการสอนกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

แม่ กล่าวว่า ชอบ ทบทวน กฎ และ กฎ กติกา
ให้ แม่ ชวน ลูก ให้ ลูก ชอบ เกม จึง มี ผล แต่
ยังไม่ค่อย ต้อง แม่ แม่ จะ จับ ของ เล่น ตลอด
แต่ จึง ดี เตือน ให้ ลูก ทำ ตาม กติกา เสมอ แม่ คิดว่า
ลูก ร่วมมือ ดี ผู้วิจัย จึง แนะนำ ให้ มี Mr. วิจิตร รอง ของ แม่
ที่ แม่ สามารถ ชมเชย ระบาย ถึง กรรม ได้

ภาคผนวก ซ

ตัวอย่างบันทึกหลังการสอนสำหรับผู้ปกครอง จากกิจกรรมที่ 1-8

บันทึกหลังการสอนสำหรับผู้ปกครอง ของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 1

49

ส่วนที่ 2 บันทึกพฤติกรรมเด็กเพิ่มเติมขณะสอน

ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้ปกครอง (ระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม 30-45 นาที)

ข้อ	กิจกรรมครั้งที่ 2	กิจกรรมครั้งที่ 3	กิจกรรมครั้งที่ 4
1	ผู้ปกครองบอกสิ่งที่ควรทำในการนั่งรับประทานอาหาร พร้อมบัตรภาพ แล้วให้เด็กพูดทบทวนอีกครั้ง	ผู้ปกครองบอกสิ่งที่ควรทำในการทำแบบฝึกหัด พร้อมบัตรภาพ แล้วให้เด็กพูดทบทวนอีกครั้ง	ผู้ปกครองให้เด็กดูบัตรภาพ แล้วให้เด็กบอกสิ่งที่ควรทำในการนั่งรับประทานอาหาร และสิ่งที่ควรทำในการทำแบบฝึกหัด
กล่าวคำชมเมื่อเด็กสามารถจำและบอกชื่อควรปฏิบัติในการรับประทานอาหารและทำแบบฝึกหัดได้			
2	ผู้ปกครองวางเงื่อนไขให้เด็กรับประทานอาหารเช้าทุก ๆ 5 คำจะได้สติ๊กเกอร์ 1 ดวง โดยผู้ปกครองควรกะปริมาณอาหารให้เหมาะสมกับเด็ก	ผู้ปกครองวางเงื่อนไขให้เด็กรับประทานอาหารเช้าทุก ๆ 5 คำจะได้สติ๊กเกอร์ 1 ดวง โดยผู้ปกครองควรกะปริมาณอาหารให้เหมาะสมกับเด็ก	ผู้ปกครองวางเงื่อนไขให้เด็กรับประทานอาหารเช้าทุก ๆ 8 คำจะได้สติ๊กเกอร์ 1 ดวง โดยผู้ปกครองควรกะปริมาณอาหารให้เหมาะสมกับเด็ก
เด็กทำตามกติกาและไม่ลุกจากที่นั่งจะได้สติ๊กเกอร์ที่ขอบ 1 ดวง			
3	ผู้ปกครองวางเงื่อนไขให้เด็กนั่งรับประทานผลไม้เสร็จ 1 จากจะได้สติ๊กเกอร์ 1 ดวง		
ทุก ๆ 20 ดวงเด็กจะได้รางวัล ตามความเหมาะสมของแต่ละครอบครัว			
บันทึกหลังการสอน	 	 	
	นิ้วชี้กับนิ้วหัวแม่มือ ใช้นิ้วชี้บอกภาพ ได้	นิ้วชี้กับนิ้วหัวแม่มือ ใช้นิ้วชี้เข้าปาก ไปได้ดี	นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ ใช้นิ้วชี้กับนิ้วหัวแม่มือ ไปได้ดี

บันทึกหลังการสอนสำหรับผู้ปกครอง ของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2

57

ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้ปกครอง (ระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม 30-45 นาที)

ข้อ	กิจกรรมครั้งที่ 2	กิจกรรมครั้งที่ 3	กิจกรรมครั้งที่ 4
1	ผู้ปกครองให้เด็กเล่นเกมจับคู่ เลือกับกางเกงหรือกระโปรง ของตนเองให้เหมาะสม ได้แก่ ชุดนักเรียน ชุดนอน และชุด ไปเที่ยว โดยให้เด็กไปหาคู่ เสื้อผ้าที่เหมาะสมจากตู้ เสื้อผ้าของตนเอง	ผู้ปกครองขอให้เด็กไปเก็บผ้า จากราวตากเองลงในตะกร้า แล้วแยกเสื้อผ้าตนเองออก จากเสื้อผ้าผู้ใหญ่ แล้วให้ลูก จัดกลุ่มผ้าของตนเอง ได้แก่ ชุดนักเรียน ชุดนอน และชุด ไปเที่ยว	ผู้ปกครองขอให้เด็กไปเก็บผ้า จากราวตากเองลงในตะกร้า แล้วให้ลูกจัดกลุ่มผ้าของ ตนเอง 2 กลุ่ม คือ เพื่อนำไป รีดและนำไปพับ และแยกชุด นอนของตนเองและผู้ปกครอง ออกมาพับ
เด็กทำตามคำสั่งได้จะได้สติ๊กเกอร์ 1 ดวง			
2	ผู้ปกครองชวนเด็กไปเก็บผ้า จากราวตาก และแยกผ้า ออกมาพับ	ผู้ปกครองให้เด็กแยกผ้าออกมาพับเอง เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าเช็ดผม เสื้อยืด และชุดนอน เป็นต้น	
3	ผู้ปกครองและเด็กร่วมกันพับ ผ้าด้วยอุปกรณ์ช่วยในการพับ จำนวน 3 ตัว และพับเอง 2 ตัว	เด็กพับผ้าด้วยอุปกรณ์ช่วยใน การพับจำนวน 2 ตัว และไม่มี อุปกรณ์ช่วยในการพับ อีก 3 ตัว แล้วเด็กเก็บชุดที่พับ เสร็จแล้วเข้าสู่เสื้อผ้าได้	เด็กพับผ้าด้วยตนเองโดยไม่มี อุปกรณ์ช่วยในการพับ 5 ตัว แล้วเด็กเก็บชุดที่พับเสร็จแล้ว เข้าสู่เสื้อผ้าได้
เด็กพับผ้าได้เองตามที่กำหนดจะได้สติ๊กเกอร์ 3 ดวง			
ทุก ๆ 20 ดวงเด็กจะได้รางวัล ตามความเหมาะสมของแต่ละครอบครัว			
บันทึกหลังการสอน			
	ชอบค่ะ เอง ①ใช้ความ รวบรวมมือ ยาวอีก	เพลิดเพลิน รวบรวมมือ รวบรวมมือ	ชอบมากค่ะ

บันทึกหลังการสอนสำหรับผู้ปกครอง ของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3

ช่วงที่เล่ากิจกรรมตลอดตามคำพูดให้ ภามเด็ก จิวอิ
เล่านิทาน (อันลยคว) ครั้งที่ 1 เสกโคร์ เล่าครั้งที่ 2 ให้พ่อควม ภาม-ตบ
เล่าครั้งที่ 3

38

ขั้นตอนการฝึกสำหรับผู้ปกครอง (ระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม 30-45 นาที)

ข้อ	กิจกรรมครั้งที่ 2	กิจกรรมครั้งที่ 3	กิจกรรมครั้งที่ 4
1	ผู้ปกครองเล่านิทานชุดป้องกัน เรื่อง ป้องกันไม่ยอมนอน ให้เด็กฟัง 1 ครั้ง	ผู้ปกครองเล่านิทานชุดป้องกัน เรื่อง ป้องกันฟันผุ ให้เด็กฟัง 1 ครั้ง	ผู้ปกครองเล่านิทานชุดป้องกัน เรื่อง ป้องกันถูกลิ้มในรถ ให้เด็กฟัง 1 ครั้ง
เด็กนั่งฟังติดตามโดยไม่ลุกออกจากที่ จะได้สติเกอร์ 1 ดวง			
2	ผู้ปกครองให้เด็กเรียงลำดับรูปภาพลำดับของนิทาน แล้วจึงให้เด็กเล่าตามรูปภาพที่เรียง		
เด็กเรียงลำดับรูปภาพลำดับของนิทานถูกต้อง จะได้สติเกอร์ 1 ดวง			
3	ผู้ปกครองและเด็กช่วยกันคิดบทพูดให้สอดคล้องกับรูปภาพในนิทาน		
4	ผู้ปกครองและเด็กช่วยกันเตรียมอุปกรณ์(ของในบ้าน)และสถานที่ในการแสดงบทบาทสมมติ		
5	ผู้ปกครองและเด็กร่วมกันแสดงบทบาทสมมติจนจบเรื่อง โดยแสดงตามรูปภาพที่เรียงลำดับจนเด็กจำได้ (ท่าทางและบทพูด) แล้วจึงแสดงแบบไม่ดูรูปภาพ		
6	ผู้ปกครองถามเด็กถึงข้อคิดสั้น ๆ ที่ได้จากนิทาน		
เด็กแสดงบทบาทสมมติจนจบเรื่อง จะได้สติเกอร์ 3 ดวง			
ทุก ๆ 20 ดวงเด็กจะได้รางวัล ตามความเหมาะสมของแต่ละครอบครัว			
บันทึกหลังการสอน	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> นิ่งสามารถนั่งฟังนิทาน จำนวนไม่ลุก แต่มีเสียง ภาพผิด 1 ภาพ จากจุดที่ อก 3 ขึ้นเสียงสอกล: คร คือบทพูด และ แสดงได้ </div> <div style="text-align: center;"> นิ่งนั่งฟังนิทานจนจบ สามารถเรียงภาพได้ถูก ตั้งใจสนใจ และ แสดง ส: ครได้ถูกด้วย อากา ทำเสียงอก 3 ขึ้นก็ </div> <div style="text-align: center;"> นิ่งนั่งฟังนิทานจนจบ สามารถ เรียงภาพได้ถูกต้อง ต้องใช้ เสียงเบรทัง นิ่งมอง แล้ว ส: ครได้ถูกด้วย อุปกรณ์ ใช้วิธีเล่าแล้ว </div> </div>		
	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> 1 อมยิ้ม </div> <div style="text-align: center;"> 2 กลังง </div> <div style="text-align: center;"> 3 ปรองพัน </div> </div>		

1. เริ่ม
 2. ให้เด็กฟัง
 3. ให้เด็กฟัง
 4. ให้เด็กฟัง
 5. ให้เด็กฟัง
 6. ให้เด็กฟัง
 7. ให้เด็กฟัง
 8. ให้เด็กฟัง
 9. ให้เด็กฟัง
 10. ให้เด็กฟัง

ภาคผนวก ฅ

ตัวอย่างกระดาษสะสมความดี

กระดานสะสมความดีที่ผู้ปกครองใช้ในกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็ก
ปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและนอนไม่นิ่ง

ภาคผนวก ญ

ตัวอย่างผลงานในการทำกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร

ผลงานจากกิจกรรมที่ 3 ศิลปะจากกระดาษในกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและชนอนอยู่ไม่นิ่ง

ผลงานจากกิจกรรมที่ 5 การเตรียมอุปกรณ์ก่อนไปโรงเรียนในกิจกรรมส่งเสริมการคิดเชิง
บริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอาการสมาธิสั้นและซนอยู่ไม่นิ่ง

คำชี้แจง จงระบายสีรูปอุปกรณ์ที่นักเรียนต้องนำไปโรงเรียน
แล้วตัดปะลงในกระเป๋า

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างบันทึกหลังการสอนสำหรับผู้ปกครอง จากกิจกรรมที่ 9-11

บันทึกหลังการสอนสำหรับผู้ปกครอง ของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 2

กิจกรรมที่ 10 ทำข้าวผัด (ระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม 30 นาที)				
ข้อ	กิจกรรมครั้งที่ 1	กิจกรรมครั้งที่ 2	กิจกรรมครั้งที่ 3	กิจกรรมครั้งที่ 4
1	ผู้ปกครองอธิบายเงื่อนไขในการให้รางวัลแบบสะสมแต่มีตัวการสะสมสติ๊กเกอร์	ผู้ปกครองให้เด็กหยิบวัตถุดิบที่ ใช้ผัด คือ ไข่ และหมู มาให้ก่อน ผัด	ผู้ปกครองให้เด็กหยิบวัตถุดิบที่ ใช้ผัด คือ ไข่ และหมู มาให้ก่อน ผัด	ผู้ปกครองให้เด็กหยิบอุปกรณ์ และวัตถุดิบที่ใช้ผัด กระทะ ตะหลิว ไข่ ผัก มาให้ก่อนผัด
2	ผู้ปกครองบอกตำแหน่งแล้วให้ เด็กหยิบอุปกรณ์ (กระทะ- ตะหลิว) และวัตถุดิบ (ไข่-ผัก) ที่ใช้ผัด	ผู้ปกครองให้เด็กหยิบอุปกรณ์ที่ ใช้ผัด คือ ไข่ และหมู มา ให้ก่อนผัด	ผู้ปกครองให้เด็กหยิบวัตถุดิบที่ ใช้ผัด คือ ไข่ และหมู มาให้ก่อน ผัด	ผู้ปกครองให้เด็กหยิบอุปกรณ์ และวัตถุดิบที่ใช้ผัด กระทะ ตะหลิว ไข่ ผัก มาให้ก่อนผัด
3	ผู้ปกครองเตรียมวัตถุดิบแล้วผัดข้าวผัด โดยให้เด็กนั่งรออยู่ที่ จะได้สติ๊กเกอร์ 1 ดวง	ผู้ปกครองให้เด็กเตรียมจานและ ช้อนส้อมมาใส่ข้าวผัดให้ตนเอง และพี่	ผู้ปกครองกระตุ้นถามเด็กว่า “ถ้าผัดเสร็จ เด็กต้องเตรียม อะไร” ให้เด็กไปหยิบจานและ ช้อนส้อมเอง	ผู้ปกครองกระตุ้นถามเด็กว่า “ถ้าผัดเสร็จ เด็กต้องเตรียม อะไร” ให้เด็กไปหยิบจานและ ช้อนส้อมเอง
4	ผู้ปกครองให้เด็กเตรียมจาน และช้อนส้อมมาใส่ข้าวผัดของ ตนเอง	ผู้ปกครองให้เด็กเตรียมจานและ ช้อนส้อมมาใส่ข้าวผัดให้ตนเอง และพี่	ผู้ปกครองให้เด็กเตรียมจานและ ช้อนส้อมมาใส่ข้าวผัดให้ตนเอง และพี่	ผู้ปกครองให้เด็กหยิบอุปกรณ์ และวัตถุดิบที่ใช้ผัด กระทะ ตะหลิว ไข่ ผัก มาให้ก่อนผัด
5	ผู้ปกครองถามอุปกรณ์ วัตถุดิบ และสิ่งที่ต้องเตรียมหลังผัดเสร็จ ถ้าเด็กตอบได้จะได้สติ๊กเกอร์ 1 ดวงต่อคำตอบที่ถูกต้อง	ผู้ปกครองให้เด็กเตรียมจานและ ช้อนส้อมมาใส่ข้าวผัดให้ตนเอง และพี่	ผู้ปกครองให้เด็กเตรียมจานและ ช้อนส้อมมาใส่ข้าวผัดให้ตนเอง และพี่	ผู้ปกครองให้เด็กหยิบอุปกรณ์ และวัตถุดิบที่ใช้ผัด กระทะ ตะหลิว ไข่ ผัก มาให้ก่อนผัด

ทุก ๆ 20 ดวงเด็กจะได้รางวัล ตามความเหมาะสมของแต่ละครอบครัว				
คุณพ่อคุณแม่ช่วย เขียน	คุณแม่ช่วย เขียน	คุณแม่ช่วย เขียน	คุณแม่ช่วย เขียน	คุณแม่ช่วย เขียน
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

หมายเหตุ: รูปถ่ายหน้าปก

บันทึกหลังการสอนสำหรับผู้ปกครอง ของกลุ่มเป้าหมายคนที่ 3

กิจกรรมที่ 10 สวดมนต์ (ระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม 30 นาที)			
ชื่อ	กิจกรรมครั้งที่ 1	กิจกรรมครั้งที่ 2	กิจกรรมครั้งที่ 3
1	ผู้ปกครองอธิบายเงื่อนไขในการให้รางวัลแบบสะสมแต่ไม่ตัดการสะสมสติ๊กเกอร์	ผู้ปกครองทบทวนทศสวดมนต์	ผู้ปกครองทบทวนทศสวดมนต์
2	ผู้ปกครองอธิบายขั้นตอนการสวดมนต์ หากนั่งฟังจนเสร็จจะได้สติ๊กเกอร์ 1 ดวง	ผู้ปกครองทบทวนทศสวดมนต์	ผู้ปกครองทบทวนทศสวดมนต์
3	ผู้ปกครองสวดมนต์และให้เด็กท่องบทธศสวดมนต์ตาม	ผู้ปกครองทบทวนทศสวดมนต์	ผู้ปกครองทบทวนทศสวดมนต์
		เด็กท่องบทธศสวดมนต์และให้เด็กท่องบทธศสวดมนต์ตาม	แล้วให้เด็กเริ่มสวดมนต์ด้วยตนเอง
		“นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต ภะคะวะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (3 ครั้ง) “นะโม โพธิสัตว์ ตอ อานันติมายะ อิติ ภะคะวา (3 ครั้ง)”	
4	ผู้ปกครองสอนท่าการนั่งและกราบพระที่ถูกต้อง แล้วให้เด็กทำตาม กราบ 3 ครั้ง	เด็กนั่งกราบพระพร้อมกับผู้ปกครอง 3 ครั้ง	เด็กนั่งกราบพระโดยมีท่าทางที่ถูกต้องจำนวน 3 ครั้ง
		ถ้าเด็กนั่งทำกิจกรรมจนเสร็จ โดยไม่ลุกออกจากที่นั่ง จะได้สติ๊กเกอร์ 1 ดวง	

น้องเบญจกมล

ทุก ๆ 20 ดวงเด็กจะได้รางวัล

ตามความเหมาะสมของแต่ละครอบครัว

ทำได้ 3 ดวง

ทำได้ 3 ดวง

ทำได้ 3 ดวง

ทำได้ 3 ดวง

ทำได้ 3 ดวง

ทำได้ 3 ดวง

ได้ทำได้นั่งสมาธิ... 3 ดวง

นั่งสมาธิได้... 3 ดวง

นั่งสมาธิได้... 3 ดวง

นั่งสมาธิได้... 3 ดวง

นั่งสมาธิได้... 3 ดวง

นั่งสมาธิได้... 3 ดวง

ได้ทำได้นั่งสมาธิ... 3 ดวง

นั่งสมาธิได้... 3 ดวง

นั่งสมาธิได้... 3 ดวง

นั่งสมาธิได้... 3 ดวง

นั่งสมาธิได้... 3 ดวง

นั่งสมาธิได้... 3 ดวง

0 ดวง

ACN 4 ที่... 3 ดวง

ไม่ทำ... 3 ดวง

ทำไม่ได้... 3 ดวง

3

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วีรยา คำเรืองฤทธิ์
วัน เดือน ปี เกิด	3 กุมภาพันธ์ 2531
สถานที่เกิด	เชียงใหม่
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2552 วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากิจกรรมบำบัด จาก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2558 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ จาก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2564 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

